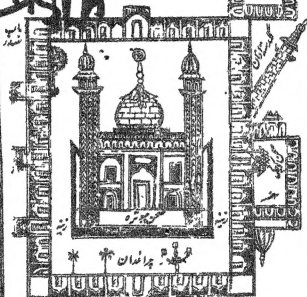

رویت السهر

مجله

نفسه که برای مطالعه

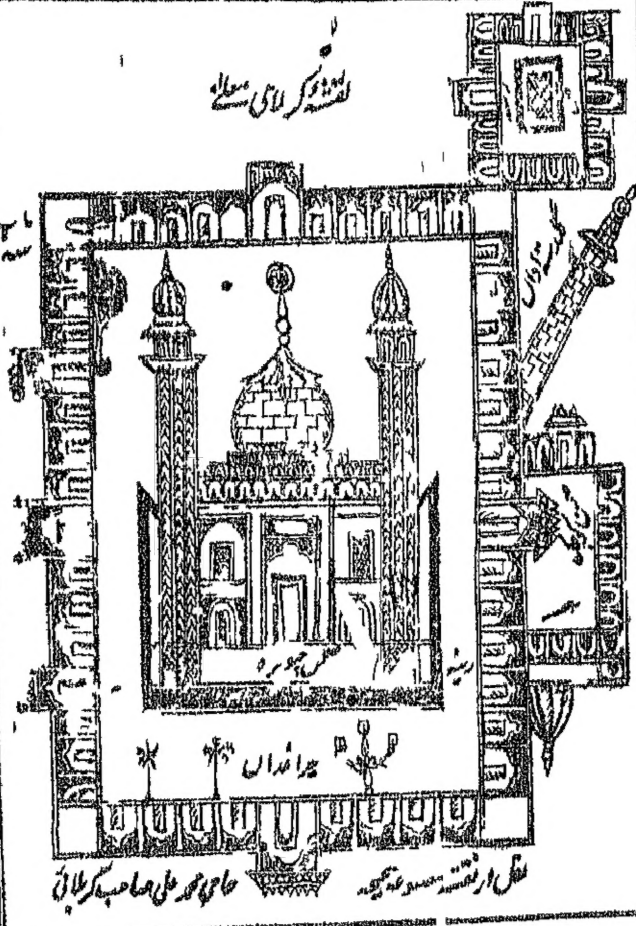
نقل از نسخه مصدق و حایر علی صاحب کربانی

زنا و فحشاء به فرم مقبول و احسان
در مطبع می مشی طبعین الی یان

زیست السیاح

در مطبع می مشتی طبع بین الملل است

اطلاعی۔ اس میں ہر علم و فن کی کتب کا تفصیل سے تذکرہ ہے اور قریب کے لیے موجود ہر چیز کی قیمت
مطلوبہ ہر ایک شائق کو چاہے خاصہ سے مل سکتی ہو اس کی معافیہ و ملاحظہ سے شائقان اصلی حالات کتب کے
مطلوبہ ہر ایک کے لیے قیمت ہی ارزان ہے و اس کتاب کے پیش منج کے میں موجود ہر ایک کے لیے قیمت ہی ارزان ہے
مطلوبہ ہر ایک کے لیے قیمت ہی ارزان ہے و اس کتاب کے پیش منج کے میں موجود ہر ایک کے لیے قیمت ہی ارزان ہے

کتابت فارسی	کتابت عربی
تذکرۃ العلماء و شہداء ایران و غیرہ	تذکرۃ علماء و شہداء ایران و غیرہ
تذکرۃ علماء و شہداء ایران و غیرہ	تذکرۃ علماء و شہداء ایران و غیرہ
تذکرۃ علماء و شہداء ایران و غیرہ	تذکرۃ علماء و شہداء ایران و غیرہ
تذکرۃ علماء و شہداء ایران و غیرہ	تذکرۃ علماء و شہداء ایران و غیرہ
تذکرۃ علماء و شہداء ایران و غیرہ	تذکرۃ علماء و شہداء ایران و غیرہ
تذکرۃ علماء و شہداء ایران و غیرہ	تذکرۃ علماء و شہداء ایران و غیرہ
تذکرۃ علماء و شہداء ایران و غیرہ	تذکرۃ علماء و شہداء ایران و غیرہ

اذا اصابتهم جرح من سدد اليها من رصينة افنت ولبنتي ولبنتي وزلتي قالوا كوسيد انه روص
 اخلاص بطريق احتصاص كه انما نمته رصينكه ما اران خدا وندبهم وكنند بندگان او در بندگي پس
 هر چه ارخواه رنده رسد و از مالك بر ملك و اقم كرد و حركت تسليم در خدا و انقياد حكم قضا چاره نباشد
 و انما اليه و ما ليسوى مجازات و مكافات او را جوتن باز گردند گانيم يعني رجوع باحضرت او
 خواهد بود و او حسنه او سزا فرآور كردار با خواهر رسانا اگر حكم او فرستد با هم مستحب
 ثواب اندر كرديم و اگر از انچه مراد اوست سحر سيم حق عذاب خلد شوم **ف** و مير قيون ما به
 بها و گردن طوع كه هر چه حاكم عادل كند همه ديدست و مضمون اين آيت و اني بها سبت
 مستعرت مانكه بلا محك نقد عالميان و معيار تجربته احوال و ميان ست تا بهر كه دعوى محبت كند
 نقد حال او را در بوطه ملا و كوره غنا آتش امتحان و ابتلا بنگد از نكته غش سواي نفس ديني
 دغل آري و طبع خيس كيكيره است از اخلاص زيارش خالص سرون مي آيد و طرب عشا
 بيرة او را در دار الصرب به ايت مسكه قول پيارايد و اگر معشوق و معيوب است در ميران فراق
 سميت اشراق موسوم شده مردود ابد گردد و در كي از كست سماوي مد كورست من احب
 او احب تصيب عليه البلاء يعني هر كه دعوى دوستي خدا كند و بدست ارادت حلقه و محبت از نيكو
 حق سبحانه و تعالي او را حلت محسوبيت يوشاند يا حركه مقبوليت يوشاند باران ملا از محبت
 و عايباني سرفوق او ريزان گردد و ستادي و بهجت و اساليت در استنماي از وي گريان شود
 بلا لولا كالتس لله سبب ترجمه اين كلام در معنوي رين سوال آورده ميشود دوستي
 چون زر ملا چون آتش است ۲ زرها لصل در دل نشخ خوش است ۱ و از نخواستن كلمات لبقه
 خاں بحيطه فهم در حه آيد كه ملا متوجه اهل ولاست و محنت متعلق با باب محبت هر جا كه شاي
 بت نهاده اند دري از محنت درو كشته اند و در هر ميدان كه بوي لا بر اوخته اند فوج ملا را ملازم آن
 اي علم ساخته اند هر كه را حق سبحانه دوست دارد و با ملا مبتلا سازد و محسن گزاند و مؤيد الهي است
 و طرقت رسالت نبياي ست معصومان بشير و سلام عليه اسما كه فرموده اند ان الله اذا احببه قوما ابتلاهم به
 به حد تعالي چون قوس را دوست دارد و بشكر ملا و اندوه بار بار نشان گمارد و طرقت كه محنت با ناز
 عبت بود و ملا مقدار و لا نازل شود و هر كه در راه دوستي حق از بهر ه روان در شيش بود بهر بهينه مشقت
 ملت او نيز از بهينه شيش بود و بهينه بر كرا ذوق محبت بشير سينه اش از رزم محبت بشير و از حشمت سينه
 اين فصل الصلوات و اكل النجيات سوال كردند كدامي ناس بشير ملا و كدام ملا نكته از حشمت ترانه ادي ملا

بسم الله الرحمن الرحيم

ای شربت در دود و لعل دل	آشوب ملا سے تو عطا سے دل
از نامه محمد تو شفا سے دل	وار نام حبیب تو صفای دل

حضرت صدور سے ملال - و شکوری زوال عیش عطا نہ و طاعت کثرت در کتاب کریم - و کلام لازم
 النکیم رمرہ بلا رسیدگان سیدان محبت - و محنت کستیدگان معرکہ مشقت را بدین خطاب
 و لنوار معزز و سر فراز ساخته که و نسب تو کم و بهر آئند می آرزویم شمارا یعنی باشما ملازم اندگان
 میکنیم اگر چه هیچ حال شمارا پوشیده نیست اما میخواهیم که عیار کار و بار هر کس در محاکم امتحان
 ظاهر گردد و عالمیان بدانند که کدام نقدا خلاصان از خلاصان ابتدا یک و بغیش بیرون می آید فرد
 خوش بود که محاکم تجربه آید بمیان آتا سه روی شود هر که در غش باشد و آرمین آبی بخت نوع
 درین آیت واقع شده بشی مس اخوف یجیری از نرس که آن خوف آبی باشد یا بشیمنان الخوف و بگریس که
 آن قسط است و سکی محاش بارز و دشمن و نقص من الاموال و نقصان بعضی مالها تاراج حادث
 یا احوال رکوة و صدقات و الاخر بقصان و فساد که آن میاری باشد و ضعف و عجز و ما احتیاج و دنیا
 و التمر است و بقصان در رسید با و تلفت محصولات یا فات ارضی و سماوی یا مرگ فرزندان که میوه باغ
 دل اند و سستی چراغ بصیرت و نهال نماده مادر و بدو و بشی الصابرين و بشارت ده صبر کنندگان را که
 درین بلیات طریقہ اشکیابی بیش آرد و رسوم جری و فرغ و شکایت فرو گذارند و بطریق محنت خود
 دوم نزنند و حزین و واقدم نرسند و خوش بسوزند در ملاجول خود که کار ایشان بر روی نیاید
 و و الدین و این صابران که استحقاق بشارت دارند آناشد که حکم است و فرمان بادشاهی

چنین بلا کے کلام گروہ از آد جہاں سعت تر و دلسوز تر است۔ و محنت کد امیرہ از صاف انسان
 معصوب تر و غم اندوز تر و مودک الایساک و پیغمبران کہ محرم حرم رسالت و محرم حریم جلالت اند
 بلا سے ایشان سخت تر از برای ہمہ بشر است و محنتی کہ متوجہ روگزار ایشان باشند از خمہ ہاشمیت
 ثم الامثل پس ایشان بلا سے جمیع کہ نامہ تر باشند بدیشان در سکو سبیل محبت و وقوف
 بر اسرار معرفت نیز معصوب باشند فالامثل پس انہا کہ ہشتم باشند بدین جماعت و بہرین قیاس
 سیر کہ بدگاہ قریب اقرب باشند بلا و غنا سے اور باشند و معصوب ہند لفظ ہم ہر کہ درین بزم
 مقرب تر است۔ حام بلا بیشترین میدہند۔ و انکہ زدن نظر خاص یافت۔ و غنا بر حکم
 شہد ہد بلا نہ سبب شہرین است کہ اطفال طریقت را دہند بلکہ قبح زہر بلا ہیست کہ ہر دست
 باحقان را دہند یکے از مثل کج طریقت میفرمود کہ طہیت دروے خوردن ہمیکہ عادت
 ہست۔ و رطلے گران تر است آن شربت ماست۔ و از نجاست کہ ہر بار بلا گران تر است
 بردہای مساکر انبیاء دہند و ہر تحفہ محنتی کہ فوسے تر است برای اویسا و صفیا فرستاد
 در روح الارواح آوردہ کہ ہر کرا جاہ صدیقان و قدس گاہ عجبان میاید یکدم ہر او خود ہر بنا بر محنت
 و کدیم بار زو سے دل بر نیاید آورد و طہیت عاشق ماست تر از لون باید بود۔ و زہر عشق سوز
 مایہ بود۔ و در راہ ابتلا سے او ہزار ہزار دل کباب است۔ و از کشاکش محنت و بلا ی او ہزار ہزار
 مدیہ پر تپ۔ و ہر یاد یہ اورا کشتہ است بحسرت افتادہ و در ہر راویہ سوختہ است از سطوت
 کبریا جان دادہ تن کد ام دلی سست کہ نہ گدافتہ زیادہ آتش بلا سے او سست دل کد ام ہیست
 کہ نہ فشا نہ تیراہنای اوست۔ آخر نظر سے کن بحسرت آدم صنف و نوع نوح می و در آتش بدشت
 خلیل علین قربان ساختن ستمیل بیل گریہ یعقوب در سبت الاحزان و بلایہ یوسف در جاہ
 وزندان و شہانی و سرگردانی موسیٰ کلیم و ہمارے و سبب تیاری ایوب یقیم و ازہ شکافند
 ہر فرق ذکر یا مظلوم و متین زہر آب دادہ بر حلقی یحییٰ معصوم و الم لب و دندان سرور
 و بیایا علیہ السلام و حکم باریہ بارہ عزہ سید الشہداء ارضیہ اللہ عنہ و محنت ابن سبت
 رسالت علیہ السلام و مصیبت فنا وادہ عصمت و طہارت و سرشک و دلو و قبول غدا
 رضی اللہ عنہا و ورق خون آلود علی مرتضیٰ کہ ام اللہ و جہ و لب زہر شہیدہ نور دیدہ زہرا
 رضی اللہ عنہا و خسارہ بخون آغشته شہید کہ بلا شہد اللہ عنہ و دیگر احوال پاکشان این است
 و محنت سبب کان عالی بہت نیمہ با جان غم انداختہ در کانون غم و الم سر تار یا سوختہ رہا سے

حادثاتی است جیساچه در آثار آمده که چنانکه علی حسین او تناسک و حجت که تجتبه یعنی هر که حسین
بگریه یا خود را مختلف سرگرمی دارد سر او را باشد که او را بهشت نرند شیخ عارف الله علامه سیف زاید
که هر که در حقیقت مگر بهشت مراد او واجب شود و هر که خود را گریاں سر انما یک حکم است
نقوم ہو سہم در وعده و حجت لاجتہاد حل است امام روضہ بخارے آورده کہ اسے عمر
نکاک کر بلا فاسد کے است کہ در ان خاک تخم شہادت کشتہ اند و اسد دیدہ دوستان و ہواداران
مستطاب کہ من کے علی حسین پس ہر کار جو سار دیدہ آئے نکاک کر بلا فرستہ ہر اس
ششم سعادت کے در محبت اہل شہادت کا ستہ باشد و فرنگہ رضا تاب دیدہ دینی پورس باید
و یوں در سر الدنیا مرعہ الآخر مردن رود و حصول آل نعیم جنت و نعیم بخت خواہ بود کہ
و حجت لاجتہاد بر اسے ایسا کہ سچے ارجمان اہل بیت ہر سال کہ ماہ محرم در آید مصیبت
سندہ آزارانہ سازند و تعزیت اولاد حضرت رسالت نبیہ صلی اللہ علیہ وسلم در اندازد ہر ماہ
سراشت حیرت بریان گرد و دیدہ با ام غافل حسرت گریاں شود و بیت را ندوہ این ماہ
خان گشای : روان گرد و دیدہ با خون دل : و اخبار قتل شہدا کہ در کتب مسطور و مذکور است
نکدار گمانید و تاب دیدہ غبار ملال از صفحہ سینہ بردانید ۔ و ہر کتابے کہ درین ماہ نوشته اند
اگر چہ رو بہ حکایت شہدا حالی است اما از سمت جامعیت فصائل مسطین و تھامیل احوال
امیایاں حال است ۔ و بہین جہت اشارت عالی از عالی حضرت سلطنت رشت لھا مینقتبت
ولایت مرتبت شاہزادہ اعظم نقادہ ملوک الامم اقتاساتناں فلک بختیاری ماہ در حنان
سید شہر مارے شرف العزۃ النورہ - عرافۃ العلویہ - بحصول بانسب کہنی و انقص
ما حسب الحسینی دار اسے محشیہ فقیر فریدون فرجور سقاہ مضر خلاصہ اولاد سلطین ماندار نقادہ
احقاد و حواقیب عالیہ تقدیر شہر و ہر یے سلف مرتے اعلیٰ و بنورہ انکشت و یا حیر
الرد : ۱۰ ستاہ ملک نوے فلک استناں : ۱۰ گلشن : ۱۰ روضہ بیونتاں : ۱۰ سرور و سرور است
ہر ماہ : ۱۰ صمد ہر ماہ گزردن بہا : ۱۰ دا ویر عادل دل عالی نسب : ۱۰ والی کائنات کہت
والا حسب : ۱۰ رفیع قدر : ۱۰ کے کہ ارتقا سہ ساقبہ و اعلا سے عدلہ صاحبی و ربیش در مرتبہ
ایستہ کہ نہ سیاح و ہم زوداہ پیش پیر اس سر اوقات شرح آن تواند گشت و نہ سیل عقل
روشنی را سے گرد سائل دریا سے بیان مژگہ اہل ان توانا گشت نظم بایہ قدر او اہل پیش است
و توانم ادائی آن کردن : ۱۰ ملکہ ندوان بید ہر زبان : ۱۰ عتد او صاف آن بیایاں کردن : ۱۰

در پانچم ملازمت - بعد از اکل قرۃ ال شجره فی الحال تاج شرف و انوار حلال از فرق ایشان
 در افتاده - و خلل و حائل بہت از بدن ایشان سرایت - سر سبز ماندہ بحال خود فرو
 نگریستند - و از عاست حسرت و مامردی راز راز سے گریختند - بحساب ہر وقت کہ
 سے تنہا منہ از آستان دور سے شد - و از پیچ سرگروائی سے یافتہ آدم از حالت
 سرسبزی بہر طرف سبک بخیت و دل بس بہر درخت بینہاں میشد خطاب الہی در رسید کہ تھرت
 سے یا آدم از ما سبک نہ رہے اسے آدم - در جواب گفت بل خدا را سبک از شرم گناہ خود
 سرگردان شدہ ام - و چگونہ از تو گریزم کہ بختن از حضرت تو ممکن نیست **پہیت**
 کجا روم کہ بغیر از درخت نیاہ ہمارم - و چراست کہ لطفت گریہ گاہ ہمارم - عاقبت بہ سرگراہ
 خود را بہوشا میزدند و فرماں در رسید کہ از بہشت سیروی رویہ آدم دست چھل گرفتہ
 از درون بہشت رو سے بہ سیروی نہادند - و بہر ہم آدم و عقیق می گریست کہ شاید غم را
 مصداقے آن در ستم را مقتدا سے پیدا یہ - از پیچ جان را تھ مراد سے مشام پس
 رسید - و چون آدم خواست کہ از بہشت سیروی آید کلمہ بسم اللہ الرحمن الرحیم بر زبان کش
 جاری شد چہر نیل گفت اسے آدم کلمہ بزرگ گفتہ زمانی ماست شاید کہ از فوق عیب کعبہ بخانی
 در دستان گردد - و از مطلع کرم کوکب حلا سے طلوع کند - خطاب آمد کہ اسے چہر نیل نگاہ مارود
 چہر نیل گفت الہی سراسم رحمت و رحیم خواہ - چہ شود کہ روی رحمت کمی - ملک تھائی
 فرمود کہ مرا رحمت کم نیست - و از رحمت کردن ملال و دندہ نے - تا ما اگر امر و ز روی رحمت ہم
 سبک تھ رحمت کرہ باستم - ماس ما در دای دما مت آدم روی بہ بہشت آمد - و ہر از ہزار
 عاصی از فرمان دی باو سے - اسگاہ ہر ایشان رحمت کم - تا نہت رحمت من آسگاہ اگر کرد
 در جہر الحقائق آورده کہ آدم را ہداں سبب از بہشت مارخواستہ کہ ہنس در او حکیت
 و عشق را دارا ملام ماید سد دارا سلام عشق خواستگار اہل ملامت ست - و عقل خواست
 راحت و سلامت - **پہیت** اسے مردہ عشق نکش با ملامت - یا در گذار عشق و سرو خوش
 سلامت - سیکہ ارا کا ہر رو سے تاویل فرمودہ کہ آن شخصہ کہ آدم مصوع ست
 از نزدیک شدن بدان نہال محبت بود - و سے نفس الامران را ہم از براسے آدم
 کاستہ بود کہ چھم و چھوہ و سبب ہی اراں یا عزت و دلال محبوبے بود کہ حسن جمال
 بدان کمال میا یہ - یا غم ہی و ترغیب طالب ہر آنکہ الہاں حل ہی سے مانع

که در تمام این رساله مدقوفین مازانی دارد و بر کلمات این روایات و حکایات سرور
 دولت افحام حضرت شاهزاده عالی مقام - ادرشده تعالی الی قیام الساعه و ساقه الیام در
 گرداند و عامه مسلمانان و کما ذکر اهل البیان را از حوائج و تشنگی این کتاب مسوین بسیار
 است که در سوره الکیم اول باب اول در تسلای جنس از انبیاء علی نبینا وعلیکم الصلاه
 و السلام نخست ابراهیم خلیل علیه السلام و نوح علیه السلام و آدم علیه السلام و نوح علیه السلام و نوح علیه السلام
 را بنیت آدم را در ششم عمده اند و خالی نبود آدمی از در و بدنه که کین خست ازین سر آدم زده اند
 بنمود آدم صغری از ششم عدم نقصائی وجود نماید و هر که ملائکه زبان طعن بر او میان بکشد و نسیا
 و غیره نری ایشان گوایی دادند و بعد از آن که غرر ائیل حکیم ملک طویل از همه جزای ریس که قضا
 خاک وجود شسته و لیلان نخل رخسار حق سجده قطعه سحاب یک رابر مالای آن قطعه خاک به
 و چنین تعبیر فرمود که چیل روز بران خاک میار و در هیچ نوع سایه از سران برادران بجا
 لغزمان رساله را بستی و نه صلاح از درهای ابد و آب سرد شسته سر خاک آدمی بارید
 تا آن خاک تابش غم رخسار گل شد و ششم خاک آدم را با ستم شمس خسته و پس
 در و در و بدنه را با سحر ساقه شسته و در و در و بدنه را با سحر شسته و در و در و بدنه را با سحر شسته
 افشا نید گوئی کثرت بهوم و غموم و دسیان و خلقت نشا و دنیا و اینان بدین سبب است
 خیا نچه فرموده اند **بیت** بی حکمتی غریب و حدیثی عجیب است * نادری یک زمان و هم
 حادوان ما و چون روح در قالب آدم دمیدند و از روی تو طیم و جود ملائکه گشت و تو را از
 بهادری و بیاد فریده و شمس و در کاروی ساختند و فرمان در سایه که ای آدم ممکن است از خاک
 انخته ساکن شود و تو و روح تو در پشت و بخورید از میوه های وی و عود دلی بسیار هر که خواهد از
 هر گونه لباس بپوشید - و از هر لون طعام بخورید - و گرد و دشت گندم با انگور یا کافور یا شجره اعلم
 گردید - و شجره العلم درختی موده است در وسط فردوس جامع تر از لطیفه و طعومان طیبه
 و هر که از وجهه بخورد و سیکه و بدست است پس آدم و تو در پیش آرم گرفتند و با پس
 بر حال ایشان رشک برده بود پس علیه و سر مار را شستند در آمد - و انواع حیله و وسوسه
 پیش آورد - و پس گویند دروغ آدم و تو را فریب داد تا از شجره شریفه تناول فرمودند
 و رشک بارو به بدیشان نهادند - آدم سلطان دارالملک بهشت بود - شوج بنای عورت -
 و تلبیس تجلی اگر امت علمان و ولدان پیش آدم در مقام خدمت عنوان و حران بهشت تو

حکم شد کہ ہمہ فرزند ویدار شد دنیا و ملک محل آدم دست خوا گرفته گفت
 مرد و کس رسید و حضرت غریب و یکسی بی بی آدم را پاسی رسیدی که
 امروز با محنت و در دوا اتفاق است امروز ۱۰ اسه دیده رح وصال دیدی
 مت فرقت امروز بهین که آدم دوا ناکید گیر جان شدند حضرتیل آه
 است که دست از دوا برداری و دوا من دوا صلیت اوار دست نگهاری که بر کبیا
 مت پس آدم دست چرا کند است و هر کبیا رولانی آوردند - آدم بیکر
 دوا یاد میکرد و بیگفت و فرقتا ملائکه رحب اسه سادہ سے گر لیست
 بنا خوا میگیر شد و ایناں یکد گیر را کم کرد - نه ان را راں سر
 اریں و فون که کجا میسرید آدم کس کوه سراد میپ افتاد و دوا سبیل
 ی که آهرا جده گو میسرید و دوا دوا آدم دوست سال برسی کوه سراد سب
 س رسی الله عکفت که آدم بر کاه مستقیم را دوا کوهی سبوس شدی - نه ان
 بدست حضرتیل سیار سے و دست سر آدم فرو دوا دوی سب نماز دیدی که
 ی کن که غریب است و چون حضرتیل خواستی که سرود - آدم گفتی که راں دیگر
 ۱ - و فراد و دوا دوا آدم و چون حضرتیل غم رفتن کردی و از چشم
 حیاں نمایاں که دوا را سرور عم آه سے - و حیدان بکسی که دوا
 است و سرور و روی که چشمه خارجی الت خدا و دوا خیدان بکسی که کند
 سرما حل خده میگفت تا ناله درای سے میگوید (روئے) آدم از حضرتیل
 ای است گفت اگر کار دریا در حراں اوست که دوا دوا ال تسمی شمس ندارد
 حضرتیل بر روی بکبار و دوا دوا دوا ناگاه دران سبوس می شد که خوا بکبار
 میگوید پیچ آ ۱ اسه دوست من آدم - و ۱ - سبوس دوا دوا اجماع
 بر سه دوا سبوسه الاس انتا ام حراں آه سبوسه یا یوست یا آناکم
 دوا سے یا سبوسه آدم دوا اسه که حراںش دوا ناگاه بوشش آدم
 در کوه حضرتیل گفت اسه آدم مرا جیر شد - آدم صورت واقع
 دوا و دوا و خورشید که حضرتیل ناله در آه دوا حراست کرد که الی
 ناله دوا سبوس کس خطاب رسد که آدم را اشارت ده که نردکیه ان سبوس

(۱۱)

آوردنش بکراول و سینه بند گانسن بود و آخر حشر چهره سر را در او دیگر علم آدم
 علیه السلام قبی بود که قاسیل با سبل را گشت و صورت او در سبل جمال زیباست که
 بعد از اتصال آدم بخوانست ایسان مالک بود و خواست نیت حاکم گشت و در سبل
 در خشمی می آورد و چون بزرگ میشد آدم علیه السلام حاکم یک بطن را قلام بطن دیگر
 و در سبل که قاسیل را زده بود اقلیم نام داشت و در غایت حسن بود و روی در شان داشت و
 متکبر و شان قلم روی چگونه روی روی خواند و سبل چگونگی هر حلقه تجلی
 توام با سبل را پیوسته و او چنان جهانی نداشت و چون بعد از پیوسته آدم علیه السلام
 پیوسته را قاسیل نام زد و در اقلیم را با سبل اختصاص داد و قاسیل از حکم ابابکر گفت و او
 چنان است و با سبل در رحم بوده و او چنان اولی است آدم علیه السلام فرمود که حکم انبی
 یا فتنه مرادین پیچ افشای نیت محصل حکم حکم او و ما حکم فرمان و حکم قاسیل
 داشت و گفت تو با سبل را از من دوست ترمید از منی و آدم آنچه خود دوست بدو میگذاشت
 آدم علیه السلام فرمود که اگر سخن من با او نیندازی و هر یک از شما فرمان کنید آنچه میتوان
 فرمان ببر که مقبول اگر در اقلیم از ان او باشد با سبل گویند و او بود و نیت که نیت دوست
 میداشت و آورد و بر سر کوی نهاد و نیت کرد که اگر فرمان من مقبول نگردد ترک اقلیم کند
 قاسیل صاحب ررع بود و سینه گندم ضعیف که دانه پیاده و در همان موضع نهاد و او را فرمود
 که اگر این قربانی مقبول شود دانه من دست انداز خود را در دانه من پس تشی سفید می رود
 از آسمان فرود آمد و گویند و آنچه خود را از قربانی قاسیل در گشت و در آن آن نیت گشت
 قاسیل را آتش خشم با شغال در آمد و دود و حسد بدو نصیب او را تیر کرد و کمر قتل برادر برست
 و در کیمیا گاه مقام نشست و همین که آدم غریب زیاده نیت المعهود فرمود قاسیل و عصمت
 یافت و در سبل آمد و با سبل آنچه در جواب بود سگی بر داشت و سبل را فرمود که نیت خیار
 نفرش بر ایشان شد و سبل خود برادر با برادر این که کافر فرمود هیچ کافر این که سبل
 و چون با سبل گشت شد و قاسیل نداشت که ما و سگی که کافر و او را در جاسم پیاده و در سبل
 روی به بیابان نهاد و سبل روز در نیت گرفته هر طرف میبایست و نیت دانست که چهاره ساز
 آخر لام روزی دید که راسه بنقار و خیکال خود خفه کرد در خاک و در غم و روزه و در
 خفه نهاد و خاک بران یا نشید و آن راع پوشیده گشت قاسیل نیز همان طریقی با سبل

کہ شب بلاق سیراید و ماہ مراد از مشرق امید بر آید پیوستہ نسیم با صبا دشمن آسختے آو رده
 کہ روز محنت و غم سیر کوئے آو رده آنکہ حق سبحانہ توئے آدم قبول کرد و علماء ارباب ماسخ و کسب
 یکے از حقائق موجودہ کہ سب قبول توئے آدم سے غیر بود چنانکہ و کما و دعا آتا حیا بشاہ سر آدم
 غالب بود کہ شترس خوش رخصتہ گفتہ کہ حوں آدم علیہ السلام میں آندے صد سال
 سر ملائکہ کردہ و آسمان سگریت از شتر سار سے امانکای دی کر شہ بود کہ در اخبار آندہ کہ اگر
 جمع کنند گریہ تمامی اہل دنیا و نیست بہندہ کاسے داؤد بیجا علیہ السلام ہر گریہ داؤد
 نیست راستہ و اگر کاسے اہل عالم و کاسے داؤد یہ نسبت گریہ فلاح سگرندہ کاسے بخون از آسمان آو رده
 و اگر گریہ مجموع عالمیان با گریہ فلاح و داؤد علیہ السلام جمع کنند کاسے آدم علیہ السلام از ہمہ
 بدنی باشد و در عیون الرضا آو رده کہ آب دیا کہ آدم علیہ السلام چون سیلے سیردن سے آند
 آو رده راستہ او ما سب آب و حله و از حیث ہم چپ او مثل آب و رات و مردے است
 کہ آدم علیہ السلام در مدت دو بیست سال حدان ماراں حسرت از آو رده ہر روز نہایت
 ماریکہ در جسد ہر مبارک او دو جو سے بد آمد و از آس جیم و سے حیث ہارواں شدہ مرغان ہوا
 از آب دیدہ آدم علیہ السلام پیچور دند و ما یکدیگر سے گفتند این ہم خون آندہ است کہ ما خوشتر
 ازین آب بخورده ایم آدم علیہ السلام کہاں سر کہ مرغان این سخن را از روسے طر و افسوس
 میگوشید آہی سر داند دل خیر در دہر او را رنارنا لید و گفت ما خدا یا حال میں بر ما ہند
 و کار میں ہاں مرثیہ انجاسی کہ مرغان ہوا تا آب دیدہ ہن سخن نہ میکنند آہر آس جیم کہاں گار
 یہ مرثیہ خواہد بود خطاب رسید کہ ای صغی دل خویش دار کہ مرغان راست میگوشند ما ہیج جو ہر سے
 نفیس تر از آب دیدہ یا ز سد نیافریدہ ایم **مشنوع** کے گوہر سے س گراں ہوا
 اشک سے سب آرو سے ما اشک سے گریہ کن کران تم ربانی و اشک نہی کنی
 گہر یائے و از تار گریہ رحمن نکند و عجیب ہم خندہ بر من نکند و آنا دعا سے او آن بود کہ تشفع
 کرد بصورت رسالتا علیہ السلام و سلم و گفت یا رب حق محمد و اہل بیت محمد کہ تو مرا تشریف
 قبول برساں حق سبحانہ یہ سید کہ اسے آدم بود محمد را جگہ دستمانختے گفت اسے
 بہر ہا حق عرض لام ماسے اورا ما اسم ماسے تو قرین دیدم دستم کہ گرامی تر یں آو رید گاں حضرت
 او متواند بود پس چون آدم علیہ السلام حضرت حاتم علیہ السلام سے استغفار نمود
 توئے او بکل قبول رسید **مشنوع** کے جو آدم کرد و سے دل بسویش و شعیب آدم آند

شام حسرت که نزد صابران لی نهایت است و احکم کرم که نصف عذاب
 باشد از سزای استماع افتاده که همه اهل اسلام متفق اند بر آنکه حضرت
 و سلم از آدم صلی الله علیه و آله و سلم و شرف است هرگاه قاتل فرزند آدم را این مقدار
 تل فرزند مصطفی - و حکم گوشه سرور دنیا را اصلی شهر علیهم و سلم چگونه خواهد بود
 بیت آل محمد حضرت سلطان حراسان علی موسی الرضا رضی الله عنه است
 ارم عظام خود نقل فرموده مذکور است که قاتل حسین در تالوتی باشد از
 ن سر دست و پای او بر بسته - و از دهنش می آید که اهل دوزخ از دوزخ
 تن و چگونه حسین نباشد برای نملای که تنع آب داده بر خلق آب
 ملحق که بوسه گاه مصطفی بود علی الله علیه و سلم و کین از دوزخ که داند
 ه که روزی کنیز فاطمه زهرا جنت شادان گران گزینها و وضعت بود و پیشان
 حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم فرستاد - چون بخیر متبر سینه
 دید که گریان سیر این حسین تنگ است - و گردن وی را حقه دارد
 دید که اگر گردن وی بریده آمد - بر دل مبارک وی گران آمدنی الحال
 رسید بدین مقدار خط که بر گردن حسین دینی دل مبارک تو شام شد -
 پیشتر ستم بدین موضع را بریده بر مبارکش از بدن جدا سازند - این
 بیه و سلم را در گریه آورد - و چگونه کس درین مصیبت نه گریه و
 که شرف هم در جهان زین صعب تر بر گزینای کس نبوده و کس
 ندید که تازی آبی کل باغ نبی شرمه شده - در سر استان دین
 ابتلا سے انسا و اولیا بسیار بود و انکب در عالم از بیان استلا سے
 عین نه گریه چون که در دوران او - چون بلائی که بر ملاکریه نملای کس
 نام آشکارا بهیچ دشت کرام نام سرای کس ندیده بیان ابتلا سے
 از جمله انبیا نوح را علی نبیا و علیه الصلوٰۃ والسلام بلا مایه
 ده سال حقایق قوم بیکتید - و شربت زهر آوطلا از عالم محنت
 ره باغش از املای پیام ربانے شایین نیافت - و خطه از راه
 افت در یکله آورده که سه قرن خلق را بچند میخواند - و اهل هر قرن

در خاک کرد و از میان قوم آمد. اما چون آدم علیه السلام از زیارت حرم مراحت فرمود و فرزندان
 همه استقبال می آمدند مگر هابیل. و آدم علیه السلام هابیل را بسیار دوست داشت و همیشه چون
 جوانی بود بار و سینه چون ماه. و دو گیسوی سیاه داشت و حق سبحانه او را سورتی خوش و سیرتی
 دلکش ارزانی داشته بود و هیچ کس را در آید آدم علیه السلام بحال کمال وی برابر نبود و ندی سبب
 پیش روی توهم صورت بر دیوار بند نه حسین صورت و منی که نورانی دارند و دهر صورت سبب
 علیه السلام متولد نشد. و در خبر آمده که هابیل اولاد آدم علیه السلام شیت بوده. و هر که در هابیل
 صلوات الله و سلمانه علیه از شرف اولاد مع و از حسین حسین او طبع بود. و گفته چون آدم علیه السلام
 هابیل را ندید بختی او افتخار فرمود. از هر که خبر وی برسد می پرسید و می پرسید که ندادند. و گفته
 که حیثه در شده که پیدا نیست. و انیم که چنانچه گفته بودیم که است. آدم هفت شان روز که
 میخواست اقدام طلبه می نمود. و در تحقیق حال هابیل جدی تمام و حدی الکلام می نمود. زبانش بدین
 حال مترجم بود. شیت من نصیب شد. در غم من کما تهم حرم. شیت در از حیران
 راز و عادت جویم. شیت هم در واقع در یک که هابیل هائی ایشا ده. و میگوید ایشا العباد
 می در بر تو را نظر دارند. آدم از آن سوال از خواب در آمد. و حروش در گفته می پرسش شد
 ن تا خود را در حیرت را دید بر بالین وی نشسته گفت ای برادر ز حال هابیل هیچ خبری
 می که حالی او را در خواب دیده ام چون طفلان استخوان میگرد. و چون بیایگان فریاد پس
 لبید. خبر شیت گفت با آدم علیه السلام حضرت عزت میفرماید که نظم او که بزرگ بود و تو
 تا مصیبت. و در آنکه قابیل هابیل را کشت و او فریاد میکرد و انیشتا میگفت. و گرس
 یاد می رسید. اکنون همان فریاد است که از زیر زمین ظاهر میشود. و فردا صبح قیامت
 براید که آن در ده گاه در آید. آدم فریاد در گرفت. و گریه آغاز کرد و گشت ای برادر خاک او را
 بخائی. خبر شیت آدم را بر سر هابیل برد. آدم علیه السلام خاک از روی و در کرد هابیل را در
 فقه تمام اعمای او بخون افشید. روی مبارک در روی وی مالید. و میگفت و استر
 ماه و اگر شاه و اگر تباه معظم آن شکل و آن شمایل زیبا سه و در پنج در بر خاک
 او در پنج دست پای نازک و نغزو لطیف بود. و زیر زمین نهفته سر و پا که او در پنج
 سپیدان بگریست که فرشتگان هفت آسمان گریه در آمدند. و گفته اند بار خدا یا آدم سوخته
 چنان سوده بود. اکنون باز گریان شد. و با طاعت گریستن و عیادت خطاب میسر

الم بلاک گشته - و گشتی شش ماه بر روی آب ماند - و در مقام
 آورد که گشتی نوح علیه السلام بر روی آب گرد و عالم میگشت چون
 میگشتی از رفتار فرومانده هاجا توقف نمود - نوح علیه السلام
 است - و حکمت در توقف حکمت خطاب در رسیدن که این حکمت
 رح اینها در گرد آب خون غرقه خواهد شد - و را خدا آمده که چون
 آمد و غریبت کوفه نمود و در او خضری بود هفت ساله - و حکمت
 دانست که ما خود همراه برد - در فائده ام المومنین امام مسلمة رضی الله عنهما
 پیوسته - و المومنین حال بر می نمود - اما در آن ساعت که تشریف را
 در راه در میان حسین رضی الله عنه مالیده بود از کنان بهرشت پادشاه
 را و خضر حسین رضی الله عنه از خانه ساجیه در آمد - و در پیش پادشاه
 که عصمت از فرق مبارک که کشید و فریاد بر آورد که و ان شاء الله
 همه جمع شدند - و گفتند ای خضر ترا چه افتاده و سبب این
 نارضی الله عنه اشارت بدو کرد - و گفت بدین کلافه خود آورده ام
 و در اینجا خضر گشتی اهل بیت آورده - و بیان مینماید که سفید
 در قلاب خون فرو رفته است و فریاد از عورت اهل بیت بر آید
 یک و خضر حسین آمد - و او را تسلی میداد و میگفت او خضر ای تو را
 اگر ملائیش پس بشت - و در سینه ام صوفی بر گزید
 زیدم مشتق برین خاک برید این خاک که تو داری یکسان گردد
 میام در شفا آورده که حضرت عباس علیه السلام خبر داد
 از آن گویند و بدست مبارک خود خاک مرون آورده فرمود که
 خواهد بود - و امام باقری در امرات الحسان آورده که امام احمد
 علیه السلام غسل میکند که شکلی که بر سینه کل است در حج در
 ماه و امارت در آن طلعه سید عالم صلی الله علیه و آله و سلم آورده
 می الله عنها امر کرد که در خانه را در شب تا یکی بر پا در میان
 در غنچه بر سید و خواست که در خانه را در شب تا یکی بر پا در میان

قریب به سی صد سال قضاوت کنند چون ایشان را مرگ آمدی فرزندان ایشان را دعوت کردی
 و حق تعالی اورا آوازی داده بود که هرگاه آغاز دعوت فرمودی - هر که از امت او بود -
 آواز او خود سے ہم در خلوت ایشان را نصیحت فرمودی و ہم تافکار امامت می نمود
 و ایشان سنگ بروی منیزند سے - و آنچه اسای بلای می کش در ہم شکستند سے - نگاه
 چودی که جند ان سنگ بروی افکندندی که در میان سنگ پنهان گشتی - و قوم گفتندی که او
 نشسته شد خاطر جمع کردند شب حیرت علیہ السلام ساییدی - و سنگها اروی دور کردی ویر با خود
 بروایب سے - همه چراغهای او درست گشتی - و صبح باخیزان ترات قوم در آمد سے و گفته
 قولوا لا اله الا الله فقل سبحان الله لا اله الا الله تار شکاری یا بیداران سنگدان
 دست جفا برو سے کشا دند سے و تیر از راز رحمت تامل دل آن سزگار بر کمان انگار و از
 نهادند سے - و آن حضرت قضا را برضا استقبال نموده سیر صبر در روی کشیدی و در میان ملاک
 گوناگون چون تسلیم پوشیدی - پیغمبرین سعادست که عین عقیقت است - از ان بلا
 بدوستان داده و راحت و نعمت سبب طرد و غفلت است جهت آن دشمنان فرستاده را غی
 دستی با ستم دلا آشنا بود - کرد من تنعم دنیا جدا بود - آنجا که غفلت است همه ذوق
 و راحت است - و آنجا که عشق اوست با بر ملا بود - آورده اند که پیران کوکان خود را
 برگردن گرفته بیاوردند سے - و فوج علیہ السلام را برو سے نموده گفتندی که ای سیر
 این مرد دیوانه است مگر تا هرگز فرمان او سر سے - و این خضایان بهود که می گوید و گوشت
 نگار سے - پیران ماو سے را جفا کردند سے - و با هم خوار داشت وی سبکیم - و نیز باید که بن
 طریق عمل کنی و هیچ وجه بدو مگو سے و سخن او را شمع قبول نشنوی - و روی مردی سیر خود را
 سروسن گرفته و نزد فوج علیہ السلام آمده و دست سبک دسیر گفت ای پیرتای که مرا نیل از کلم
 این وصیت بجای آورم مرگ دریا بد - و از دولت ایرای وی محروم مانم مرا سزین به بدیدی یا
 سزین نهاد و سپیک سنگی سز داشت و بجای فوج علیہ السلام افکند و سیر مبارک وی افکند
 و خون برو سے مبارکیش فرود و بایه - فوج علیہ السلام آن خون پاک کرد و گفت ربانی
 مغلوب با نصرتی بروردگار من بدیگونه مغلوب قوم شدم و جنگاال تهر اعدا گرفتار
 گستم باید که کن و مرا در باب مصرع رحمت کن جسم که وقت ترحمت به بعد ازین
 صورت حق سبحانه فرمود تا فوج علیہ السلام شقی سافت و اهل خود را با شقی در آورد

شاهان گردید که دیگران در ششش نعمت و حرمت یکی از کامترین فرمودنش تفرج با اهلای و فرخاک
و مسرور میشویم بملای که تفرج اهل دنیا با نعم همچنانکه اهل دنیا به نعمت شمع و مسرور میشورند زیرا که
لا صقیلا ست که آئینه دل را از غبار هوا مصفا و زرد نگار شود و ما سوخته میگردانند و محنت کمالی
است که دیده بصیرت در روشنی پیاپی محنتیکه بتلاطمشاده حال حضرت ملبی بپایه خود
و معاشقه می بیند که پلاد دوست و میداند که هر حیدر دوست نفاقت زیبا و نیکوست ^{نظم}
طریق عشق حائش عز بلا نیست بدرمانی ببلای بودن روا نیست اگر صید زخم زویر جاتم آید
چو شیراز شست اداید خطا نیست و از حمله ابتدای خلیل یکی آن بود که او را در آتش انداختند
در اضا کرده است که چون آتش فرو دبالا گرفت و ابراهیم علیه السلام را بر بنحیق نهاده بودند
که در آتش اندازند و پاد از فرشتگان فرستاد زمین و آسمان و طیور و وحوش بگیرند و با نهند
حایه عرش و سکه کرسی آواز گریستن کردند ملائکه گفتند ما خدا را از شرق تا غرب عالم همین
یک آدمی است که ترا بر حدایت می شناسد اکسول میخوردند که در اسبوزاده سار و سوزنده
تا ویرانه دگر می گفتم خطاب رسید که بنزدیک او روید اگر از شما مردی طلبید مدد و معاونی باشد
اول ملک الراج پیامد ویر خلیل سلام کرد و ابراهیم علیه السلام جواب داد گفت نوعی که که بخواهد
و یکسان سلام میکنی گفت من فرشته ام و موکل بر باد با آمده ام تا ترا مدد دهم اگر فرمانی نشکر
با در امر کنم تا تمام حیرات آتش را بر دوزند و در خانه های نرویدان آفتند و ایران و هندوستان
بدان آتش عرق نازند و ابراهیم گفت بنحو ایسم که درین حال پناه حیر ملک نعال هم ملک اسباب
بیاید که از خلیل هم پناه محکوم فرمان من داند اگر امری بگوید تا قطرات پیران حیرات آتش اند
و با نیک زبانی آن آتش افروخته را روشن کنند و ابراهیم علیه السلام فرمودم خود را بختی در آتش اند
و چشم از دگر کار این دامن برداشتم ملک انجبال رسید و گفت ای بدر ملت و حسب خلعت
حکم فرما من ماکو بهما بایر را بر سر فرو دیان فرود آورم و بعد بر او زیر کتوبهای بلند است کنم
و ابراهیم علیه السلام گفت من خواهم که غیر حق را در هم من مدخلی مانده ملک لارض بنویسد که
ای خلیل علیل طبعات زمین ماسور من اند اجابت ده تا زمین بابل را گویم تا همه فرو دیان
فرود گفت ملوا پیشه و بین چینه بکارید مرا با دوست من تا بر حیرت خود به بین است
نظم هم با کار خود بیارگر ای غدا شستیم که زنده سازد و آتش را که را که آتش اند
در آخر به حیرت و ماسد و ماسد که ابراهیم علیه السلام از منخنقه جدا شده بود و خطره

حسین رضی الله عنه حریت و جود را در درون محو افکند و نزدیک حد نرسد که او دست نکرده و
 در آورد و سردی و گردن آن حضرت سر میفت و خود می آید. ملک السجاک گفت یا رسول الله
 این سیر را دوست میداری گفت نعم آری او را دوست میدارم. آن ملک گفت ای سید
 زود باشد که جمع از امت تو را بقتل رسانند و شربت شهادت بپوشانند. و اگر میخواهی بنویسم
 آن مکانی که وی در اینجا مقتول خواهد شد و سیرستان بیازید و مقدار گل سرخ حضرت رسالت
 صلوات الله علیه و سلم بنهد. ام سلمه رضی الله عنها آنرا گرفت. و در شیشه کرده نگاه میداشت و چون قتل
 حسین رضی الله عنه واقع شد. و خون مبارکش بر آن ریختند. آن گل در آن شیشه خون آمیخته بود
 و در شیشه پدید آمد. و ده که ام سلمه رضی الله عنها گفت شش رسول صلوات الله و سلامه علیه از خانه
 من بیرون رفت و بعد از زمانی در آنجا آمد. و زو سیده موسی و غار آورده. و چیزی در دست گرفته
 گفت یا رسول الله این چه حالت است که بی تو مشایده میکنم. فرمود که اشبیه را وضعی بر دهنده و تو را
 آبرو بگویند. و ما قتل حسین رضی الله عنه از فرزندان من نمونده. و من خاک پنهانی ایشان را
 بر جیدم و در دستم انیس در دست من. پس دست مبارک میگشود. و گفت این را بستان و نگاهدار
 من آنرا ستمم فاک بود سرخ. آنرا در شیشه کردم و بنشینم حکم لیستیم. چون حسین شهادت
 آن شیشه را هر روز بیرون می آوردم. و نگاه میکردم و میگفتم. و در دهم محرم بود که آن را
 نگاه کردم. آن خاک در آن شیشه خون بارگاشته بود. و چشمم را در آن شیشه کرده اند. و او می گوید
 بر چون دختر حسین رضی الله عنه اضطراب میکرد. و ام سلمه رضی الله عنها آن شیشه را بیرون آورد
 و آن خاک را که خون گشته بود شایه کرده و در خروشی از اهل بیت برآمد. و دختر حسین می گفت
 یا ائمه مرا غریب و تنها گذاشتی. و دست مفارقت را بستم. و بیعت بر افراشتی. و گفت
 اوه این چه حالت است که عالم غریب شد. و خزل لال آل محمد سراف شدند. و سر فرودستان و لایست
 زیاده و بر جی در آسمان بهایت خراب شد. و چون دره بقرار آمدیم که کربلا بهیت ارباب گویید
 افتاب شد. و از یاد کرد دل با بقرار گشت. و در داغ آتشا جگر کباب شد. و رخی چنانک بوسه
 صدف ندی. و زلفک شد فتاده و از خون خضایید. و بیان ابتلای ابراهیم
 علیه السلام دیگر از دنیا بیرون ابراهیم علیه السلام صلوات الله و سلامه علیه بخندین بلا مبتلا شد
 زیرا که نام دوستی و دوستی کافانه شور و غیبت بی شور و غیبت نباشد. حق سبحانه و تعالی بده را
 دفع بلائی بخواند. دل او را منظر غایتی بلی نهایت خود سازد. تا در کوشش محنت جهان

آتش نژدیک رسیده و غره زد که ای خلیل مل یک من فاشه پیج حاجتی داری ابراهیم گفت
 انا الیک ملا حاجت دارم اما نتوانم جبرئیل گفت که با کس که حاجت داری بخواب و بگویم
 علیه السلام خواب داد که علمه بجای حبسی من سوالی در پیش او حال مرا از سوال باز میدارد
 یعنی چون او میداند بگویم و چون بچراستن مراد میداد چه جویم بیت ارباب ما بختم و زبان
 سوال نیست و حضرت کریم تقاضای حاجت است ۴۰ آورده اند که چون جبرئیل ماوی گفت
 که چرا با کس که حاجت داری نیکوئی گفت چون دوست دوست را شوش خوابد ریت روایت
 بهمان ساعت خطا رسید که چون دوست مراد دوست خوابد سوختن روایت و بعضی گفته اند
 که ابراهیم علیه السلام در خواب جبرئیل گفت که مرا پیج خواستی نماده نفس در کجای نیست و زان
 نمرود شکایتی فی اراده اراده اوست یفعل اسد ما یثاء و حکیم ما یرید از حق تعالی خطاب استطاب
 صا و شد که ای آتش چون خلیل از طبیعت خود بیرون آمد تو هم طبع خود را نگه داری یا نرگوسه
 بردا و سلا گشت ابراهیم بر ابراهیم علیه السلام سرود و بلامت شوی هر که در بلاست دوست
 طریق تسلیم در آید هر آینه از کوره محنت خالص سلیم بر آید رباعی از خضر دوست هر که
 قربان گردد شک نیست که یای تا بسیر جان گردد در آتش اگر قدم نهد از سیدین
 آن آتش سوزنده گشتان گردد و او ایتلا که دیگر فوج اسمعیل علیه السلام
 بود حق سبحانه تعالی در حق تنزل از قضا فوج اسمعیل علیه السلام و فرمان داری خلیل خبر میداد
 و میگویی ان بنی اهل السما البین ان ملای بود بود و آواز داشت بود لغایت سیدان محمان
 راه و مقربان درگاه ما دانند که دعوی محبت فی ترک جاه و جهال و در با حق فرقند و مال فقر
 و میر نیست **نظم** چون رزین شود همیشه در کستور ما و خواب بودم در ساغرا و داری سرا
 و گریه دور از سرا و ماد و کشت کشید و توبه داری سرا و در اخبار آمده که روی اسمعیل از شکار
 پاگشته بود از آثار غار شکارگاه گردید کل خسارتش نشسته و از تاب آفتاب طلیات تراش
 آشفته حضرت خلیل بر سر راه بود چون نظرش بر اسمعیل افتاد و خساری دید چون گل شکفته غنچه
 مشاهده کرد زاننده تر از راه ده بفته **بیت** چنی چنان که ز خورشید و ماه خوان خشت خط
 چنان که از شک سیاه شوان ساخت مهر پدید از طبع بشری و حرکت آند غیرت آبی سلسله
 محبت مانیز متحرک ساخت **مصرع** چون محبت رخ نمود سحاب محبت ساز کرد و چرخش در آمد
 ابراهیم حدیث در طبقه عبادت بطریق عادت سر پانین نهاد و خواب پدید آورد که ای خلیل دعوی

خدا در صیبرهای گنجد نظیر از دوست گس، هر دو عالم را بپوشانده
 صبیحین را سوسه خلیل حلیل محروم مانده پس احمیل را گرفت
 به سوخته کوستان غرت و حلاله بیج صدائی که بدو ترا بجا میگرفت
 زده هائی بنیبر و لهرائی میبرد - بدو دست دیدن بنیبر و لهر بریدن
 به اندازد سوخته گرد سیر ابرده که بای او گردیدن نتواند مرا
 بمن احمیل گفت اسے میرے تدبیر اگر فرمان حضرت قدم
 بیست - بنیبر جان احمیل شمار احمیل و هدای تن خلیل باو
 آئے لودا کے کانے مارا نہ ہر کر امانے لودا اہلس گس
 سستیزہ کن وار پیش ہر گسیر - احمیل گفت از تن حق
 نمی چھیم رخ انا ہرید نمی نامم بیست تا نام سر رویش
 ن زمان باشد کہ قربان پیش گردم - اسے میرا مانع
 من است - و فرمان خلیل سر مایہ فتح و فتح من رباعی
 ۱ گھم مشرق من است از ان نگیزم - ایک جان ہم لودا
 اسے خیرم - اہلس مار دیگ صالحہ آواز کرد و اسراہیم علیہ السلام
 سر دیکو اسے در این - ہر گدراہ مرا بخیر میداد و احمیل گفت
 بیاہ و بدترین سگان این درگاہ است سگے حسد و کار او
 است - و سراسے ضربت و ہر بہ و سنگ احمیل بہ شکے
 - و ان سگ بہ آرزوم را سنگ را ساخت - و گفت ای بن
 بگردن کشیدے لاجرم طوق و ان علیک لودتہ و گردن تو
 نہ - اگر گردن نہم مبادا کہ گردن جان من از طوق شوق
 دھالا مصرعے اسے تسلیم نہاد ہم ناہز رحیمت - آنا
 بر اسیم بیست و احمیل را در مشغ خود نشاند و کار دور سن
 نہاد و گفت اسے فرزند و بعدا تی کہ تحمل قریب آتی تی تحمل بیا
 و تناد و شوق تقایبے قریب از ہر یاد دست نہاد - و من ہستی
 ہر ہر صبر و شکمے صند و رور - و و خوشی و انشت

استسما آماج ملا مدین ابدا نمیرسد که در حاکم نموده اند که دلخ
 سول بریان هم در سرانم بے دریاں قرآن فرمان کم بیست
 کند و زمان خوش بریدن که اختیار کند استعیل از دوس
 اصل ماقومرا سے بدر نرگوار کن آنچه ترا فرموده اند و بجا آرا
 استعیل را بدل باشد - حضرت جلیل ابدل نیست - فرزند
 عزت ماعوضه سے نہ اند حضرت عزت و مان کردن دارا
 که خلیفہ تنج کشیدن و قرآن کردن اسے بدر اگر بعد از من گوید
 سیر ما و راخت این نیز خواہند گفت کہ بطریق و در راه ضلالت
 کہ خواہم خدا سے پا سے کر کن و قول کن کہ حراں بابہ رستگار
 فرزند حج و حشہ دار سے کہ سہا آرم - گفت از سے و حشہ از
 کشش دست و پای مرا نہ اندازم گفت ای سیر و یک خدا و
 ای بید زرع ملک - اما و بیت بخت دوم سے کہ آنگہ رجم کا
 و سیم و پین من رستہ سہا و آگہ و دستا و یا - کے نہم و صورت
 از من در وجود آید - و بدین حرکت نام من از نہ پدہ سارال بہ
 حریفہ نویر من واجب سے رشتہ پاکہ در وقت ہمارا دست و
 و بدین یارلی اسے جلا ارباب حقوق و عصاں گردم بیست
 راکی نیست نہ لرات غیر سیم و سستہ آلودہ و دہ ہمارا سیم
 و گیرہ و دست دار سے - استعیل گفت و حشہ و دست کرد
 بجا کی شاعر ہوا - و در یہ و حشہ شیر و و شیر ملا خطہ کردہ ام - یہ
 دارا کہ کمال و دست ہمدار و دروہای گریز و حشہ ہما سے
 قدر کی سستہ چون مراد بہ حال بندہ سر رشتہ نہ پدہ و دیگر آنگہ تو
 سہا دستہ و سیم کہ در وقت ہمارا نہ لرات و پیروی و من از نہ
 حکم نامہ - و در ہمارا نہ لرات نہ جبر سے اردو - اتی تا شیر عا و حشہ
 رشتہ اند کہ از این در ہمارا نہ لرات کہ در دست سیم کہ ام
 یہ ہم کہ حشہ نہ لرات و پیروی و پیروی دیدہ و پیروی حشہ ہوا

[illegible]

در تحلیل جهانی در ملک جلیل از بریدن ما باز میدارد و من آن میگویم که حدای میخورا به
اگر تیغ عالم بجنبند ز جاسه بد ببرد رگه تا خوا بهضای ۱۰۰ در خدایه است که فرشته گان درین کار
شعب بودند و این واقع خیر می شود و میگفتند که ابراهیم علیه السلام نمی ترست که منسوزند
نزد میکنند یا تحلیل جواهر ترست که برضای خود جان درمی باز و بزبان عبارت تحلیل می گفت
جواهری مرا سزد که فرزند عزیز دارم و برای دوست قربان می سازم و بپایان شهادت می میرم
که من نمی ترسم که جان عزیز دارم و در راه اونی بازم ای پدر ترا دیگر فرزند هست اگر من مردم
تو دیگر کسی بر دارم و ما هر و محبت او در ساز می مرا همین جانی است و من شقه پیش می آورم
راک نمیدارم اما جبار تحلیل برود را معزول کرد و گفت من از پدر و جواد نرم ناکشته را ابراهیم
علیه السلام حساب کشته بر میدارم و نا خواسته را از برای سمعی که خدا میفرستد ای جبار تحلیل
برود فنا بر داری بستم را بگو که قدمه قنیت اگر و یاد داری که خواب خود را راست کردی و شش
فرمان بردار که بجای آوردی ابراهیم علیه السلام کار دار دست نهاده و تحیر دارا لیست که جبار
در رسید و گوسفندی از پشت بیاورد و گفت ای تحلیل از گوری صاحب قدم و جاد و خضر
عزت سلام مبرساند و میگوید که بر دعوت خلعت بی علت قربانی فرزند گواه گذراندی و دست
و پای فرزند دیندار از نیکبشی که دست دعوی داران نیکم را سر حجب می خورند ابراهیم
پای گو سفند نیست و دست فرزند بکشد و گفت ای فرزند دلنده جبرئیل سلام ملک تحلیل
تو در ده می گوید که دوست فرمود که ای تحلیل برین بلا که صاحب کردی و برین شهادت
بجاسه آوردی دست دعا بردار و بر جبرم او دست نرزان آرتا صله عطا در دهن دعا تو نیم
در تحلیل دست برداشت و بر بنایه تمام گفت ما خدا را هرگز از امت میا می خورای و
الله و ملائکه علیه در حالت رفتن جان تیغ زمان بر شما وقت توجیه تو را دانستم گناه او را میبخش
جواب کردی تحلیل ای پسر علیه تحلیل و نور دایه تحلیل مراد بر آوردیم و گما سگاران را در کار تو
و من مشت و مو سکه چون سندی از صدق دل قربان ۱۰۰ سر بهیبتی قواز فرمان ما
حدا باشد تو در دست شهاب ۱۰۰ ما بیان را از تو باشد فتحیا ۱۰۰ آرتا نام علی بن موسی
رضا رضی الله عنه منقول است که چون حق تعالی گو سفند بر ای فدای تحلیل فرستاد و در جبرم
زاد که کوئی طربا کش جلوه نمود که اگر چه است خود فرزند خود را قربان کردی و حق فدای علیه
فقی و بقیه جبرم است برود و جبرم فرشته قنیتی حق سبحا ۱۰۰ فدای لرحی فرشته که از تو علقان را دوست

در تحلیل

مسی می‌توم : تا چه می‌توانی تو که اینست صورت است : برادر
 دل‌شسته بود در قلم شک و غیرت سرج سینه ایشان نقش بسته
 در خواب دید که آفتاب و ماه و یازده ستاره از آسمان فرو آمده
 باید بر قریب کرد و برادران شنیدند و حسد ایشان روی مانده
 از دل بی‌خوابی می‌کنند و سودای از آن سر بردار که سو او گفته اند
 ما نشان نصیر فرستاد : بی‌سج تمام بقیه عابد السلام را در آن
 و انصاف و دایه صفت علیه السلام را عابدی زینچا پویشا نرسد و بنو
 بر گراسته و زبان قضا می‌کنند که اگر این برای شب وصال باید
 که بکشد ایندیشا که در وقت روز وصال در سینه شام فراق :
 آفتاب و قمر : علیه السلام بوسف علیه السلام را با برادران می‌برد
 در راه که جان در زیر عزاله و غوغا و قفس کشیده تمام این
 که غم‌خیز با برادران او آنجا دل می‌کردند و غم‌خیزان و دوستان
 رفتند که گویا آن شجره تا با آمده پرورش یافته بود و
 ستور با بر و نه علیه السلام آنها را کاشت و بهمان جهت در
 اندوه بختی خون در احشای شمس : سپهران فرمان بیدار شهر
 و آنکه نشسته : بقیه : علیه السلام حاکم کشیده پویشیده و عمام
 بهایان است و عمام دستا گرفته روی در عازنه او و چو آن
 علیه السلام : با برادران ندای رود هر که آن صورت مشاهده می‌شد
 از سکار و حقیقت حال خبر بود و زمان حال بقیه : علیه السلام
 هر گزین و برتن بیهوده علیه السلام : شمس : در پادشاهی می‌ا
 سر شک و دیده می‌دید که راه گسسته که در آن یکم خنیا پنجه پهل
 ماه که در آنجا چون نظر فرزندان بقیه : علیه السلام او را از
 رای می‌سویسیدند : بقیه : که نام القات که در بقیه : علیه السلام
 بر رویش نهاد و گفت : است فرزندان مرا سوز و زاری که از وی
 و از دیدن دربار : و سبب طاعت : سپهر : شمس : بقیه : علیه السلام

الفراق شنیده داشتند که در سرده غیب زنگی دیگر آهسته آهسته از سرگیری دیگر برنگشته اما در زمان نظر
 پیر یوسف علیه السلام را از یکدیگر میبردند - در روشن دیگر دن ملک سروق سخی نهادند متشوی
 فیتشان پیر تاسین بودند - از یکدیگر میبردن می بودند - گوی آن بر سرودن شش گرفتن - این
 ملک اندر آغوشش گرفته - جویا در دامن صحرانها اندند - رودست حفاکار کساده -
 رودست مرتع مارش نگندند میان خار و خارش نگندند - لبران یعقوب علیه السلام
 چون از لطر پیر غائب شدند یوسف علیه السلام را بر زمین نگذاشتند که چند بار تو ششم سوختن
 خشم - پیاده روان شود در پیش ماسید و نه یوسف علیه السلام مگر به در آمد کنی را در آن غم
 کراس این حواری میکنند و ماسیاده می دوانند - گفتند ای صاحب رویا کافه افتاب و ماه
 که ترا سجد کرده اند ارشاد در خواص نافه را تو رسند - یوسف علیه السلام قلمی چند فرستاده
 گشت و بعد از شش گشت - از سرسل خواند بای به شش هزار و خار روان شد - شش گشت یابی
 کی نزدش رگل ننگ - از زخم خار و خار گشت گلریگ - سر دیک بر برادر که دوید به طعنه
 بر روی دی و راند - و در این بر برادر که در دختی گریستن رفتی و دور افکند
 متشوی ناری هر که در دامن کتیدی - به بریاری گریستن دریدی - مگر به بر برادر نادی
 خنده بر برادر نادی - به برین متوالش در حرامی و ایندند موقوفه افتاب از اجماع گشت
 و چون سینه یعقوب علیه السلام سوزناک شد - تسکینی بر روی عله - سلام عله کرد روی
 بر نخل آورد که ای برادر تو را همه سر گری هم و بر بخراله و هم بر روی یازد اسوسیر و هم است
 همه که دست نو کرد تو باری نرگی کن و در خرفی من رحم ناس بر نخل نفس وی الهام کرد
 لعنه بر خندار گشت خیال نو که برگشت چون نه شد که شود نه و نه چون آمد که شمر برادر
 از تسکینی جانم لب سجده نادمی آب دگر شدم - و خود را از بادیه عطش همراه تر شدم - و آن شمر به بود که
 یعقوب علیه السلام از بر یوسف علیه السلام ندری آسمان را می بینم - آیه بود و در این رخت
 و شمعون سپرده که هر روز در این یوسف علیه السلام بوی شمر آید او اوقات تسکینی خواهد بود
 چون تشنه شود و او از این شمر به شمرتی بچنان چون یوسف علیه السلام از شمعون آید شمعون
 بر جبه در شمر به بود بر زمین رخت و آن آب و شیر ما خاک بر ماخت - آن شمر به خاک او و مدان
 باک نداد حسین رضی الله عنه را نیز واقعه یوسف افتاده بود و صفای مکیشان - کشید و رخت
 علیه السلام از خورشان رخ میدید - این جماعت آب بر خاک می ریختند و در بر او می ریختند

پس سروای برہنہ روئے بد و ازہ نما و تابزیر درخت و دایع رسم
 درختی ست او نیز پاد و در پامی پوست افتاد و مقنعا از سر گرفته و
 ای غریزہ سار در میان انکار کہ سن کی پرستارم مرا خود بہر تاسک کجا نرو
 بجا روست فخرگان برویم و چون آب نوشی بریاسے خاستہ ہر دو دست
 ناید بچست من ہیرم جمع کسم - و اگر لایہ سے سے اے خورشید
 اگر ہر مدت یعقوب سے زینہا تار و سے دل ابن عاخرہ بیچارہ را
 و جگر خون من صیغہ را آتش تہران نسوزد سے پوست را سخنا
 از کجا نسا سیکرید و یوسف از یک طرف اشک ہیر نبرد - و دنیا از یک
 و درین غل افسان آسمانہا در باز ہارہ نوذر - و حیرا و غلیا ایشا
 در و حیان در خروشن - و رمان کجا نسا سیکرید سے یعقوب نواز
 و از فراغی چلسا خبردار سے - پس پوست یاد و خواہر را و دل کہ
 آں ماہ و دایع دوستان خوشتر را ہا نازہ دایع سے نود مرستیہا
 و اورا ہما دندہ و یعقوب آواز داد کہ من ازینجا نازہ شہر نخواستہ ہستم
 گفت تو نازہ بہم اولاد من بزرگتر سے پوست را بتو سے سیارم زینہا
 و اعنا دبر دیگر برادران شکہ - و دلیل قبول کرد و روئے براہ آور
 دور شد نہ یعقوب آواز داد کہ آہستہ بروید کہ حریف دامن گیر سحران
 ہاں تقبیل سے ناید پیشت یک قدم آہستہ تر تر از کہ بر دل جانی
 ما جان ہیر و سے ایشاں ہیر فستند و آن پیر نیر گوار ہر انرا
 قدم نیر و ہیر قدم سے آئے از دیدہ سے بارید - و در ہر دست سے آہستہ
 پیشت ہیر و آن ماہ و من از بہدلی - سید و نام در پیش کلکوا
 کہ چوں برادران قدم سے خند بر فستند و نیر یک بود کہ از لطف فامیہا
 آہی زد و گفت اسے فرزندان پوست ہر باز آریہ تا کیبار و دیگرش
 ہیر آوردند دیر ہر ش گرفت و گفت اسے غریزہ ہیر را ہر ش و ہر
 رفتی و بر دل از غم عشق تو دایع ماندہ و اشتیاقی زلفت تو ام در دای
 داد و باز گردانید یعقوب مرحمت نمودہ نیر درخت و دایع سیدہ

بر لب فرات سگال را سپید میساختند و شیر میجان
 گشتند سوید و لب مبارک لب گنگان سران در آن
 عرقه لب گشته حسین و طایفه است آسار که در کان کرمانه
 شوق به جان تشنه لب تشنه سلطان کرمانه است الله به
 چرا رنجیده گشت ما را عیبه آن دایم که خون از حلق
 بریزیم تو تشنه آید و باخوب تو تشنه ایم - یوسف
 میزد بگر زید و از نیم جان آس و نان فراس رس کرد
 کاس و زمان چون لاله آتش بایره شده بود و حشر
 شده و از یای در افتاده آغاز نامه کرد و شوی جو
 سرخ لاله میکا گشت گوی در خون و گیه در خاک بخت
 ای پدر آخر کای - (حال سخن چنین غافل چیلای) آ
 خود دایمی یای از رفتن آبله کرد و روی از طایفه سرا
 و سلم کجا بودی تا جگر گشته خود را مشاهده کردی - سه
 گمانا زخم ششیر قمار غرق خون گشته غدر رات چرا
 خود در خوش آمده - و در یای فتنه و غوغای ایستاده
 یار رسول انحر بر آزار رفته یا کیره سره نامه بنی انجم و را
 گذر فرما بخت که ما خود تو بیانی که خاک که پاک است
 اندر خاک و خون این چه غنچه است یار یا این
 قصد برادران محقق شدند روی نقیله دعا آورد و گشت
 آتش نمرودی خلاص دادی و پیریدرم را فزوده و ما
 پیریدرم پیرین رحمت کن و مرا از کشتن نجات ده - پیر
 در حرکت آمد و غرق مروت جانشین نیست از روی
 کتاب جان در تن من است بگذارم که کسی بجا تو قصد که
 بر خیزم و برادران چون دیدند که پیرو دایوسین علیه
 دست نقیله را در آستین ادب کشیده از سر گشتن

کہ او داند کہ شما با من چیکر دیدید که اگر بدانند سر شما خشم براند و شما را عقوبت
 که ما من خطا کنسید و طاعت آل نبیست که شما عقوبت پذیرد و ما
 در بزم کشید و کار و بند و در سخن برید یوسف علیہ السلام در نیمہ راه
 یوسف علیہ السلام گفت که در بزم که دیدار پذیرا دیدید و کشتی است از دزد
 از تادم دل از جان برداشت و خود را بیکجای تبحر و اکتفا است - خدا
 او که حمد و ستایش در باب بندہ مرا - بجز نیکی بیک سرمدی از سدرتہ امان
 علیہ السلام را در دنیا نگرفتند و بعد از آنکه اسلام بکوشش شده
 رسانید و بر بالاسی سبک و آسانید - خطاب اندک ایامی بجز نیکی از جہاد
 و از شریعت با کسی از انار حبش و از انوشاں - و سحر را در سر و دروا
 در جہاد محتاجی و سے مال تا سرگرد و چون بکوشش باز آید سلا
 پیچ خشم مخور که ما ترا سرا سے شریعت جہاد افشایدہ ایم نہ سرا سے
 گفت اکی احارست و تانود را الصدورست یعقوب علیہ السلام
 و رالی خداوند که سید که جناب کن بجز نیکی بصورت معیوس علیہ السلام
 سکنایہ نهاد بکوشش علیہ السلام بکوشش ما زانما و سحر خود را در کنار
 در گردن روح الامین کرد و در یاد کرد که یکایک انکا کجا بود سے که سر را
 نو چادر دند و نه شمشیر لوارق من سبب ناکردند - مرا سر دیا -
 و جانشید و و انچه از من بکوشتم ممکن بود من رسانیدن - و آب و
 که سحر و شمشیر بکشد استند و سحر را هر امر جم طلبا نچه شیر خون کرد و بکشد
 میرا منی که تو دست خود و من پاشیده بود سے از سحر مکرش
 پسندد و بکشد سحر او سے پسندم زدند - سحر مکرش در جہاد و رانج
 من مکر و خشم علی نچه من بر من - در شریعت و سحر سے من
 علیہ السلام این میبگفت و از دیوار با سے جہاد آوار ناله سے آمد
 سے گریستند - آخر حیرت علی طاعت شد و گفت اسے یوسف
 روح الامین - دستا دہ رب العالمین ام - پس سلام اکی بدو
 بکوشش بکوشش او فرود آمد - و خواست که بقیام خود رود و بفرست

آوردند تا بالا آید این شیشه برآمد دنیا نمره زد که اسکی اینجای یعقوب علیه السلام میاید که
 پدر بزرگوار شما اینجا است در انتظار شما چون فرزندان شما که پدر ایشان اینجا است از پدر خود
 دست زدند و چون صبح کا دگر بیاں چاک زدند - و چون حروس سحری حروسش را آوردند
 که داحیه و اا غاه و ابرو سفاه - یعقوب علیه السلام گفت ای دخترین چه فرایند که می آید
 و این چه صیحه است که رگ خون از دیده می کشد ای صیحه شورش که از تابش آتش صحر است
 در کانوں سینده می افروزد - و این چه خروش است که از استماع آن آسبست از عوارده دیده
 میریزد **قطعه** موج ز می بزم از هر دیده طوفان می آید میرسد در گوشم از لب صدای
 باقی اهل عالم را نمی داند چه حال افتاده است این قدر دادم که در هم رفته کار عالمی دنیا
 گوشت فرو داشت و از مضمون فریاد حضرت یعقوب علیه السلام را در دواستماع می بینم
 پیرایای دار افتاد و از بوسه رفت دنیا نمره زد که ای برادران بشناسید و بیدار شوید در پاید
 که حال او دگرگون شده و عنان از کعب ابرار اسیر و بی تدبیر ایشان شاه کنان سر پیچند
 و پدر برادران حال دیدند فریاد از نهاد ایشان برآمد و تحمل در دید و سر دید در کما گرفت و دست
 بد بیاں مبارکش بر دانه نفس ندرید حروسش بر کشید - میوه گفت ای برادران این چه دگر که ما خود
 کردید پدر را ضلع ساحتیه برادر را بچاه انداختید زمان ملا منشا خلق سرخورد از کردید
 در ای کفر من آشنای بگیا نه سر روی خود باز کردید و دگر خود بدست خود درید بد رشته سوختند
 خویش متیخ قطعتا سر دید پس نمره زنان و مادران پدر را رد استند و خانه بردند -
 یعقوب علیه السلام همچنان بهیوش بود و ناصح مادری بدید و نسیم سحر گاهی از لب لطافتی
 نورید یعقوب علیه السلام چشم باز کرد و گفت بوز چشم من کوانتال بر این طرف آورد و در گرفته
 حدیث گریه در میان آورد - باز یعقوب علیه السلام بهیوش شده دختر سر بالین پدر آمد گریان گریان
 دست مرفوق مبارک می نهاد و **قطعه** و اویلا و اویلا و اویلا سر کشید - قطره اراتیه او بر چهره بر آید
 یکید دیده مار کرد و گفت آه ای کما یکم که ند در منزل کراست و نفر سعادت خود میان
 فرزندان و دخترش خود گفت یوسف علیه السلام من اینجا است گفتند نه فرزندان دیگر میهند
 گفت چه حال **بیت** گل مسموم همه هست و یار نیست چه سوخته در سحر ایمن دگر نیست
 چه سوخته **قطعه** یعقوب علیه السلام در فراف یوسف علیه السلام خندان که که که چه نرنگان
 نقره آید که گفت ما کما یوسف علیه السلام با هم میزد و یا یعقوب علیه السلام را خاموس کرد و ان یا مارا

چون نماز شام با برادران بخانه روید از یکسوی من براندیشید و بوقت
من یاد آید و چون با داد سوار بالین برشته جامه پوشیده از سرباز
و در وقت شادی و جمعیت که ما هم گفتگو و کنیز تنهائی و پریشانی
چو در میان مراد آورید دست میداد و عهد صحت مادر میانه یاد آید
بوصیت شهید که بلاکه در وقت آخر که میداد میرفت فرزند ارجمند خود
و در کنار گرفت و گفت ای عزیز پدر و اسرار غریب پدر و اسرار غریب پدر
امید حاتم و دوستانه داران پدر و مادرم بگو که حسین تقار اسلام
و سواداران سرباز که در غریبه ستونید از غریبه و یکسوی من یاد آید
نام پدر شهید را پیش خاطر دارید چون شربت آبی نوشید از
لب و زبان من فراموش نکنید و قطع چون آب نوشید
از سوز سینه و جگر خون چکان من و در حوض دیده چشمه خونین
دارای سرب و وای من و زرد آسمان غمامه خورشید سرزهر
گشت شمعان طبلسان من و الفقه یهودا از سوزان و صفت
بلند آواز بود آواز گویان سراداران رسید بر جسته بر اثر آواز
سر یزدند دیدند که سربازها شسته و میگردد گفتند ای سرباز
بر حال این غریبه آواره بچاره می گیریم و چگونه نگریم **نقطه**
و خیالی قیاد و پیچید و بیست دران آب روان پیوسته و زهر
خون بکشد و گوی آن زلف رگی بود جان پیوسته و برادران پیوسته
بر سر ماه نهاده روسی کفان آوردند و بر این یوسف علی
آلوده ساخته تا خود بر نواز دیگر بود که بواسطه آن شیشه رسا
پران بالا بود هم روزانه طار سده و دیده تر صد سر راه نهاده ناگاه گرد
شهر پیدا شد و بقیوب علیه السلام دختر گفت این چه کرد دست
گفت میگویند که ایشان هستند یا نه و میگویند در گریست و لرزه راء
علیه السلام پرسید که ای دختر ترا چه رسید گفت ای پدر برادران
نیست بقیوب علیه السلام از استماع این خبر پشیمان و سوزناک از جگر

و این
نقطه

و قلم به راز معنی نرسد چنانچه این را در کمال مگر که با دانشکده ای را که توان بود و فی لوی
 سفت و مالک که بر سفت علیہ السلام را خدیده بود و کسان خود گفتند اهل و غیر حاضر کردند و سفت
 علیہ السلام را که حقیقت را در غیر ابتدا و فغان مرد و شت مالک گفت ای علام مظهر کس سده گان
 گریز یا را در دل اهل و مستور بر غیر حیار نیست یوسف علیہ السلام گفت که من نه در این غل و شیر
 نه در آن آمده ام اما بهار که ماد کردم که ناکه تقیانی را بنیاد در ج را فریاد که بهر یاس سده و یاس
 و اهل سرگردن وی به که گردن از طوفی خدایت ای عیب است یاس در غیر کشیده که قدم
 از دایره فغان ما سرور و نهاده است مالک از کاف از سفت است ای علام من ترا
 در نظر جو انکس تونند میگویم دل خوش دار که چیل از ارباب است که هم نندازی و اهل از گردن تو
 و اینچنین در حضور پیران پیشش را بن بند سرش نهادند و گردن رقی را سفت نهادند
 یاس لکنه اش پویشانند و انول و عید و نهاده پیشش نهادند و فرزند ان نفوس علیہ السلام
 حاضر جمع کرده روی مکنان نهادند یوسف علیہ السلام دیگر ناره گریه آغاز کرد مالک گفت ای
 علام حیار اضطراب نهائی و در صبر و سکون رخوی کشتی گفت ای مالک غل خراف ندارم
 مرا دستور ده ما و موم و فرودشند گاد خود را به هم و اینها را دیدم و گفتم مالک گفت ای
 علام من از ایشان اسیر هر گشتی نیست تو را هر که ره ام و حر نفقت و دوست از نو حیز و
 از ایشان در نرفته ام را به رخت سست که نشاد صفا می گشت اگر انشاء را ازین بخت
 هر اندیشه مان سست را اگر کشتی را در و سست در این ایام را در و سست را در
 تو کرم نهائی و ایشان را گویند توفیق کنند مالک آواز داد که ای دانا ایسته نشاید که ان
 میواید که از شما کلی نماند و یوسف علیہ السلام را دستور داد که برو و خواجگان را در دایع کس
 علیہ السلام زنجیر کشتی از سرداران آمد و گفت ای غریبان هر چه کردید تحمل کردم و توقع
 دارم که در وقت گریه مدرم و در استیلا دهید و هر نوع توانید مراعات او بجا س آری و من
 غریب بشمارا از باد مگردانید و یوسف علیہ السلام را در کار گرفت و گفت
 خان پیران مدانه با س و کار خود ما خدا خواهد که کن پس تشر آورد و یوسف علیہ السلام را مالک
 غل زنجیر بر بالاسی آن تشر افکندند و فلان س رشت روست در شت نو س را و س و کل
 ساقند و کاروان بجا شب مصر روان شد یوسف علیہ السلام از غل نگاه میکرد
 و میگفت ای پیران و در با س و در و م دار که برنج می روی و ذل بسگی گرفتار میانی نه ابر

که گفت این نامعقول فیما بین کسی مانع برنجیر تواند گرفت پس پیش یوسف علیہ السلام
 رفت ای جوان قصد گرفتیش ای گفت ای مالک من سر تنیرو یا می گزیند از من بجا می دارم
 یم صبر و تحمل از من ریسیده شد رشته خاتم به تیغ خطراب پریده گشت مادم بر سر انبیا
 ه بود که من مانع از زنجیر سر خاکش خواهم رسید ما داغ ندگی سر رخ حکم گوشتم او خوریدم
 ، قسوی را دیدیم بے اختیار خود را از مالک مرگ در انداختیم چشم دل ما و سگ گفتیم
 غصه خود پر میخواندیم که این غلام بیاید و بے جنبه طمانچه بر روی من زد و من بزمین
 ام همین بود که آنچه از دل پروردگار و دم کار و انیان بگیرد در آمده آغاز تضرع و راز
 که که ای جوان عالی شان این گرو سکه که را بختیخته نروستان یوسف علیہ السلام بود که
 به کنه شادی الحال یاد سارا مید و سوا صافی شده مالک که این حال شاید کرد در زبان
 و دنا علی از زنگر دل و شنید از دست و پای یوسف علیہ السلام بر سر شمشیر و جامه های نیکو
 انید و سراه نیز روشن نشاندند یوسف علیہ السلام تیر ما در دین نکل شد و از گریه و راز
 دقیقه فرو گذاشت اما قدر است محو رسالتش تا ما شاد و ولادت در دستش را اول سر
 ن شهادت بر سر شربا دنده انشد و مهابه بے سطران خاک و انست مستانه
 ، باشند حال اگر سوزا را و ناله و بجزیری اینان چگونه باشند تا و رده اند که بعد از شهادت
 ن و اولاد و صاحب و س عمر سعد نفرمود تا سرای کشتگان بر سر نیزه کردند و نهاس
 ن و خاک بمان افشاده گذاشتند و حکم کرد تا حسین رضی الله عنه و خواهران
 انش را بران حرب گاه گنداندند و فاقه توان نشت عصمت و بر دگیان سراق طهارت
 بے میدان حرب رسیدند و آن تنهاس بے سیرا و مرنده بے اختیار ز ناله بر و داشتند و
 بے فغان کمانب قله حصار اسرافراشتند زینب که عذرا بر حسین رضی الله عنه و دختر فاطمه
 را در کتید که در احمد اے حد بزرگوار داسه سید نامدار بنده حسینک با لقا و این حسین
 رین سحر اشش باز سیده و سیده حشمتش را دست و قاحت دریده و بل مالک ما و این
 ریده تیت که بدن تیار گشت که بر کنار تو بر و ریش یافته بود و خاک و خون افتاده سقط
 خدا و این بیکانه باغ نشت که اعضا بے ویرا یاره یاره ساخته اند بر روی گوید که ان
 ناز زینب همه لشکر بان میگرفتند و سر شک حنین از دیده بے باریدند ای عزیز
 ان را به حال شهادت رخ آل عبا گریه آید اگر دوستان و حبان در ماتم و مصیبت

من فراموش کنن کہ هیچ عقبتا و دلسوزہای ترا مادوام کاروانیاں شب ہمہ شب میرانند
 غری بود کہ مقابر آل اسمعی رسیدند یوسف علیہ السلام درنگ بست قریب خود را دیدے تختیار
 زود از نالای شتر پر شہد مادر افکند از تربیت حد کو کی مادر و مہر و حقیقت مادری خالص
 فرد و قطرات عسرات چون باران نیسانی بر روی از عوالی بخین گرفت آواز داد کہ یا مادر ای
 در مہربان از منی راسک سر خود را در و پرده خاک از پیش نظر دور کن و انظر کے اسے انک
 نظر کن یہ حال سرزند و لبینہ خود انا انک المغلول ہم بسر تو کہ غل سرگردم نہادہ اند و ہیر وار
 اس یوشا نیدہ - دست و یامیم بزنجیر بسته بہت سدر کے مرا و وقتہ دل سپردیم بالتش
 حیران ہن سوختہ - از گور راجیل صبح برآمد کہ یاد لداہ و قمرہ عیناہ اسے فرزند پسندیدہ
 مدعو و دیدہ اکثر تہی بسیار گردانیدی ہم مرا از دوت حزمت و افرون ساختہ اند و مرا
 سے فرزند نازیر و رعان مرا بسیار کردے و حاجتم بہ تیج در دادگار کردے فاعصر من ہیر
 ن ازین ان الترتیع الصارین بدرستی کہ بایسے و مددگار سے ہذا با صہران است -
 وقت درود سہام بلا سیر صبر در رو کے کش تا علم طہر در سیمان مراد ترانی انرا
 عظم صبر و غمت ہر دو دوستان قدیم اند چون کہ کینہ صبر نوست طہر آید
 اندر این روزگار تلخ تر از زہرہ باز کیے روزگار چوں شکر آید آما چون روز
 وشن شد غلامے کہ موکل یوسف علیہ السلام بود نگاہ کرد یوسف علیہ السلام را بیشتر
 بد باز پس دوید اورا یافت بر سر قبر کے نشینہ نازار سنگریت آن بر حرم جفا کار
 رو کے قہر طیانچہ بر روی غریب یوسف علیہ السلام زک کہ خسارہ ناز کش از حرم آن طمانچہ
 گکافت رو کے مبارک خراسنیدہ و چون آودہ شد پس گفت ای غلام خواہ گانت رشت
 یافتہ تو گر نیر پا بودہ یوسف علیہ السلام ہیج گفت آما چون در دنیا لیکہ غلام و سواج
 وسہ و ولولہ و رجوع جہروت افتاد فی الحال تند بایسے بد آمد و گرد غبار بخت سہاقتہ
 میے اسر در ہوا پیدا سد خرویش و سوز یرنی فی سحاب طائر گشت کاروانیاں گفتند
 از خود درین زود سے گناہ نازہ نمی سیم کہ موجب این عقوبت باشند غلام سگداج ہایم
 این صفت بشوے معاملت سن است کہ این ساعت طیانچہ بر روی این غلام عبری زدم
 ادواب در دیدہ گیر دانید و بدزد دل مالکہ کردہ مقارن این حال این صوبت واقع شد انک گفت
 ای غلام سبب این بی ادبی چہ ؟ و گفت او خود را از شتر بنداشتہ بود و دیکہ گر خین و شتر

امیر و حیدر خان و شکسته حال و دل رده و رست با هم دو بار باطل که ای یار کس نمی بینم تو بدیده ساز
کس چاره می بیند؟ ۱۰ سال گناه تو آورد، ام پنج سید به فصل خفتی که لو سید را گردانم، امیر شل علی شاه
آمد که ای یوسف علیه السلام از خند و خشم غم مخور که صحرای سلسایندست و شیران را نگردون
زیر دست پدر نهاد که در هنگامی بسوزاند بقیه گشتی و از خضای قند آمد و نه خوری که نزل از دایه
چون موجب طراوت را چنین ریاض دولت خواهد بود و چه کل احمد در گشتی قبیله گشت جان برو
کسی کند و شکسته از قرار شکنی نافه تمامه مگر شرمیاید قیاسه گشتی گوشت زندان ترا
می فراید رفته غم و غم است و قیامت گوهر از آن باشد که او بدید و روش باید زندان بدید ۱۰ اما
یوسف علیه السلام را هم بدید آورد و دست در پرده کرد و نوشته تا نظاره کند که تو هیکل و خنجر خنجر
در ابرای خلاص خود فتح خنجر آورد زینهارای یوسف علیه السلام تاروی ترش گشتی در
برادر و برائی و برادر پیش زینهارای و شب و راست و شب زنگری خندان پیش و شب گشتان
و خود را آن بسیار که نرا از گشتان بر نماند و تا فتن آن زندان را تو جیان که کبر گشتان
سلام آستان خانه ز ۱۰ اما یوسف علیه السلام خورشید که چون حاضر ندان گشتی بد زروکی خود را گشتان
گشتی ۱۰ چون یوسف علیه السلام را در دستم آغز زنی است نازار روند صد برادران و مرد
نظاره بیرون آمدند مردان سگاسر بنده میر و در زمان صبحی سپاخن میفرستیدند و خورش
از اهل مصر بر آمده بود یکی میگفت معلوم است و دیاره یکی میگفت عروست و اداره یکی خورش
نهاده اند و در این غمیه گشتانی یکی نامه میگرد که در این اسیر زندانی آن فریاد میکرد این چه
بیرجی دول آراست ۱۰ آن مدینه نیز که این چه عباد و سنگار است گردن نه که دست و دل
بسیار و سب برای حائل او و در دست باطل و کار و دی را گشتان و در آن سب و سب
و در روی آن عقیدت حیرت است و در دست چه نیست بهر که انظر رجال یوسف علیه السلام
اقتصادی الحال دیوانه و کشفه گشتی گشتی دل از دست مداری هر مان حال بدین نقشه شرم
گشتی ۱۰ بیت نیز خنجر از چه سیدازی رقیب آن سر و دگر و در از خنجر میاید که در دیوانه ام و در
راوی گوید که چون یوسف علیه السلام برابر زینهار سید سر زبان مداری جاری شد که بنده اعلا
من گشتان این غلامیست گشتانی چه می زان و آن زین علیه بنده گشتان و غم در سر و
خنجران است و از دستان او و در این نامه که ای یوسف علیه السلام جوایز مداری نازده و یگو
پناخیز من غم بر لقم این خوری بهتر است از غم بر نماند و صحنه قیامت و این

ایشان بگریختن و غریب نیست **عزل** ۱۱
 منی سلاک گریستن به ای دوستان نهان کشیده و در
 سیرین با قمار و جویان منع را به لازم بود بران نشسته برنگ
 محمد را در میانم خدیجه گیر که گریستن و محض و فاسد
 انور دیده زهر گریستن و دوران ز بسبب فاطمه آواز
 مادر نمود و پدر روزی تمش و باید بای انیمه مارا
 کس نفس و قلع حیرا ستودید تنها گریستن ۱۰ استیلا
 در در میان پنج زندان بود در وقتیکه عزیز مصر یوسف
 محشوق او شد بر خفته چای می آگینت نتوانست که بوسه
 ز زبان و مردان مصر زبان ملاست بزرگ کیشا دهند و
 در دوران همه دبدنه شوق و طعنه عشق چون کار بخت
 یوسف علیه السلام حواله کرد و گفت از من عیبی نشده
 طور نموده و بدین سنده اگر دو گفت مردان منم تا
 آبانیدانست که ملاست یک خوان عاشقان هست بهیچ
 اگر مرد ملاستی بدین کوسه در آ ۴ القصر چون زبان مرد
 در ملاستی روی او باز شد آنگه را خواند و گفت بنده گرا
 درست و یا سبب این غلام عمر سه هم روزی خدمت در
 دیای یوسف علیه السلام افتاد و گفت ای ملاکه او حرم در
 ندارد زنجیر با تک روز که تو سرور هم میکنی و بر زن اینان حرم
 درست و یا یوسف علیه السلام بها در زنجیر و سو که او
 و در باز از مصر برگرداننده و مشاوی از شد که هر که در حرم
 و خود را به محبوس یوشیده با مدور سر راه یوسف علیه السلام
 یوسف علیه السلام را بر یک سبب اگر کرد و دوست سرگردان
 بنایم که نمی توانست بر عالم آگاه می از غم بدر باناله و فاطمه و از
 و بر سر یاری گرفتار شده و زنده انهم خیر استعانه حضرت توحید

یحیی بن جریده و آب از چشمه سار که آن چشیده یوسف فرمود که نرسد که آن چشیده درختی در آن
 آنرا دوازده شاخ بود یکی از آن شاخها گسسته شد و اکسوی چند سال است تا بجای آن درخت
 در فراق شاخ خود میماند. و پس از آن شجره در آن روی فرغ خود در گار میگردد. اعرابی گفت
 نیکه تو سگیوئی صورت حال یحیی بن جریده است که دوازده سیر داشت یکی از آن دوازده
 مایه شده و او در فراق او میگریه و میفریاد و در سرهای راهی خانه نشسته و میفریاد
 ام سارده هر که از آن راه میماند که گذر و حال گم شده خود میپرسد و کسی از نام و نشان او خبر
 میدهد قطعه زنیار گم شده خود نشان نمی یابیم. و دم نشد و گفت و داستان نمی نامم.
 را همان یک کار آمد اے مسلمانان. چنانچه به طبع در همان نیمی یوسف علیہ السلام
 را استماع اجبر در دیر در آن فرو دو گفت ای اعرابی از اینجا عزم کن. اعرابی گفت سارده
 یوسف که شمع مناسب اینجا خریدم ام آرا فرو ششم و بعد از آن که همان روز یوسف
 علیه السلام فرمود که درین سعادته خید سو طرح دارم گفت صد درم بده. و یوسف علیہ السلام گفت
 قوی نبودیم و بیست هزار دینار زینیم از شما مار کرد و کنعان رو چوینا می نرید و از آنجا که از آن
 دو گیوای می نماند شمس و سولم از غرب بابل و مهران و زینایان در آن وقت که برودت لغایت
 رسیده باشد و سوز و فراقش نمایان میماند دست ساز کفرت بی نیاز سوز و فراق و اعدا
 دار. و چنانچه از آن فراموشی نکردیم که یوسف از آن فراموشی کن. اعرابی گفت چنانچه دارم
 گفت مرا دستوری نام گفتن نیست. اما در روی من نگاه کن و صفت و حال من روایت کن
 منت نمای و حرف از صفت روی روی صفت و حال زینایان و ازین علامت آن سیر
 صاحب کرامت را خبر نمایی و اگر از حال که یوسف سارده که در آن وقت که یوسف سارده که در آن
 یوسف گفت که آن بقیه بر برگرد آب دبه افتاده بود از یک در فراق تو صفت علم خون
 حکم زید به بر خدیو و آن خال خوشه مصحح حال من اینست خواهد بود حالا اینست
 ای اعرابی سلام من مغرب. و پیام من اسیر بیاں میرسان ترا از شادی که بدلی آوردی که گشت
 بسیار خوش خواهد بود. ای اعرابی چون گشت که یوسف علیہ السلام بر می خیزد و بگریه
 که پاس از شب بگذرد و غوغا که هنگامه فرود نشینی. و این چنانی رخت حاس از
 لسان استناس سرچینه و یحیی بن جریده علیه السلام از در خوشی فارغ گردد. تو در کجایه او
 و یوسف علیہ السلام ایها المومنین سلام بر تو یاد اے حور بنده غمها سار و دادم من اینست

تا فرمائی خوشتر باشد از عسکریان سحافی و دجالان و سیدان کثر
 و یوشعین لباس قطران تا ناکمال قدرت آواز ترا گویان زنجار
 مهر نشود و حضرت یوسف علیه السلام حواس داد زنجار نشیند
 و خانه باز آمد و پیغام فرستاد و امیر زندان که این علام را در جابه
 زندان او را باز گیرد - یوسف علیه السلام را زندان آوردند و هفته
 شب و روز میگرفتند تا حدی که زندانبانان به تنگ آمدند گفتند
 خاموش میباشد یا آقا آدم شمی باشد یا شمشیر میگویی و وزیر پاره
 ازین حال اخبار نمودند و فرمودند تا زندان موضع خالی کردند و در یک
 تا یوسف علیه السلام در پیش آن روزنه بنشانند تا بیدار مردم
 را آرازی بر پدید آید و از روزنه یوسف کنعان واقعه شده بود چون شب
 در پیش آن روزنه بنشستی آغاز گریه کوفی و نریادی که از طرفت کنعا
 یعقوب علیه السلام پرسیدی - و پرسی که طرفت کنعان رفتی پیغام
 سیاه نظاره کن ای مادر حال زار مرا ز حال زار خیر دار ساز یار مرا
 انتظار داده ناگاه شنیدم در راه پدید آمد - و آن چنان بود که اعرابی
 سبزه مادی برود شتر سر زوی در می کشید و بطرف زندان میرفتند
 و او گمین بنیک در - انقضای اعرابی به تنگ آمده پیاده شد شتر زمام از دست
 زندان رفت و در پیش روزنه که یوسف علیه السلام آنجا بود و اینست
 سلام کرد و گفت ای همن چنین غمی و گمی گمش از کنعان بگریه
 میروم بدان پریشانست رده هیچ بیغای داری - و برای پیر خوار
 بنفرستی یوسف علیه السلام چون نام زد که کنعان شنید خرویش و
 بگریست بیست باز باد صبح بوسه گلستان می آورد و عندلیبان
 ناگاه اعرابی از پشته رسید با عصای کشیده و خواست که بگریست
 ساقی اعرابی فرمودند یوسف علیه السلام آواز داد که یا ابا العزیز ز
 اعرابی گفت من ایستاده ام و زمین خورم و انگیزد و توبه میبوی که
 گفت از کنعان یوسف علیه السلام پرسید که شتر تو در کدام چرانگاه می

باقہ سائر از نا تھا سے بہشت۔ ان عربی گفت ای برگزیدہ خدا آن فریبان زانی را نیز دعا گوئی گفت
 اللهم اطلقہ عنہ خدایا اور از ان بندہ خلاصی وہ و علیہ بار عامہ و اورا خوشیان او سویتے اگر است
 فرمائی۔ اسے عزیز سویتے خوشیان پیرائے راحت ست و علیہا لدن از ایشان سر مایہ
 حسرت یکے در حال شہید کر بلا نظر کن کہ یک ایک از اقربا و دوستانش در نظر شریف و دیکہ شربت
 ہلاک سے چشید نہ۔ و رشتہ صحبت بہ تیغ سفاقت سے برید نہ تا وقتیکہ آن حضرت غریب
 و تنہا در میدان کربلا رہا نہ از ہر طرف نگاہ میکرد نہ بار سے میدید نہ ولد سے نہ منشی
 سے یا فتنہ و نہ تلک سار سے۔ از یاران ارجمند و برادران دلیند خوشیان ہر بان فرزند ان تبار
 یاد میکرد و آہ سوزناک از سینہ گرم بر سے آور دو بر رفتن و دوستان و عزیزان و تنہا ماندن خوا
 حسرت بخورد و نطق ہم ہزار حیف کہ باران ہنستین بہشتند و درین از ان کہ حسیفان
 نارین رفتند و بایغ عمر گفتند خید رفد جو گل و درین چین بد و نہای تشنہ نقند و
 زہی سعادت صاحبان کہ با غم و درد و بزیستہ و جو رفتند زمین رفتند و آورده اند کہ
 عین حسین رضی اللہ عنہ تنہا ماندن سعادت کرد و شمس را ہی حرت مہم و فریاد و قیل القلت
 مہم و و حید و خدا یا مانده ام تنہا و سرگردان رکا خود بہ کسر کتہ گشتہ و دراز یار و دیار و
 اہل بیت رسالت و علمائے حرات و کھارت و جہالت عین سخن شاہزادہ مستند نہ و تنہا سے
 و بکسی و غریبے و حیرانے اورا بدید نہ و رفت از دلہا سے ایشان کہ آمد و رفتش غم
 در جان آن یاکثیر گمان افتاد و دختر حسین حیرہ بخون دل سے آلودہ و آتشاہ خواہش جان
 حیرت بدست حسرت چاک میرد و آتشاہ جہم قشر مشینا لید کہ درینا گل خسارین گلبر
 گلشن ولایت از شاخسار حیات فرو خواہد ریخت۔ فرزند دلبدش زین العابدین صیرار بہ
 کہ فوس کہ دست روزگار عدا غبار سے بر فرق س خواہد ریخت۔ زمانہ بجا پیشہ را با و جو
 تساوت بر حال آن مطلوبان رحم می آید۔ و حال سخت دل را با آن ہمہ کی رحمی را و جروحان بہ
 میسخت فلک پیران حسرت میگفت بہیت و احسنا کہ نشہ در دست گسستہ شد بہیت اہل
 مصیبت خمیدہ شد و زمین از دوسے نیانہ زالہ میکرد سپت غوغا نہ کہ بہر شہکار میگند
 سدا دین کہ عالم خدا میکند و حسن بنی اللہ عنہ اہل بیت را تیل میداد و بصیرت فرمود کہ کلید بخت
 بیت اسے کہ سچی از حوادث در صحت۔ صبر کن و الصبر قتلح و الفرج و دما سرگردانی و
 کلیم و کرمیت اورا فرعون لیلیم و دارا و یاقان از قوم فرستیدند چنان ماطام از کم و بیش

از غریبه منظر با نوح همدم - دیگوان معلوم میگردد که تا از خدمت
 پنا سو ده ام و با جمال ترا میسر بسیار راحت و فراش آسایش
 میا و ابن یاقوت قتیله از من بستان و از یقوت علیه السلام
 که دعا سے آل پرور و نه درگاه خداوند مستجاب است - ام
 پیش تو را کیم که مرا زمین گرفتہ بود سفت علیه السلام حکایت کرد و پیش
 تزار کند و ابن شتر را بر زبان که و مرا از حال آن کرد و با بیت
 گردانید پیش گفتیم خبر تو برسم از باد صا ۱۱ یا پوی تو بودی
 در گذرانیدم فی الحال یا پیش از اوین برآمد تو بودی سفت
 نشانها که می یابیت همه بد و یاقوت از دست مبارکش فرار
 علیه السلام از حقیقت اعرابی سے نگریست و میگفت یا بیت
 بناد سے تاول من رور و طینین غنم نیفتاد سے غنم
 عمر کاشکے ۲ هرگز نمودن و ز مادر زاده سے ۲ لیل اعرابی
 مکذبت بدست الا حزان آمده گفت اسلام غایب یا نبی او
 بدل رسید بر عبت و از خانه بیرون آمد و گفت و علیه السلام
 گفت یغای سے آوردہ ام پیش مر حقا قصد فرخ سے
 یا کج راه که رام رسول کیستی و بایم که دار سے گفت
 و قصد ز نیا تم از زمین مصر سے ایم و تمام قصد باز
 آن حکایت استماع خود فریاد بر آورد که اگر تو رسول عرب
 و اگر تو سفیر مجورانی من نیز سوخته آتش بجرانم - و اگر
 ساکن بیت الاحمرانم سے اعرابے فردہ داد سے که از
 و خبر سے آوردی که بدان که حسرت از دل می کشاید
 انچه مقصود نمود از و یا نمته ام از تو توقع دعا سے دارم -
 مسکرات مرگ برین بنده آسان گردان شتر اعرابی لغ
 بوده ام و اعرابے را بدر ز نمان من راه نموده ام - که
 شتر اکتب است طبع دعا میدارم یعقوب علیه السلام قد

با بود که سبک از ساربانان در رسید که یا نبی الله موسی پیدا شد که اگر بگوید زنی و اسلحه
در شید و زید سبک شریک و زید و هم را بپاک گردان غنائی بیاد و جاده چاک کرده
و یوسف علیه السلام صافه بدید و تمام درختان را بسوخت و یوسف علیه السلام این غنائی
و ذکر غنی یزدان می راند که ناگیا فرزند زان در آمد سنگ برینه زان و زکاتان که ای خایه
و ده سپهرت در خانه برادر و متر بهانی رفته بود و ناگاه سقف خانه برایشان فرو افتاد
و زان در دکان و بعضی را که در دست فرکرشته و هم را غیارت بر جیره حیات نشست
و اگر به خواستند که بر یوسف علیه السلام استیلا یا بدایوت علیه السلام خود را در دنیا و مسجد
و گفت باکی نیست چون او را دارم به چهر دارم بیت اگر هم هیچ نباشد و دنیا به طاعتی
دارم به دارم و گرم هیچ نیاید چون مال و منال و فرزندان رفتند انواع عیال و بیار
سے سے آورده اند و در شهر آمده که چهار شهر را که در میان مساکین اوها کرده اند و عیال و بیار
ند و زان ملک شحون آورده رفته در دیوار قالب وی فکندند و خردل زمان هیچ
بر بیلاست نمایند که ران از انگار و زبان و سبک کردند ائمه علیهم السلام فریاد بر آورد
سے سے انصر بر سبکی که مرا نچ میرسد تا این شکر طلسم جسم من می گشتند و سبک کردم
تصدیقه محبت و خیریه معرفت تو دارند که دل بهشت و خیریه سپند که آنرا تاراج گشتند
را که دستها افزاننا جانست و اعینه کرده اند که در گشت و گویا طرف سازند و حی فرما
رحم الراحمین و تو بهر زبان تر بهر بانی نیست دل مخزن مهرت و زبان جای شناس
و زانان است رجه فرما و حق سبحانه تعالی بر ائمه علیهم السلام بخشید و آنچه از وی
با ضعاف آن بوی از زالی داشتند و سبک غریز چهار شهر را که در دنیا و یوسف علیه السلام بود
بصیرتیکه و شاه کر بلا نیز نیست و در شهر را شیع بقران در سر و هاستان و حریر جان شکار
اندر حلال وجود با جو و شش کرد و چون بهان سپهر در دوی کشیده و در فیکسیائی
نابید و از سبکی استخوانه نکرد و شاه و حضرت الله نبرد و مناجات میکرد و رب اعلم
حکم کن شیفته و بین خود میان سن و میان قوم من فکند و سبک و فکند و سبک
نابید و از سبکی استخوانه نکرد و شاه و حضرت الله نبرد و مناجات میکرد و رب اعلم
حکم کن شیفته و بین خود میان سن و میان قوم من فکند و سبک و فکند و سبک
نابید و از سبکی استخوانه نکرد و شاه و حضرت الله نبرد و مناجات میکرد و رب اعلم

استثنای تمام دارد - و فرار برادره حسین رضی الله عنه از صفای حکام تمام - و مجروحان از زیارت
 جد بزرگوار خود علیه الصلوٰه و السلام - و سرگردانی و محرابی که در پیشگاه ایشان از بیوفایی است با ائمه
 کرب و بلا در محل خود ازین کتاب رستم تکریر و صحت تطبیق خود بدین مصحح بر سخن وقتی و قی
 تقالی دارند بیان تباری ایوب علیه السلام و دیگر از پیغمبران علی نبیه
 و علیه الصلوٰه و السلام علیه ایوب علیه السلام مشهور است و بعد از دوران یازدهم از آنها که در
 انکار نیست که در سید درگاه بیگانگان طلبه تافرو داد - طلبه سپاه محبت که پدیدار و یکدست با
 جدید دوران نزول فرمایند که دنیا داران نمی نهند و سوز در خورشید است - ای دوست
 و میو در آن شمار از دست و سوز خوشتر است در یکی از کتب سادها سطر است که ای فردن از این
 بد اندک که همان خزینه فرشتگان است و دشت خزینه خورشیدان است - در یکجا در یکجا
 کوه معدن گوهرهای باقیمت و مقدار است پسینهای احراز مجزون اسرار قدم است دلمای شبان
 من خزینه آفریده غم است - در یکجا که شکست است - و من دل شکسته دوست دارم که ان شکست
 ملکیم در محنت هجوم آفریده است - و من اندوگیان را بقا محنت در دوام که ان اندک
 کل قلب خربین قطع است هر که دارد راه در و در راه - سوز او بر حال او باشد
 گواه - گرد آسای وصل و محبت با دیت - در درخواه و در درخواه و در درخواه - ای دوست
 علی نبینا و علیه السلام پیش از محنت چهل سال و محنت پسینده بود و از پیر سپیده داشت
 و چهارده غلام شایان و ساربانان و تقوی وی بود و هر یک باره که گوسفندان و نظار شتر
 و چل باغ و بوستان بود من همه باره نشان رسیده میوه دار - روزی جمعی از این نزد وی آمدند
 ای ایوب علیه السلام مدتی نشد که در محنت میگذاشتی حالا حکم شده است که حال تو منقلب
 گرد و محنت بخت سبیل شود تو اگر کسی برود و درویشی بیاید تندستی بخت بر بند و بسیاری
 در ملک و جودیت نمی نهند - ایوب علیه السلام فرمود که با کسی بنود چون رضا که دوست
 این است ما حق تقضا دادیم هر چه آید از دوست چون مطلوب دوست بغایت زیاده و کمبود
 است بیکان آید که آید دوست دوست - بر عاشقان سوخته باران رحمت است -
 ایوب علیه السلام مدتی نشد که در محنت بود و از پیر سپیده بود و دشت بخت
 نهاده حاضران مجلس در محنت فرمود که ناگاه فریاد می آید که در محنت شایانان
 در درگاه ایوب علیه السلام از کوه در آمد و تمامی از راه را بر پیر فروراند شایان درین

حقیت و سببے سے حوالہ نہیں دے سکتے کہ اگر وہ از بوقالی کو فیاں صریح چنداں متوجہ نہ
 چسپیدیم کہ سپرین ۴ و از بیجا کی شایان صریح چنداں الم و غصہ کشیدیم کہ مسس ۴
 جلا بجز صبر جاریہ نہ دارم و کار خود را حق سبحانہ و تعالیٰ میگذارم بیست سن نگویم عزیز حال
 دل و فکر خود ۴ کار از ان اوست با او میگذارم کار خود ۴ بیان ابتلائی کجائی و ذکر کار علیہا
 انکسلا ۴ و از جہان بیجا ابتلائی بیکجہ ذکر یا اشتہا ہی تمام دارد۔ آورده اند کہ ذکر یا علیہ السلام
 با حق سبحانہ بنا جاتا کہ اگر کسی ضحیف سن قوت گرفت و شستہ پیری برین مستولی شد و غیب
 سے من کہ تک و لیا پیر شستہ پس پیش مرا از نزدیک خود فرزند سے کہ تو او را دوست دار
 و او ترا دوست دارد حق تعالیٰ او را فرزند داد بیکجہ نام و یکجہ بغایت خدا ترس بود
 حق سبحانہ و تعالیٰ او را در کودکی اہم و حکمت از زانی فرمود۔ آورده اند کہ در وقتیکہ سنا کہ بود و کار
 حکمہ پیر خانہ زکریا علیہ السلام فرزند داد و از اندک اسے بیکجہ از خانہ بیرون آئی تا باری حق
 ہم از درون خانہ جواب داد کہ ما لعلب غلقتا ہا بر اسے نازی آفریدہ شدہ ایم و بخت خود کو دوست
 پیر خانہ عالم نیاہ۔ ایم و یکجہ رایت قلبی و وقت نمی و خدا ترسی بود کہ چون از احوال تمامت
 چیز سے بہتاج کردے فی الحال دلش مضطرب شدی و غصہ و حسرت از آمدی۔ از بسا سہا
 بر پلا سے قناعت نمودہ بود۔ و از بسا سہا بنان فتنی بسند کردہ کہ غم انرے شوق و ذکر
 حق طرہ ۴ و در دو عالم دل و دنیا کی پس ۴ و از بسا سہا بل جان کہ بکرتی نیم نانی پس ۴
 در چار سالگی تو بیت را خطہ کردہ بود و در وہ سالگی بر جہاں احکام شیعہ وقت یافتہ با چہین تر
 و چہین قدر فقرت چند ان گریستہ بود کہ گوشہ و بیت از خضارہ مبارکش فروختہ بہمین
 ملک و سبب سے آستان ماندہ بود و پس ماہ رخس از شہر فقت و و بارہ شہینہ پیر مر آب دیدہ و سے
 نہادہ بود و ہر خطہ تر از بر دشتی و بیشتر سے و باز با جاسے نہاد سے۔ روز سے زکریا علیہ السلام
 گفت یا اتی فرزند سے خواستم کہ سر در سینہ من باشد۔ این فرزند سرور از سینہ پیرین
 برود و طلبہ کرم کہ دم از او شاو سے بود این جگر گوشہ دل و غصہ پیر جانم نہاد
 و بیکجہ کل کریمہ حوالہ و نہارم۔ خطا پیر سید کہ از من فرزند سے علی طلبیدی و صفت او لیا
 اگر بچین و نالیدن و بار خست کشدہ لیا باشد۔ آن روز کہ لیا و رحمت ماست و نہ علم شوق و علم
 عشق بہ پای کردہ ہمہ مراد و در انہا را آتش زدن و تخم حسرت و نا امید پیرین دل
 اساواد لیا و راہ بران راہ خدا پیرا شدہ کہ۔ و آب اطہار و یار ان بلا پیر و رخس دادند

ز روز فریاد رسیدن ستم فریادگر رسیدن امروز روز
 روز بر سر شمع شعله ز روز و گذشتن سن سلطان را
 است میکنی - فاطمه گوید است بر چاکم پیران آلوده حیرت
 و حسن می نگرم در کم است خود دست فریادگر ای
 در بگو خدا باقی نه از این رخسار شمع شمع که
 ایشان در روز و دل بپا نه از راه پایشان در روز
 است تیر پیا جان بد که شکر دیکه تر از رویم بر سر روز
 انتظار نشسته از این رویم تو حاد چون آلوده دستگیر
 مایل خسته اند سبک تاس بدندان نکسته شفاعت میگویم
 و نگاران است من رحمت کند پست از گرم
 است را از شیان عذر خواسته کس ندیده محراب
 زانکه در عالم ازین بهتر نیست کس ندیده اما فانی
 ان بران نه بود از ان از شبر اول در تری است
 است که دختر خود را بشوید خود بد ملک دین ماس با بچه
 حرام است ملک این حق گرفت و زن را نیه فاجعه
 ملک است و بخود و دختر را بر دست در خط بر او
 گفت این صورت و شیر نشو و تا بیکه را بکشد و بشوید
 متن بیکه اشارت نمود ماس و قهقهه اخبر شد گفتند
 نروید ملک امر کرد که تا شش شش شش نروید و آن نروید
 بفرستاده کسی از مفران ملک اگر ملک شش
 ملی مادر سینه تا کشته فرزند خود و مادر پیر
 بیا که ان ملک بپا نه بگر یا علیه السلام در تیره در تیره
 بشوید و بر سینه و شش که یا علیه السلام کرد و فام
 اب و روان شد و در بیکه را بیکه ملک بفرست
 زانکه رسیدند شریانی ملک است و در تیره

و چنانکه گریه خاکی سجد و کلاه از آسمان بر سرش گل شاه داد و شست و سرش بکلی از میان خاک گل برداشت
بیکبار نهاده بکلی دیده بر هم داشت خیال کرد که ملک الموت است و نفس روح وی آمده گفت ای
عزیز ایمل بیدار شو و در سیر دارم خید انهم لان و کما از ایشان بکلی چاک کنم و خوشنودی ایشان بیدار
آرم و در پیش درخروش آمد که ای جان مادر عزرا ملکت بخت مادر است بکلی دیده مانده کرد و در
دید بر جبهت و خواست که بگریزد مادرش ایستان مبارک در دست گرفت و گفت بکلی بگریخت
سیر بیک ازین لیستان خورده که با من بجان آئی درین حالت زکریا علیه السلام نیز رسید
و بمیان تمام بکلی را خانه آورد و در دو سه شانه سوز بود که بکلی طعام خورده بود قدری آتش خورده
نخست بکلی قدری تناول نمود و بکلی خواب فرمود در خواب دید که آینه بیا در دست گرفته
بکلی بگریختن از فراتش کرد که که سیر کورده که و بخت بکلی بیدار شد و در جبهت تالای
مرو که بگریختن از خانه و بکلی معصوم که در دست نگه گرفته بود و اندیشه گناهی بخاطر نیارده و یا چون
ای حال از خوف ذواب حال مصرع اند مویه چو موی شد و از خانه چو ناله آورده اند که روزی عرض
اکبر و بار باری ندانند چنانچه اهل محشر نشوند و نوبت اول ندادند که ای معشر لشکر دید بکلی
و نظاره کنید تا به بند که این شده ما را که هرگز گناه نکرده است و نه اندیشید مردمان نگاه کنند
بکلی را به سینند که گندزد و گندگار ان همه از خجالت سر در پیش فاشند و دیگر باره ندا
رشد که یا اهل المحشر تعفوا البصائر ای اهل محشر دید ما فرمود بایستد هم مردمان و هم زنان
که دختر رسول خداست که گذرد علیا گفته اند که حکمت در آنکه زنان چشم بر هم نهند تا نیست که این
تا بخرمند تا آسیب آنست که فاطمه زهرا رضی الله عنها بر صفتی بفرموده است که هر که بکلی
طاقت دیدن آن نباشد پس این زهر زهر حسن رضی الله عنه بر روش راست و گفته باشد
و بر این خون آلود حسین رضی الله عنه بر روش چپ و عاظمه خون آلود علی رضی الله عنه
در دست گرفته روزه بعرض آورده چنان بیدار شود که ملائکه بنا نه در آید انبیا از کشته
در آفتند و همان در پشت گریه آغاز کنند و فاطمه دست در قاعه از توانم عرش زده
و گوید اسکندر ازین بد و بغیر یار من رس سبیل خورشید کنان پیش بیدار علی رضی الله عنه
علیه و سلم آید که یا رسول الله فاطمه بزر عرش آمده و فاطمه خون آلود و عاظمه زهر آلود
و در یاسه تمهاری را نزن و یکست که در موج در آرد اگر نیایست خطم عظیم است و سید عالم
علیه السلام از منبر فرود آمده بر عرش آید و گوید ای فاطمه زهرا ای فاطمه زهرا ای فاطمه زهرا

و در یاسه تمهاری را نزن و یکست که در موج در آرد اگر نیایست خطم عظیم است و سید عالم

ما بسلا سازی و بآتش محنت و غنا گذاری ماران شفقت و بارانی و غدار عسرت و طلال برزق
احوال و افشانی لایق آواز داد که نه انچه که نصیب دوستان ما نشد جان سوزست و
هر که حسان ما نگمان قنایا و کد دلد و هر که دوست داریم ما کنوای و هر که یار ما گارم
روی تو نهاده و دلو قنایا کرد و اینده بسوی خود آرییم تا چون متوجه حضرت ما شود و خود را بگویم
در کبریا خود چون از سفر محبتش خبری بدیمیم اما کمال نام ولایت بر و نهیم
لا سر کیسه عطا کنیم تا که نامش را و با کنیم این با گوهر خنده ما است و هر که
ما گنیمیم پس باید دانست که محنت ازین روی محض است و نیست و نه و نه
است در تنوی فرموده و همش نومی نماند که از کبریا در دست و مفر از دست
خبر و شید بویست و ظاهر کار بود و بران میبندد و لیکن خدای را که بتان یکده
و ریاضت را کان شو مشتری و بر ملا بادل نشنا جان بری و در بعضی از کتب مساوی
که است آدمی چون راه ملا سر تو کشاده شود و ساس پنج و محنت پیرا تواند کرد و فقر و بیای
ساز و شین از چشم خود را و شادان شود که آن طریق اینیاست که بتوی نمائید و الواب
ح اولی که برای آدمی کشانید و چون تفتی شد که سکو به سیل ملا صفت اینها و روح و آوازه
و در دنیا که بلا نگرست عطا بشیرستان این کشته غیر حقیقی باید کرد که از جمله اینها
مقدار جفا کشید که حضرت مصطفی علیه السلام و از زمره هم صبا پیچ می را آن محنت
سیک پنهان میر و در سبیل اگر حرق می پوشید بران خیمه فرستد و اگر تفتی می پوشید و در آن تفتی می
زبان حال مصطفوی با شارت ما آدمی بی مثل ما از دست تفتی شد و امیک و محبت
و پیغم از جوهر و جفا بکس ندید و و آنچه ما خریدیم از سر ملا بکس نخورد و آن نه بلا بود که در
استقام را پاره و دانه بریدند و آن نه محنت بود که سخی به تیغ سر بر داشتند و لا و محنت
نه که بر اینها میبندد و تا بر این آسمان زمین مقدم ساختند و زمام جهات ایشان
ما اهتمام ما را دادند و محبت است و بر دامن شفاعت ما بستند و در این سحره و من این
پیشها بر غیر و سخن غلسان محنت بر دامن بران بوی خندگان فراش غفلت تو سبک
بای غافلان محنت فانه رحمت تو اشک از دیده سیر و کنون کارهای کابلان
نه بدید کرد و نه در مجرمان ما را می باید خواست از یک طرف کاد و ستان می باید خواست
با نیت از دشمنان می باید کشید و گاه ما را بر سرند قاس تو بر سر دشمنان و گاه بر سر دشمنان

۲
۱۲

که فاطمه را اگر بیاورد فرمود تا بیایک ای حال پدر ترا چه خبر میگردد؟ و در وقت و حسب
 شایسته حیر شده است فاطمه گفت ما آتیه ای داریم نزد گواران القوم عز و علایان گفتند
 ما که قوم عرم حرم کرده اند برکت تو و کس نصیب خود از خون تو ما خود خمیر شده اند
 ما فرمود که ما که در فرقه ای بسیار تاسلح الوضو و صلاح المؤمن در کوشش و زنده
 تا نماز و برافکنیم پس وضو و تمام ساخت و قدم در مسجد الحرام نهاد و آن که در آن
 تا او چشم داشتند بلکه از حمایت او دیده برکم می آمدند خواه عالم صلی الله علیه و سلم
 سنگریزه برگرفت و در روی ایشان انداخت و گفت سائتة اوجوه بعینه
 ما در رویاهاست شما هر یک پس از آن سنگریزه نیامد الا روزی که برکنه شده و همچنین
 است پس از آنکه او فتره رفت و در روز انقاسیمه اوجیل و عشیمه و شیمه وانی ای
 ه را و عا که برگرد و سر کرد و در دعای نام برده کشته شدند و روز پدر در دست
 ردین بلاگ گشتند و قصه چهارمان کریم چشمین بود که از آن بیست و دو نفر کوفتی
 می که با حسین و اصحاب او حرب کردند هیچکس نبود که در آن سال بیایلی متولد و قوتی
 بگشت و چون سال سرآمد و روز عاشورا در آمد آن ک که یک کس زنده مانده بود
 که نه فاته نموده و چه آنها که سیاهی لشکر بودند و چگونه چنین نماند که شیعین نماندند
 فی الله علیه و سلم و فرزند کینه یه که قرضی و کشته شد که قول خدا - و سراد -
 ابرار حسن رضا بود در کنز الغرائب از ابو جعفر مدانی نقل کرده است از ابو عبد الله
 بصره که آشنائی دیدم ما دنیا گفتم تو پیش ازین مینا بودی و دیده ای که تو
 ن بود چشم ترا شدند گفت ایها القاضی من در شکریه زیاده و موم که ملاحتن تو را
 شد و بطن خود را ز گشتم شش نماز خفتش گدا روم و تکیه گرفتن خواب بر من غلبه کرد
 فقه دیدم که یک بیا و گفت احابت کن رسول خدا را صلی الله علیه و سلم
 در خدمت او ایستادم تا خدمت آن حضرت صلی الله علیه و سلم رسیدیم دیدم که در خدمت
 محراب نشسته است خاستیم که میسر آن حضرت است یا مسجدی دیگر و برپایین ایستاد و محراب
 شد و بر جوانی ایشان مردم بسیار ایستاده و پیش از آن دیدم در پیش آن حضرت نماز و در آن
 خون آلود پوشیده و آهسته آهسته میخواند و سخن میگوید یک یک از کلمات آن چشمش را و اولاد
 این واقربا و اصحاب و پیروان می آرند و حضرت را لقا صلی الله علیه و سلم میفرمایند و

تنوع و تناسل من نشاید بچو سقند تیغ سرگامی شما خواجه امام نهاد و شمارا کجا هم هست نیدارید که
 بیگانه را بیکان بیرون خوابید شد چون آن حضرت این سخن بگفت گویا گلوی همه ایشان
 رفت و در ره راضی ایشان افتاد بعد از آن تبارق در آمدند و آنکس که پیش از آن رسیده بود و پیش از
 و ن بود و آن را تسکین میداد به سترین کلامی و سرم ترمین فنی و بهنگفت یا اما انکاس هم
 رگر و پراه خود سرور و خدا که تو چو لایستی یعنی در کار خود و انانی در هر چه خود میکنی اراده
 شست پس رسول صلی الله علیه و سلم بازگشت و طوالت خود تمام کرد و روزی دیگر همان
 عت و همان محل جمع شدند و من را ایشان بودیم یعنی ما صلی الله علیه و سلم گفتند آن همه دید و در طس
 ما محمد نویم چون سوا ظاهر شد و ما را دو سنام را در پیچ نتوانستیم گفت و خاموشی شدیم
 آنچه گویا زبانشا که مانگ شده بود این چه بود که ما کردیم اگر این نوبت و سه را ما بهیم
 میم که ما و سه چه باید کرد درین سخن بودند که حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم پیش از وطن
 به آغاز کرد و چون و سه را دیدند و غایت غنیمت و غنیمت که داشتند همه بیکدیگر بر سران حضرت
 بسته و گفتند تو که در حق ما و تنان ما سخن میگوئی فرمود که آری منم که آنها میگویم
 سه را دیدیم که سه را سه وی را گرفت و در گردن آن حضرت چسبید خیال هر را نفس سرد
 شد ایو که صلی الله علیه و سلم حاضر بود فریاد آورد و در گریه افتاد و می گفت آبا
 تنه مرده را که میگویند که بیرون دگر من و شریست و شریکهای رتین انشما بدنا یان قوم
 ما از سوا میسر صلی الله علیه و سلم مد آتش و روی ما بویگر صد گویانها دند و پیش می را گرفتند
 ان بر و سه زدند که سرش شکسته شد و الفقه حضرت صلی الله علیه و سلم مثل اس چنابا
 با و برین نوع عذابا می کشید و سید است که با امر ارتکاب قتلکاری را بهیچ کلیت و رنج
 او ما شریست ما پرت را موجب صلی الله علیه و سلم و او را که حصص حصص را ما اقدام صبر بود
 و خداوند توانا است و در بود که بلایا در زوایا نشاء فقم میمون منفر عو اندا فراب مد نگاه
 الا ما صریح و شری منس الیایا یا طائف به بیت منیر غصه نمان و قوتها و شاد است
 لطیفه که در حقش نامراد باست و اس عیاس رسیده الله عنه آورده که قرشش
 تا که دند بران که این بار که محمد را به پیغمبر او را رنده نه گذاریم و هیچ وجه دست از
 او بار نداریم فاطمه را خورشید بدست پدر آمد قطرات حیرات و صفحات و خناس را و ان کرد
 شا بر جیره خوشش اشک گلگون میر سخت : چون حکر شش زوید به بیرون میریت

خدا شکیستہ و محمد صلی اللہ علیہ وسلم رسول او سنا حق دارین ملت مازنی گردم و ادین قول
 روئی گردم پیچ کتلاور کارید در راه عشق سے یا ہم پہنچ مال ازین راہ روئے تا ہم
 قرئیں کہ این سخن سنو ند در غم و مال افرو و سد و دیں را قوتی در سلام را عزتی بدیدند
 و در بہر اوقات عمر خطاب رضی اللہ عنہ شرف اسلام در بابت و آن صورت نہر مدو
 و توفیق و تہدیت مسلمانان شد اما چون کفار دیدند کہ اسلام روز بروز قوت میکند و کار
 آن حضرت رونق سے بدیدند بہنے و حسد ازیناں زبایدہ شدہ و داعیہ ہلاک ان حضرت بود
 اوطالب محاذلہ بسیار کردند و ہم را سر محارہ و مقاتلہ قرار دادند اوطالب بنو ہاشم و عطلہ
 جمع کرد و در محافقت آن حضرت صلی اللہ علیہ وسلم افاق نمود و موجدان و غیر انیانی
 بودند اما اوطالب کہ انشان متفق نشد و بعد کہ این قوم حریف قتال قریش مودعہ
 لشب اوطالب در آمدند با کوچ و غنہ خود آن حضرت رسالت را صلی اللہ علیہ وسلم یاسالی
 سے بودند و قریش عہد کردند کہ ان طائفہ فاطمہ نہ نکات و سکا نہ کنند پیچ بر نشین
 نفر و شدہ و بخزند اگر کسی از شیب نہت ہی بیرون آمد سے اور انیر دندی و اند اگر دید سے
 و در موسم بہم کہ بیرون آمدند ہی کہ استند کہ کسی خیر سے بر نشین فروشت ہال ان سوال
 بدان تعبیر کردار بودند تا کار با فطر اسر سید و سہا از گریہ و زاری طہال و عہد ہا اہل
 مردم مکہ در ہوا بہرقت و بعد از سہ سال کہ حق پہانہ استال را حلالہ ہم داد (و نہ)
 بیرون آمدند بعد از ہشت ماہ و سیست و یکید روز اوطالب اوقات یا فطر شرفا ملو
 علیہ وسلم از فوط او بسیار ملول و محزون گشت بعد از ان سہ روز با یکیا و پیچ روز مدیہ العری
 از گردشتہ سے و نہر سست کہ سید عالم صلی اللہ علیہ وسلم انیانی استافیدہ کچھ ظاہرہ کرد
 فاطمہ از شدت مرض شکایت میکرد و خواہد مگر سینہ و اوراد ہا سے خیر گشت و فرمود کہ اچھا
 سے متستاف دیدار است خد کہ گشت یا رسول اللہ من از مرگ ناگندارم ولی سرفارقت
 از عفت دوست پیچم بہر بہر مرگ بہم ندرم ولی از ان ترسم کہ من سیرم و تو جانکی ای
 ناشی یا رسول اللہ من از دشمن خود خاطر جمع کردہ ام چہ بہر کیا سامانی وفان فانی دارم
 اما فاطمہ من بہر سرائح سے نزار و دور اتو سے بسیارم و توقع بہر ہم کہ دست تسفقت ان
 سرا و نہاری و ہم اورا بخود تکفل شدہ مدگر سے گدای سے حضرت صلی اللہ علیہ وسلم حضور
 دی فاطمہ را طاعتید و در بگریست و گشت فاطمہ یارہ ہر من ست اما چون فاطمہ مادر بر گوار

و گوشتند میچراهند و ازین حال خبر داشت گفت ابو لیس انجا نشو و گفت آن سگال میسل
 نشسته بود و می گفت بزنید و کشید این سحر کند این را گفت عباس کجا بود گفت عباس
 بهیچ پروانه که گرد بگردش کرد و بر جالی آن حضرت می گردید و فریادی کرد که رحم کنید بر سید خود
 کسی از آن بدختمان سخن وی انتقام نمی کرد حمزه زار یک است و ما که از سه روز ناز طعام
 و شراب نخورده بود از سر سفره میفراست و گفت طعام و شراب بخور و حرام ساقی که از
 آنرا نده فرزند پرور خود انتقام بکش پس طلب رسول صلی الله علیه و سلم روان شد
 سید ابی طالب داد و نه خون محرم در آمد آن حضرت را صلی الله علیه و سلم دید و پیشانی که نشسته
 بر سر نیزه نهاد حمزه نزد یک آمد و گفت السلام علیک یا بنی اخی را در راه دیدی ای عیسی
 آمد داد تو را در تن پنهان داشتی سگال گوهر از حدت دیده فرو ریخت و آه سرد از دهنش در
 بر آورد و گفت بگذار یکسری را که نه پدر دارد و نه برادر و نه هم دارد و نه یار و نه یاور و نه دوست
 و نه دلدار و نه محرمی نه همکار نه رفیق نه ناصری نه مددگاری انتقام آه کاین روزانه منمیت
 بهیچ کسی از حال من غم نیست و منمیت زدن ز سوز درون اگر کسی همکار و همدم نیست
 و رندند و غصه بسیار است بهیچ چیز از بلا مرا کم نیست حمزه گریان و غریبان شده
 سوگند بلاست و غریبایا که ای فرزند من برای نه مرتبه تو آمده ام حضرت صلی الله علیه
 و سلم فرمود که حق آن خداست که مرا رسالت خلق فرستاده است که اگر شمشیر آید بر من و مار
 از من شکم کان خاکسار بر آری و برای حمایت من مقاتله نمائی آت خود را خون بیالائی ترا زنده
 حق سبحانه خرد و رسیده نیز آید و از آن میارید کار را بهیچ نکات دیگر جدا نیست و در دست
 من آفران کنی ای عیسی اگر میخواهی که مرا شربت لطیفی دهی و منمیت راحت بر خیزد دل سپرد
 من نهی مگو که لا اله الا الله محمد رسول الله حمزه گفت ای حال غم اگر من این کلمه بگویم تو
 خوشی دل میشوی گفت آری که رفقای من و خوشنودی خدا و اوسته بدین کلمه است
 حمزه کلمه بشنودت بر زبان راند و بعد از آن از سه بیرون آمده و انتقام او چهل سال
 چنان مرد خانه ابو جیل رسید و می نشست بود و میخیزد از شرافت عرب ما و می بودند و کما سنی
 در دست منزه بود بایه با بر سر ابو جیل زدن و خیزش شکست و خون روان شد و
 گفت تو محمد را ایند آس که دو ششام می دهی که از آن قوم میفراست که یا ابا عبد الله
 ساقی میبر کن تا آخر ششام نشو حمزه گفت حاشا الله شده بر ما

لی شکرش از بستان برفت آوردہ اند کہ بعد از موت الوطایب و نو سجد یکم قریش
 مت از استین حدودان بیرون کردند و ہر چہ از جفا می توانستند بہ دست سجد عالم
 علیہ السلام بجا بیاورند آوردند و ہمہ بر آن رسید کہ آن حضرت صلوات اللہ
 علیہ و علیہ وسلم در کتب و انست اور کا و طائف ارضت و آنجا نیز از سجدنا سے قوم از اراکلی
 ہم یافتہ باز یکہ آمدہ انست آنکہ دہ سال حبیب ملک متعال در کہ خیالی کل کشتہ و صلال
 سعیدنا امرای سحر در سجد و چون مدینہ تشریف فرمود اسخا سیر ہر دگر عداوت پسند
 باقیان و یکمین گاہ حیدہ و کید بستند و متحرکال و غمدہ اصنام در صدر بخارہ و مقامہ
 اسلام در آمدند و حرس اول کہ حضرت علیہ السلام در آن حاضر بودہ عروہ پرست
 ان عرار اہل بیت آن حضرت سیر ہم دسے عمیدہ س جانشین عبدالمطلب است
 اوست چہ سجد و او مرد کس سال بود اورا کشیچ المہاجر سہ یکصد حضرت علیہ السلام
 ہم اورا بسیار دوست میداشت و اول یکیکہ رسول خدا علیہ السلام را
 وادست ہمارک خود در دست از او صورت تہاد و دسے خیال است کہ
 بیہوش و بیکر بر سر چاہہ در دست بر کشیدند و علمہا سیر و یک کتہا بہ صد و پنجاہ مرد
 ن بودند و صد اسب و ہفتصد شتر در میان ایشان بود و پیسیرالتاں سلام داشتند
 مگر اسلام سجد و پنجاہ ہر بودہ سکتہ التاں لے سلاح و در میان ایشان ہفتاد و شتر بود
 و اسب و شمشیر زرہ و ہفت تہمتیر لحد از تسویم حصین سہ کس رکھار میان دیدان آیدند
 باز طایفہ دیگر کی عقیقہ پیر سجدہ و ہم سجدہ برادر او و سجدہ سجدہ و ایتکہ اسلام سہ خوان
 ماری در برابر ایشان رفتند ایشان پیر سجدہ ند کہ عقیقہ چک ایند گفتند از انفساریم
 رزان قریش گفتند ما را با شما کاری نیست تا انبای اعوام خودی طلبیم دکی از ایشان
 مرد کہ اسے محمد از اکفا سے مایرای مایرین فرست حضرت علیہ السلام فرمود کہ
 عقیقہ دایمہ و امی علی عقیقہ میدان ایشان روید این سہ مرد و دسے و اس سہ شکار
 یازد و رسید ان سہ لے دین بگمانہ آمدند و عقیقہ فرو سیر بود و وقتا یک عقیقہ فرست
 و ہم مرد و صالیافتہ بود و حمزہ میان سال لود ششم شد کہ او سیر و سس کہ رست لود و علی
 این بود و بر سر رسید آمد کہ نوفاستہ و نور سجدہ لود علی و حمزہ سیر و فقیہ خود را قتل سجدہ
 بدہ و عقیقہ مگر رانج و دسہاقتہ عقیقہ رجمی سجدہ و کہ آیتہ الشہادت کا فستہ و دسہا

گداز شد و رو به روی لشکر گاه نهادند و هر چند عبد الله بن مسعود را گفتند که در خلاف امر رسول خدا
 مکتوب شد و بدو این خبر را آورد و دوسو غنیمت را انجا باریا داد و گفتار چون آن عمر را خالی دیدند
 روی بردارند و بیانه دهند و اسب حسی را باریا رانند و شبنم بکشد و غنیمت را بکشد و اسلام در ده
 ایش را از بیم با شبنم نهد و شانت می گفت بنیامی سر حیدر علیه السلام که از آن قوم
 واقع شد شکست را سلمانان افتاد و بعضی کفار که پشت داده بودند روی بکوه نهادند
 اهل اسلام را در میان گرفتند و درین حال لشکر بنیامی شبنم شدند و قسم بکوهت رفتند
 کوه را به بنیامی لشکر در آمدند و قسم از ملازمین آن حضرت نه فرات نه نو در میان مرخصی
 علی رسد و خاص و طعم و قسمی هر سیمه و جبران در میان میدان می کشید و برخی از ایشان
 سعادت شهادت فائز شدند و برخی آخرت حضرت حواجه عالم علیه السلام و مسلم
 شتافتند و در روز فطر الاحساب آورده که مقول است که در روز احد چون سلمانان رو
 نر میست آمده حضرت رسول علیه السلام را تنها گذاشتند آن حضرت خشمناک شده
 در آن حال سگریست علی را و یک بر پهلوی و کوه را بیاورد است گفت اسب علی بویست
 که بدیگر یاران ما می نرشد گفت یا رسول الله آن بکجا آورده است که مرا نواقض است
 است مقصدی از نزدیک مقتدا کجا رود و سپید خان و بدو شوق و از کوه چاهان خود
 بلبل سوخته بر گرز گلستان نرود و صفت عاشق صادق حقیقت است که که گشت سر
 پیر و از سر بیان نرود و ناگاه جمع مسجد آن حضرت گشتند فرمود که ای علی مرا ازین جمع
 نگاه دار علی در آن حال متوجه آن قوم گشت و دو بار ازین کارشان سر آورده همه را
 متفرق ساخت و بعضی را بدو فرستاد و در میان و دیگر سیدانشندینی نولی استارست کرد
 مهم آن گروه نیز کفایت شد در آن حال جبرئیل مایه بنیر علیه السلام گفت که این یار
 هواسا و دوا کردیست که علی بجای آورد حضرت فرمود که انسانی دانا منم بدیستی که علی
 از من است و من از ویم جبرئیل گفت اناسکما و من از شما پر دوام و شنیدند که گویند فیض
 میگفت لافته الا علی و لا سیف الا ذوالفقار و روح الله روح المؤمنه و روحه درین
 ذکر کرده که باید بی شبهه تصدیق نمائی و بی شائبه تصور فرمائی که سلطان رویا
 علی مرتضی را کسب این دوست خطی و درک این سعادت کبریه و نزول درین
 استی و دعوی برین مقصدا و تصدیق است با فضل و صفیا و کوا است

و عبیده از بای در افتاد حمزه علی که چنان دیدند روی بجنبه آورده و بیایستغ یکدیگر را بیندند
و عبیده را پیردشته نه نظر افورسید سن رسانیدند و معرزه ای وی بیرون میرخت و عبیده
به پیشش بود چون چشم باز کرد و رجال خواهر عالم علیه السلام افتاد و گفت با رسول الله
است شهید آیا من شهید شدم حضرت فرمود که تو از شهدای و سر دفتر سواد کی عبیده
گفت اگر الوطالیه زنده بود که انصاف دادی که من احکم باخیه او در نظم آورده شعری
و سلمه حتی بصر حوله و نزل عن ابائنا و الحلال و مضمون بیت راجح آنست که مادر است
یعنی بر و محاط است او از آنها که گوییم تا وقتی که هلاک کرده شویم برگردا گرد او و غافل شویم
و فراموش کنیم از زنان و فرزندان خود یعنی خود را در همه گسبان خود را فدای او سازیم
آورده اند که حضرت علیه السلام و سیرالقدسین کرد و دعا گفت و در وقت مراجعت
از پدرش رسول رو حایدار اقرار انتقال یافت رسولان الله علیه و شهید و هم از آن
حمزه بود که در حرب احد مرسته شد و فوت یافت و غزوه احد اجمال بران وجه بود که مشرکان
بعد از جنگ بدر مکنیه اهل اسلام کمر بسته خواستند که چنانچه ضایع و اشرف ایشان سرکشته
و دند انتقام کشند لشکر کے جمع کردند و با سه هزار مرد که بنقصه از ایشان زده پوشش
دند و دو لیست اسب و سه هزار شتر در میان ایشان بود باینه آمده و در احد لشکرگاه
زوند و حضرت رسالت علیه السلام با بنقصه و در مقابل ایشان مایستاد و روی
یکوه احد بر تقا و بر بنیه در پس روی و کوه عیینین بسیار ایشان واقع شده و کوه عیینین گانی
اشت که نخل فخر بود که در تنالی از آنجا کمین کرده بر سر لشکر اهل اسلام آیند حضرت صلی الله
سلم علیه و آله و سلم را با پنجاه تیر انداز که آنها فرو داشت و مقرر کرد که شگات کوه را نگاه دارند
نگدارند که کسی از مشرکان بدان راه در آید و فرمود که شما هیچ وجه از راهی خود را نبندید
این مرکز را از دست بر سپید خورده ما غائب شویم و خورده مغلوب و بعد از تسویه صفوف و
فرار شدن ابویه عیدار از قریش طلحه بن ابی طالب بیدان آمده و سوار بر خواست و علی بیاض
بی بیرون رفته پیشه بر طرف و که نزدیک نامش ترش رسید و هلاک شد برادرش بیدان آمده
در دست حمزه کشته شد القصه عیدار از قریش هلاک شدند و علم کفر بگونار شد و
مسلمانان غلبه کرده کفار را از لشکرگاه ایشان بیرون کردند و بنیت گرفتن مسئول
شدند چون نگا به ایشان شگات عیینین فرار کفار و اخذ غنیمت دیدند آن مرکز را

سخت دل سپاه چهره میخواست که چون عقیق بینی خشتال گرد و از شعله سبیل تا نالسن اقتباس
 رنگی می نمود مشغولی بود و عیش سبیل خشنده و سنگی رنگ لعل خشنده و خون سپاس
 رفیق سنگ آمد و سنگ در دم عقیق رنگ آمد و درین محل کائنات حضرت را چسبید
 حاجت رسید این قبیله شمشیر حواله آن حضرت کرد و سید عالم صلوات الله علیه و سلم از شمشیر اخضر از نو
 در مکانی افتاد و ضربه آفتاب آتارین از لطر اسرار و استار نهان گشت روز روشن مردیده
 روستان چون سینه عظم تیره و چشم روزگار از مشاهد آتار چشم رحم انبیا حسیه بر خنده
 چشمت ناله و اما شریار رسید و زمره کاسیل بدیدار رسید و این قبیله ملوک پندار
 که حورشید شرع بعین عامه و شایع غریب کرد و راه لوح کمال مغرب فوت و زوال متواری شد قوم
 خود را فرود آید که کار خرد را با ختم دول از هم او بر داشتیم و بلبلان از زبان او فر گرفته آواز دادند
 که الا ان محمد را قتل بدانید در سبیل ختم گشته شد و از بلبلان بدین رسید و یک خطه
 این خبر و سوز میان دوست و دشمن انشا ریافت این شرک ازین خبر شادمان شده بگفتن
 غنیمت مشغول شدند و سید عالم صلوات الله علیه و سلم بعد از زانی زان مغاک سر آمده بحاجت
 شعبه توجه نمود در رنج اصحاب لوی پیوستند و درین غزوه حمزه مصروع حره از حام
 شهادت چشید و بر وضه را بر سر نیزه تون فرجه رسید و صورت شهادت حمزه رضی الله عنه
 برین وجه بود که حمزه بن مطعم که مهر را ده که یکی از اشراف عرب بود غلامی داشت حبشه که او را
 و حتی گفتندی مردی بسیار و دلیر و گریه و پیوسته بر زمین شکست کردی چون لشکر قریش عز
 مدینه کردند حمزه و حشی را طلبید و گفت ای غلام دست نه مسلمانان در روز بدر غم من طعمه بن
 عدلی را بچیه اری و خوار می گشتند و من یک غم داشتم و حالا محمد و هم دارد حمزه و عباس را در جود
 در که است و حمزه در مدینه اگر درین حربه را فضل رسالی ترا از سازم و بال او دل ترا
 تا که در اتم و حسیه اتمام آن کار در خنده اتمام گرفت و بنده که زان الوصفان بود و تا کل
 عرب بخشن و حال تهرانی کمال داشت و پدر او عقیقه بهم در روز بدر در جایه هلاک افتاده بود و حشی را
 طلبید و گفت اگر محمد را نبیان در بین هواست من در دم باز دمی کاهی که ترا با شمشیر حصول
 یاد و من ترا تربیت بهر قاعده کنم و منقول است که دختر حارث بن عامر نیز با حشی گفت دیدن
 رید کشته شده و در لشکری که غنیمت محاربه با ایشان دارید چیز سه کس را گفتید و خود رسیدم
 حمزه علی و حمزه اگر یکی ازین سیدین را مقتول سازد یا من ترا بشایدی و فاندای رسام و حشی

چو اسوار دکه من بر قتل محمد قادر شستم جی اصباب در حفاظت او یکجاست اند و آنحضره عکدای کعبه که
اگر او را در خواب بایم از بسببنا و سطوت او را بیدار نتوانم کرد تا چون علی نورسیده است
و کارزار نادیده و رسیده آن حرب کم رسیده شاید که هر حرب توانم انداخت پس خوشی پشادی
آزادی و بوعده بنده و خیال ترسیت دختر حارث عزم کشتن یکی ازین شیران همیشه اسلام
درست کرد و چون روز حرب کمین گاه ترصد رانده تعصص تمام می آورد و دیگر سروران
مهاجران و حاکمان بازان و انصار در ملازمت سید اختیار اند از آنجا می شنیدند و خبر می دادند
و دیگر که مبارزه میدان لافتی و مبارزه ایوان پلانی در حرب مهارتی تمام دارد و از جانب اطراف
بر خیزد و داشت که بر دوستی ندارد و بازگشت و بانیب حمزه متوجه نشد و دیگر حمزه چون شربت
سیان قوم آمده و صفوف لشکر قریش بر هم میزنند و روانی است که حمزه در آن روز هر دست
شمشیر و داشت و در دو حرب کوفان از دقایق کارزار جبری فرو نمی گذشت و سطوت
شجاعت دست می نمود که اگر سام نریان زنده بودی همیشه آواره می داشتی اگر رستم
دستان ملاحظه بیداری و شکستگی او نمودی و سوسه زدن و سوسه زدن و سوسه زدن و سوسه زدن
فلک چو گان قدر نه ناچینش شاسواری سوسه میداد آرد و از ره جستی و چالاکي اگر قصد کند
بر من گوئی فلک و خشم چو گان آرد و اتفاقا به سبلع بن عبدالمغزی رسید و بی تعلل او را
مقرر فرستاد در جنگجویان مبارز طلعه از جماعت قریش بیکس بر سر ایوی میباید
حمزه در غضب رفت ولی تمناش خوراد و مهالین جمعی انداخت و بصرش شمشیر آید و از ایشان
متملاشی و متفرق ساخت و کف بر لب آورده پروا حفظ اطراف نداشت و خوشی در کمین گاه نشسته
فرصتی بیلبابید که ناگاه کرکش بر دام و در وانی است که بیاید و یود و پیش بکشته بر آید
بر پشت افتاد و شکمش بر نه نشد و خوشی از کمین گاه نودین بسوی وی انداخت بر خانه نشاند
که از طرف دیگر بیرون آمد حمزه روفاست و بسوی کمین گاه توجه نمود و ناگه که این خشم
که زودتر نیست رفتن بهر سوسه در افتاد و پیشانی مبارک بر زمین نهاده گاه به شهادت
بر زبان راند و هانی سید شهدا بجاله بالا رفت و خوشی هرگز در تمام دم از نزدیکی دور نشدند
بیامد و بگریه که داشت شکم وی را شکافت و جگرش بیرون آورد و نیزه یک بند برد
که آنیک بیک حمزه قاتل پدرش بنده آنرا فرستاد و در میان مرد و بختا بس بنیدخت
و بر این جور نورس که در گمان داشت و در دست و پای بوی شمشیر و شمشیر و شمشیر و شمشیر

با مرد و گانی ازین بستان زن او را پیش گرفته به احد آورد
 و رفت و رانها گردید و ناله کرد و یارگرست حضرت
 ایستاد و شواحت گفت ای پدر من ازین زشتی و گانی
 بر علیه آنکه و علم از ان رسیده یک از فاطمه چه توقع داری
 ای قیامت مرا دست گیر و از من فراموش نگذار فاطمه فرمود
 بختگان خود و هم که بکس از من حضرت علیه الله علیه و سلم
 با اسکر و کوه حاصل می نماید که در قسم ۵۰ و ۵۰ و ۵۰ و ۵۰
 رشتن صفت از دکان سه و در دکان تا نرسد به یار فرست
 با او فرست و بکارش از سه در زانی که بر این صفت رسیده بود
 بگریه نشاند و سر و پای پر صلی الله علیه و سلم آن ها و از ان
 به خیر بود که دست بخون شده عاقلان همه رشتن و به یار فرست
 بچین خود و فرست و سار و سر و سر تا در هر دو سالستاد و قسم
 بد بسیار اند و بهماک شد و بگریه در آمد و از بسیار رشتن
 ماسی و در زنی صفتی همه آن خستر شد که در این سر و بود از او رسید
 وی را سر فرمود که سر و دانه اند و از او گردانها عاقلان و سر و
 سار و در زنی و سر و سر که بر سر و در زنی و سر و سر که
 چاکه بونا گردی صفتی گفت ای سر و سر و سر که بونا گردی
 این بلا و سر و سر و سر که بونا گردی صفتی گفت ای سر و سر و سر که
 دولت رضای او و سر و سر و سر که بونا گردی صفتی گفت ای سر و سر و سر که
 با داد تا آمد و سر و سر و سر که بونا گردی صفتی گفت ای سر و سر و سر که
 دانست و سر و سر و سر که بونا گردی صفتی گفت ای سر و سر و سر که
 سار و سر و سر که بونا گردی صفتی گفت ای سر و سر و سر که
 بر سر و سر که بونا گردی صفتی گفت ای سر و سر و سر که
 با سر و سر که بونا گردی صفتی گفت ای سر و سر و سر که
 با سر و سر که بونا گردی صفتی گفت ای سر و سر و سر که

و حال من بدینسان که مشاهده میکنی عرض ده و لوقت فرصت بگو کلام ای آقا من کیست
غائب از نظر آید است فراق ترا کی بود سحر؟ ای نور چشم عالم و چشم و حیران دل! «کشتا حجتی هم حجت
و در حال من نگذا تا نام منی از غصه و مادم لو و مدست! سلو زم حجت و غنیم و در دم و در
لبه! آن زن رفت و نا طیمه قطرات حسرت مر خساری مارید و در د تمام سگفت ای
پدر مرا حسرت آوردی - رد و غریبی در غم منی بر جگر نهادی - ای دروغا مادم خدیگم سده کرد
تا در سیکس دهنی مراد کردی و غم نهائی و غم سبب مراد می نهادی اینجا فاطمه و زنا و زانی
جانب زن و بیانی روی بایشان نهاده مید وید و دیگر امید بد خبر سید عالم صلوات الله علیه
و سلم سید و اورا برادر و پدر و لیس و بر سر در ملازمت بیخا میر صلوات الله علیه و سلم بشکر
رفته بود و فضا را حوں ملک سگ گاه رسیده شسته را دید افتاده نگاه کرد سر او شش او شنید
شده و در اینجا خاک و خون آغشته دیده سر هم هار و بگذاشت و با خود می گفت حرام است
سر من دیدن بوی او تا روی بیخا میر علیه السلام را نه بیم حین قدری دیگر برفت پدر را
دید جان داده در خاک افتاده از دین در گذشتت بعد از آن پسرش در نظرش آمد و بنور
حیات رقی ماتی داشت چون مادر را دید گفت ای مادر خوش آمدی که آرزو مند و برادر تو
لودم زمانه پیش من نشین و ساعتی در برم آرام گیر تا گفتار تو شنوم و دیدار تو سنگرم
بیش و من همان دادن است و شربت دیدار پیدا بد! اگر چه بر تو دستار ست ماری سر من
آسان کن! آن گفت ای عزیز مادر - وای شنید مادر را در و مراق تو گریان است و آتش
آشتیاق تو بریان آتا حتم سول را صلوات الله علیه و سلم حای نشانده ام و بیجا عالی بدیش
آده و من بنور آن سید عالم صلوات الله علیه و سلم خرم دارم و فاطمه و فاطمه می رود معذورم
که قوت نشستن ندارم پسیرانیر کند از دست و با مادر تا بیایم کوه احمد و غلی رسید که سبب عالم
صلوات الله علیه و سلم از شعب بیرون آمده و در یای علم ایستاده و میا بر کرد اگر در آن حضرت
صلوات الله علیه و سلم صفت کشیده زن پیش آمد و در قدم سول صلوات الله علیه و سلم افتاد و گفت یا رسول الله
پدر و برادر و معذور و قبیله و تمامی عشیره ام فدای تو باد سلام نا طیمه آورده ام و دست او خفته
تو عین می کنم حضرت فرمود و او را کجا گذاشتی زن تمام قصه را شرح داد رسول الله صلوات الله علیه
و سلم گفت ای زن! زود برگرد و شارت حیات من پدر سان و لی اظهار حق نزد من آرزو من
بازگشت د و در دست خود را نه طیمه رسانید و گفت که بخانه ای که پدر را دیدم سیداده و سلم سر او شست

دید که او گرد و قطره خنید باران نداشت از سحاب خشم و سبک جلد
می آید و روح او را کما را قفس کفر را می برید و سرور و غیظ را درم
شود و کام غریب به گویند که از ترک تشریف یعنی شک نیست
۴ القصه چون انصار شنیدند که حضرت صلی الله علیه و آله فرمود که هر که
رخانای خویش را شمشیر و مان خویش را گفتند اول بحاجه حمزه
و ستم و بد و روی نگار شد بعد از آن خان خویش باز ایستاد
ان انصار همه بخانه حمزه آمده و تا قریب نیم شب بروی میگریستند
لم حواس رفته بود چون سدا رفتن آواز گریزانان از خانه سمره شنیدند
لطفه زن ان انصار الله که بر غم تو می گریستند حضرت صلی الله علیه و آله
یستند و مادر شما و اولاد شما و اولاد شما ای غمخیز در قصه که بلا می
روا می آید و غریب بود و در آن مادی کسی نبود که برایتان بگریه لاجرم
امام حجتی السند در تفسیر معالمتی از سیدی رحمة الله نقل کرده که در
نیکویت و گریه او سر حجتی اطراف او است و در تفسیر ثعلبی آورده که محمد
و کیش از قتل حبیب حمری که حالا از شفق مستهود میگردد نمود
و درین باب گفته اند پیوسته ایچ غمی شفق که برین جرح سوختن است
یا که بلاست و در شواهد مذکور است که سمر و زهری رحمة الله در مجلس
بیدار سیر عده مالک است که کلام از بیتها بیدار میاید که در روز قتل حبیبی
القدس میبود زهری رحمة الله فرمود که حبیب بن سبیده است
از سحره رقصه رقصه او بر سر آتش است که در زیر آن خون تازه میزند
سین قنیه است از آسمان خون ببارید و هر تیر که مارا بود همه خون
چشم ما چون خون سندی بود و در عیون الرضا در حدیث بیان بن
طمان علی بن موسی رحمة الله عنه ما گفت که یا ابن سنیب قنیه
خون ما برید و ترا بیه از اطراف او بجانب من رسید یا ابن
از فرشته برای نصرت او از محیط آفاق هرگز خاک نرواند و در جنگ
سمر رفته مقدس او قرار گرفته ما موسی و سبیده و موسی

حمزه را در میان اهل جنت آسمان آید و او را سدر رسول الله نوشتند و بعضی از روایات آمده که رسول
 صلی الله علیه و سلم بر شهدای احد نماز که از اول بر حمزه و دیگر نماز که هر که می آوردند میت حمزه می نهاد
 و نمازی که از او تا در آن روز نهند و بار بر حمزه نماز که از او نورانی آورده که حمزه شهید و مودود
 را اهل بیت و حسین شهید آخر بود از غنائان بهمانا سید عالم صلی الله علیه و سلم خبر کرده بودند که هفتاد
 سال از حسین شهید گذشت و کس نباشد که مرا از غنائان شهید و غریبان سیکس نمی گذارد و مهر سه
 صد و شصت و شصت علیه نقیض و بار بر حمزه نماز که از او نورانی آورده که برای شهدای که کرام
 یعنی تاهن سحانه قواب آن نماز را بار و اح شهید رساند بعد از شهادت ایشان و ثواب ایشان بود
 و حد شمار بیرون است و از حساب افزون در خبر آمده که چون شهید از یاری و افتد و از علی زکریا
 برای هر او بالین آماده کرده باشند و نظم وقت غنائان زمان غنائان که کند از تن مردانه دور
 می زنی و خل زیادت کند که از آلاء سادات کند و لازم آن است که بر سر جود ما سستی اجتناب کند و بر جود
 راوی گوید که پیوسته صلی الله علیه و سلم فرمود که حمزه را همچنان ما حاضر غرض و من کردن و از احد
 از گشتند بدیده آمدند از اکثر خاندان او و اگر چه زمان شهیدند از از غنائان حمزه فرمود که اما حق را بگو
 نه تنها حمزه را درین شهر زانی که گریه کنند نیست یعنی از غریب است و غریبان را در غریب کسی که
 از ایشان شفق و زرد در مصیبت ایشان بگیرد که گریه باشد حال غریبان غم است و هر جا
 می است مصیبت بیست گفته اند و در وقت دو کس را موجب حسرت است اول با دامنم را
 از خواب بر خیز و دو حال بدتر بنده و از تمام غریب را که در هر طرف نگردد و شنائی نظر در نیاید
 نظم نماز شام غریبان جوگر به اعمارم و مویانی غریبان نه قصه بر دارم و باید و باید و یار غم
 رحیم ترا که از جهان به دهم سفر بر دارم و آورده اند که یکی از غنیان میان عزرائیل را سپید
 ای تافیس ارواح خدین دروغ حسرت که هر جا که او میان می نمی و این بهر تریخ اجل
 عالمیان میدی هرگز بر کسی رحم میکند عزرائیل گفت ای بیجا میباید خداوندی تعالی رحم را
 دل من از رخ کرده است مراد تافیس روح هر یک کس هم نیست الا سران عریضه می باشد و مانده اند
 هر و طس آن ساعت که خواهم امانت روح از وی است و او که می بخیر مطالع در دامن خاشخ
 ت پیاده نداند که چه پیش می آید در حقیقت است نظر کند نه زن بپند و نه فرزند نه خوش
 ما بده نماید و نه پیوند بدید و در نه که با ایشان غم دل گوید برادر و خواهری که با ایشان بر خصم
 در میان نه یاری شفق که می تمیم خود را به و سفارش نماید یاری مهربانی که در حقیقت بجا آرد

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

گرد آید و گریه و سست باشند نار و زقیامت محفل ازین ماکم ماکم رسیدم مگر سست
 حسد اسن علوی و سفلی رخسار گریسته کسی از عارفان و سدره در انتاده زیاده
 سر حق نالان گشته و بوق و قلم گریسته مهر عالم تاب با سوز چکر نالیده زار و سیرگرد
 سرمان مابست خشم گریسته ازین عرا سر رضای خواجه کرت و مقام ناله کرده زمرم
 و سست الحرم گریسته و حور عین سر رضا کے فاطمه در باغ خلدان شریفه یادید با جلد گریسته
 و شہید سہویم از شہدای اہل بیت حضرت من الی طالب ابو بردر و رضی علی
 و او در اول حال ماحضتہ از اصحابی بچشم بچشم و بچشم بچشم بچشم بچشم بچشم بچشم
 و از حدیث سیرت آمدہ در روز فتح خیبر و خدمت حضرت پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم رسید و آنحضرت
 صلاوات و ثناء و سلامہ تمامہ بخدا و انبیا و اہل بیت و اہل بیت و اہل بیت و اہل بیت و اہل بیت
 شرم نقد و دم خفای پیغمبر و حضرت صلی اللہ علیہ وسلم و اہل بیت و اہل بیت و اہل بیت و اہل بیت
 کہ شہادت حلق و خلق تو شبایہ منی و حور و سیرت و این نہایت شرف است در وصف تو کے
 آورده اند کہ در سال ہجرت کر آن حضرت لشکری نامزد فرمودہ محترت رحیل غسانی نوشتہ و
 حضرت نیز در آن مسیری بود چون بہوتہ رسیدند و آن موقعی است کہ در کتب سلاطین و ولایت تمامہ
 و بر بردارند و سریر حضرت رسالت صلی اللہ علیہ وسلم سہ ہزار کس از دزد و تکریم و سہ ہزار کس
 و سایہ لکہ ازین عدد بنبرایہ سار از آن سرکہ جاد و کشتان پاک طہیت با کیرہ غنقا و در اسرار
 و شہدای اندیشہ ناکردہ دست و غنقا در دامن تو کل استوار و شہدای شایہ در کاب و قار
 و درہ عثمان اختیار نقد و شہیت آفریدگار گنہ استند پیغمبر و سبت و ما جو شیف عثمان از دلی
 اندر ستم ناکرم او حیدر بیکندہ و مردانہ و از روی سکار زار گھار آورده و در اسنا کے قتال کہ
 یرین ہارت فی اللہ عنہ سہید شد جعفر من الی طالب علم بردار و از مرکب یادہ شدہ
 سید را یکہ کرد و دل ایسے کہ کد اسلام پہنکر دند آن بود انگہ مجاریہ مشغول شد فقرتی سرد
 نقش زدند چیا نیمہ از تن او حیدر شد علم را بدین چپ گرفت و دست چپ را نیز بنیہ خند علم را
 لہوی و دسکا ہر اشت مردی اند و میان اور از شہر دکہ از یابی درآمد و صحاح اخبار وارودہ
 حق تعالی بنیہ سہر خورشید را بر احوال اہل و قدا طلاع داد و زین را مروج گردانید تا سرکہ
 از تہ ایشان یادہ و پاریان را خبر داد از اہل ہوتہ و مرد کہ زید بن عمارت علم بردار است و
 شہرت شہادت دست چپ سہید سہید حضرت من الی طالب را سہ ہزار گشت و مرتبہ شہادت رسید

است حضرت علی علیه السلام فرمود که سبب عرفت من
 را کندن و حاصه باره کردن و طبایع خیاره زدن اما آب چشم
 را در چشم نهند آنگاه فرمود که ای ابراهیم اگر نه آن بود که موش
 آخر با غنچه حباب باول ملحق خواهد شد بر آئینه که مرقه زمین
 اعمین تمنع دیده رشکهای بار و بر آئینه بجز آن دول اندر و سبب
 دلی گویم سینه مگر آنچه بسند میرود گاری و انا لفرقک یا ابراهیم
 هم بر آئینه اند و سبب که میگویند کسی در فراق جگر گشته خود
 ش از والدین و در قطع در و بر آئینه کل با کلال و ملال رسد
 فراق آسان بود بلکه از پیوند جان خود بریدن مشکل است
 درست که روزی رسول علیه السلام حسین را برادران
 ابراهیم را برادران چسب خنجر فلان فرود آمد و گفت یا حبیب
 بچ نخواهد کرد و یکی از آن نواز خواهد شد اکنون تو فراقی کن
 شد خود در رسول علیه السلام فرمود که اگر حسین فراق کند
 رو هم دل علی مول شود و هم حکم فاطمه را پیش گرد و هم بر گوش
 هم رسد بیشتر از سر جان من بود من امم خویش اختیار کردم
 هم وفا شد کرد و هرگاه که حسین پیش بنیام سر علیه السلام
 ای که من فرزند خود ابراهیم را فدای تو کردم پس چوین کس ضایع
 رکنز انفرانک آورده که دزدی شایسته و حسین پیش رسول
 که بخانه رود و باران می بارید مفرشتا در حسین نگریست او را مولی
 عایشه برادر و مادر میگفتند باز روی بسیار انسان و دم و بالی مرا
 ابراهیم علیه السلام غار فرمود تا ماران باز ایستاد و میگفت که نه از فراق
 علیه السلام ماران بر جگر گشته خود را نمیدانست برادران بر آورد
 چشم کلنگ سینه و کلاه آسب فانی بر ما نماند چسب فنجانی
 ز بر آئینه دیده قد اسر و قدش فوشده در خاک ای و رخ

در غمت چون گرییم ۴ از ابر بهار بار بار است افزون گرییم ۵ گریه زهر دیگران گریه آب ۶ بهتر خوشه
 جگر خون گرییم ۷ و از عبدالله جعفر رضی الله عنهما روایت که گفت من باید دارم گمان سرور خانه ما
 آمد و تعزیت بیدم رسانید و دست بر سر من و بر ابرم فرود آورد و موسسه پرید و ما نهاد و تشکیک
 پیشش و آن بود بحیثیتی که بر می خاست مبارکش متقاطر میشد و فرمود که ما خدا یا جعفر به تشریف الی
 رسید اکنون تو خلیفه منی باش در درایت حوی بهترین خلافتی که باینده گمان بجای آری و بعد از آن
 سرور را زاری که ایشان رفت و فرزند آن جعفر را بنواخت و دلاری نمود و حلاق طایبیت تا سر
 ایشان را تراشید و فرمود امام محمد بن جعفر به عم من ابی طالب شعیبست و اما عون بن جعفر
 در حقیقت و خلق به پدر خود می ماند و دعای خیر در شان عبد الله تقدیم می نمایند آورده اند که مادر ایشان
 میگفت بپسندیدم اینان یا و میگردد و میگویی ایشان می نالید حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم
 فرمود تا خافین عظیمم و انا و همم فی الدنیا و الاخرة آیای تری بر فرزند آن جعفر و حال آنکه من
 بید و دگر و متولی کار ایشانم در دنیا و آخرت و جعفر را بهشت سپرد و در آن از ایشان که عون
 و محمد را صغر بودند در کربلا با سر عم خود حسین شربت شهادت نوش فرمودند چنانچه بعد ازین
 در واقعه خانسوز غم اندوخت که سبب بکاو موجب اندوه و غناست که نور خدا بر شد قطعه
 سوراخ میشود دل ما چون گل حسین ۸ آنجا که ذکر واقعه کربلا رود و آخر روایت که ز شکیبایی آن
 شام ۹ بر اهل بیت اینهمه جود و یفا رود ۱۰ و دیگر استیلائی آن حضرت صلی الله علیه و سلم
 بوفات فرزندش اسراهم بود و اسراهم در نه بانی بهشت از بخت و زحمتی که بشوید شادان را به طایفه
 و قائم او سلمی آزاد کرده رسول خدا را و سلمی علیه السلام خود را و سلمی را حاضر گردانید و بپسندید
 آورد و ارفع شایسته بهشت رسول صلوات الله علیه رسانید و آن حضرت بفرمانی شریفه
 یا یوسف غنیمتید و بعد از آن شب اسراهم نام نهاد و حیرتگی آمد و گفت اسلام علیک یا ابا اسراهم
 حضرت صلی الله علیه و سلم بدین سبب شادمان گشت و دایه بزرگی وی مقرر فرمود و اسراهم
 قریب به یک و نیم سال نزد است و در سال دهم از هجرت وفات یافت پسرنا به صلی الله علیه و سلم
 از موت وی بسیار گریان و اندوهناک گشت و وصیت رسید که چون خبر بزرگان سرور آمدند
 که بر اسراهم در سکر است سنان سرور ز سر زده ای وی آمد و عبد الرحمن بن عوف همراه پسرنا به بود
 صلی الله علیه و سلم و اسراهم در کنار مادر بود حضرت علیه الصلوة و السلام و بر او گرفت و در کنارش
 آورد و چون آن گشت بر دیشک و چشم مبارکش همان شد عبد الرحمن بن عوف گفت یا رسول الله در شرف

نینہ فنا ہر دن بابر رفت۔ و ہر کہ رخت آمال آمالی مکتور زد گاسے
 اے دل راہ ہمتا ہے اہل بابر سپرد رپا ہے آن کیس کہ دل
 داشت کہ مہلتی و تاجیرے بہت بہ گویج مزی کہ چہ سے ناید کند
 دست ہر سحر گاہ سناویدان کا گاہ قصا ندای دل گزای کل مخلوق
 یاں فرو خوانند و ہر مسجد دامن مار گاہ قدر صد اہلیت ز تھا
 سملع جوانیان رسانند۔ سید ہر آفریدہ ست کہ رود ما ست
 زندہ اندک زمانے راست موت و فنا بدیر دسوی جہنگاں
 رکمیں ست۔ اہی متاں شیانہ ہشیار گردید کہ رجوع ما حضرت
 نے مغرور شدگان سرور ایام زندگانی گوشن خود را پیکر کمالی
 در گشتگان بنیل آمال و آمالی گوشن من آرند کہ ایام حیات را
 ست کہ سے نہند قدم انداختہ اسے کون و فساد کہ ماند روی سواد
 بد کہ از ورثہ او و دمرگ نہاید۔ و ہرچہ الہی شہید کہ تفرقہ
 بنیاد بیچ مجاہدہ صلیتی نودہ کہ آیت تقد تقطع سیکم سراجو اندہ اند
 ہوا زہ بد افراق سید و سیک بدان سر سائیدہ ابد سل عمل
 نے واقعہ کشیدہ اند و شمار کل من علیہا فاعل بر فارقہ اسافل
 در مار خوات کشید نے ست و نہ را شریف نہا حشد۔ نہ
 روزیر و منشی و دیر و نہ و فقیر و کبیر و جوان و سر و عالم و
 مل و قائم و قائم و باطل و صاعد و خفہ و سوار و سست و تبار و قوی
 موجود و معدوم و مقرب و جاد و فاسق و زائد و کابل و جاہد و مجاہد
 را بر اند ہمیت در بار گاہ حشر حید سلطان جہ بنیاد ہر آسان
 اگر درین جہان کسے را حیات اندیس و بقا سے سرمد
 باقیمت بر قامت استقامت انبیا و رسل کہ دیان سالک
 و اگر اہل کسے را مہلت دادی و اب تقابرو کی کسی کتای پستی
 آشور کرامت بی غایتش بطرفی غرای اناسید و لد آدم و شیخ
 قب بی نہایتش تو قیغ و قیغ و لکن رسول فقر و قائم انہیں

ہر سحر گاہ سناویدان کا گاہ
 قدر صد اہلیت ز تھا
 سملع جوانیان رسانند۔

و در وقت قیامت بسیار ماتم ز دگان این است ماتی خواهد بود و هر سال که ماه عاشوره
 مصیبت داران حشمت را در سوره عواهد افزود حق تعالی ستم و بیستان را سست و
 آخرت گرداناد و روح مقدس شهادت داده و سائر شهیدان از مافتن و با در باغی بار سب
 لطفت عطا کن ما را ۱۰ داریم دل خسته دو کن ما را ۱۰ هر چند گنهار و ریتان جلالیم و در کار
 که بلا کن ما را ۱۰ یا سپاس سوم در وفات حضرت سید المرسلین علیه افضل
 الصلوات و علی خیرته و عتیقته تمجیس - یزید طراکیمه تقدای عالم - و ضامن مافیة شیء آ
 و خود همه تمام ظهور رسک لاکلام دارد که لباس حیات آدمیا کی تمناست و اسل عمر
 نبایت ناپیدار و بیالی و ایام منازل مسافران راه دور و دراز پیچیده است و مشهور و غوام مرا
 گذرند گان بار کیه خوشنوار دنیا ساحت ربع سکون منحل صراع است و محدوده و حد و کما سیکل
 بود و عیاض بسط گیتی دامگاه فطامه سندان آرمگاه بقا - مخارج غریب است - نه مرقع سرور
 عبور است نه شطره عبور حوادث فرار است نه موقوف قرار مکان بر است نه امان سائر تنگنا
 نقاشی و اقل گذشت و محسوسات و سماع او منازل سفر است نظم کعبه امان نیست درین خاک ۱۰
 و فانیست درین استخوان ۱۰ آنچه درین ماند و فرگی است ۱۰ کاکمه آلوده در دست نهی -
 سرگردان و غمخوار و دلش به دخت ۱۰ و اگر که زوگفت زمانش بسوخت ۱۰ ای عزیز کل این هما
 رفیق غارت و طش قرن خمار گشت برنج پیوسته عیشش بطشش ناز است - خورشش ناز
 به خانه مخشش با محنت در کباب کاشانه - قوتشش با کسرت اینجسته مسرتش با مطرت در آو عین
 نوبشش با طشش قهر است - اثرشش با قشش با قدر زهر است - و فاشش با فاق بهم و فاق -
 علاقتش را با افتراق انفاقت عشرتشش لی مسرتش و جو خیر - و خوششش لی زوج و زوج نیز
 فطشش جهان را هر گاه بزرگ غایت ۱۰ خالی از پی سرنو بهار است ۱۰ وصال غنچه
 به خار جهان است ۱۰ چرخ عالمی ما و فغان نیست ۱۰ جهان گر گنج دار و دار با دوست
 و خزان ناپید غار با دوست ۱۰ گردن وی طاعت جوگه قهر با به ۱۰ و اگر سزایق خواهی زهر با
 نه سرویس در چین پیغمبر شهادت که کز او آرد و بهرست آرا تا که ایم سر و می در پیچید و
 کشید که با کشتن سروسختش را بر خاک پراکند خشتند و کلام الی تازه و کاف
 حیات نشو و نما یافت که به تیرمات پنج او را متقطع نفاقت پیوست که ای سرور و داد
 بلند است ۱۰ که باوشش خم نکرد از در و مندر ۱۰ هر که از در و مندر ۱۰ فو صام و صبر

درین

مستحق و مرجع عام و مرتب و مستحق و قبالی است تسلیه این است مافی همت
 رقم موت و حقیقه شریکه نباشد که تسلیه که ایک است و اسم بیرون و نور مسلم دفع توهم بقا در
 دین و دعا این صاحب کتاب مگویند بویشتن رسائیکه و با حوائش السیر من قبلک اعلی
 یعنی ما ندانیم و مقرب که در پیچ بشری را پیش از نورش با وید بودن در دنیا تماشای
 انبیا و از کیا و ادبیا و اصفیا و غیر ایشان را که پیش از تو بوده اند شربت گزینانند
 و نذاست که قل توفیکم ملک الموت الذی کے در ایشان شهنوا نمیده افان است نعم
 الخالدون آیا اگر تو میری این دیگران که هستند باقی خواهند ماند و من
 کل نفس فی القبر الموت هر نفسی پسند مرگ است و باقی گزینان در رحم خاک
 ساقط است هر نقطه که آمده از صلب آدم است و کل فلک بریت زکری که نشتگان و یکسان
 کسیکه گزینی کند این صدام است پس ارباب مصاف و زبایا و اصحاب نوکس و دیلایا اگر
 در واقعیه بیکه انتقال سید المرسلین و حادثه نازله فوت و انتقال خاتم النبیین علیه افضل الصلوات
 المصلین بواجبه مایل نمایند و دل و جان در دست روح در روان مستمند ایشان ماصبر و رضا
 قرین و اطمینان و تسلی بنشین گرد و اندیشه مرگ و حیات فنا برایشان آسان شود و شمع
 روانان انسان بدوم بقا و ارامت خیر المرسلین محمد و اندیشه زمرک مصطفی نماید کرد
 شاد و طریقه حمله بر پا بد کرد و چون سید هر دو کون جاوید ماند و مار طبع خام بداند کرد
 سیر عری چون ایام قسم احام عا سورا محل ثم و کاست اگر دوسه کلمه از وفات حضرت
 سید کائنات علیه افضل الصلوات زماں قلم بر حقیقه بیان سمیت تصویر یا بدو برنی نماید
 ورده اند که در سال دهم از هجرت که آن حضرت شجته اردولع ادا فرمود و در ذرفه در حیات
 رفات این آیت فرود آمد ایوم اکملت لکم دینکم و مریوز دین شمارا برای شما کامل گردانیدم
 را نعمت علیکم یعنی نعمتها که خود را بر شما تمام ساختم بنیامبر صلی الله علیه و سلم
 ز مضمون این آیت و آنکه انتقال بروضه دار الوصال انجام جان سید چه بهتر که قسم
 مال سرکشیده اند آفت زوال در عصب دارد پیمیتا جوفات بیهفت انهار بافت کمال
 قرصه که بر روی مندر بهوسه زوال آورده اند که در آن اوقات آن خطبه که میخواند فرمود
 ای کز گزیده از من مناسک خود را که شاید نه بنیم شمارا بعد از من الی و قوت است که خطبه در ذرفه فرمود
 لیما ازین پس سید نورانی بنیامبر و ای قیامت از شما خواهد شد سید که خطبه حلیه زندگاست کرد

در

ہم اہل حق کے ایک انتہائی خواہشمند ہونے پر اس سے سوچنا چاہیے کہ
 اسے کون سے دعوے ہیں کہ بدامنیہ و آگاہ ماستیکہ کے معاملہ میں بقا خواندہ
 بہت سہرور و ارکان کے گئے وہ تحقیق کر امر یہ است
 و اسیدہ تر اسدود کہ کاست ہول اطلاع روست و سگ
 ہا میں یعنی ہم سے بایہ وید و سہے مایہ کشید و مقرر سہے کہ
 ساکنان میں سے مود و اگر نہ آن حضرت صلی اللہ علیہ وسلم ایں خطرا
 چون کہ عالم صلی اللہ علیہ وسلم ارفو اسے سورہ فتح و صحت
 مت علیکم لکھتے تھے ار تھال ازمین عالم سے تہات سہرے الزوال
 تہ رسالہ الارباب و دوق مراجعت لوطن اصیل و خیر المایہ ار مطلع
 ہا اوقانتا بہ کیا ہشتیں ارا کہ فاشا کند خواہی انھیں سہرا
 سہرکتش را بشان اوقانتا تھرات عمرات ار غنیمہ حشیم سہرکتش
 تہرم و شصت آن حضرت تہ بودہ صلی اللہ علیہ وسلم سہرا
 قت و دواع آن خان مہاں جگوتہ تواند بود قلم و داع یار و دیام
 راستہ دیدہ مالالہ بیان اتش سوزندہ تکمل سہرا آرام
 رتھال اسے سہرا نہ نام تمام حکمت صہرا سہرا سہرا و دعا گستر
 و دواع بہت و کمال جمعیت تھرا واصل مادہ حیام و تھرا اسلام
 لام کہ دھلی سہرا سہرا و سہرا کر امت سہرا جمع ہا جمع دارد
 از دھلی تھرا تھرا کسا و صہرا تھرا و ہر سہرا در بارہ تھرا یا سہرا
 تھرا و فاشا گاہ دارد حہرا تھرا و تھرا سہرا تھرا سہرا
 احوال ہا سہرا و نصرت دہا در قلم تھرا سہرا تھرا تھرا گزارداد
 و دھلی تھرا سہرا تھرا قبول از راستہ دارد ہا تھرا تھرا
 تھرا در کت لطف و سہا ہا و دھلی و دھلی تھرا تھرا و تھرا
 ہر تھرا تھرا تھرا تھرا دارد از قلم تھرا تھرا تھرا
 سہرا و دھلی و سہرا تھرا تھرا تھرا تھرا تھرا تھرا
 ہر سہرا و دھلی تھرا تھرا تھرا تھرا تھرا تھرا تھرا

بہ سید و احتیاط کہینہ کہ بعد از من با آن دو مرد چگونه سلوک فرمایید کرد و رعایت حقوق آن کیفیت
 با خواہید آورد آن دو مرد از یکدیگر جدا شدند تا در آب حوض کوثر من رسیدند سرنگی نمود
 حضرت رسالت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم امت را بچرخن گوشہ و عہدہ میدادہ و بعضی از بنات
 برگزینگان ایشان را برگزینہ و تشہد شرب زہر و ضرب قہر ہلاک کرد و **عزل** ای کائنات
 من و فاکرہہ بود مکافات آن جفا کردہ بود بپگانہ و ترا احق بہ نصیحت من است
 و ہ من ترا چون بچشتر تشہد نشوے و وعدہ شربت جفا کردہ و در مکافات تو میں
 و نسیم آب مثلاً کردہ و آن حسینی کہ جبریل اورا ہر کجا دیدہ مر جبا کردہ و فاطمہ
 را سے تربیتش و صد سحر گاہ رشا کردہ و در محل نورالابہ آوردہ اند کہ و قسبیکہ
 یثی یا کوکان در محلات مدینہ مانسے میکرد و خواجہ عالم صلی اللہ علیہ وسلم از گوشہ
 اند و قصد کرد تا حسین را بگیرد و حبش در میان کوکان سگر سخت و خواجہ از پسے او بہت
 و خود را بحیپ و راست سے انداخت حضرت صلی اللہ علیہ وسلم گفت حسین این چکر زینالی
 سین گفت شایا مے گر نیم تراست و سے آرم آرم سے مصوق کہ از جویندہ پرستہ
 شد نہ فکر گزیر میکنید ملک عاشق را در طلب تبر میکنید القصد خواجہ اورا گرفت و تگاش
 ما کہ سید و دست دعا را آورد کہ اللہ اعلم فاجبہ واجب من یحبہ ما فدا یا من حیر ہا
 سب میدارم تو ہم اورا دوست دار و دوست و اگر کسی اکوت واد او دوران ساعت ارعالم
 رسید کہ حبس من این جگر گوشہ تو ترا بہر کجا سربان خواہد شد و آب ازین بریانہ
 من نبوت باز خواہند گرفت بر در گاہ مالپ تشہد و دست دارند و در لہ مار خسارہ
 و اندوہ طلعتہ مقریان ما سوگند سہ ما بر بدہ عیاں خوردند لاجرم او وید و ہرا در او
 و شہادت بر گاہ ما خواہند آمد۔ علی بھرتے۔ جس ستر شے و حسن بھرتے۔
 سم آن یکی را از شہادت تیغ بلا فریق سہ و ہاں دیگر را شہادت رہ عناد کام دل و دیگر سے
 ہا سہ خوردہ تیغ آمارہ خاک دشت کر بلا از خون پاکست گشتہ گل و آوردہ اند کہ درایام
 رجۃ اوداع سورہ کریمہ اذا جاء نصر اللہ و فرود آمد حضرت رسالت صلی اللہ علیہ وسلم
 لی گفت اسے براندہ کو تمام اخبار رسید کہ از بن عالم می باید رفت جبریل گفت
 لی اللہ و اللہ خیر ملک من الا و سہ ہر آنیہ عالم بقا ترا بہتر است از دار فنا آن حضرت
 علیہ وسلم بعد از نزول دین سورہ در کار آخرت بہشتی از بہشتی جہد و جہد میکرد و

بر علیه و سلم بجهت اہل مقررہ بقیع زمانی طویل استغفار نمود
 کہ آرزو مردم کہ کاسن سن از اہل آن گورستان بودے
 سے من کرد و گفت اسے ابو موسیہ خرا بن ابن دسار
 میان آنکہ در دنیا ماتی با ششم و بعد از آن بہ ہشتاد و ہفت
 ہستم یا رسول اللہ میر رہا مردم ہند اسے تو با و خرا بن دسار
 بقتار کرن و سودنے تھا سے سرور دگار خود ہشتاد را اختیار
 شد علیہ و سلم شبی ماورد شد کہ مردم بقیع و جہت اہل آن
 رود بار گشت و در خواستند تا با و کے گشتہ و سرور را
 لمس امر رقی بود و بار آمد و استراحت نمود گشت ہادی
 و عاکن حضرت را حد رفت و در شان شہدای اخلاص
 است کہ شہدا سے اعلا نماز گذار و بعد از ہشت سال کہ
 مشاکہ ایشان را دھاسے نیر کرد و در مرش طلبید و درین
 شب سیر مود و رور گیران حضرت صلی اللہ علیہ وسلم امداد
 باوان رہ بہ ہشت میونہ خود دیون مرص استند یافت
 بہ حضرت صلی اللہ علیہ وسلم فرمود کہ این انا خدا منی و
 دو فاطمہ سہرا مہات مومنانہ گفت کہ سہرا صلی اللہ علیہ
 و زخانہ سیکہ ارشاد فرمود کہ ہمہ ہر یک ہانہ را صی شوی ایشان
 حضرت صلی اللہ علیہ وسلم ارخانہ میونہ ہر یک آمد و سستی
 ہعاس ہادہ یا ہمای مبارک در زمین کی کتید تا پنجسہ
 اراخت و سائر روحات آن سرور آفا حد مت و ہی قیام
 مدت و صعوبت نہاد و شب عظیم طاری شد و بعد از آن
 رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم در حالتی کہ تب داشتند و سست
 تم تحمل آن حرارت نکرد و گفت یا رسول اللہ چہ نجات گیر
 پ من چنان است کہ دو مرد از ہتار مت گیر و غنیمت پس ترا
 سے کہ نفس من بہہ قدرت او است کہ پیچہ را حد سے

شمار از عقاب رب الاربابان رسید سیکه من اروم زیر سیم سیم سے ناپید کردی
 کعبه و علو سرسند گان علونہ نہایت در بلاد او در مشنہ و عدواں مکت سیکہ
 سرسند کے سر سے آفت سے یعنی نعیم اور آنا دہ کردہ ایم سرا کے کسانیکہ نخواست
 بر سر ملت سے در زمین و نہ تباہی و طعنیان و عاقبت لیکن یہ مرتفقان راہ
 ازین کلمات اسرار کات جنان مفہوم شد کہ سید عالم علیہ السلام بار بار
 سے فرمایند و این ہمہ مسائل بعد از اسطر سقر آخرت سے نماز گفتند یا رسول اللہ
 تو کے خواہد بود و اصل اس سے کہ ام زبان روی خواہد بود و تو کہ نہ کام فراق رسید و زما
 است خدا و حصول سدرۃ المستوی و جنة النار سے و رفیع اعلى گفتند یا رسول اللہ
 و بعد ازین و طیفہ کہ قیام نماید و نمود مردان اہل بیت من آنکس کہ پس نزدیک ترست گفتند
 جانہ ترا گفت کنیم فرمود کہ درین جا ہما کہ پوشیدہ ام اگر خواہید یا جا ہما ہی مصری یا
 یا جا ہما سے سفید گفتند یا رسول اللہ کہ بر تو نماز گذارد و ہمہ دیگر یہ افتادند و حضرت
 علیہ السلام مگر یہ درآمد و گفت خبر کنید و مزاج نمایان رحمت خدا بر شما را و گنا
 بیا مرزا در شمار از قبل سفیر شما حرا سے خیر و طبع و حیل و موافقت و کس کینہ ہمچنان
 درین خانہ بر کنار قبر بگذارد و ہمہ بیرون روی و در اندکہ اول کسی کہ بیرون باز
 در سے من خبر تل خواہد بود پس بیک کاشیل انگیزد و فیصل بعد از ان اں ماک الموت
 ایشوہ از ملائکہ پس از ایشان شما فوج در آیند و بریں نماز گذارند و اسرار شمار
 مردان اہل بیت من کنند بعد از ایشان را تا ان اہل بیت آنگاہ سائر اصحاب گفتند یا
 کہ شما را در قبور در آرد فرمود کہ اہل بیت را پسین ماکر و سید ار ملائکہ مقربین کر ایشان
 پسیند و شما ہنیک پس حاضران را غیر یاد کرد و گفت سلام من رسانید ہاں
 ان یاران کہ غائب اند و ہر کس کہ پیرو سے دین من کنند نامہ روز قیامت اورا سے
 مخصوص سازد و نہ تحفہ تخمیت نہہ را بنوازد و پیوستہ روز سے کہ از تو سلام ہاست
 آن روز ملک غلام باشد ہاں بعد از شیعہ قوا عدو صیت سید عالم علیہ السلام علیہ
 تر حد سے بود کہ کجائی باشد کہ ایام فانی ابن ہا سے با خام رسد و کس مخلصہ را
 احوال از عدویت فرزدہ فارسی غباری پیغام رسد تا در شب چہا شنبہ بیست و ششم ماہ صی
 یار و ہم از ہشتہ ساربت گورستان نقیو تہ فرمودہ گذاردہ ہستہ ایشان را

پیردی رسید که اندای ارمین و غیر آن مدور رسد الا که خدا تعالی گشاید او را سرزبان و
 چنانکه درخت برگهای خود را سرزبان و منقول است از ابو سعید خدری رضی الله عنه که گفت
 در آنم بر آن حضرت صلی الله علیه و سلم قطیفه مرغوخیش پوشید و بود حرارت تنی را مالید
 قطیفه در سجده یافتن و دست تحمل آن نداشت که لی واسطه به بدن سرور سیاه نم از روی حبس حال شهر
 سیکفتم فرمود بیچ احمدی را بلای از سخت تر از بلای انبیاء نیست چنانچه بلای ایشان مصائب است
 اجزایشان نیز مضاعف است بجهت از ایشان راحق تعالی مثلاً ساعتی فقر و درویشی تا حدیکه
 از بیوس قادر نبود که بر غیر یکسب عبا که مشهور بود همان پوشیدی و فرسایه بلازاده بود که
 از فرج شما بظا آری حجاب راه و مقرران درگاه ناز نمی که از دوست رسد مریستم و امی که
 برای دوست کشید همین عطا و کم قطعه الهی کن برای دوست کشم و رامت حال متلاسم
 من است و زخم او مریستم بر دل من و دردا و شربت دوا می من است و در همین با گفته اند
 ریا می من خارش بعد گشتان ندمم و خاک قد مش با ساجودان ندمم و دروس که
 مرا و غنیم او حاصل شد و آن در وجهه نمران ندمم و او نشین امر او یکبار رسول خدا
 در آنم در مرض الموت و پی در غایت حرارت و شفت گفت یا رسول الله اگر بر یکجایش ایستد
 گرم که در بدن تست نیاخته ام فرمود در اسهال چنین است که اگر با سنا عصب است ای ام المومنین
 در باب مرض من چه میگویند گفت میگویند من این حضرت ذات الحجب است فرمود که نه او را دفع است
 الهی نیست که آن مرض را بر غیر خویش مسلط کند چه آن زحمات از منزلت شیطان است و شیطان از من
 استیلا نیست و لیکن این مرض من اثر آن گوشت زهر آلود است که با سیر تو در خیر خودیم و بهر
 وقت اثر آن بر من تازه میشود و این زمان وقت انقطاع رگ حیات است و گویا حکمت در آن
 این بود که پیغمبر صلی الله علیه و سلم از مرگ شهادت نیدمی باشد و در روح الارواح آورده که
 سر است معدن قوت با بصحه نبوت قرین شد و در شاهواریدید اند که نخرج منها اللؤلؤ و المکارا
 بر کی میراث پیری پدید شستند بر بزرگتر مصطفی بود صلی الله علیه و سلم با شریک از عالم رحلت فرمود
 و دیگر بیک مرقعه بود بفریب شیخ توحید بسیر آخرت نمود حسن هم فرزند بزرگتر بود و اطفالی
 مصطفی صلی الله علیه و سلم شریک از هر چند فرزند دیگر بود و بواسطه مرقعه الم از خیم تن
 کشیده اما گذشت و هنوز طرآن بر سر بیچ تر یاقه منقش و قرنها برآمده هنوز زخم آن
 شیخ را مریستم پدید آمد و دید با در دندان از اثر آن زهر گران است و سینای مستعدان

[illegible]

حرف حق برآید اما هر دو گان گفتند ای سرور گوار است بیندیم
 ۱۵ کم ما بر یکا بعد از یکدیگر مار یا به حدتار ما به خود میخ حضرت
 انان حدتار یا به سر برده ما قسم شما چگونه قضا می کنید یا بی عطا
 ما رسول الله را روز کتف من بر پشت خود او را خواهم که تو بغیر گفت
 ای سرور علیهم وسلم دست پیچیده خود را بر کتف تو روش انگشت حروفش
 ما آمد اما چون سکا نشسته را نظر بر کتف آن حضرت افتاد و مهرش
 انم مسکین را بر او سه داد و رو سے در میان دو تنه آن حضرت
 ما قضا من بنو مرادس آن بود که مهرش را بر ایم یعنی از عضا
 و دید که من مس جلدی آن نموده انار بر که پوست حرام است
 و در آن سمیع عالم صلی الله علیه وسلم از من نه دو آمد و آخرش
 ما آن حضرت را دیدی با خود دیا و دست نهاد بر او و صد اس کے
 تان خندین نه ما کس بهمانانی که در غرت قد تو نه اد کش
 در سه سبالی رسید و رو سے حضرت سل لهر را حضرت ملک
 آتی که بیرون گار نو سلام فرستاده است و تو و سے گوید
 ما صلا سے شتم و اگر او ای سرانجامم و مستغرق در بار
 ایبه و سلم درج اس گفت ای سے حضرت سل من امر و نه خود را به بیرون
 بگفت فان شاء اجسانے و ان ساوانا سے قطع
 سید به سر سید سکه بچر من، هم که ما و سا بهی به کسی نیوام که حکام
 ان شکی که خوا بهی و ویکه دیگر آن و به هر و رمال حضرت را
 امام نو و سے و آن حضرت صلی الله علیه وسلم سرون آمدی و میان
 و به سرون نشوا ست آمد کار حصص بود که مال بر دهره رسول صلی
 رسول الله صلی الله علیه وسلم و ان الله و سلم ایبه علی لهر را حضرت
 ما نه و سے مالال حدتار من و دیا مالال اندک زمانی و رنگ کرد
 عالم صلی الله علیه وسلم ما نه از و سے خود ما کرد و گفت
 حضرت گنا و مالال را نه و دیگر تو گفت من و و صد و اهل و در داد

عیسای مدینه الین میرفتی چندی اندک بود که در آن مجلس عکاس شده بر چهره پسرینا است و گفت
 رسول الله اگر چه آنست که بسیار بود که درین باب و الا من اس قس نغمتهی اما چون تکرار نمود
 بسیار بسیار بود که اگر نگوییم خاص شده باشد تو در سفر تو که تا زبانه بر آوردی تا سرانجامه مدینه باز
 رفتن من آمد و از آن بسیار الم من رسید که کنون قصاص آن بیظمه حضرت رسول صلی الله علیه و آله
 و سلم فرمود که اگر چه آنست که خداوند امرای خبر و دای عکاس شده که این چهره است را
 یا است نگار استی و من قصاص کتیدن در دنیا دوست نرسید ارم از قصاص کتیدن که بسیار
 قصاص و شهدا حاضر باشند و فرستگان و مقربان درگاه کسریا ناظرای عکاسه دنی که گدا
 یانه بود گفت آری حوتی است مستحق از خیران یافته و در ادیم گرفته اند تا زمانه حضرت
 و الله علیه و سلم فرمود که ای مسلمان آن تا زبانه دغانه فاطمه است و در میان مسایر لمان
 رفت و نذا میگردد که ای مردان کیست که انصاف از نفس رخ بد پیش از آنکه بقیامت
 و ستانده پیش از انصاف ده از آن که در دست داری و بدی به از آن که ستانده است
 من چون در محضره فاطمه رسید بفرمود که ای مسلمان علیک مانسیده النساء و بدی تا زبانه
 سور و سطله فاطمه گفت ای مسلمان ای مردم تیب دار و در میانان نشستن مرکب دارد
 مان گفت بدی در دنیا بر من نیست و خلق را و دل کند و ادای حقوق می نماید و بیگانه بر کار می نشاند
 تا بایک که طلب کند ما را و در این زمانه را بر تشری میزد که گفت کسی آمده است حالا
 من از آن حضرت قصاص سطله فاطمه نشویش بر آورد و گفت ای مسلمان خود را بر تو که انصاف
 بدی که بر بدی هم که کند که خود و خدمت حاله است مسلمان باز گشتی و فاطمه غمناک بود
 من و حسن را خواند و گفت جانان مادر شما در مسجدی است و یکی میخواهد او را تا زبانه نرود
 بیتا بعضی حاضران هر یک از آنها را حمد تا زبانه نشنید آن حضرت بسیار سست و طاقت تا زبانه
 و ایشان روی مسجد نهادند تا چون مسلمان بیایند و تا زبانه بپسند در آن و فریاد و فغان از صحابه
 حضرت صلی الله علیه و سلم فرمود که ای عکاسه بر شیر و تا زبانه بردار و دنیا بیه من ده شام من
 نه تا زبانه برداشت و هر یک از آنها را چهار صد کفایت می آید که بعد از آنکه تا زبانه نرود تا زبانه
 من که رسول خدا صلی الله علیه و سلم و سید سست از و قصاص کن و زبانه ها تا زبانه مساز
 درین طلال به خاطر مار و مار حضرت صلی الله علیه و سلم این را نذر غریبی منهد و فرمود که
 من درین و در چوب سست تا زبانه ریشمان و در هر چه فائده رساند تا زبانه سست و درین و درین و درین

ان در حق از حشمت من غائب شد منصرف صلی الله علیه وسلم فرمود که ای فرزندان دلبند من و رفیق من
 لا رحیم تو غائب خواهی شد و تو را من دور نخواهم ماند و در اتقایی این حال چنین و چنین در آمده
 رفته ای چه زنگوار هر یک از ما حیا در حجاب دیدیم که بختی در هوا میرفت و مادر بر آن تحت
 سر با سکه سر نه میزدیم حضرت رسول صلی الله علیه وسلم فرمود که ای عانا حیا تحت نازن من
 سر در اندر دشمنان و زنیان و فرما سکه سارک سر نه کرده و گیسوی مشکین بر آغوده ساخته بیز
 م سلمه رضی الله عنها میگویی که اری واقعات و تعبیر سید کاسات علیه افضل البصایا خرم و
 ر اهل بیت بر آمد و دید با از اثره بختان گرامی است و خانه را رستر حرام را نشت غوغا
 با نهادن آتش است که حان می رود و سلاطین ر دیده گران می رود و یحیی و یسوع را ر یوسف
 خود و میکند و حاتم سرون ر دست سهارا می رود و آدم و نوح سایه طری می کشد و جبراد
 سار حشمت حیوان می رود در د که گوهر است گرانیه حشمت و دشوار ر دست دوده و آسان
 می رود و دیگر آنکه مرده است که قتل از فوت آن حضرت صلی الله علیه وسلم می رود و جبرئیل علیه
 روح و کار ترا سلام می رسد و مرا توفیر ستاده از حبس اکرام و انصاف منور حیرت را در دست
 و سکه دانا تر است تا می برسد که حور انگیخته می مالی سیما می صلی الله علیه وسلم فرمود با این
 در اکثر و معنوم و در دناک می یام تا زور دیگر آمد و چنین می شود و خواست و در
 زور سوم سر بر این سوال واقع شد و در اند که در روز سوم ملک الموت سیاه و ملکی دیگر
 حیل یام که بر سر راز ملک حاکم است که هر یک از آنها بر صدر هر یک گیر حاکم اندازی همراه
 دین بر این گشت یا رسول الله ان ملک الموت است سرور استاده دستور می می آمد
 برگز از هیچ آدمی شش از تو نهض روح و سکه اول نه ظله دیده و تار تو نخواهد طلعت حضرت
 بود که ای جبرئیل و صفی ده تا در آید ملک الموت بعد از آن که دستور می یافت و در آمد و سلام
 قضا یا رسول الله ای مرا توفیر ستاده است و آخر فرمود که حیا را غایب اگر فرما کنی
 ح ترا بقی کم العالم الا برم و اگر گویی مار گروم حضرت در طرب حضرت گاه کرد حضرت گشت
 سید بر ستمیکه می توانست عشاق دهاست شش حضرت فرمود ای ملک الموت حکم
 داری مشغول شو که من بزرگوار و رفیق های من را دهم گویا از سر اوقات غمی با لقت عالم
 ر بیکه مگویند پس آن حضرت فرمود میخواند **لعلکم** تو باز در و نه ناری معشتم برده ناری
 گناه چه ساری دین شش فارغی و تو می ایام قد ر بیکه حله بختل منی و در سلی تا به

خواجہ عالم علیہ السلام در بخش لودخواست مدد ملال گشت آہ خواجہ ترک جماعت کرد
 سیمایکے رحمت پس گریان گریاں روئے محسوس نہاد و گفت و اخوت آہ والا لفظ طاع خواہ والا کسا
 طراہ آہ کہ انرا دہرہ رسید کہ رشتہ اسید میں گشت نہاد و نسبت تمنا سے میں شکستہ گشت
 چہ بود سے کہ مراد نہ زاد سے و چون مراد چہ بود سے کہ شیش ازین بگردی و این حال را
 مرخص سے و دو احوال مننا ہدہ نکرد۔ مگر چشم باہن فلک از جفا نکرد سے چہ شدی و در بار
 حرم جدا کہ سے چہ سند سے و چون آخر کار بنیوسے باید نیست و اولی شواہد شہادتہ سے
 چہ شد سے۔ الفصہ شخصے سزد ملال آمد و گفت حکم نوی چنین نفاذ یافتہ کہ انکار رضی اللہ عنہ
 قوم بجا آورد ملال نہ مردہ بق آمد و صورت حال باز گفت ابو مکرر غاسف و چون نظر سست
 بر محراب استاد آہ بجل را از قضاہ اہل یقین خالی دیدتو است کہ چو در انگاہا بار ذکر یہ فرغ کرد
 و چاہہ فرما کر شہید نہ رہا سے رائے را کہ رو کر کہ تو بخراب دیدیم ہا ہر چہ ہر شکستہ چو مراب
 دیدیم ہا سے موسے تو یک خطہ قدر سے گرفتیم ہا سے روی تو در دیدہ خود خواہ ندیدیم ہا
 درین محل کہ حضرت رسالت علیہ السلام باہو سن آمدہ لود از غلطہ زہرا یر سید کہ
 اسے دختر اس چہ فریاد ست گفت بار رسول اللہ صواب ہا نہ کہ در غنیمت مفارقت نو سے گرین
 ذمی نالہد س علی کرم اللہ وجہہ و فضلہ ان عباس را طلبید و نگاہ برایشان انداخت از خانہ
 بیرون رفت و نماز گذارد و دیگر آنکہ در بعضی اکثرت آوردہ اند کہ روزی در امام مہدی علیہ السلام
 برالین آن حضرت لود حضرت علیہ السلام را بہ علم مبارک می جنبایید امام سلمہ کو بیگویش لود امام
 کہ چہ بیگوید با حق سبحانہ عاقلی کردی گفت الہی است مرا از آتش و وزع غماہ و حساب
 نیاست برایشان آہ مان گردان میں گھٹم یا رسول اللہ مترا چہ حال ست فرمود کہ الی ام سلمہ
 یہ رو دماش از من کہ ان کہ را سے گذر دکر تر آوار میں استنوی ناگاہ مرتضیٰ علی اردر آمد
 رفت یا رسول اللہ در واقعہ دیدیم کہ رد ہی یو ستیدہ لود ہم ناگاہ آن زہرہ از من جدا شد
 رہے زہرہ ماندم حضرت علیہ السلام فر د کہ یا علی آن زہرہ کہ ماہ تو بودی و ہم حال آہ
 است کہ من در گذرم تو نہ تھا ما سے اسی علی بعد از من اسی و سو کردہ تو خواہ رسد ما کہ
 ناکمل نشوی و تو کفہ مصارت نیستی گیر سے دیوں میں کہ مردم دنیا اختیار کسد ما یہ کہ
 و ازین اختیار کی و نہ آنکہ اول کسیکے سبب حوص کو تر میں رہا تو خواہی بود ناگاہ غلطہ
 را نہ و گفت یا رسول اللہ در جواب دیدیم کہ ورق مچھے دارم و از انجا قرآن میخوانم ناگاہ

سر سود و میگفت از خدا یا او را و نه فانی میسر میسر که از او ای ایس گفت است
 در این مراجعت می گفتند گویا آن حضرت را الهی را حق تعالی که انما الله را از هر چه
 هست فاجبه گفت یا رسول الله از تو کدام کس و چه چیز خاص تواند بود بعد از انکه از ان
 عالمه گفت و اگر تنها حضرت صلوات الله علیه و سلم فرمود که بعد از ان هر چه میسر کرد و آن
 مرد را شوق بود و میسر کرد و او را در این دنیا بواسطه علم ان که جسمانی است باستند
 تعلقات و تفرقات که لازم طاعت است از هر چه است اکنون چون قطع الاقارب نماید
 عالم وصال ملک شغال و حیات و ادب و حیرت و طلال و اندوه و کمال سرانجام است و
 مرگست که دوست را رساند بر دوست و آن که میسر است که او برگشتن ندارد و آورده
 محل همانا مونسان حاضر شدند ایشان را تنفوس و طاعت و حیرت و سرور و ارگانه بافا
 گفت سرانجام را پیش از فاجبه کس بطاعت حسن و حیرت و سرور و ارگانه بافا
 و او را به هرگز را بدین مشتاس نه طایفه اند تا سبب بین طلب است شایسته انکه با هر
 روان شدند چنانچه عاقلها از سران ایشان بقیما و دیگر از ان و هر دیشان را بدان حضرت
 خروش و فغان می کشید و چون ایشان به نزدیک آن سرور آمدند سلام کردند و در بر او چنان
 نشستند و چون حضرت خواست از صلوات الله علیه و سلم مدال حال و ما که به آفاق و احوال
 ناکر گشتند که اگر بقی ایشان هر که در آن خانه بود گریست و جاسی آنست که اهل زمین
 و جنبان و فرستگان و در حقیقت سید آخر الزما می تاریدند و در و دایع آن محبوبان
 در دیدن آمدند آیدام دل سنگ که محل این قرار نوا داشت و کدام گوشت را قورباغه
 ان و دایع تواند بود و نظم دوستان سرور و دایع است فغان و دیگران دل یکبارگی از جا
 و جبال برگیرند و شمع خود شمع آه سحری و شامه و رلف و سوز و جگر جان کرد و آورد
 که پیش روی خود را روی مبارک آن حضرت و حسین سر را بر سینه با سکیه آن سرور
 و آن حضرت صلوات الله علیه و سلم دیده مبارک گشاده در ایشان نگاه میفرمود و راه طهر
 و شفقت بدیشان می گریست و ایشان را می بوسید و می بوسید و در با سبب عظیم و
 و محبت و مودت ایشان و صیت میفرمود و در قتل نوالا الله هست که آن حضرت صلی الله
 و سلم بسته می گفت در این رویهای شما که عبادت می سران می نیتید و فرستادن ازین روی
 شما که بگردن می آید و می گردانید تا جفا کاران است انشا چه خواستند کرد و بوس

اگر توبین مقام عالی و دار این حماس رضی اللہ عنہ منقول است که در روز دوازدهم محرم
صلی اللہ علیہ وسلم غمی عانیه فرمود ملک الموت را که بر من رو به نزد منم آمد و بر سر
زان که از من و من در آسای و از آنکه بی دستوری قرض روح وی گشت ملک الموت
هزار هزار ملک از اعوان خود همه بر سببان ابلق سوار جامهای طلوع در رو بواقیت کیمید
رخانہ آن حضرت آمد و در دست غریبیل نامه بود از برورد کار عالمیان پس از سرون
نه بر صورت اعرابی ماستاد و گفت السلام علیکم اهل بیت النبوة و معدن الرساله و شتھا
لکنم و ستواست رسید ما را که از راه دور آمدیم تا کعبه در آئیم فاطمه رب العالمین رسول بود
ایضا داد که حال اوقات بسیار فرست که بنیامیر صلی اللہ علیہ وسلم حال خود مستعمل است
نگار از آن طلبید و همان جواب رسید نوشت سوم و ستوری خواست تا در آیند خفا کیمید
ن خواند بود از رسیدن آن آواز بلند رسید حضرت صلی اللہ علیہ وسلم بوسه با آواز دهنده مسکین
یاد رسید که شما را چه میشود فاطمه گفت یا رسول اللہ مردی غریب را صوفی منسوب
در تنی تحجب سرون در ابستاده از آن طلبید به نوشت عذر خواهی نمودیم و منی شود
رشت صلی اللہ علیہ وسلم فرمود که اسے فاطمه دانستی که او کیست فاطمه گفت خدا و رسول او
فرمود غیر حیوانات اللہ و سلاسل علیہ فرمود که این شکمند که لذت است و قطع کردند
نوب و مراد است حد اکند که حاضرات است بنیم کسند که فرزند است - سو کند
ست حریف است که کلید در کنایه حریفان را بیا - اگر در روی نه مند از دیوار در کیم
و مرگ اراک دو دماں بر آید - اس ملک الموت سن لقص روح بدرب آمده است حضرت
ماں ناگاه میدارد و گزند اجازت خواست و حضرت طلبیدان آس و عاز است او است
من کشت اسے فاطمه که این سخن مستند گفت و ادب نیا فرست المنة اسے در لغ مدیه
باشند که صاحب سکینه از انجا عزم سفر دارد حضرت صلی اللہ علیہ وسلم دست فاطمه را گرفت
اسیئہ که کند خرمم کردن ما نے یک چشم مبارک خود بر نیم نهاد چنانچه گفتند که روح
من و سے از جب مظهر مفارقت کرده فاطمه سر فرایش برد و گفت یا ساه هیچ جواب
انگیزان گریان گفت صریح اسے پدر جان من فدای تو باد و بمن گامی سن و
من ما من گو حضرت صلی اللہ علیہ وسلم دیدہ بکشد و گفت ای دختر من مگری که کفر
تو منی کند و بدست مبارک اشک از چرخ فاطمه پاک میکرد و او را بسیار شهادت میداد و طایرهای

و حضرت ابراهیم را آن زمان آمد که روز بزرگوار است و من محمد و محمد بن علی از مدینه به سمت سرای و سوره بر
 جبرئیل گریان گریان نیز و بنیامین علیه السلام آمد آن سرور و مودای دوست من در مدینه
 حالی مرا تنها می گذاردی حضرت ابراهیم گفت با رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم بود ام و حالا شما سقا
 آورده ام که خوب و خوشی است فرمود که آن کدام است گفت جبرئیل گفت آن اشیران قدماست
 بدستیکه آنش را فروخته اند و نشانده اند و انجمن قدر خرقه و نهشت پاکیزه سرشت را بسیار سخته
 و انحرار العین قدر نینج و عینا بر سر و بر سر خط شده اند و الله لاکم قد صفت و فرشتگان صفتها
 بر کشیده اند و قدم و روح از برای رسیدن روح تو که طاعت حق است بر سرای تو
 بسیار سخته اند و خوش خرامان گذری جان تماشا که ناز و قدس میباش و قدر ملک را
 بفروزد و برق از رخ فلک و جلال ملک بنوار حضرت رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم فرمود که
 ای سراد در این بهشت یک است و لیکن مرا حشری گوئی که حشر من مان روشن شود و دل من
 بدان شاد گردد و جبرئیل گفت بهشت مراست و من و انبیاء و ائمه ایشان تا از اینجا که موت تو بر آنجا
 در این حضرت صلی الله علیه و آله و سلم فرمود و مرا در این و انی تر و خضر از این ثانی تر رسان گفت
 با رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم که فردای قیامت در عرصه گاه حشر و نداشت اول کسی که تاج عیسی
 سرفروخ بپایون وی نهند و اول شقی که نشور و افرا سرور قبول بایست وی و سپند نو باشی
 حضرت صلی الله علیه و آله و سلم گفت استی سفر و سج و ای بیایع امر و نهی اشارتی من رسان
 که گره طال از دلم کشاید و رنگ اقبال از لوح ضمیرم نردابد جبرئیل گفت ای مقتدر ای معالی
 و ای بیست و اسی سناج و سبیل بیان کن که در غم عیسیه بود و فکر گیتی که این خضر را می فرستد
 بایر اندوه از دولت بر نمی دارد و جواب داد که ای سراد در این و انی تر و خضر از این ثانی تر رسان گفت
 و اکنون بیشتر از بیشتر سرای ایشان ننوم و مهموم که آیا در دنیا بعد از من طالبان و زعمانی
 در استخراج جواهر و اهر حقان از بحار اسرار قرآنی که رجوع نمایند و روزه و ران ماه مبارک
 رمضان را پس چگونه روزه کشاید و حایان سیت احرام لی من اینها بر دنیا حیرسان را نند
 و در عقبه سرانجام مهمام و عاقبت کار و کردار ایشان که جبرئیل گفت ای سید و سرور
 خوشمالت و شادمان که حق سبحانه و تعالی امتان ترا در دنیا خود خواهد داشت و فردای قیامت
 خندان از است تو بتو خواهد بخشید که تو را منی شوی حضرت فرمود که این زمان خوشدل شدم و خوش
 من روشن شد ای ملک الموت بیشتر از آنکه و آنچه را مورثه که قیام نای ملک الموت تقدس

از من حال شما را بگویم پس رسید شاهرادگان می گفتند ای جد بزرگوار بسیار بوسه که بر روی
 داری و بسیار بوسه که بر روی خود داری پس از آنکه ما که با شد و غمگسار که در آن روز
 که کند فاطمه میگفت اسکه پدر اگر مرا شمر باشد با که گویم و اگر حسن و حسین را آرزوی باشد که
 جویند آری من پس غریبان روی نوازند و میتمان و آری ما جای یکسان و اسکه و سنگینه
 بجا که آن تا آن روز که من بودم و بعد از آنکه دیدار مبارکت میسران توایم و تو
 در غم آن مادران بیایر بودن مشکل است و غم زید گزند شت بی غم و یون مشکل است
 درت و دل و دل خون شسته را با خود برده ای غریبان بی دل و دل و یون مشکل است
 راوی گوید که بعضی از خواص صحاب که بر وجه حضرت صلی الله علیه و سلم بودند اگر که
 حسن و حسین که بستند چنانچه او از گریه ایساں بگویش بشوین آن روز رسید وی از گریه
 ام سلمه گفت یا رسول الله که گناهان گذشته و آینده تو مغفور گشته موجب گریه حدیث و قری
 که انما بکیت رحمتی لا یمنی یعنی گریه من نیست مگر از بر اسکه جسم و شفقت مراست
 خود که آیا بعد از من حال ایشان بگویم رسد آنکا گفت که بگویند برای من برادر من علی را
 بیا مد و بر بالین وی نشست حضرت صلی الله علیه و سلم سر خود را از ستر برداشت و بر سر
 علی می در آمد و بر مبارکتش بر از وی خود نهاد و آن سر و بعضی و صیته که دشت نوی فرمود
 و از مرتبه علی نقل کرده اند که حضرت زهرا را باب از علم در من آموخت که از هر بانی هر رانی
 بر من مفتوح شد و آورده اند که چون ملک الموت آمد و صورت و عرالی و دست و پای طایفه حضرت
 صلی الله علیه و سلم و قوف یافت و اهل بیت را خبر داد که دانند که اوست فرمود که بگویند در آن
 پس غریبان را آمد و گفت السلام علیک ایها الفنی بدست خدا تعالی ترا سلام می رساند
 و مرا فرموده که که چنین روح تو منم مگر یازن تو آن سرور فرمود که ای ملک الموت مرا با تو
 حاجتی است غریبان گفت یا رسول الله آن چه حاجت است فرمود که آں میخواهم که روح مرا فدای کنی
 تا زمانی که برادر من جبرئیل بیاید باک الموت گفت فرمان بردارم پس حق تو ای امر فرمود
 با ملک و دوزخ که روح من را بپای من بیاورد با آسمان خواهند آورد آتش و دوزخ را فرو
 شان و میران و دوزخ کرد بر فزون که برای روح مقدس صفتی من شست را آرد سسته
 گردان و پیغام رسید که حسین که خود را بیا را بید که روح دوست من میرسد و آنکه ملکوت
 و سکان من و جبرئیل را خطاب آمد که بر خیز و صفت و صفت با بستی که روح خود را بیا

بن اهل کمال سرور و شرفی که و آن حضرت علی علیه السلام در آن حالت در صف و امام میبود
 و دست خود را بر سینه داشتند و میگفتند یا رفیق الایمانی که ناگاه دست مبارکشان را بر عالم
 وصال از خال فرو برد و رفت آن طاووس عرشی سوی عرش و چون سجده کردند و پیشانی
 بوی عرش و سینه باز شد این نفس در هم شکست و رفت و خوش بر ساحت سلطان نشست و
 در خوابی آنست که ملک الموت و حضور حضرت علی روح مظهر آن حضرت را قبض نمود و با علی علیه السلام
 و میگفت و امیر آیه رسول رب العالمین و آن علی بن ابی طالب بنقول است که من از جانب
 اسمان می نمودم و امیر آیه و بصیرت رسید که یونان آن سوره و حضرت علی علیه السلام از این عالم
 انتقال نمود و فاطمه زهرا و بنیاد و ندبه و زاری کرد و گفت یا ابناء ای پدر بزرگوار احباب ربان و
 حاجت کرد و پروردگار می را که او را بحضرت خود خواند با ابناء اس که در محرابان من
 نبه الفردوس داده آنکس که جنت الما و افرا گاه او دست یا ابناء اس که بدر عزراست
 بر تپان نغاه خبر تعزیه او بجز پیش گویم و آن حضرت بر مصیبت او از ملک جلیل جویم و گویند
 بعد از پیغمبر علی علیه السلام شمس هرگز فاطمه را خندان ندیده تا و فینکه وفات فرمود ملک
 شب و روز گریان بوده و سه روز از سر نیاسودی مصیبت کار و فساد و نوهر با گشتن
 بیست و شش حبیب و غم فزناگر است و شب تا سوز کار من و روز تا به شب و نالیدن است
 غم تو یاکر است و دیگر مر آنی که فاطمه زهرا و بعضی از ازاو اح مطهرات و جمعی صحابه کبار
 تعزیه آن حضرت گفته اند زیادت ازین اوراق محال می طلاند و همون آن هم در مع و فوس
 ستر و سوز و ناله و اندوه و جبر است نظم شعله آتش بجران نوجوان بسوزد و در فراق تو
 های پرو جان می سوزد این چه درد است که چون بنگر بر سوز و دین چه سوز است که ز جان
 مان می سوزد و به شرح این غم چه نویسم که قلم می شکند و صفت این حال چه گویم که ران
 می سوزد و به سیکه ارا کار صحابه فرموده که هر چه که بر حضرت رسالت ساه علی علیه السلام
 رید آتش دوزخ ببیند و این مخصوص بابل زان آن حضرت بنوده بلکه جمیع هست اجابت تا قیام
 است چون از فوت آن حضرت علی علیه السلام متاثر و متحیر شوند و از دور فراق می گریزند
 یا حکم ظل اندریر که فوت آن حضرت علی علیه السلام مصیبت همه است و همه در آن مصیبت
 به امری لازم باشند و آنرا که می گویند ملک زمین و ملک و ثبات و سیاه و جان و حار و نجات
 بار و عرش و سواد و سواد و صرغان و اودا و بیجان در با همه درین تعزیه است

بنگان فرزند خود دشمنانک خواہد بود و با حشمت خود آن خود
 ولاد پاک خود دشمنو با بند و شک رات آن شب
 عصبیت خود او مدسایس آن طالمان غشیم سدا گرفتار
 نید عرقبول نخواہد یافت پیت قتل اولاد بی آکا نند
 در حصار آمدہ است کہ اورے سیدانیا صلوات ہند
 یقینے سید را با خود بردہ جو حسن و حسین طہل بود سکر حسین
 مدد نہ افتادہ بود و ہر طرف بہاشت و در قتلان و تفرج
 صالح بن رعدہ کے گفتند آنجا بگذشت و نظرش سر حسین
 زد بردہ جاسے نہان ساخت رو بہا نہ دیگر سید حسین
 دت اندور تان مبارکس در خروشن را و سے گوید کہ
 بار آمدہ بود و باز گشتہ و کسے پیدائت کہ اورا طلب
 رک کہ اسے جان مادر خیز و طلب برد کہ کن کہ دل مجموع
 ندوہ در کالوں سینہ کے کہ سس سہی افروز جس
 اٹھا گئے گشت و میگفت یا حسین اس سہی یافوہ حسین
 ابر عزیز خود سرادر کے نہائی پیت اول ماتام برو
 اسے جہاں نہ کہ پیر ہمت کجا کے دشمن نفسہ میزد
 یا شدہ فی الحال سران حشمن جاری گشت کہ باطلے
 برادر حشمن را دید سے انہو ہرمان حضرت سادہ و بہر
 انہو علیہ وسلم انہو و گشت اسے اور پیدہ پیغمبر
 ح بن رعدہ الہود سے اور صالح بن رعدہ سہو دی گرفتہ
 ان کردہ این گنج درویرا نہ او سے و این جوہر را
 ن خرامان ہر خانہ صالح آمد و آواز داد صالح بیرون
 سین را از خانہ بیرون آرو بہین بسیار و اگر نہ ما درم را
 حضرت الہی و خواہد تا ہود سے ہر وی زمین زندہ نماند
 روار رہو و ناسکار برآر و وار عدم و خواہد کہ تا نہ دعا

امی حدیچہ و ترس را بخود راہ مدہ کہ غایتی لے مارا نہ فرشتا وہ است و آخوا
 سارہ ام و آبن دیگر سے کریم نبت عمران ست و سوم کلثوم خواہر موسیٰ
 فرسوں و اینہا سہمہ رفیق تو خواہند بود در مست لیس کی از راست وی ہشت
 ارجانب چپ و کی از پیش رو سے و دیگر سے در عقب فاطمہ متولد شد مظاہر
 بن عین آمد نور سے ازو سے در خشاں گردید چنانچہ سخا نہا کے مکہ احاطہ کر دو
 زمین بیچ جاسے ناند لاکہ بان نور روشن گردید بیت راسمان رسالت
 ہوستان بیوت کلی ز نو شگفت + عین دولت احمد سے صلے اللہ علیہ و
 و گاشن سعادت محمد سے صلوات اللہ و سلامہ علیہ یغنیہ و پسند آراستہ شد
 عصمت در بساتین قدس و لہارت نسیم جمال و نسیم کمال پیراستہ گشت
 تبارک اللہ این اختر خیمہ کہ گشت ہ ز نور طلعت ادب و فضل نور اے +
 حق سبحانہ و عور سے از دست کھر کھاہرہ حضرت رسالت صلے اللہ علیہ
 طشی و ابرقی دوران ابارت آسکو تر بود پس آن زن کہ در تیں رومی خدیجہ
 فراگرفت و بدان آب شست و خرقة سفید سے برون آورد و بوقت خوش
 خرقة یحییہ در خرقة دیگر پاکیزہ مارا کھ طیبہ بطریق متفقہ پر سر وی افکند و گفت بگ
 ویرا پاک و پاکیزہ کہ بکرت کردہ اند مرو سے و بر نسل وی و دیگر زنان نر تہنیت
 و سرا فرا شاد و خندان و حضرت رسالت پناہ صلے اللہ علیہ وسلم در آمد
 و کنارہ پر نہاد و حضرت صلے اللہ علیہ وسلم اورا فاطمہ نام کر و کنیت او ام
 راحیہ و مرضیہ و میوہ و زکیہ و بیول و تر کرد ویرا فضائل بسیار ست و منافات
 آئدہ کہ از عائشہ رضی اللہ عنہا پرسید کہ از زنان کہ دوست تر بود پر رسول صلے اللہ
 گفت فاطمہ گفت خدا ن مردان گفت شوہر سے و بہ ثبوت پیوستہ کہ روزی حضور
 صلے اللہ علیہ وسلم رجب صحابہ فرمود کہ زنان را چہ شہر یا ران نہا شستہ کہ جواب
 سخا آمد و آنچہ در محاسن کہ شستہ بود و با فاطمہ باز گفت فاطمہ گفت چرا گفتہ کہ زنان
 کہ مردان را نہ بپنہد و مردان ایشان را نہ بینند پس علی مجلس حضرت مراجعہ
 این جواب را بان ستر و گرفت فرمود کہ از کہ تعلیم گرفتہ گفت اورا فاطمہ حضرت

فاطمہؑ را دلی مبارک آرام گرفت ہمیشہ شام بخورش و دو لم را فرخی روی نمود آید و در وقت
 حال رتقم را آمد و رور سے دیگر صلح انجمنان ار قوم جو کسین مسلمان سده در خانہ فاطمہؑ
 آمد و آوار ستاد سر کشیدہ محاسن سفید و آہ تمانہ حاکم رہنما سے مالک و نور ششہ و تبار
 تمام سے نالید و سیگفت اسے دیشتر سے صلح اللہ علیہ وسلم مذکور دم کہ فرزند را مبارک دم
 ازاں حرکت نشان سہم کمر را نکذاستیم و مسلمان ستم از سر گماہ میں در گدہ فاطمہؑ کوئی
 پیغام فرستاد کہ من از حصہ خود گدہ شتم و نہایت عیش و عشرت و مآیاتاں فرزندان نصی اند
 از دھربا با خواست صلح صبر کرد و ماہ قصبہ ار غزوہ مارا آمد صلح اسیر را ملازمت کرد و ہ
 صورت حال مار نمود و فطیہ فرمود کہ اسے صلح میں خوش خود گسہم و از سر گماہ خود گدہ شتم و آ
 ایشان بر جان روحہ رسالت اند و نہالی حدیقہ حکایت انہ حکم کو شکان سید عالم در کمال
 حاجہ اولاد آدم اند و بر دین حضرت صلح اللہ علیہ وسلم دار و مدار خود را کمر بستہ گمان نبرد
 رسول خدا صلوات اللہ و سلامہ علیہ آمد و گفت یا سید المرسلین و تار حجتہ للعالمین صلح
 خطا کرد و با جگر گونہ لوفظا کہ اورا سے احار شہاد و ویرا دینا نہ سرد و چون واقف شد
 فی الحال برادرش سپرد و اکنون کہ اسلام پر بیست و تیر عدد کتابت شریع و سنت نیست
 توبہ و انابت پیش آورد و سرائتہ کردہ بود و شمر شہاد و ویرا دینا نہ سرد و چون واقف شد
 رحم آری سے و از گماہ و سے در گدہ سے حضرت صلح اللہ علیہ وسلم فرمود کہ ای صلح میں از پیر
 گدہ شتم اما ایساں برگہ بیکان ندا اندا اگر و سے از تو خوشتر و گدہ زبانی نہای توبہ سو گدہ
 و صلح بجا رہ و سے در صحرانہا و صحر و برار سے حکم کرد کہ خدا با زبان کردہ ام و حال خود
 تہا کردہ ام و نامہ عمل خود را پانہ لہا دے سپاہ کردہ ام ریا سے عجم را سہ روز تو غنڈو
 آمدہ ام انگر بخینہ بودہ ام سہا آمدہ ام اکنون زینہ عذر گماہ آمدہ ام سید بیکہ کمال
 تہا آمدہ ام ہر عدد شہادہ روز دیگر یہ و در صحرای گسست و نالیدی شہادہ از منزل شہادہ
 بیگدشت رور تیر دہم صبر شکی امین از حضرت رب العالمین آری بہ لک آری بہ خداست سلام
 سیر ساند و پیر مایہ کہ اک سیر مجروح را باز خوان کہ توبہ می صول کردیم رکتا ہاں و را قلم
 درکتہ و نام اورا در جردہ دو شان شست مودیم غریب میں درین سنی نذر کن کافری ہاں
 خدا خطا کرد کہ حسین را بخاہ برد و نہان ساخت نہ اورا بجا نچہ زد و زور روی می تنہا شست
 بعد از ان اگر دہ بیان شد کفر را بگذاشت و مسلمان شد این تہ شریع راستی کرد و حق سبحانہ

اجتهد اخلاص سرون کشیده در کمان لفتن بیجو، در میان جاقو سپین انوار زماختی را
احاطت نموده تمام پیوسته بپنجاب شور و شایع اراکین گفتگو تیره و درازا جستجو مستحکم ۱۵۰ و ۱۵۰
گفت ای سرباز در تو کست گفت ما درم زبیره رسا و نه خضر او دعوت ها خوانده رسالت
و اسلمه خلاوه رست و جلالش در دهرت منعت غره حیره علم و حکمت نقطه دایره منافعه
ما خرمه ناصیه نماد و تاتر و عود سبک کش از سبب بهشت سرشته در قباله او از اوسه
عاجیان نوشتن ما در رسادات مجمع سعادت ششم بهیم نهاده از اهل اهل عرفان قبول عندا
فاطمه زهرا صالح گشته مادر رسا را دستم، رت کست گفت یدرم شیر نردان و شاه مردان
بدو تیشیر حربه کنند در میدان و بدو بیره طعنه زنده برای انکار و عدوان مبدعه با مصطفی
نماز ادا کرده و شب نماز جان خود را برای سید انبیا جان فدا کرده و ضریحی بکار مرده اوان
آسمان فدا کرده عدالتش ملی نام کرده و رسولی در طمش ایتنام کرده سید عالم بخور فلک
و اسب علی بن ابیطالب بکرم پیش و حجه صالح گفت یدرم دانشم حدت کست گفت
در هیبت از حدت شرف حلیل بنوه ایستاد درخت نخت آهبل نوریت فروزان
از قندیل تجیل او نخته از دروه عرش ملک حلیل در کینه جفت گذارده در مسجد اقصی
ادا کرده در بر عرش نیاز و تر قیام بوده حق سبحانه بر و سلام فرموده از عرش مجید
بلند آید به مقام قاسم نو سنیش رسانیده رسول تقاین امام عالمین سید کوس - انتقام
ارین تشنه ای اهل حریم بهشتو ای اهل مشرفین و معرین حاکمین سندن حسن
نم و سرادم حسین شانزده این مناقب ادای نمود حقیقت کلامش عمار کفر از آینه دل
یاج میزد و دو آب نهامت از دیده می مارید و بدیده حیرت در روی حسن می نگریا شلیت
نه افتاب عالم جان ما در دوسه توه صد دل اسیر سلسله سکسوی تو اگر دسرخن ادا و
دوار گوش من به پرور شا سوار سندر از گفتگوی توه پس گفت ای جنگر گشته
دل دعا و آتسه نور دیده سفلک مر قیسه و آتسه سرور سینه فاطمه سر ایتیل زانکه برادرش را
تسلیم و تم نه حقه حد نهاده و از خود برگیر دلم نگار و کلمه شهادت بر من عرض فرما
حکام اسلام را گردن تم و تقاد فرما از فرمان شوم حسن اسلام بر عرض کرد و صالح
در سه اجلاس دل مسلمان شد و بچانه اردن رفته دست حسن گرفته برون آید و دست
از طرف زهره و سجد بر سر ایشان نشان کرد حسن بهمن برادر گرفته بخانه باز آمدند

الفضل ابن اندویم بحران با در زار زاری تا لم نظرم هر که که دلم از غم دلدار نهالده از ناله
زارم در و دیوار سالده ایسم بکن ای دوست اگر رانامم کانز که فراقیست ما چار نیالده
فاطمه این میگفت و قطرات حیران بر خنده می ناریه حضرت رسول صلی الله علیه و سلم
نیز میگفت در آمد و گفت ای جان پیر مایل مشو و آند و نهانک سبیل لبها همای فخره
زیور با سبیل منکر در قدر سبیل منتهی ندارد و بدید تاج بر سر دار و گوشت دار که را گنه گوی
او شام را ایذا می کند و طاقوس لباس ملج می پوشد گوشت پوست که نه سبیل
او را بر سوا می سازد و از آنجا که چون گل لباس زرد و سرخ پوشیده در چمن نگر حلوه میکنند
فرومانند غار بیهوشت همه در آتش زورخ خواهند بود و با هر بوی جلی بر جلی اگر امرو طوق
زربن در گردن دارد و در اعل آتشین سرگردن خواهد داشت و سر عقیقه اگر در یار شنگ
عشرت ناکیه میرند در آخرت بر عقیقه خنایش باز خواهند داشت ای دختر ما فخره کلیم
مقر سینه که موسی کلیم با کلیم محرم ذره و ده طور و مقر سینه نورش قطعه با و کلیم نفس که
تازگی از آن به است نه از حلقه ریاقی و دیبا سبیل شستری با و دیبا سبیل شستری که در دیده
خرو به زیبا تر از دیبا سبیل شستری عقیقه که از ایشان درین سخن بودند که سبیل از حضرت
فاطمه علی در رسید و گفت یا رسول الله خدا ترا سلام می رساند و می فرماید که فاطمه را گناه داران
سروسی حاضر شود که آنجا مقدم آورده می بیند عالی خریطه با هر خواهد شد و بعضی از آن زنان
صیدوی خوا شنگست و سبکت قدوش از صد کفر علامی خواهند یافت پس این عالم
صلی الله علیه و سلم گفت ای مادر گوشت من انیک آرت و حی و سبیل که خوا عدا روی طاقوس
بلانکه از آتشانه سدره اندی که صید و فرمان حضرت عیسی می رساند که فاطمه را گناه داران محفل
رو و فاطمه فرمود که ای پیر شرای سبیل شرای شفیع زور شمرن تا فغانی لبگردم این انقیبه
بنس من آند و بود که دسارای ما تمست در سر آمان ناشای عروس تخت نایب بن زان که حکم خداوند
در سبیل توفیق انجامال نمایدین حضرت قبول ندا انقیبه نفیرت را فکند عدا و عیسی پوشیده از طاقوس
بدر چون خورشید نور تهنائی فادیه و خاصه روان شد مصریح انقیبه سبیل که اسما و فخری
انقباس در میان ستاره با پیر آسمان بیکانه است پیچید چرخ عیسی خورشید تابان را
اگر تنها رود در راه چرخ هم مرو خرامان را اگر تنها برن آید آورده اند که حضرت عزت
سختی همست دامن نهان از نظر غلبان پوشیده پیدا شد و دست روان ترش

خلق و در بیم و شفا و آزار و دقتان را تحمل کنیم ز
 حکم مایه دین و سمار یا صلح و زهر یا بد خو و در انکار
 پیرش آندو بودند و در خواست کرده که گمانه است
 گرد سے و من قبول کرده ام که ترا فرستم بوجه بیگانه
 اوراست من بنده فرمانم و از حکم تو سبب به ان می
 محض سے به هر چه حکم کسی رو خود من حکم به ان می
 اما متعیر که کدام حار بستم و بجه لباس نعلیس که
 و خود را با بیه قیمتی بیاراسته بسیار که چون مرا کجا
 پیش آزند و ما ستم را و افشای دین و دین گمراهن
 و عدل بیه و سوادان کج اندیشه آنجا حاضر اند
 بیکو شناسی حاکم الخطب که در راه تو سعادتمند
 سنا هیچ کار سے دیگر نمی پروازد در آن مجلس از
 اینها همه آستین آستانه خانه مادرم خدیجه سے
 در خانه او سے رفقه جمله بادیا سے رومی و خرم سے
 در پور ما به تکلف سرکسته تا حواسی شکل بخواهر بر سر
 که خند جان از لب خرابند بر نهاده ام و با شهنش که خند
 بیان مجلس باجمعی مرا به بنده بگویند که این دختر
 بر گردن دشت فراج مملکتی بود کجا شد اکنون دشت
 ای پدر بزرگوار ایشان را دیده منی که ان نیست
 رسته است و نهالی که از بوی بار رسالت سر مالاکرد
 غرور دنیا فرشته و شرف نشود انسان به نظر بر سر
 منی گماند به پیش و ده که آن صورت بپرست از جا
 را بهی راه نیست که آسے پدر به بود سے که مادرم
 و اهی به سیدان سے و این خیال از خاطر سر بر سر
 در خزان فراقتش چون غنایب بر روی گلزار مینا

به چشم نهاده و قوت توان عرب مجمع گویا کشتا
 در آید با خرقه کند و بپوشد و بپوشد و بپوشد
 سراسیمه از روی که آتای اسپا آمده از دیده و
 علم زنده استان در پرت اندیشه بود که او از به
 خانه نهاد چهار دیوار خانه از شیشه جمال او بود
 جالبیت ملک بطریق اسلام بر اهل مجلس سلاطه
 مدی رسید و درین خانه از سلام نمود و از اسباب
 امان دیدند که دختر شیراز در میان خرمایان
 دریا می کشد و تاجی صندل سوار و یا تاجی
 تابنده که دیده از مشا بدو حواس آن شیراز شود
 خیال از خالص ندیده و دوستی و نصرت
 مر و از یاد از احوال جامه آتش در آید
 حوران بهشت و کنیزان پاکیزه سرشت
 بهشت ادب بود آینه تا از غبار زمین آلود
 احترام برگرفته تا گویند نشیند و بگریه
 سیکه عجز خود در پیش آورد و آرا که آنگاه
 عداست سپید سوزش و بگریه بهر اسب
 ستمت و بدید و آراست و گویند تا طعم بداد
 هر دو که آینه بدین خیره و زیباست و در
 بیاریند قتی خوب رویان را که تو سیمین
 به حاصل ترنج ار دست نشاند و در آن سا
 چشم خاتین عرب که بران گوهر صدف خلوت
 چشمشان تیره گشت از جاسه خود چسبیده با
 ست و حرم محترم کیام خاقان ست و قطعه
 ناگاه آمده و این نورانیت است این از نزار

و در کتاب مناقب حارری درین باب حدیث طریقی و معنی آنکه خلاصه همه آنکه حضرت علی علیه السلام
 روایت کرده است که حضرت رسالت علیه السلام آمد و فرمود: ای سرور من! این سید و روحیه
 علیه السلام و سلم آنرا فرستاد و به یونان و روم و حبشه و مصر و شام و ایران و هند و چین و
 حبش و یمن و افریقا و اروپا و آسیا و استرالیا و جزایر و کوهستانها و دریاها و بیابانها و
 آراسته شده و فرمود: درخت طوبی را که بار بردار و در میان و طهارت حکمت تا خود را با جاست
 و ملائکه را افرمال رسیده و در جانی سیت امور جمع شده و دنیا و آخرت را در دست خود
 و تسلط بر روی خصله خوانده در روز عرض اسما بر ملائکه و امرا و اهل بی که یکی از ملائکه جواب داد که
 ای سرور من! سست رسید که بران منبر بالا رود و خطبه خواند و در آن همه ملائکه سر کلام سران و بخت
 پس راجع بران منبر سر آمده حق تعالی را انوار محمد سبب الیس و در و خاندان اهل آنجا و حال
 و سرور گرفته شد پس وحی آمد بوی که حدیث فاطمه و حضرت عیسی را علی را راجع و هر دو ملائکه
 گواهی گشتند و کائنات و این قضایا و هم را برین منبر وقت نمودند آنجا که اهل قریه و حر
 حضرت رسالت علیه السلام و سلم فرمود که این صورت درین و صلح و رنوسه و تدریس و اهل آن
 رتو عرض کردم و من آن را بنجام سبب که هر چه کرد و در صفوان خادم هستی و اینهمه
 مع عقد با تمام رسید اشعار فرود پس سبب فریاد بر کرد و من آنچه قدری را از آنها آوردم آیا
 حکم شد که درخت طوبی ایچ سر و شسته و در کنار کس طوبی آن که ملا و علی را اشارت کرد و در حدیث
 سر و شسته و بدان مفاخرت می کند تا اقامت و تکی است که در حدیث فاطمه و علی را اشارت کرد و با
 دو سید اهل اهل سست از زمان آن حضرت تا قیامت و در هر رتبه اسم یکی از دو سید مبارک را
 اهل هر بیافوشده از مردان و زنان و هر ملکی که حاضر بوده از اهل باب و باقی هر چه در نگاه
 تا در قیامت آن رفقه بدان کس و در هر که نام او را بخواند که در حدیث راجع به این باب مبارک
 فلان با فلان از آتش و درخ از او انداختن از برکت فائده است علی و رسالت
 دوستان را رسد براتنا شایسته و دشمنان را ازمانه و در و نکات و در سست شیطان و حیوان و خوا
 حصص مانی زوال من و آلاء و انکدر و در و سست که نمانا نگاه و در سست رخ نما و آلاء
 پس حضرت فرمود که حق تعالی میفرماید که هر کس تو بهم در زمین فاطمه را علی بن ابی طالب را
 ترویج و ترویج شده پس سید عالم علیه السلام و سلم فاطمه را علی و او اسم سلم را گفت و دختر
 خانه علی بر دیده بسیار و با او بنوعی کفایت نامن بیایم و ایشان را ناکید بکیر به هم و چون کافر
 و

از اکابر صحابہ فاطمہؓ را خواستگار
ترویج فاطمہؓ انتظار و سعی کشید و رکت
الو اعلمای سیدانی با سعاد حو از حبس
ادم سلمه بود رضی اللہ عنہا کہ سرور و آنا
و برزانش باحتی تسبیح و تقدیس کے کہ
کت اور تریہ و از بہت آسمان و بہت ز
جبریلؑ است گفت ای برادر تو برگزیدہ
من جبریلؑ نیستم مرا خضائیلؑ گو سیند
حضرت صلوات اللہ علیہ وسلم فرمود کہ اس
حضرت صلوات اللہ علیہ وسلم فاطمہؓ
و کتاباظم در اسمہ طین روایت میکنند
صلوات اللہ علیہ وسلم نے فرمود کہ انار
فرمود انیس بیچ بیدانی کہ جبریلؑ برای
ما رم فدا سے تو آدھ سپنام گفت پچھا
من علیؑ اور سیکہ حق نقاسے اور حضرت
مہاجر ابن صدیقؑ و فاروقؑ و دومی
انصار چون سعدؑ معاذؑ و سعد عبادہ
و حب فرمودہ آن حضرت صلوات اللہ علیہ
انیز حاضر گشت حضرت رسالت صلو اللہ
و از غیب نکاح آنکھ فرمود کہ حق نقاسے
ادم بر خیز چار صد شقال نفرہ راضی
صلوات اللہ علیہ فرمود تا خطبہ بخواند پس حضرت
و گفت حج اللہ ملکا حج کنند خدا پرگانہ
بہشت شہار و بارک علیہا و رکت دوم
سیر و سیر و ن آورد و ریت سبے نما

و در دیگر رابع بیعت شریک کرده بودند امام سفت النظر ابوکر طوسی رحمه الله در کنار
 سبزه ای با سیلابت البساتین آورده که یکی از منافقان عارنه علی را در خواستنی فاطمه
 داشت که گفت ای علی تو بعد از مصداق ادب و شجاع ترین مبارزان عرصه حراست
 خواستی که حاشدن شام نمیرسد اگر دشمن مرا دوستی من نباشد شناختی که از خانه برو
 از خانه تو بیشتر در شتر بود که از هزار دشمن علی زود که این کار به نقد بر نه بر حکم
 خداست که بکسب نظر بر بال و قلاع دنیا و دنیا پسند و مقصود ما جز رضای شریف نباشد
 فی تقاضا باعمال است نه ما سوال و ما است تا که در سینه نه در حجم و در عینیت به مبار
 نظر بر پدرم و در سینه نیست و مقصود و مقصود ما حرم بر تو و از سینه ای چون مرثیه رضا
 خود را حکم قضا را برساند در سینه ما اندازد که ای علی سر بر انداخته اند این هزار
 و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ
 ما عزت عظیم حیا و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ
 پیران تا سینه بر تیر و تیران و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ
 تا بان و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ
 بنیت و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ
 از سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ
 خود پیش از آن و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ
 یا پس نگاه علی که نه بود که ناظر نموده که اگر چه در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ
 بعین سان دید که قطعه ما اگر چه در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ
 حاودانی آن با سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ
 بنی از سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ
 علیه و سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ
 بسیار و سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ
 این شمر را از سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ
 که با سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ
 در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ و در سینه ما ایچ

چندین بار در دست مرا کز آلاء و انوار است بمانند آینه و آینه در آینه است
 آید درین تفسیر حدیث از امامت سید عالم فاطمہ این سرور و دل نگاہ سداشت و بایست
 آتش کار نکند و تا و ضحیکه در کتبه شمس سجی رتبه علی اورا در واقعہ دید در سدر بہشت بر سختی
 مکمل آنجا بہر نشسته و در عین پروردگار حق تعالی او را ہی خدمت کمر بستہ و در حق تعالی و رعایت حق
 و حال و کما متعجب و دلال باز بود با سے شایسته و پیرایہ سے بالستہ و وطنی بکویت نماز
 بہر دست گرفته و دست سر بر استاده فخر آنکہ فاطمہ در دست نظر کند علی یہ سید کہ اسے فاطمہ
 این دفتر کہ است گفت و حضرت سلیمان بن ابی ہریرہ الشافعی است کہ حق تعالی اورا خدایت میں بارداشتہ
 آن روز کہ حکایت ہم از او از زبان ہدیہ نقل کردی کہ اندیشہ اور خاطر من خطور کرد اور اورا
 و بایست خدمت میں از بر اسے اغراض و حوسنت میں قیامت کردہ اند و عوض نامی کہ سلیمان سرگودا
 خود از شہادہ نو او الہی ہر اسے قوم فرستادہ و لو را کج علی سنت کہ فاطمہ حضرت سلیمان را
 علیہ وسلم است و از نقل آن نو او بقدر ہر سالہ راہ ہست فتنہ آن را دفعہ بیچہ اسے و انسان
 از یاقوت احمد در کتاب آن از زمرہ اشعر و اورا سے دوام ہست کی در مشرق و بی در مغرب و سوم و یک
 ہر ہر شفقہ سطر سے فوشتہ شدہ ہر سیکہ لیسیم انکرا الرحمن الرحیم و سر دیگر سے احمد فتنہ
 بس العالمین الرحمن الرحیم و ہر سوم لا الہ الا انت محمد رسول اللہ این نو او را در فضا سے
 رجات گردانند و بناد سے نہ آنکہ کہ کجاست فی اتی رسول محمد سے شہید عربی قوا جہ پاشی
 ہما سے ہمارے بشیرا سے محمد سے محمد بن عبد اللہ سید المرسلین و قائم امن خواتم
 میں آندہ آن نو اسے سارک ہر دست گیر و بعد از ان تمام اسباب از آدم تا عیسیٰ و عیسیٰ
 سلام علی نبینا و علیہم السلام با سارک حد یقین و شہیدان و صالحان و کافہ مومنان
 قابل عرفان و الباقی در زیر آن لو جمع شود جانیہ و آدم و من و نہ تحت نو او
 ہم القیمہ پیست آدم و من و نہ تحت اللو آمدہ آندہ چون تو علم و مرا خستہ و
 تن تا سے از نو پیا را شہد و ہر فرق سلطان اسس و جان شہد و لباس حدیر خضر
 رہن ہر کشت پوشانند و براق حاضر سازند تا شہد و ہر سیدہ ان اسر سے احمد
 و ہر شہدہ و ہر سیدہ از انیا نیز بر اسے و علم و تا سے ہر اندون گروہ سوارہ رو
 بہشت آندہ و چون حضرت رسول صلی اللہ علیہ وسلم سوار گردید علم بیت فتنی علی ہر دو
 بی سیر و دو گوشت آن نو او بہشت است ہر ہر شہد و ہر سیدہ از انیا نیز بر اسے و علم و تا سے ہر اندون گروہ سوارہ رو

روا را بش تمام وادیت و سید صبح
آمد و چون حضرت پیغمبر صلی الله علیه و سلم
در دوبرسم خدمت بایستاد و درین که نشست
دست خفته برداشت طرفی بود پیر از نانی
شاده آن حال تغییر شده دانست که وقوع
بناهی صلی الله علیه و آله و سلم نسبت و طاعت
اموات است و سلامه علیه تقدیم رسانید
ایر سید که ای ملک بنی اسرائیل فاطمه ابن
القور بر شاخسار قبول بنظر فرم این جواب
دست است ان الله یرقی بنی افریقا بغیر حساب
و غیب بے شمار از جهت کثرت نماز و طاعت
تا وفرد که سیاس مر خداست که از راه
هم نسبت عمران مانند گردانید که هرگاه
زیر پر جدی که این ارکحی است پس جواب
خبر علیه و سلم فرمود که بنده حسن و حسین را
ل فرموده و سپرده نصیب ارواح طهارت
از ارا و دینی محفوظ کامله محفوظ شده بود
تا ارا سرافسام و انیه هر سنگردانید
مستقیم از مشقه مبارک سلطان کائنات
بارک اسیر او مریمیه ابن صورت ارفوع
او منقده فاطمه زهرا صریح محیط پیست
میان آن حضرت سلام - حال کنیم و ارا ان مقصده
را به وقت این ظاهر الدیای آورده اند که پس
خداوند در پاره او که فاطمه را در این زمان
تبارک و تعالی در احوال او حاضر گردید

فرمود دست بر محمد صلعم و اهل بیت و سکه چنانچه فرمودستادی بر مریم بنت عمران بعد از آن
 فرمود که ای فاطمه در محمد و خود را سکه و سکه کن که می بینی فاطمه را و او را سکه
 و حسن و حسین را و عقب و سکه در و ویدند که سکه دیدند کل کل کرد و هر دو را آن سکه شریفه فاطمه
 گوشت بخشت سر بالا سکه آن نهاده و از دوسه سکه سکه رسید و مثال بوی مسکه فاطمه کاسه را
 بیرون آورد و پیش پدر بر گوار خود نهاد حضرت بیضا بر صلی الله علیه و سلم فرمود که کار اسم که
 تیر بخورین سام خدا سکه محمد صلی الله علیه و سلم سی سکه و دوا و دوشتر و سپرد و سبط و بیضا
 صلی الله علیه و سلم از آن طعام تناول فرمودند و در روایتی آمده که حضرت سبانه روز از آن طعام
 بران منوال در آن خانه نهاده بود و درین مدت اهل بیت سیدانم علیها الصلوٰۃ والسلام
 چاشت و شام از آن سکه نوشیدند و در کتب شیعه و نه سکه شایسته حسن از خانه بیرون آمد
 و فاطمه از آن گوشت و دست و پانزدهی آن را بدید پس گفت ای اهل بیت چرا سکه نهاد
 این گوشت از کجا رسید حسن فرمود که من را از عالم عجب ما حاکم کرد و اندوه و در دست
 که این ناله را حاکم من کن از آنجا که کم حمله شایسته بود دست دراز کرد آن مقدمه را در آن
 زن و بد آنرا از دست و سکه در وجودند و کاسه را نیز افشاده سر بالا کردند حضرت قبول صلی الله
 علیه و سلم فرمود که اگر اظهار این سنی نمی شد تا مدت جهات ابن طعام فطش می یافت
 و در بعضی از تعاسیر آمده که روز سکه حضرت رسالت نباه صلی الله علیه و سلم کجاست فاطمه
 در آمد و فرمود که از خوردن سکه هیچ در خانه تو نیست که بدیست سکه و در سکه که طعام بخورده و در دست
 ظاهر هم هیچ نیوده فاطمه گفت یا رسول الله ما را شسته همین حال و رفعت حضرت
 از اجاسون آمد فاطمه آغاز دعا کرد که الهی از غصب طعامی پیرسان دل مرا از سده اندوه
 بدم باز دهم و تقارن دعا سکه فاطمه کسی سرور نعره زد و خادمه فاطمه بروی رفت کسی را و بد
 که برگزیده بود و فغانا و مقدر سکه گوشت لوی داد که این بدید است بنزدیک فاطمه پیرسان
 چون خادمه آن شخصه را آورد و نزدیک فاطمه نهاد قبول غذا اسباب میبایست میباید و بد
 آنرا در جفنه نهاد و سر بر پوشید و حسن را طلب پدر روان گردانید و در واسطه آن
 که فاطمه خانه نزدیک فاطمه نهاده بود و چون عاگرد و بد که بخار سکه از آن عهد سرشته
 نیک نظر کرد آنرا و بد از طعام سر آنرا پوشید و حسن را بنزد آن عزت می نمود و در بعضی
 خبرست و شایسته حسن از عقیقه پاسبانم صلی الله علیه و سلم و آن سکه و ما که از سکه

و زین پل زده در آمدنالم پیر بال مگویش آو میان رسید فغان ملائکه از در و در عورت مجید برگشت
 اهل مدینه را از زنان و مردان جگر با ازین غصه چاک شد و دل از وقوع این قصه غم زده
 غرقاب گشت آنم فراق سید عالم علیه الله علیه و سلم طرب از دل احوال بر انداخت
 رفته صافی اهل بیت را خشن و خاشاک اندوه و تعب مکر ساختن ریاضی از آن سر و
 خون طرام چون اندر زمین افتاد بر طرف باغ زیب گل و یاسمن نهاد یعقوب واردیده سرس
 سفید شده از درد آنکه یوسف گل پیرین نهاد درین محل رفتن علی نه و یک فاطمه آنکه
 است دختر خیر الشهداء و ز در مدینه قیامت است اگر خدای تاملین از خود خوشتر بودم آواز خود
 کسی را شنید گفت چگونه گفتم گفت صبر کن تا شب در آمد آنگاه سرت به بت آن حضرت
 علیه السلام علیه و سلم برو زیارت کن فاطمه آنچنان کرد چون شب در آمد مردمان بسیار آمدند
 و سنج خالی شد فاطمه آنکه فاطمه را دید پیش از فتاده زمانی صبر کرد تا پیش آمد و چون چشمش
 بر علی افتاد گفت یا ابا الحسن از شب چه وقت است گفت علی بابتیتر که منته است گفت
 اکنون و ستوری بهشت تا مروی که علی گفت بیرون آ تا ما فار بلند مگر که فاطمه خواست
 که بر یاسی غیر و یقینا و علی و منس گریست و سر و دهنه مفید آمد و در فاطمه را چون بطرف
 سران مستعد منور و هر قدر مظهر افتاد و سالید و گفت ماکه لثری ای گوهر پاک سرا محقره خاک
 چه کار هست در خسوف دل خاک آن رخ چون ماه در رخ آفتاب زوال آمد ناگاه
 درین پیش خود را بر زینت بر انداخت و روی رخاک می آید و می ناله و زبان خش میقال
 منقرض بود قطم هم زین مصیبت به غم دل در جهان یک حال کماست و در همه روستی
 زمین یک دیده به طوفان کماست و غایتی همچون سکنه در سیاهی ماده انده است
 خضر نما که ره کان چشمه حیوان کماست و علی گفت ای فاطمه عین مگر که
 فاطمه گفت ای سید عالم لا یتهم کن که در فراق صعب است خصوصاً مفارقت جنین بیکر و در صید
 که فاطمه در مرتبه دیگر گفت یک سبک است شهر صیت علی مصداقها و انما صیت علی
 المایم صریح بیا لیا و یکنه بر من ریخته اند چند ان مصیبت که اگر آن را بروز یا بختی نمی بپرداز
 اندوه چون شب تیره شد نه که و تقی است که فاطمه چون زیارت پدر کرد و آواز فغانه از
 خاک آن حضرت علیه السلام بر پشت و چشمهای مبارک نهاد و گریه آغاز کرد و قطم
 نه بار من بجا شد آن گل سیراب که می توان دیدن بخوابش درین خواب که گریه می کنندم

ل از علایق دینی سرگشته و حیرت از مضائق سنی
 ر بخت دنیا سوختن عشق و اشتیاق و اسرار عقیقه
 م نعمت آسمی بدرین نیز آرد و مندرقا سے تو ام
 دار تو رسم حضرت صلی اللہ علیہ وسلم در سوگد کسی
 پس از عواص در آمدیم و آشتی یاق آن عالم ترین
 شیب آئیند و رطبت عواصم گردان از برای آن بنفش
 نمن گرسنه ماننا جانم زردان خود گشت آن
 ن که شوی و در مای دل بیتیمان من که چو میجویم
 ر بار من بار بار موسی ایقان که بیسانند
 اک بود آنگاه اگر بیهوشی که بر پیا سے دل آویز
 انش آواز اسرار انسان در حلق آسمانی
 به آن دامن لطفی رسم روسی گرد آلوده
 در عرصه کاف کرمات آفتابان کرم کسی که گریه کنی
 کاف انا چون اسیر فاطمه سخن فراق مستعد
 فاطمه بنور از داغ و خون بر سر ما سواد
 تو علم نغمه دره ام انگار نوبت مفارقت تویم
 آمد فاطمه بر دم روان داغ غم بر سر عکسند
 عکس کا در و قدر می رود سحر کے ذرا داغ را
 نمی در آید است صبر کردی که در پیران عربیت
 و انفسیم و ارفا ۱۵۰۶ و ۱۵۰۷ و ۱۵۰۸ و ۱۵۰۹ و ۱۵۱۰
 و ۱۵۱۱ و ۱۵۱۲ و ۱۵۱۳ و ۱۵۱۴ و ۱۵۱۵ و ۱۵۱۶ و ۱۵۱۷ و ۱۵۱۸ و ۱۵۱۹ و ۱۵۲۰
 زودید می بارید ز کلاه بیت کافیلان ای که بار
 و بر سر جنتی کرمین از سخن مادر مگر یہ در آمد
 لور سنان قلع زودید و مادر و در ادعا که

لا اجد اجد سرگودار عالمه دار خود و منکر و منکر از ان حال شجب سده اردوی بگرفت است
 مدویمه و جهان وای مصوممه آخر الزمان وای مننه دو بگفت و آسے مریم دو عیسی و آسے
 تیس محرقه نقایس و جلال وای آسے عالم تکمیل و کمال وای بر سرای مریمه وای خود
 سده وای مادر و مظلوم و آسے دختر یک مصوم وای عرویکم هزار وای ناتون بجایه هزار
 ی سبزه راه قبل وای ستاره بجاوه گاه رسول وای انصاف احمد وای نه ناعت نجده
 شریار برهه الر حصاره افق اعلی و والدرة السفصار فی صدف التهی
 لسم اسے تو در هیچ نشو شاگو بر عالم فروزه و سے تدر برع و لایت ز سبه
 ریش بپرین و ای سرفعت مریم ثانی که مهر عفت از شمع حامی دارد و بر حرج برین
 زانمال روضه عصمت که هست از روی قدیر سایه جاست ساه قاصرات الطرف همین
 شیده از بحر عصمت سعادت آمده و عریان گلشن فردوس را جلالتین و ای جراح
 ل سیت مصطفی ای فاطمه و مادر سبطین و نور چشم خیر السالین و درین مدت هرگز
 تو ششاده نکرده ام که در یک روز دو کار دنیا پیش گرفته باشی امروز منم که ششغال
 ماسے درین حیدر حکمت است فاطمه که این سخن را شنید نو ذرات حیرات از دید و بجا
 فلت ای ماحدار سوره بل اسے وای شهسوار عرصه لافته و آسے خطیب منبر سلوفا
 اسے وارت مرتبه کار ولی و آسے طرار حله صفا وای راد از حضرت مصطفی و آسے
 یتیم شریعت و آسے شتی که طرعت و آسے سکوفه مانع الوطالب و آسے نواخته لفت
 سده و انخاب لفظ هم اسے و سے ساز و آل من و آلاه و سے عدد و سوره و
 من عارده و کاتب نقش نامه سر ل و خازن گنج نامه تاویل و منبر و منبرین و من
 حدن جو هر حسین و حسن و بناد و ان سینه و منک دولت وصال سب را آند و موت
 راق در آند و در و صلت با خیر سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 افتراق است امروزه بابر و فراق الفاق است امروزه اسی و دیده حال و دل و ندی بگفت
 و نیار که نوبت فراق است امروزه اسی علی در شش دیدم و اب دیدم بر سر مالای آینه و
 هر طرف سنگ و پیاخه گوشتی متفرکه است و یاد بر شیدیم که با آتاه تو بگفتی که از و ان
 نو دم سوخته و تنم که آتاه شد گفت اسے فاطمه س اینچایم و انتظار میسر فاطمه س اینچایم
 نظر گیتی فرمود که سطر تو اسے فاطمه زبان و راق از حد گذشت و مرا از شوق تو طاقت لباق

که در شفاقت من می نالد می زارد و سوز دل حسن حسین که در صیبت من خواهند داشت
 سترال ناسیده من که در دماغ من پیچ و قیقه ما قیغه اسبند گد اشت که بر
 رال اسبند پیچ من است کس و اسرگناه غاصیان بیچاره در گدردین غل گیر برین
 فاطمه باز نگریست اسباب دید گفت ترا گفتیم که زمانه مرا تنها گذار برو و بیرون
 من و اهدار یک ساعت را بخوان اگر حاجت کردم فبا و الا اندک من نزدیک و دگر
 سم و بریزر گوار خود ملحق گشتم پس اسباب ارخانه بیرون آمده زمانه انتظار برو
 وانه داد که باقره بن رسول پیچ جواب ساد و دیگر باره گفت با سیده النساء
 به خطه مدایع احایب نشد در آمد و حامد از رو سس سس کش در کشید و دیگر که از
 آه کانه نماحانه تقاور و نه لفا انفال کرده و وجه ثوجه از بین مضیق ما و حشت
 سر به است آما و قریب و وصال آورده اسباب از پاسه در فساد در و سس سر کف یای
 با هاد و صیغت اسس متولی عذر را چون سر و صه پدرت رسی از من سلام و نیاز
 رین محل حسن حسین ار در در آمدند و گفتند اسس اسباب مادر را چوست اسباب را
 بد دست کرده مشقه از سر و کشید سنا سنا گان بر صورت حال قوف با فکری که
 وی سس نهاده و نگار با اشرف صحابه آنجا بودند چون آواز گریه سبطین گوش
 رسید دانست که سر و نه مادر میگردد مر لطف میوش شد صحابه سدرال
 با ناز و آب سر و سس فله افسانند نازنا میوش آمد و پیش حسن حسین و سبب
 که اسس مخدوم زادگان ستماراه پیش و ویر اسس گرسد گفتند چگونه نگردیم و سس
 ام پیش دل بشد از دست دوست را بچیه جویم و نطق و و سبب حال خود که
 رینوفت سمران خان غر زهر و رسول عذر را در همانجا که قاشق نفس سس و سس
 والله سس را که در اسب نام در مود و سس سس سرگزارش آگاه و سس
 سس ار سس راه کل آن سس الله الله سس سس سس سس سس سس سس سس
 سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس
 سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس
 سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس
 یافته مرا سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس
 باز کرد و در سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس

قد صرح لکل اجتماع من علمین قرطه یعنی ہر اجتماعی را سیال و دوست داشتنی
 در پی ست، بگل و گل را چار چوبے باد سے مصر صرح دکل الذ سے دوں الفراق قد سل
 سبر طایکے باست بعد ملا سے فراق اند کے ست و نہ ست شد مفارقت از نظر کی
 مصر صرح وان افتقار سے فاطمہ را احمد بدر سنی کہ کم کردن میں فاطمہ را بعد از
 ہجران آن حضرت علیہ السلام مصر صرح دسل علی ان لا بد و م غلیل
 دلیل طاهر و عالم است با بر ستادہ کہ تیج دوست در عالم دائم نیست تیج قاعدہ محبت
 تا تمام قیامت قائم نہ تاکہ عادت روزگار زعداد و سیرت زما نہ نماید آنست کہ پیوستہ
 نہ تیج مفارقت رشتہ مصاحبت سے را انقطاع و بد و داغ فراق سر جگر و دستان قد کجا
 و مصاحبان ویر نہ ہدیر با سے فاکس را غیر از بن خود مست کایا ہر گز از ہما بار جا
 ریا ر سے وہیم ہا و دستان بنیدیم اولا و ہما نہ ہم نچہ دور سے کہ سارہ و سر
 اہل بیت و فاش آن حضرت بنسب سے چہ بودہ سوم ماہ ہمارک رمضان اللہ اعظم
 من الہر و در روضہ مدفونست با سب چشم در طر فی ارا خدا علی رضی اللہ عنہ
 رضی اللہ عنہ از زمان ولادت تا ہنگام شہادت و شہادۃ اللہ و آوردہ کہ اکثر شہادت
 علی امام اول ست از ایام اثنا عشر و شمائل و نہ مائل و سے از ان پیہر سے کہ رفتہ سر
 زان دگر میر بیان اسفضا سے آن توان کرد امام احمد جلیل رحمہ اللہ فرمودہ است کہ از
 بیچ یک از صحابہ کرام رضی اللہ عنہم آن قدر فضائل ہمارہ سجدہ کرد از عمر المؤمن علی
 رضی اللہ عنہ رسیدہ است ولادت و سے کہ بودہ است بعد از عام بقیع سی سال و چہ
 سیزدیم ماہ جب شہید شد رحمہ اللہ آوردہ است کہ درین ہر و سے بود روی نوہ ہجر و عباد
 آوردہ و کہ و تقو سے و زما و شہادت بر دنیا سے و نہ و متاج فانی آوردہ ہیبت کو سے
 رفتہ و کینے گشتہ ہر چشم خلق چون گنجہ نفعہ و نام و سے شرم من و خست استیفا
 و نیز بہ بین مشہور بود و و سال از عمر و سے کہ شدہ درین مدت از طاعت و عبادت
 انور و ملوک گشتہ و فنی و عبادات گفت الہی از بزرگان حرم محترم خود کسی سے نہا سے
 ضرر و عا سے بلہ ریاسے و سے بہر و ن اجابت رسیدہ و ابوطالب کہ بفرمیں رفتہ بود
 تیار شد دی تو بہر و شرم چون ویرا و نہ تعلیم تمام کردہ سیر رسید و در ہلوی خود بنیاد انداختہ
 کہ ہمہ بکے ہر گز

سے آغار فرمود کہ ایک شخص ایست شمس
 سم فرسے البیہ : یسید الہی حکم کس ایچہ خواہست
 ستودد کہ کہنے بخواند در جواب البشان کہ
 ، شایع علی اسے استحق من اسے ایس
 بن وزیر زمان پیش این نام آرام دل در
 رسول صلی اللہ علیہ وسلم بخانہ ابو طالب اندہ
 تار سگداس اسے فرزند و برادر زویا
 مارو سید پرو چو کہ مرا شتر سیدہ سبا دا کہ
 اللہ علیہ وسلم کہت دی ماور علی ماسن ہرگز
 در دروی علی شمسیت و علی نہایت اور
 نقا صلی اللہ علیہ وسلم مسام علی سیدہ ماروہ
 شمسیت لوی جان ی اید اید دسا اسن او
 پیروی اوست و چون نظر علیہ سال
 ستاد در روی مسایک آن و رفت علی الد عایہ
 پر مارنیں طوس را با فتم خرم دل اند و تفس
 دیرا از گوارہ بیراز ، آرد و سرشار گرفتہ روی
 علیہ نہ بدید زما ، آن حضرت را صلی اللہ علیہ
 زہر شمسیت کہ سرار و ماسحق علیہ الوسیہ بود
 دھیند و گنجد اند کہ تہ در انکہ ابو طالب را
 تا مردی کہ بوسے رسد حضرت رسالتا شمس
 ست ، آن نو کہ در سدا ر حال از جیان از پریشہ
 شد ہمیت نفر جہر گر خشمکان عشق سنان
 میں رسول صلی اللہ علیہ وسلم شمسیت قرا تہ علیہ
 پرا می شمسیت چوں جانب برآ دی شمسیت گشت
 حضرت رسول صلی اللہ علیہ وسلم کہ

طواف تمام کرده گفت طواف تمام کن اگر آنست که در دست زاید است گروه و در خانه
 که هر دو که سر خداست در کتابش که المصطفی از بنی برین خنسا لعل یکند که من اعما سن
 عبدالمطلب و حبیب از بنی عبدالمطلب که از او بیت الحرام نشسته بودیم که فاطمه بنت
 اسد مسجد در آمد و ال آنکه جانده بود به سینه از حمل و سه دست نه ماه گذشته بود و طوطی
 اشتعال نمود ناگاه اثر طلق و علامت را درون بر سر سینه طاعت و محال بر رفتن از
 مسجد نماز گفت ای خداوند خانه بگوشه ای این خانه که این ولادت را در این آسمان کن
 را و گویید ویم که فی الحال و بعد از خانه کشاده شده فاطمه بنحانه درون رحمت و از
 نیشتم فاطمه گفت و انچه استیم که خانه در اکیم نیشتم در روز چهارم درون آمد سینه را در دست
 گرفته ایام بود و دنیا کشته آورده که پیش از علی و بعد از علی هیچکس این شرف نبوده
 که در خانه کعبه متولد شده باشد و درین معنی گفته اند **شعیر** ولد تری الحرام
 را محترم امر طاعت و طاب و بعد از آنکه ولد **طابت** گوهر چو یکا بود و طاعت
 نیز پاک بود اند سیاه جسم کعبه در وجود که کشتن زمین کعبه صفا داشت
 لاجرم **بروش** سعید و جهان جلو نمود فاطمه چون با سینه از مردم بیرون
 ویرانخانه آورده در ده نهاد و الوطاب را شارب را در ایوان طاب و سیرانه بیامد
 در پیش مهد تار خمار علی راه بندید شغل دست از پند بیرون کشید و دست میدار گرفت
 و گفته اند روسه وی را بخرد مشید و در آیتی آنست که مادر خود است که پستان در دامن
 و سه نهد نگذاشت و روسه مادر را نیز خراشیده ساخت ابو طاب گفت ای
 فاطمه این سیر را چنان نام نهاده که بچه را جدا است به بچه شیر می ماند گفت او را بنام دین خود
 مشید کرده ام ابو طاب گفت سن او را زید نام کردم نام مقصی که جامع تمام اهل قریش بود
 پس فاطمه دست او را فرو بست و همه مشغول شد چون باز برگشت و دیگر که بچه را می خواند
 گیتیه و دستها بیرون کرده اما چون خبر ولادت علی بخبرش رسول صلی الله علیه و آله رسید
 که ویرا چه نام نهاده اند بر من به سینه نه که پدر ویرا زید نام نهاده و مادر اسد حضرت
 صلوات الله و سلامه علیه فرمود که نام خوشش علی عالی بهیست می باید نهاد
 فاطمه که این سخن شنید گفت خدا که من از این نفی شنودم که نامش علی نه را پنهان
 میکردم و در دایه بهیست که میان پدر و مادر در مشید وی مجاز است میرفت اتفاق در مشید

در مشید

این حال مشاهده فرمودند که ایشان فاطمه گفت سبب این گریه چیست و جواب داد
 منم که این کسیر مرعسل شده و بدو زن هم پیش دی میگردد دم سکه آنکه گشته
 در روز اولی علی بن ابی طالب و در روز آخر من او مرا و او پختنست و جیاد
 که آن سرور و انوار الله و سلامه علیه ارد را القود بسجرا سرور انتقال فرموده
 خصل آن سرور بود و حنان منم نمود که آن حضرت صلی الله علیه و سلم از دست
 پائی آنکه گشته او را گرداند و در کشتن را آورده که آن حضرت صلی الله علیه و سلم
 علی بن ابی طالب پیوسته است و در دست گرفته او و در پائی او کشتن را بر کشتن
 تریب به بیج سالکی رسید در وقت شکی ولی بر گشته در میان فریش به پدید آمد
 خدایک سالک مردم بسیرت تمام منم گدرا نیدانه و الوطالب عبدا الله بود و
 رساله به علی بن ابی طالب و سلم ما عسقم خود عباس گفت که تو نذر اگر سکه و الوطالب
 و حال بسیار دارد و مردم به ناما منم علی و فاطمه در نامه او مصرع پیش آمده
 که شکر رستم است و به تاسرویم و سیرت و زن منم از آن او و در ایم تاسکیدار متو
 و شکر یابد ما من قبول فرموده حاضر رسالت رسول الله صلی الله علیه و سلم خانه
 آمدند و در حدیث حال با او نگر گشته بود و او را که عقیل را از اسیران من ما سرور
 و باقی را تا او این سخن میفرمود: صلی الله علیه و سلم و سلمه علی را قبول کرد و
 در نیکو است و رسول الله و کمال حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم می دونان
 صلی الله علیه و سلم منم شتر و سکه ای که آورد و چندیان ملازمت ایشان بود
 تا آن هنگام که فاطمه را بر سر او و در محراب حبش ایشان منم منم و در
 این محراب بود و او تر است و اس گشته او را خوشتر آمد منم که در حبس مکینه
 منم قبول واقع شده و شتاب آورده که روزی رسول الله صلی الله علیه و سلم بخانه
 علی را خواند و فاطمه را به سیرت که سیرت منم تو کجاست گفت با رسول الله صلی الله علیه و سلم
 جعفر بن ابی طالب منم ششم کرده سیرت و روست و نزد من قیل و لعل سرور و رسول
 و سلم که سیرت را فرمود که منم که و سکه کجاست آنکس آمد و گفت یا رسول الله
 در خور است رسول الله صلی الله علیه و سلم آنجا رفت و سیرت و منم و در ای
 افتاده و در کشتن مبارک خاک آورده منم رسول الله صلی الله علیه و سلم آن خاک

مصلحتی ناله که ندارد و آل من و اهل انحصار او موجب را نیکواری است ۴۱ سبب خواری و
 گویا سبب است ۴۲ دشمنی و بی انگشت دریا ۴۳ هم به سران عادی عادی ۴۴ در خواست از دلا
 ۴۵ امام مستحق است؟ نقل کرده که یکی از صالحان این است گفت شکی قطعا من را در خواست ندیدم
 که قائم است به است و همه خلافت را در حساسه نگاه حشر کرده اند و هر یک که سیدم دار اینجا
 در گذشته تا نگاه دیدم که رسول صلی الله علیه و سلم سرگشته و مضطرب و کوفت و خسته و خسته
 مردمان را با سید بن ابی طالب ایشان رفیق که مرا آب و بهیدند و اندیش حضرت و سالت علی
 علیه و سلم آمد که هم رسول الله انشان را بگویم که مرا آب و سید رسول صلی الله علیه و سلم
 علیه و سلم فرمود که مرا آب بخور بنده دار و گفتیم حیران رسول الله گفت از آن سبب که میبایستی تو
 شغف است که علی را ندانست میبکند و در سبب گوید و تو را منع نمی کنی گفتیم یا رسول الله منبرم
 که قصد بلاک من کنند و مرا استقامت آن نیست که منع دی تو فرمود رسول صلی الله علیه و سلم
 کاروی بر من داد و فرمود و بر او بکش من در جواب و بر او بکش رسول صلی الله علیه و سلم
 علیه و سلم آمدیم و گفتیم ما رسول الله را نخواستیم فرموده بود که من کس رسول صلی الله علیه و سلم
 فرمود که ای حشمت و میرا آب ده امیرالمومنین حسن بر می آید و مرا آب داد و من کاسه را دست
 مبارک و سبب گرفتیم و بهیدیم فرمود یا سید بعد از آن از جواب سبب است چه باز تر سبب است
 ساختیم و بنماز شمول گشتیم تا آن را که معجبه میدنا نگاه آورده و بعد از آن من را خواست
 بکشند از گماشتگان حاکم آمدند و بهایگان را میبناهند گفتند من ما و گفتیم سبب است
 این خواست که من دیده ام و خدا تعالی آنها را است ساخته است مرا حاکم و شمس حاکم
 بهتم و گفتیم این کار سبب من کرده ام و مردم ازین میگناه اند حاکم گفت و اسے رتو
 این چیست که من گفتم این جواب است که من دیده ام و خدا تعالی را رتو
 ساخته گناه من چیست و جواب را ما و سبب حکایت کردم گفت قسم خدا که اگر خدا را رتو
 و بر او که میبکند سبب و تو هم نیز میگناه اند و اعلى حاکم راست می گفت که گناه آن ناکس بود
 که ابن عم و داد و مصطفی را صلی الله علیه و سلم ناسرا می گفت بیست ناسرا بر که گفت
 و بر که سبب است سبب است و سبب است سبب است و سبب است سبب است و سبب است سبب است
 عظم آورده اند که و سبب است و سبب است و سبب است و سبب است و سبب است و سبب است
 نزدیکی سبب است و سبب است و سبب است و سبب است و سبب است و سبب است

از آنجا که گشتن نیست گفت و الله اعلم بحال خوانند و شنیدند
 ایشان و موضع مردن ایشان آنجا که گفتند یا امیر المؤمنین این چه موضع است و چه
 که این کرامت اینها قوس را بکشند که حساب و درشت در این عهد از آن برفت و بکشند
 تاویل من و دست داشت تا آن روز که واقعه امیر المؤمنین حسین رضی الله عنه واقع شد و آن
 از شریکین آن حضرت قلوب اهل اسلام تنگ و دردگین و صحنه سوخته است و موقد حیرت
 در کانون سینه های امیر سید امام حسن و علی قلوب و صحنه سوخته است و بسیار خسته
 در همان زمین واقعه در زیر دال است و زمین در آن واقعه نیست شبها که کنار
 آسمان رنگش قوی و غول می آید و چشم روشنشان زمین و واقعه اما انقلب مرتضی علی
 سپاه است چون امیر انخل و بنیہ البیاد و عیوب الدین و کراغیر و سرار و اسیران
 و اشالی این و حضرت رسول صلی الله علیه و سلم و اورا بسیار دوست میداشتند و در حبس و
 سلیم از مسند امام احمد حنبل رحمه الله و کورستان که حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم و
 حسن حسین گرفت و فرمود که هر که مرا دوست دارد و من هر دو را دارد و بدین نشان را دوست
 دارد با من باستد و در قیامت در هر چه من و در هر دو کس الا خدا را به از این جبل یعنی بهر
 نقل کرده است که دوستی من حضرت است که آن سینه را بکشد و دشمنی من نیست که آن
 حضرت نفع رساند و در هر آیه است که در دست حضرت رسول صلی الله علیه و سلم نشسته بود
 علی بن ابی طالب صلی الله علیه و سلم و اورا در کنار گرفت و میان و چشم او را بوسه داد و عباس
 بن عبد المطلب حاضر بود گفت یا رسول الله این کس را دوست میداری گفت ای علم
 او را دوست میدارم و بسیار دوست میدارم و بندگانم که کسی او را از من بدست دوست
 دارد و دوستی من بهر چه او را دوست دارد و صاحب و ستاده و دوست مرا دوست
 و دوست فرموده (نام نهاده) که در دست من خود آورده که سلمان را نبی الله صلی الله علیه و سلم
 با بسیار دوست میدارم و علی را گفت من از حضرت رسول صلی الله علیه و سلم شنیدم
 که هر که علی را دوست دارد پس بدستیکه مرا دوست دارد و هر که علی را دشمن دارد بدستیکه مرا
 دشمن داشته است و حضرت رسالت صلوات الله علیه در باره او حاضر بود
 که خدا ما دوست دارد هر که علی را دوست دارد و دشمن دارد هر که علی را دشمن دارد و در حقیقت
 فکر است و دوستی من دوستی علی بن ابی طالب است که دست گیر دین ابرو و سر او را بگیرد و گفت

در بهم افکار و ازان که بود و الهام نورانی

لبنیایه مصرع و اسرار کسب

ما قدر شرح کند از وصف صورت

مگر بگذرد با نهایت چه حاجت سب

از سر جا آورده می شود در جمله

ناتمام معلوم است و حساس

موسسه محقق و مفهوم و اعلم او برهم

کامله انانیتیه العلم و علی باها

است مختارش و هم در علم و هم در

الاست که کسی پیش از وی نگذرد

که روزی به پیغمبر بر آید و گفت که

هر چه می پرسید پس در سینه و زبان

است و است و علم و علم و علم و علم

مانده است مرا حضرت رسول صلی الله

ست که اگر فرما رسد مروریست و

و کنم و را نشسته و هم بد افش

را از تصدیق ناسید و شک نیست

است و علم است و علم است و علم است

رباب از علم و علم است و علم است

بر موده و علم است و علم است

است و علم است و علم است و علم است

دل که جان خرد و ز دست ساس

از خلوت او بنابر تکبیر خرام می شنود

نقل کرده اند که غلام وی در سینه

و اما آخر امیر و عشق و آوار نگاه کرد

ہا از ان جمعہا آن مقام از مردمان بر سر آمدہ بود من یہاں سے ستر افتادہم و در خواہ
 م دیدم کہ قبر مبارک حضرت علیہ السلام شکافتہ و از انجا مردہ سے بہرون آمد
 بنفیدہ پوشیدہ مرا گفت ای ابو عبد اللہ ترا اندوگین نمی سازد انچه این شخص بگوید
 بگوید گفت چنان خود کہ شداد بہ بین کہ خدا تعالیٰ باوے چہ بیکند چون چشم بکشادم و
 علی سیکرد از بالای سے بفرستید و در پاک شدہ لفظ ہم نامیکے کہ عام نبض مرتے
 مردہ خرد و دست ساقی فزا سپردا کش سپیدہ حال او امر و زہن تو غمت و فزا
 شمرہ من بنیاد ہم کہ از چشم اکی چون رہہ و دنیا نچہ حضرت رسالت علیہ السلام
 دست سپردا رفت من سجاد نقالی نیز اورا دوست داشتہ چنانچہ در غزوہ خیبر منقول
 کہ حضرت رسول علیہ السلام فرمود کہ من فردا این را سیتا بہت کسے و ہم کہ
 اللہ رسولم دوست دارد و سے خدا و رسول اورا بیکند اللہ رسولہ دوست دارد
 و رسول سے اورا دوستہ قریب امیر المؤمنین بیکے سردر گاہ آسے حلت عظمتہ
 بکلمہ ازین حدیث معلوم توان کرد کہ در وقتہ الاحباب از جابر بن عبد اللہ
 سے بہرہی اللہ عنہا رواست کردہ کہ رسول علیہ السلام در عین محاصرہ
 علیہ ابن ابی طالب را لطافہ و ادب طریق راز و خفیہ بنجان گفت و زبان سخن
 رفت علیہ السلام کہ سلم ما علی امتداد بافت مردمان گفتند محب راز و شہ راز
 ہم بکوش گفت رسول علیہ السلام فرمود کہ ما انتحیہ و لکن اللہ انجاہ
 را بگوید باو سے راز سے گفتہم اللہ تعالیٰ باو سے بخو سے سے خود و امتنا
 و در هیچ نفسائے نہ کرد دست و تر د سے نیز آورده ذکر کردہ کہ خدا سے ماو سے
 سے سپر مود سے امر کردہ بود مرا کہ ماو سے را کہ گویم و محبت را را اکی نشانہ قرب
 و او شاہی سنت مشہور می محرم او بود کہ علیہ جان را محرم او گشتہ ستر
 بارہا کاشا فصل نامہ شریلی و خازن کف خانہ تاویل و ابن محمد بنہ ہم
 و جان پیغمبر از حق شاد و اما صفات حمیدہ و سمات سینہ مدہ آن حضرت از
 باہم افزون و از چیز در اک و ہم پر و نسبت و شہار حقیقت حال حاج قنقش بنجام
 عقلا و خواہر اکبہ عرفاء فضلا لا یخ و پیدا و لعل و ہویا است ہمیت و شرح حسن او
 و شکر کہ شہ و مرآت آفتاب اللہ تعالیٰ علیہ السلام و صاحب کرامت ساطعہ

اسمیرا بر همه عالمیان واضح است
 موهبتی و توحید با نور مناد شده صدقات
 اری یعنی اندر عنده نفس موده که ندیدیم
 ت از تنای دنیا فاسد فرو بسته بودو
 در افسار آده رسته که بدتها سست شده
 الطعام باقیمت طهریست سست و طعام
 سرور کار من مانع نیابد آورده اند
 در انجا ز و نفره بسیار جمع آمده بودو
 تا با صغرا و دیا بیضا و نرغیر می ای نزد
 البی بی بی که من و نرغیر مبلوہ دل فریب
 سه طلاق داده ام که حجت در ان حال
 چگونه عشوه دنیا مرا فریب دهد
 شمعین بود و در دنیا اسیر که مرید
 ت در شوق باد آورده که بود ایات صحیح
 ما در قسنتح تلاوت قسرتان میکرد
 با آن که کرب رست می استند خست تمام
 ان فاطمه روایت کند که گفت در شی
 بندهم که زمین با و حق سخن میگفتند با مدد
 آن حضرت صلوات الله علیہ و علیٰ آله و سلم در آن
 به پاکیزگی نسل پسندیدند خدا تعالی بختند
 دید خیار خود را و دیگر بر و س زمین
 و رست که در وقت تو چه معصومین محاب
 تانستند آب بنیاد خست میر شایانرا
 بیابان معنی خستند و از ساکن آن و پر
 ست محاب گفتند یا دیر المصنین

نزد

نزد

اوراد و گفت ای غلام آواره باش و دی گفت آری فرمود که مرا جواب نده و گفت
 منی استم که ترا بچشم آرم گفت من آنکس بچشم آرم که ترا بران سید است که مرا بچشم آرم
 شیطان را پس فرمود که برد ترا آرد و در راه خدا و تا زنده باشم موت تو بر من است
 در این غایت برداری و نهایت حکواری است نیست آراسته بود جانش از زیور علم
 بر فرق سحر بار کنش انفس حسم و ازرق اخش حکایت کرده اند که در زوال
 حکایت از انور لیلیه مغرب تا غده سحر قد و تصرف دی بود پیاده در بازار کوفه ای گذشت و مردم
 به معاملات خود مشغول شده و از روی خبر پنداشتند و بر سر وی انبوی می کردند می فرمود که
 راه و بهیما میر خود را مردم آواز مبارکش می شنودند در راه بر وی خالی میکردند و در راه سینه
 اند که ردی بعضی از حوایج خانه خریداری بود و نمود سرشته یک از خدام عتبه وی پیش آمد
 که یا امیر المؤمنین این یار ما بنده و تا بردارم فرمود که احوال این چه سلسله
 میر رعایا الان ندارد ترست به بدو نشان نهادم گفت تو خلیفه زانی را نام تو
 این صورت حال تو نسبتی ندارد جواب داد که لا ینقص الرجل من کما که ما یکله الی عیاله
 از کمال مرد هیچ کم نکند بار که براس عیال می کشد تا سخاوتش در مرثه شترانه
 بر مجموع صفا و کبار مصراع خفته نماند و بر همه چون روز روشن است و امام و احمد
 در سبب نزول آورده که مرکز دائره مناتب ابو الحسن علی بن ابی طالب که همه جمیع
 از تسلیع دنیا چهارم دشت از خراج لایه خود باز گرفته در راه رضا سے حق تعالی
 سر درویشان نفقه کردی که بظاہر صیغه در سر و یکی در بر و نورانی و یکی در شب ظلمانی حق تعالی
 این آیت فرساده الذین ینفقون اموالهم باللیل والنهار سرا و خفایه فلهم اجرهم
 و علی را بهشت لایق این خدمت تفریق کرد و تقدیم این عمل بر ثنیت نجات جلوه داد
 حضرت مصطفی صلی الله علیه و سلم پرسید که ای علی ترا چه بران دشت که بدین نوع
 تقدیم نمودی جواب داد که طریق صدقه را مردن از چهار ندیدم حجت طلب شما را فی
 جمیع آن طرق با التزام نمودم و تنها سے من آنکه بی از دنیا شرف قبول یافته بموقع رضا
 رسد و مقصود من که شش خود را عبودیت من است حاصل آن حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم
 فرمود یا بن ابی طالب الان لا اکاب الی سید ابی طالب آنچه مقصود تو بود یا بنی
 و بهر آنچه سے جنتی و اصل شریک و فقه رنده و شایسته و سه و اهل بیت وی طعام خود را

پدر و احد بر حق ملک اعداد و ارباب میسر شد از معاشرت سید مختار و مقامت ارمه کفاردان
 باب پنجم گفته کافیت که لافته الاستیلاب الاذوالفقار در حرب خندق عمر
 چون عسکر و دراکه بود که رزمه ضربت بمشیر و نیش سافت و برگشتن در خیر شریست از
 ولایت حیدر که تاقیامت سر لوح دها سے آدمیاں مسطور است و بر زمان کافیه عالمیان
 نیکو رر با سخی اسے خاں سخن ز دوست دل تو تراب کس آ آاد ساز کعبه و خیر نراست کن
 با برپا آن جناب گرفت انس انس گیر و بر سرچ اخشاب بود احتساب کن و دلم حیدر
 مصر مصر در اقصای اوصاف چمن حواد بود و چون سطور سے ایمین اوراق گنجائش
 تفصیل صفات مرقضو سے مدار و مقصد اسے از تالفت ابن کتاب ذکر احوال شہداء
 اہل بیت است برین قدر مختصار افتاد بہت ہر حق قسم در اوصاف کہیت است از
 ہنچان پیچ کہتیم کہ چندانست بہ بیان شہادت حضرت علی رضی اللہ
 عنہ و حال شہادت ایشان بران وجه بودہ کہ چو بر سر بر خلافت متمکن شد و واقعہ حمل
 و صفین کہ اہل صیل آن در تو انچ رستم ثبت یافتہ واقع گشت و قصہ حکمین بر خود گرفت
 چہار ہزار کس از عباد و زہاد کوہ ارتکرا میرا مینین سکا سیر و نرفتند و ہر اکام اللہ
 و نہشت ہزار کس دیگر ہلال میوستند و کھرو را نزل اساختہ اس کو اہل ہر خود میر
 ساعدت و این طائفہ را حارج میگوید مرتضی علی رے اللہ عنہ اس عمامین ہنچ
 عنہ نزد ایشان فرستاد تا ایشان را بصیحت مودہ دار گردیج و صہ نفس اورا قبول نکردند
 و گفتند علی حکمیں را رضی اللہ عنہ از و کہتیم ابن عیاضی بار آمد و سکا و سوار شد
 نزد ایشان رفت و بالایشان آمار سخن فرمود و مروین یہ نوع و حر تو ص بن زبیر کہتند
 یا علی گناہ بزرگ کردہ تو نہ کن و سپاہی تربت و دنا بکرب شامیاں رویم اسیر
 گفت من حکمین نمی کردم تمام لودہ کردہ کہ ترک حرب کن و اگر نہ خود آمدہ اید و آخرت
 میکنید یکے از خار جہان گفت اما تو حرب را بہم کہد و سکا گفت تا ما من حرب
 نکنید من با شما حرب نکنم و الفقه ایشان ہر تہر مرد سے فرستادند و طلب کردند ہنچان
 لودہ ساختند امیر خیر ایشان میستند و التفات نمی فرستادند و در کربستہ ترتیب
 سے نمود کہ لشام رو و یا خبر برسد کہ حارج فساد میکنند و قبل و عارت سلما نا اقامہ
 سے نمایند و میگنید چو سکا لشام رو و ما رویم و کوہ را نمار کہتیم سپاہی فرستادہ یا یا انہ

اجابت ده تا بداجا رویم شاید پیش از آنکه هیچ قوت نماند باب رسیم امیر فرمود که جنت
 آن نیست و همان لغله خود را همانا قلمه یافت و عاقله استارت کرد که آنرا کما وید چون
 مقدار سه خاک برداشتند سبک بزرگ پیدا آنکه هیچ آلتی بران کاری کرد امیر فرمود
 که این سنگ بر بالای آبست جبهه کشید و آنرا بر کشید هر چند اصحاب متعجب شدند و جبهه
 کردند و توالستند که آنرا از عاقله بچند باند چون حضرت امیر آنرا بدید از کعبه فرود آمد
 و استیمن از ساعد بان در نور دید و انگشتان مبارک بر آن سنگ در آورد و در کرده
 آن سنگ را از بالای حشمه در انداخت آب طاهر شد بجا بخت صافی و شیرین و خنک
 که در آن سفر بتر از آن آب نخورده بودند همه اصحاب آب خوردند و آن مقدار که خواستند
 برداشتند پس حضرت امیر آن سنگ را برداشت و به بالای حشمه نهاد و فرمود که آنرا
 بنحاک ما نیاستند چون راهب آن در آن حال را مشاهده کرد و فرمود که پیش حضرت
 امیر بایستاد و پرسید که تو بنیامیر هستی فرمود که نه پس گفت تو فرشته ای گفتی
 پس گفت تو کیستی فرمود که من و اوستیامیر مسلم محمد بن عبد الله خاتم الانبیا صلوات الله
 و سلامه علیه راهب گفت دست بپا که سلمان بشوم مرتضیٰ شکر دست بوی داد
 سیر دیران گفت استبدان لا اله الا الله و اشهد ان محمدا رسول الله بعد از آن امیر
 از وی پرسید که سب چه بود که بعد از آنکه مدت مدید بروین خود بودی امروز ایمان
 آوردی گفت اسرار امیر المؤمنین نبایست ایمان دیر بر ای کشنده این سنگ است و پیش
 ازین سهار کس درین دیر پروده اند و در کتب خود دیده ایم و در علمای خود شنیده که درین
 موضع چشمه الیت ویر بالای آبست که آنرا اندر اند و کندن آنرا نتوانند مگر بنیامیر یا دانا و
 بنیامیر پس چون دیدیم که نوک آن کرد که من بآرزوی خود رسیدیم و آنچه انتظار
 آن می بردم یافتیم چون حضرت امیر آنرا شنید چندان بگریست که محاسن مبارک و
 از آب دیده تر شد بعد از آن گفت بسیار مر خدا را که من نزدیکی می نمودم و در کتب او
 بگریزیدم پس آن راهب ملازم امیر شد و در پیش می با اهل تمام مقاتله کرد و چندی آنچه
 شهادت شد و امیر بریده نماز گذارد و در ادفن کرد و برای وی از خدای تعالی آمرزش طلبید
 و غیر ازین اگر استهاسه ایشان که از دانه شرح و بیان بیرون است اما ملوه جزایقی
 بر هیچ بنیاسه مخفی و سطوت شجاعتش از هیچ دانا که فتنی نیست آنچه در غنچه در که

مارا محبت کار و ارج پیا یا ساخت که اگر متوجه شام شویم نمایک ایشان جانان با نجات کنند
 وزن و فرزند مارا با سپر سلا بر بند بر نشسته شد که طفره میکیر بپاسد ایشان کسید و دیگر مارا
 عجب الله صبا پیش را سرد ایشان فرسداد و مهم بجائے رسید امیر خود سرد کیا ایشان دست
 و ایشان را پند داد و از عذاب خدا تخلف نمود و نیست بنر کس روسے امیر بسا
 التوبة التوبة مے گفت بعد و سرار سے دنیا ز سے گریتند تا با بشکر اسلام سپر
 ابی کماله حلاج لودا و نیز باده کس از خاص خود از ندهم خوارج خرج کرده فرد یک
 مرتبه آمد و خوارج عباد شمرن و سبب را سببی و حرقوس بن زبیر را که ذوالشده گفتند که
 امیر خود ساخته روسے به نهران نهادند امیر و عفت ایشان روان ست و حضرت رسالت
 صلی الله علیه وسلم از حباب علی با این طائفه حرواده لود و ایشان را ما فین الله و شوا
 آورده که حضرت رسول الله صلوات الله علیه علیه مرست را بنی الله عه حسد داده بود
 که حمار و خواسته کرد و کجاخته مار قنیز از دین سینه خوارج که در میان ایشان شخیصات
 که بجای یک دست و سے یا دوه گوشت باشد سر دروش و سے چون لستای رنا
 برلن گوشت پاره موسے جی باشد چون ام سروع دای و الله یه لود و مهنر خوارج
 شریک این و سبب را سببی و امارت او اسشیخ اصفیائے در دلائل خود وایت کرده است
 با ستاد و دست از ابو سعید جدر سے رضی الله عنه که گفت سرد کیا رسول الله صلی الله
 علیه وسلم لودیم و دینر سے قسمت سے کرد و سے از بنی تمیم که او را ذوالخو نصر الله
 سیاه گفت یا رسول الله عدلی کن حضرت رسول صلوات الله علیه علیه فرمود که و یک
 کیست که عدلی کند اگر س عدلی نکتم فاروق اعظم رضی الله عنه گفت یا رسول الله در دستور
 ده دین کس ناگردن او نرفم حضرت صلی الله علیه وسلم فرمود که اسے هر گدا را دارا که او را
 یا راند که هر یک از شما فقیر شمار و ما ز خود را ما ذات ایشان و روز خود را باروز که ایشان
 قرآن خوانند و از چنبر گردن ایشان تجاوز نماید بیرون روند از اسلام سیرت همچنین که
 شیراز کمان بیرون رود پیش روایشان مرد سے باشد سیاه یکے از دویا زوی و
 بتل پستان زنمان و بیرون آیند برترین فرقه اوسیان ابو سعید خدری رضی الله عنه
 میگویی که ای مسیحه بهم که من شنودم این سخن را از رسول خدا صلی الله علیه وسلم گوئی
 میبهم که امیر المؤمنین علی کارزار کرد با این گروه و من با و سے بودم پس بغیر موعود آن

چو امر دہر و در حرم آسمان مستعد و چو باران رخسار نون خوں فرو برخستند، مخا لفسان
سرمقدّمہ کہ ترتیب کردہ بودن لفظیں معلوم است کہ داد و دہدہ کہ تصور نمودہ بودند
گفت **پہیت** سر اسعد دل ز اسیدے کہ داشتند اسرار علم مستند در سگے
کہ کاستند **شکر** اسرار از مہر و اندر بوم بصرہ من بستا و کسیم غناستہ اور بہر گل
مرا دار کشتن نقد جا کہ انفس مد سید **پہیت** صبح طہر از مشرق انوار سر آمد و اوجھا
نقض داشتہ بود و اسعد از ان چہاں سر از ناکس ہستہ ہزار و ہصد نور و کیمین عصر
نقض شدہ نہ کہ گس گرختہ جان از ان و ربطہ خوکار ہسرون سر دندہ و از شکر مر نصیعت
یہ تن سہرت شہادت جہشندہ و ماتے لشکر رخت زہد گانی از ان دریا سے خون حاصل
سلامت کشیدہ ان شیر فرمود کہ ذوالند بہ را کہ سپہر صلی اللہ علیہ وسلم از نشان ایدہ بود
بگوئید کیا بختستند و نیا نند جہد گفتند شاید نندہ ماستہ و در معرکہ سرب
فرار نمودہ حضرت امیر سو گندہ خود کہ داشتہ من و نوع نمی گویم و یاس من و نوع گفتہ اند
اور کشتہ سے بابہ دیگر بارہ اور بختند در ریحہل تن از کشتگان یافہ بہمان
صورت کہ دے را از بنے صلی اللہ علیہ وسلم روایت کردہ بود پس مرتفعی کلمہ فرمود
کہ کیت کہ کوفہ رود و حصر فتح ماکوفیان رساندہ ابن مالک مراد سے پیش آمد کہ با امیر ابی
من بروم و این قرہ اہل کوفہ را ہم اسر فرمود کہ سر و کار خود فی سبیلہ ساختہ اہل تاریخ
سراشتہ کہ اصل ابن مالک اسر نمود و او ہمراہ آل مروان کہ یہ قتل ذی النورین علیہ السلام
عہدہ آمدہ بودند آمدہ بود و گیس از ان کہ فرزند او در شکر مرتفعی کلمہ رسی انفرغہ بود
در واسطے آنست کہ امر و رفت تو ہم بجزب خوارج از ہمہ جا مردود و ملامتہ بود و از
من دہن آمدہ بودند و ابن مالک با انشان بود و سہ لغایت زشت صورت و
سکین با سبک **پہیت** ازین ہا شہد روئے تیرہ رائے دوی مدتی
ناخوش افتادے و بہر کیا از ان سال کمنہ و سر کہ نزد امیر سے آوردندہ امیر قبول فرمود
و ابن مالک شمشیر سے داشت لغایت قیتمہ پیش امیر آورد و مرتفعی کلمہ روی از دیگران
رتجہ آورد و مرص قبول ریمہا و عاقبت ابن مالک مکلونہ پیش امیر آمد و گفت **پہیت**
مکونہ است کہ از یاران و ہمراہیان من ہدیہ قبول میکنی و دست رو بہ پیشانی من نمی
دائیمین شمشیر سے قیتمہ کہ شاید در عربا و سہ شمشیر دیگر باشند این بلو از من نمی ستا

[illegible]

از زمره و آخر عمارت شریک بود از شمر و سبب ان اختیار کرد و صفت ترنگاری و شست ترین
 امری و غسور احوال خود متوقع شقاوت است اندک و مسرانی صریحی که پیش کرد و رسید
 به پیست زانوی مالکار و طبع میخون به نریدان شقاوت ماند مجوس انقصه
 جمیع عورات مد که از ان خانه بیرون می آمدند ما چاهما می ماند و ویراها می
 گوناگون و در میان ایشان زنی بود بسیار جمیل نام او قطام و در عرب محسن و حال
 او مثل زنده می چون چشم ابن یحیی بران زن احسا و شعله عشق او در کانون سینه
 یکیند است برافروخت و خرمین صبرش بشماره سری مجست او سوخت به پیست
 شکر کشید عشق دلم ترک جان گرفت و نصیبم گریه یاسه سر اندر جهان گرفت و
 آفرینست و قاتل یزد صا از پیش برده شسته نزد قطام آمد و گفت ما اسے دلازم
 ما رین از کدام قوم و قبیله جواب داد که از تیم الریاسه و آن مجبده خواج له دنیا و حیات
 امیر و نهران جمیع از ایشان فضل رسانید به بود و پیر و برادر قطام و واده نین از
 خوبان او از جمله آن فتهلان بود و انقصه ابن یحیی گفت ایام است ام از ان
 یعنی تو سیوه ماشوهر دار که گفت مشوهر دارم گفت رفت سکیه مشوهر ده که
 ترا هیچ کس بدان ملاصقت نکند و از فته او این اسے قطام گفت درگاه است
 پیشین مشوهر به تقاضایم می بایم ان یحیی گفت اکنون که مانده اجاست کن از خانه که
 سبب جنسیت بود دل قطام حاسا و سه نائل شد به پیست دره کانه به افش و تا
 جنس خود را به کجگاه و کمر راست به گفت همراه می یانا و ما و میا سه خود مشورت کنیم
 آن ملعون ما آن ملعون بر فتنه تا در سرا می وی که به قطام بهمری خود در آمد و سر بود
 تا در سرا می را فروستند و چاهما می که تکلف یوشمید و پیراها بر خود سحر و باران
 به پیست تو به پیراها دلهایم رویه از کسان وین دم به یواس پیرا به سستی قصه
 جان به بد لایق دار که بایس جلوه کنان به مال اسے غرقه سر آمد و بکیر شمه حسن جمال مشوهر
 بهنج رو ال ابن یحیی را یکبارگی گرفتار خود کرد و اندید و چون دید که تبر عشق او را به آه افغان
 نا کرد و است اولیا می من فیهت نمی کشد که در عقد و کاح تو یحیی الا ستر گز انما به و شکل
 که او از عهده آن بیرون توانی آمد ابن یحیی گفت تبیین مهر نما می تا دران باب
 به اسے کم قطام گفت که مهر من سه چیز است یکیه آنکه به سر بر دریم نقد ادا کنی دوم

امیر خسرو کہ چگونہ این تمسیر از تو ستانم و حال آنکہ مراد تو از من ماہی کشی
 حاصل خواہدست این ماہی در این افتاد و صریح کیا کرد و گفت یا امیر لموسین بہایت
 بہایت ہرگز نہا کہ ان صورتہ در خیال من گذر و با این فکر محال و خاطر من حطور
 لند و بس بعشق ملازمت تو ترک و تن و مسکن گرفتہ ام و دل از حساب و احساب سر د
 صحت ابن حضرت مالی رست نقیشت دوستی ما سو کے از جمع دلم فروستہ است
 و سلطان مودت ملازات ابن حساب مستطاب در صدر دلم شکر آن خنہ ریاضی
 عاشق کہ دلم از تو جدا خواہد شد یا با کس دیگر استنا خواہد شد از ہر دو یکسہ کردار
 روست و فرزند کو سے تو نگاہ کرد و خواہد شد و اعتبار صی اندر غنہ گفت این صورتہ
 واقع شدہ و دریں حال سے متصور نیست و امر بہت بودہ و ایناں سخاوت ممکن نہ
 و تو بخاطر و حشمت سائبہ الفت خواہی بخت و از مقام وفاق سپارہ ما و ہم نفسا
 عاہی گشت بہت آئین ہر و رسم و فامادت نوشتہ بہر خیر بشر و عہد کی باز گشتی
 ابن ماہم گفت اسے ابنگ من در پیش تو استادہ ام بھوتا ہر دو دستم ہرند اگر تحقیق
 فرمود کہ از من این صورتہ واقع خواہد شد حکم کن تا ہما صہم رسانند مرتضیٰ فرمود
 کہ چون ترا قصاص کم و از تو امر سے اور شدہ است کہ مستحق قصاص ستو کے اما
 بخیر صادق مرا خبر سے دادہ است و سید انم کہ قول اور است و حق ادعاست و جو سے
 انست کہ ان ماہیم از دلایع بودہ و بوقت توہ آن قوم نذران و مجال برول افش
 نماندہ و در شکر امیر سادہ و سر پر تقدیر سے چون ابہر از حرب خارج فارغ شدہ و توبہ
 بودہ گشت این ماہیم از حق طلبید کہ از پیش رود و خیر فرودہ و نہرشتا اسس
 بابل کو فر رساند آما چون یکوفہ رسیدہ بگرہ بازار و محلات می گشتہ و ناوا و پلندہ
 پنج امیر با مردم میگفت و مہمون ابن کلام بسامع خاص دعائم بسا پید
 فرستہ طفر از اوقاف برجہ و میرتوہ کے نوبت طلعتا سید آمدہ و در پیش شہنشاہ
 ولایت ہر سارہ دل آرا سے ظفر جلوہ گر آمدہ ناگاہ در محلہ ماہ سہرا سے رسیدہ
 آواز و نغہ و نغہ شنید کہ از خانہ سپردن سے آمد ہر آن خانہ ماہ نار و و کشتہ
 ساکنان این خانہ را ازین منکر بھی گنم و بعد اسب است و مقربتا مار شایستہ
 ماہیم سین فرود و اہل ان خانہ را از خبا و سر و دشت کرد عجیب حالتی کہ دل کا نل نہ را

الا اينها فرمايد گفتند گانده در اقصا و معمارين
 بيت سن آنست اشهر در خانه حسن افطار
 فرمود که با ابتاه اين همه حال است که ميخواهد
 روئند و جانها را بکشد بستمند شد گفت
 پير بهر که درين ماه از جمله تشنگان خواهيم بود
 قلعه ميگفت و گويا از در و ديوار آواز افراشت
 بت برستم و دل سوزانم يا معيت و بهر شرف
 هم در غم و تشنگي عالم يا بهم يا تاس که يار دل
 مهر رحمت هر ما آراسته مادرين زان
 مادر گفت شش مهر حلو اسبيل الله
 اينچه واه و بهر مومن بها و گفته را
 نکرده و چون در مسجد رسيد مانگ نماز
 قم در مسجد نماز ايستاد اما ان
 ند و در ان وقت مست حراست فدا و چون
 سيدار کرد و گفت بر شتر که وقت پيچيد و
 در خواسته بهار زن و درود حاجت من
 رست وصال من دو کت ابن بلجم بر حاجت
 هلاک و بد بخت و نا زاريم يده آنچه بخواهد
 است و الله ما يروم فرمود که در بيت زين
 اسير کرد و بدعت زين سينيان شربت
 که بهر زن و در درميان تشنگان انداخت
 شد رخاست و کرد مسجد پرايد و تشنگان را
 نته و در اسير سر پا که بروم و ز که خم
 ست و بان ميشي محراب الله و در نماز است و
 لاشه تا بر خيز که در محبت فوست مي شود در

روضة الشهداء

خود در ریاضت بهشت پاکیزه سرشت رباعی مرا کشتن از پاپس اسد شکفتن گیر دور
حاشی بخت غایت و حال برقع در جبهات زریه و بهار پذیرد لطف هم هر که امر و ار را
آن شهیدان غم خورده باشد از انداره بیرون شادی نرود آوازه اے عراق که
از حال حسن یاد آورید آگشته تیغ از زهر پنهان لعل سحر جاسکے او اس برادیت
فضل حسین بن علی و عسیم اولاد یک حضرت والا سے او لکن لب خسته جگر خور
غیر خسته دل در میان خاک خون ینان ربع نه سے او الفقه التییر از منبر فسرده
و سببی در خانه حسن افطار سے کرد و سببی در منزل حسین در باد از سلفه تبادل منف
گفتند یا امیر حرار او طعام نمی نوشیدند و نزدیک رسید که در گاه حق باز کرد
میخواهم که چون امر حق در یکدا نوده نمانم پس این بلغم در میان شب بخانه طعام
و طعام در دالان تیغ را پیدا کرده بود از قبیله خود در این بلغم با شیب بن محیره شخه
گفته بود او را معا و نشت و و قتل سکه را سنے ساخته کیس هر سه خار سے در آن
بجسور طعام بر قتل التییر سعیت کردند و اس بلغم نظیر نمود تا شمشیر در اثر سرباز داد
فرصت سے بودند تا سب نور دهم رمضان در آمد اسیر مه شب طاعت مسعود
و مطعی خواب نفرو دس ساعت میان سراسے آه سے و در آسمان گنگستی و گشته
رسول الله و الله که هرگز رسول خدا سے الله علیه و سلم دروغ گفت پس چه حسینان
کشده مرا از کشتن من و بر همین منوال سے گذران تا وقت آن آمد که مسجد رود و
تانه که در میان در بستان و در حال پست فرمود مصرع حیا ز میون
دان المومنین لا یفیکه میان راست در بند بر سے مرگ که مرگ شود اقاقت حوا یک
سهر عجم و لا تجسرع من الموت ادا حل بود یکا و و جرع مکن از موت
به اوسے تو فرود آید که رستم خلو و صغیفه حال پیچ مخلو قے نگشده اند و شتر
حیات جاودا سے پیچ احمد سے را از موجودات نه عیثا نیده پیت آسے اساس
عمر استوار نیست و دار فنا محل ثبات و قرار نیست اس چون امیر عزیمت بیرو
رفتن فرموده میان سراسے رسید مرغابی حید که در آن خانه بودند پیش آمدند و قریبا
در گرفته دهن آن حضرت را گرفته نمی گذار شتد که سیران رود و دختران امیر خواستند که ایشان
و هر که کند امر گفت که دست از ینان بردارید که ایشان زود کنند گانند بر من و در روا

رفت آنکس بپیر عم گریانش گرفت
 ببار بپیر عیش سجدا در دو این بزم
 سید دید که شمشیر کشیده پیرودان هر قطعه
 و گرفت و مردم به در دند و دست و گزشت
 مس رافزود که تا با مردم نمار اما دگر دارد
 هم روستی افتاد گفت اما ما سبب کم
 نهین که یسین ترا جیه رن داشت
 را به ما انداختی به ما با تو بیکو
 کان امر الله قدر مقتدر را امیر فرمود
 بها و مشروبات هر چه من بخورم و بپایان
 رنم هر چه را من در باب و س
 تب بشن فرمود که مرا یک حضرت پیش
 بود و س گرفت و سر دیگر چنان
 بشن شده امیر فرمود که مرا و س
 هیچ اذ آن نفس است صبح در آن خدا
 قیاست از تو گوی در خواهم ساخت و
 ن روز بار که بار رسول خدا صلی الله علیه
 برگزید مرا و نغمه نیا فیه من ترانا الله ام
 کفیه الله شهید اگر فردا است قیاست
 شمه و ملائکه و صد بقای و شهیدان
 از ان ساعت که دست حساب و علی تو
 کرده ام و هر چه از ان سبب کرده
 فامبر و نیندیشید ام و در قاطع
 خروشن بر آید دند و فغان از کافه کوفیان
 که باب شد و جانها اسیر سلسله

تا پنج طبر سے موضع کشت مذکور است کہ امیر ہندو با ایک ناز سیکشت کہ ال تاجا جو
 آواز سبیب و دوران ہر دو بر در مسجد بنشینند ہر یکے از طرفے گفتند ہر دو تہنہ
 اگر یکے خطا شود دیگر سے بجائے رسدوا بن بلیم را گفتند تو بدرون مسجد رود اگر کاراک
 بر نیاید تو کار خود کن آجیون امیر از اذان فارغ شد قدم در مسجد ہا و استیبت شد
 سلطان در مسجد آمد و پشت وردان ہم شیخ فرود آورد و پیر دیوار اندیشاں ہر دو
 ابن بلیم گفت را فضیلتا مسہین زمان مروان در رسدوا را امیر ندمنت یہ کہ
 پیش محراب آمد و امیر در نماز بود صبر کرد تا مسجد اوسے بجا آورد و پہلین کہ سوار
 برداشت آن شقے شمشیر فرود آورد و قصار ابران موضع آمد کہ روز حرب حریق
 بن عید و دوزخ ہم زده بود چون ابن ضربت یہ محل آن ضربت رسید تا مغر
 مبارکش شکافتہ شد و آواز سے از امیر سر آمد کہ فرشتہ رتہ الکعبہ لیے باز
 و غیرہ سے یافتہ شد اسے کہ عید ابن بلیم کہ ابن سعد اشقیاناز مسجد بدرون گرفت
 در افتاد کہ قتل امیر المؤمنین اہل کوفہ بکبارہ رو سے مسجد نہادند و حسن و حسین کہ ا
 شیند نہ جانہ صبر جایک کردہ و عمامہ شکایا سے از سر در پشتہ مسجد آمدند و بزرگ
 خود را ایہ و پیش محراب افتادہ و قدم بدر افتادند و کشت پاسے مبارک می بردید کہ
 سے نہا وند و امیر مدست خود خون سیر نوشین فراسے گرفت و در رو سے و حسن بہا
 و سے گفت بدین حالت رسول خدا سے را صلوات اللہ علیہ وسلم پیغمبر بیعت یا فاطمہ
 ملاقات کنم بدین بیہات عسم حمزہ سید الشہداء و راستا بدہ نام بدین صورت بہ
 حفر طیار را بنظر در آرم حسن و حسین سے گریستند و خبانہ اعظم کو قہ و دیلاہ
 سے گفتند قطع افغان کہ راحت ول و آرام بان برفت پشہ ز
 و قد وہ خلق جهان رفت اعظم شد محیط مرکز عالم ز ہر طرف اکان مرکز محیطا کم
 برفت ہیکے گفت یا امیر المؤمنین کہ با تو این معامکہ کردند و کہ صبر کنسید کہ ہا
 ساعت از دیہ مسجد در آید و بن سخن نووند کہ سبیب کہ اول قصد کردہ بود سدا
 سہ گردان از دیہ مسجد در آمد و سے گفتند مگر تو فرست زوہ خواست کہ گوید بی بی
 گفت آرسہ مروان و میرا رو سے انگزند و لکد برو سے منیر و نذنا ہلاک شد و ہا
 کر حیت سبر ابن عسم خود سندا و سلاج ازین باز مبرکہ کہ سپر عسمی آمد و دی را مشور

مادر آن خانہ رفت کہ ابن مجسم جسوس بود و گفت اسے شتی بود و دام افتاد سے و پیرا
 ازان رخسہ بیج ماں نیست ان مجسم گفت ای دختر سرو و گریہ را ساز کن کہ میں ان شمشیر
 بہتر دینا جسہ دیدہ بودم و ہزار درہم صرف کردہ ام تا نہ ہر اس دادہ ام و اگر سر ضا
 این رخسہ رہہ اہل کوفہ واقع شد سے یک شق جان نرود سے آخر یک کس مانیہ
 رنجے یہ کہندہ این صورت در شب آدنیہ نور و ہم ماہ رمضان دل سسہ و اسیر
 در سب کیلینہ بہشت و یکم در گشت و دران دور و وصیت نامہ نوشت و سر زداں را
 و دل فرمود و چون شب بکشدہ در آید سر ہو تا و سے راہ محسوسہ خاص سردند و ام کلثوم
 گفت یا بنیہ غلغلی علیہ السلام اسے دختر میں در را بر رویہ سے در خود فرستادہ کن
 ام کلثوم از خانہ بیرون آید و در را فراز کرد و حسن و حسین میر و شش ہفتہ ماگاہ
 آوار با سنے آید کہ افمن یلقی فی انبار حسیر ام من یاسنے اسما یوم اقیامہ و سندنہ
 کہ با سنے دیگر گفت در جواب کہ مل من یاسنے آندا یوم لقیہ را و سے گوید کہ چون بہتر
 در ان شہرہ سردند در سر را گردنہ ناگاہ آواز لا الہ الا اللہ شنیدہ شد شاہزادگان را
 طاقت نہ رہا در مانہ گردند و دال حجرہ در آید ہر سوار رستہ ہا کس کسیر سیر
 و در سقاہد آورہ کہ امیر المؤمنین حسن رضی اللہ عنہ روایت کردہ کہ چون حضرت شہید وفات
 یافت مشنیدم کہ قادیان سگود کہ سروں رویدہ این بنیہ خدا را مانا گداز رہا سروں
 فقیہ از درون خانہ آواز آید کہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم در گشت و دادا داو شہید شدہ
 نگاہبانے است کہ تو اندک و دیگرے گفتہ ہر کہ سیرتہ ایشان در دو پیر و ست
 ایشان گفتہ چون آواز ساکن شدہ آمدیم و پراودیم سہل دادہ و اگر کفر چیدہ
 نماز گدازدیم و رہا سنے بہشت کہ پیر فرمود کہ چل ہا میں از رینا پردہم از رینا پردہم
 پدید آید ہر اہل خاںانید و پدید آید و از ہر ستانہ خانہ کفر و عیسیٰ پدید آید کہ کہیہ
 و در تابوت نہند و تابوت را در میان خانہ وضع کہنید و در زندان را سپارید تا پیر خود را
 و در کشتہ و کپار حشمتی بر من نماز گدازد و یکبار حشمتی و چہاں پیش مالوت از زمین
 بر خیزد و سالیس تابوت را بر درید ہر جا کہ سر مالوت ہنوز آید تابوت مرا آتجا
 بگدازد و کنسید تا بوستے از سالی پدید آید مرا آتجا دفن کسید و در تابوت کورست کہ
 امیر حسن و حسین را وصیت کردہ ہو کہ چون در گدازم مرا بر سر میری امید و سروں برین

ہر روز مردے بہار سے ویرالین من بستی چون بد شفق مہاتار داشتی و چون
 برادر ہرمان نجرار سے گس کر دی گفتند نام آن کس بنیدانی گفت بنیدانم گفتند
 پہنچ بار از دوسے نیر سید سے گفت آری پرسیدم گفت ترا نام من یہ کارست من تہم
 حال تو از ہر خدا سے کہ نہ از ہر بہر تہرت و بریا بنیکم گفتند ای پیر زنگار دوسے بہیات
 او چگونہ بود گفت من نام کیا ام از ان لسان نوا کہ داد اما سہ روز است کہ مرد من
 بنا ہوا و نغدہ حال من نکر وہ نام نا و برا چہ افتاد گفتند ای پیر صبح ستانی از گفتا کہ در
 او سیدانی گفت نتانی اقا است کہ یہ سہ تہلیل و تہلیل ہی شنیدم و چون نزد یک
 گوئیاد بر سے آسمان نکشادند سے دھدای شیع و تہلیل ہی شنیدم و چون نزد یک
 من شنستی گفتے سکین جالس سکینا درویشے ست کہ بار ویشے بنشینے می کنند
 غریب جالس غریبا غریبست کہ با عریبے محاست سے کند شاہزادگان در ہم
 گارستند و زار زار بگریستند گفتند این نشانہ ما سے ما علی بن ابی طالب است
 کرم اللہ وجہہ بیک گفت آن حضرت را چہ شد کہ رین سہ روز نیت گفتند ای پیر
 اورا حضرت زید و او از دار غور پیرا سے سرور انتقال فرمود و اما حالا از دفن و سے ہی انہم
 پیر بعد از استماع این واقعہ بخروشید و خود را سر زمین میزد و میگفت مرا چہ محل آنکہ امیر ہو
 شکے نقدہ حال من کند حسن حسین رضی اللہ عنہما آن پیر غریب را نشا سید را دند و شہر
 بسیار سے کرد و سے گفت قطعہ بی دامن چہ کارا قتادار را کہ آن دلدار
 مارا زار بگذاشت ۲ درین ویرانہ ای پیر حزن را غریب و عا حرو و بی یار بگذاشت
 تیس گفت اسے محروم زادگان بحق پیر زنگار شہا صلی اللہ علیہ وسلم و روح نقہ
 پیر شہا سو گند بر شہا کہ مرا سہ قبر امیر بر بد تا زیارت و سے کہم شش سہ جاسن و دست
 آن پیر را گرفت و شش دست چپ وی را دیا و دندنا بسیر فی نفس امیران پیر
 سوسے قبر در افتاد و زار سے بسیار کرد و گفت الہی حق صاحب ان روضہ کہ حاتم پیران
 کہ من طاقت فراث دی نیارم و ما سے پیر سو افق حکم رضا افتاد۔ فی الحال سر سہ
 روضہ امیر انخل جان شیرین برداد و بیست ذرہ بود بخورشید بسیدہ قطرہ
 بود بدید یا پیوستہ حسن و حسین روضہ انہما بسیار پیر سے بگریستند و یہ پیر او
 تمام نمودہ در حوالی روضہ اشرفین گردید و اشہر روایا طاعت است کہ انہما در ان وقت

و غرض این رسا نیست که آنجا سنگ سپید سے خوابد یا دست کرد و نور در حشا بافتا نر کند
 که در آنجا کتاد کے خوابد یا دست مراد را بخا. فن کشید پس حکم وصیت حضرت امیر و اس
 در همین موضع که حالا به تخت مستور شد و دفن کردند و قسم بکارک و سے راست و راسته
 تا زمین هموار ساختند و کسی بران اطلاع نداشت مگر حمزه از اهل بیت و مخیان پوشیده
 مانده بود تا در زمان خلفا و بنی عباس روز سے کاروں از سنیا شکارگران رسا
 غرضین رسید آنجا لاشه بود آسمان پناه بدان لاشه زدند هر چند جمع را ایشان انفتند
 و گاه برایشان سردا زدند باز گشتند و بهتر آسمان پناه ندانند برون از ان صورت متعجب شد
 و فرمود تا پیر سے راز مردم آل دیار از سر آن معنی پرسیدند و گرفت از پدران ما بیا
 چنین رسید است که قبر امیر المؤمنین و نجاست برون ترک شکار گرفته آن موضع را زیاده
 فرمود تا زنده بود و در سیال زیارت آن مقام لازم الاحترام می آمد الفصحه چون هر دو گان
 امیر را پیش برداشته از کوفه برون بردند و در موضع که وصیت فرموده بودند و
 کرده باز گشتند جمیع از محبان و موالیان که خبر یافته از عقب می رفتند چون دیدند که
 حسن و حسین می آید سردا بر زمین کرده دریا سے ایشان می افتادند و می گفتند سے
 خدمت زوگان امیر المؤمنین را چه گردید و امام المتقین را کجا گذاشتید صاحب الفقار که
 شاه دلدل سوار کو کوفه شهر بیت میر حسرت و غم شهر یار کو کافایت پس
 خراب خداوند کار کو کوفه اختراجه و چهار گس در وصیت اند و احسن خلائق بهشت و جاکو
 اور وزیر کار دولت در وزیر اسید بود و آن روز خوش گجاشد و آن روز کار کو کوفه پس آن
 جماعت بسیار سے تاسف خوردند و هر چند در آن محل گشتند از تربیت ایشان نیامند
 راوی گوید که در آن وقت که حسن و حسین رضی الله عنهما از دفن بدر بر گوار باز گردیدند
 و بدر شهر کوفه رسیدند از میان ویرانه ها ناله زار سے شنیدند بر اثر ناله بر فستند غریبه
 ضعیف و نحیف را دیدند در آن ویرانه تنها بر خاک افتاده و خشتی زیر سر نهاده می نالید
 و سے زارید و اشک حسرت از دیده سے بارید گفتند چه کسی که چنین زاری می گفت
 مرد سے غم چه و محبور و عا جزو حسرتین و رنجور و بیکار سے در مانده و اندک کس باز مانده
 و نه مادر سے دارم و نه پدر سے و نه خویشی دارم و نه برادر سے نه زنی دارم نه فرزندی
 نه غمخوار سے نه چو نه گشتند پس تپا تو که سے گفت گفت یک سال است که من زمین مرا

از سحر ولادت طلوع نمود و گوید در شش ماهه صافی صفاتش از درج عصمت و الهیارت
ظهور فرمود و قطع هر گشت از افق طلوع که پیش طالع سحرش به کمر چون توان
است سفت خورید همان آرا به ملک آمد طفل فلک را صید بد جفتش و چون آمد ازین
امید به بدن گواره بینا به هر حضرت رسالت علیه و آله و سلم به سندنه احوال بر آید
و گفت اسرارها یار فرزند مرا پس من شایسته را در خرقه زرد و عسجد به بیا و در دم و در
کنار آن حضرت علیه و آله و سلم نهادم آن حضرت علیه و آله و سلم خرقه زرد و در
پروانگند و خبر بود که نه با شما عهد کرده ام که پسر شما را در خدمت من در راه بیاورد
من بختتم و خرقه سفید بیا و در دم و در نام حسن را در دوشته در آن خرقه پیچیدم و
بر کنار حضرت نهادم پس عسجد عالم علیه و آله و سلم با نگ نماز در گوش رسیده او به
گفت اقامت در گوش حیب و سکه دار علیه و آله و سلم بر عسجد که ویرا به نام نهاد
علیه و آله و سلم گفت بار رسول الله من نبودم که پیشته گیرم بر شما به شمیمه فرزند ما در ناظر می گذرانم
که اگر اجازت دهید و احباب نام کنم در و آتی است که او را سجد با سجد هم خود خرقه
گردانم حضرت علیه و آله و سلم فرمود که من بهیم نیستیم که سجدت کنم بر حکم خدا س خود
بنام نهادن او درین حال خبر علی علیه و آله و سلم فرمود آمد و گفت یا محمد حضرت شایسته
الا علیه و آله و سلم به رساند و سجد گوید علی که از تو بهتره با رون سست از مو سست الا انک
بعد از تو دنیا میرسد که خود اید بود پس پس را بنام سجد با رون سست گردان بهجا میر
علیه و آله و سلم از خبر علی علیه و آله و سلم به سجد که نام یار و در به بود گفت شمر حضرت
صلوات الله و سلامه علیه و آله و سلم بود که اسے خبر علی زمان عمر علیه و آله و سلم و او را
خبر به سندنه آگاه به سجد به سجد پس او را حسن نام نهاد روزی از پدر عقیقه
کرد از و سجد به و کیش علی و در آن کیش را اقباله داد و سجد او را پسر شایسته و چون آن اثره
تقدیر فرمود و نام حسن شایسته ترین مردمان بود بر رسول علیه و آله و سلم از سندنه
تا الفرق سب و از انس بیت مالک رضی الله عنه منقذ است که گفت یونیم کچس مانند
رسول خدا علیه و آله و سلم از نام حسن بن علی رضی الله عنهما و در به سجد که روز سجد
و در عن الموت آن حضرت علیه و آله و سلم فاطمه و سندنه حسن و حسین گفته نزد رسول
علیه و آله و سلم آورد و فرمود که خدا ان بیک انسان فرزند ان تواند دور شما

و در این کتاب
در باب ششم
در مناقب امام حسن
علیه و آله و سلم
در حدیثی است که
در این باب است

شخصت سالمہ بود و ازین زیادہ و کم نیز گفتہ اند اما روزی دیگر جس سے شکوہ ہو گیا کہ میرا
 خوشی پہنچا دینا اور گفتہ ای مردان میرا داند و داند و داند و داند کہ انانہ ہوتا
 انہیں یہ سیر نہیں کیا رہا دہندہ و ہم کہندہ سیر محمد علیہ السلام و سیر زہرا
 علیہا السلام و ماورم فاطمہ زہرا است عدم شمارا را راست دعوت سیکار و وید ہمار
 بدین ہذا سے بخواند و سن ہر شمارا اسماں چو خاتم لیس عبد اللہ بن عباس رضی اللہ عنہ
 رہا است و گفتہ اسے مردان این مرد پیر پتیا میرا شمارا و سیر زہرا ام و را ہر شمارا
 ہذا سے بہت کہنید و بہ امانت و سے اقرار دہید و علم کہنید کہ از سے سرنگر دیا
 مردان ہمہ گفتہ سفا و اطناس تو ہم و فرمان سے ہم لیس دست بردارند و ہم
 امیر المؤمنین حسین سے بہت کہنید کہنہ آنکہ گس فرستادند تا ان ہاجم را از زندان بیاور و تا
 و در پیش منبر پر استند آنکہ گفتہ ای بہ بخت ترین این است این جہ بود کہ کر دے
 و رفتہ در وین آگاہد کہ ابن ہاجم سر بردار کہ اسے خوشی رفتی و رفت و رفتہ بود
 مصعب کفون نالہ و آہ کو افغان جہ سووہ مرا کش تا حکم شام را کہ دشمن ہمار
 بود و حال دشمن تہ کہشم حسین اور اسجن گناہ است و تشریر کشید و نوک شمشیر
 کہنید و سے فرو برد و فرایش خودش کشیدہ ضربتے کر گرون و سے زد کہ شمشیر
 وہ قدیم از تہ دور افتاد لیس مردان و میرا از مسجد بیرون سرودہ در بیان بویا چہ ہا
 و آتش درو سے زدند تا بسوخت و شاہزادگان تغربت مشغول گشتہ و مردان
 سے آمدند و اہل بیت را تعزیت سگفتہ نظم کہین صحبت جامی آملار کہ
 چشم آفتاب ہر دین گردون را شک گم آلا یہ خون کہ لہاب باہ کہ مضمان اچ
 سے افتد ہر جہ ہر مع دل نیست جز نا لیلیہ را حقون ہا است شہد و بیان
 فنا کل نام حسن فاعل اللہ عنہ و بعضی احوال و کسے از
 ولادت ہاشم ہادت در شواہ آورده کہ سے امام دوم ست از ائمہ اثنی عشر
 کہ بہت ہی ابو محمد ست و نقشب تقی و سعید و ولادت ہی در مدینہ بود و زینہ و عثمان سے
 سن ابجرہ و جبریل علیہ السلام نام میرا ہا ہا پیش رسول صلی اللہ علیہ وسلم آورد
 سرور از حدیر بہشت نشاندہ و در صحیفہ رضویہ مسطور ست کہ اسمائیت ہمیں اپنی اللہ عنہ
 حدیث کہ کہ سن قابلہ فاطمہ بودم حسین رضی اللہ عنہا در وقتیکہ اختر تابندہ وجود امام ز

سیار است و بهین کس گفته که با سید امامی من الدنا مستقیم شامل را کافی سند و مسیور
 الحسن و الحسین سید اشخاص اهل الختم بهیچ وجه واسطه اتواسطه الفصل بین
 حسن و الطهر است در کتاب اعلام انور سے آورده منقول از ابن عباس رضی اللہ عنہ کہ را
 نروک رسول خدا بودیم صلوات اللہ علیہ و سلم کہ فاطمہ رضی اللہ عنہا بسیار گریان
 و حضرت صلوات اللہ علیہ و سلم فرمود کہ چہ حسیدے گریان ترا گفت ہا رسول اللہ صلوات اللہ
 علیہ و سلم حسن و حسین رضی اللہ عنہما از تفسیر سیرت زینبہ اند و ما این وقت از زمانہ
 و صلوات اللہ علیہ و سلم کہ درم کہ لطافت ایشان فرستیم و سند داند کہ ایشان کجا
 باشند حضرت صلوات اللہ علیہ و سلم فرمود کہ اگر سے اسے فاطمہ رضی اللہ عنہا کہ
 خدا سے کہ ایشان را آفریدہ است بدیشان مہربان رسد اس آن حضرت صلوات اللہ
 علیہ و سلم دست دعا برداشت و گفت ہا خدا ہا اگر در صحرا باشند ایشان را انگار ہا ہا
 اگر در دریا اند سلامت بکنارہ آرنے احوال جبرئیل آند کہ یا احمد بیچ غنم مخوفانہ و بین
 سبائش کہ ایشان فاضلانہ در دنیا و دوزگانند در آخرت و دیدہ ایشان نہرست
 از ایشان و ایشان حالا در خطبہ بنی النجار اند و حق سبحانہ و فرشتہ بدیشان
 موکل ساخته تا نگاہ ہا نے ایشان بکنند و اس عباس رضی اللہ عنہما گویا آن حضرت
 صلوات اللہ علیہ و سلم رہا سے فاست و ما ہا او بر فاستیم تا خطبہ بنی النجار رسد پیغم
 حسن و حسین رضی اللہ عنہما را دیدیم دست در گردن یکدیگر کردہ و فرستہ یکمال خود را
 فراسس ایشان ساختہ و بدگیر مال ایشان را پوشیدہ پس رسول خدا صلوات اللہ علیہ و سلم
 حسن رضی اللہ عنہ را برداشتہ دآن فرستہ حسین رضی اللہ عنہ را و مردم سنان
 سے دیدند کہ رسول خدا صلوات اللہ علیہ و سلم ہر دور ہا برداشتہ است الوان و بھاری رضی اللہ
 عنہ پیش آمد و گفت کہ یا رسول اللہ صلی اللہ علیہ و سلم بکے ازین ہر دور اس سردارم تا ہا یکجا
 شوے گفت نگاہ کہ ایشان سردگانہ در دنیا و در آخرت دیدہ ایشان نہرست
 از ایشان و ہر تہنیدہ امروز مشرف سارم ایشان را بآن چیز سے کہ خدا سے تو سے
 مشرف از آسمانہ ایشان را پس خطبہ ادا فرمود و گفت اہا النبا حرمیم
 تہا را بہترین مروان از بہت جد و جاہ گفتہ سے یا رسول اللہ گفت حسین
 رضی اللہ عنہما اند کہ ہد ایشان رسول اللہ است صلوات اللہ علیہ و سلم وجہ ایشان

و بعد از این

و بعد از این

ششائیں ایسا کہ امیر اشدہ چیز سے حضرت علیؑ علیہ السلام فرمود امام حسنؑ را ہر ستر
 و سیاحت من است و نصیب امام حسینؑ خود و شجاعت من و در محبین بد کو دست مروع ہوا
 بن عازبہ سے علیؑ علیہ السلام کہ دیدیم حضرت رسالت را علیؑ علیہ السلام و حسینؑ را علیؑ علیہ السلام
 عنہما پر و شش و سے بود و حضرت علیؑ علیہ السلام سے فرمود اللهم اسئلك احبہ
 ما رعدا یا من اور دوست میدارم پس تو نیز سے را دوست دار و در روایی است کہ
 آثار دوست میدارم و دوست میدارم کسی را کہ ویرا دوست می دارد و آرا او بر سرہ رضی اللہ
 عنہما منقول است کہ ہرگز امام حسنؑ بن علیؑ علیہ السلام عنہما را ندیدم الا کہ ارساد سے
 نقاسے او آب از چشم من رہا ان شد بہشت آگاہ روز سے ما حضرت رسول صلی اللہ
 علیہ وسلم بسوی قیقلع رفتہ بودیم و بعد از مراجعت مسجد درآمد حضرت علیؑ علیہ السلام
 و شلم فرمود کہ لکچ را بخوابید را نے سر آمد امام حسنؑ در رسید و خود را در کنار آن حضرت
 صلوات اللہ و سلامہ علیہ افنگندہ دوست مدرون محاسن مبارک آن حضرت
 صلوات اللہ و سلامہ علیہ در سے آورد و مسجد عالم علیؑ علیہ السلام و سلم زبان مبارک
 در زبان و سے نہاد و سے گفت اللهم اسئلك احبہ واجب من شحمہ و شحمہ عطار قدس سرہ
 در کنار گل و ہرگز آوردہ مستخوف سے اما سے کو اما است را حسن بود جس آمد
 کہ جملہ حسن طس نو و ہرچہ حسن و ہرچہ خلق و ہرچہ علم و ہرچہ طاعت و ہرچہ خود و ہرچہ علم و شمس از
 زلف سناہش تیرہ ماندہ و زردیش راہ روشن خیرہ ماندہ و لیس قائم مقام خوش خوش
 کہ بود سے ششمہ نو شش ہرچہ خان نو ششمہ نہ ہرگز کو کہ زندہ و پس حوں و جگر
 پا بود کہ زندہ و زردیش حوں حکر شد مارہ یارہ و رغبتہ نگشتا فونین سنگ ہارہ
 در سنن ترمذ سے مرفوع مانع ہماں رفسے اللہ عنہما مرویست کہ حضرت رسول
 صلی اللہ علیہ وسلم حسن را بر و شش خود تانہ بود و مرد سے گفت نعم المکرم کہبت
 ما غلام بنیکو مر کے ست کہ سوار شدہ اسے پیہر حضرت علیؑ علیہ السلام و شلم فرمود
 و تصدع المکرم بہود او نیز بنیکو سوار بیت و شواہد آوردہ کہ روز سے رسول صلی اللہ
 علیہ وسلم بہر بر آمد و شش ما و سے کو گاہی بہر دمان اللہ عنہما سیکر و گاہی بسوی
 و سے و سے گفت ایہا سپہ من سید است و زود باشد کہ خدا می تعالی اصلاح کند
 بر اسطہ و سے میان دو گرہ از مسلمانان و عادیست صحیحہ و رضا قہجہ من وین وین

(تاریخ)

اخلاق در گنت اکابر مسطور است و بصحت رسیدہ نہ رسد چہ است کہ ہفتصاے آن
توان کرد لا حرم در تقاصیل آن خوش نامودہ رخید بیت کہ صاحب ترجمہ مستقصہ ایراد
کردہ احصار نمودہ مے آید **میش نو** کے اگر عمر کے میا را ہم سخن را
نشاہت نظم من لعت حسن را سخن گیرم کہ خرد در عدل نیست ہ سزای وصف اخلاق
حسن نیست ہ سخن گر بگذرد از چرخ اخضر ہ ہون از وصف او باشد و روتر ہ
کماش گر چہ نزد ماست ظاہر از زبان باز میخ اوست قاصد ہ دو سکت را و چو شش
زیبا وزین سن ہ لطیف را و اگر جوئے حسین ست آمارا و سے اخبار گوید کہ جوئے قوی
رفتنے انظر حنہ بجا رحمت ایند سے انتقال فرمود حسن بن علی بمبہر سر آمد و خطیبہ
در فایت فصاحت و نہایت بلاغت ادا کرد و گنت اسے مروان اشب از مہا ل شہا
مرد سے برون رفتہ است کہ سعد مان مثل او ندیدہ اند و متاخران مانند او نچو اس ہند
در شہی شوجہ حضرت عزت و فاصد مار گاہ صمدیت شد کہ موسی بن عمران در مان شہ
وفات یافتہ و عبسے بن مریم را در ان شب عروج بر آسمان اتفاق افتادہ و این امت را
مدین ہذا دعوت مے کرد و من ہم بطریق ہ سے میخوانم القصہ مردم بدان حصر شہ ہجرت
کردند اول کسے کہ دست اعصابم در دامن مہا لعت و سے رد و صدم اخلاص
در راہ متابعت او نہاد قیس بن سعد عمارہ انصاری نو دہ از وی دیگران سر بسج
کردند و قریب چہل ہزار کس بدولت ہجرت اور رسیدند و چون خبر شہادت ابہر المومنین
عے گرم شد و جہہ بجا کم شام رسید ہشت ہفت ہزار مرد بر غم سخنر عمالک عراق عرب و ان شد
وامام حسن رضی اللہ عنہ برین حال اطلاع یافتہ ماجیل ہزار کس از کوفہ سرون آمدند
بہریر عبد الرحمن نزل فرمود قیس بن سعد را دوازہ ہزار سوار نامدار مہارم
شکر نعین فرمود و چون بسایا طہ این رسیدند در ان موضع توقف واقع شد
تا حیار پایان آسودہ نشوند از توقف شاہزادہ جمیع از لشکر بان چنان قسم کردند کہ
او داعیہ حرب نہارد و بار با سیفر مودکہ مرا با کسی نہا ز غتے نیست و امن و سلامت و
و محبت و فراغت مسلمانان و اصلاح ذات البین نزد من دوست تر است از تفرقہ
و پریشانی مردم و تفتہ و تشویش خلق بدین سبب سپاہ برو سے لشکر میدند و پس از مدہ
و سے در آمد ہر کچو یافتند غارت کردند و حتمہا سے طے کہ بران نشہ بود ا ن

و جابر بن ابی انیس بن ابی اسحاق فرمود که در دهم شمارا به بهترین مردمان از حجت پدر و مادر
گفتند آنرا سید رسول الله صلی الله علیه و سلم فرمود که حسن و حسین رضی الله عنهما اند
که باید ایشان را سیدان الی طالب است رضی الله عنه و مادر ایشان فاطمه بنت محمد صلی الله
علیه و سلم اسے مردمان دهم شمارا به بهترین مردمان از حجت خال و خاله گفتند سید
یا رسول الله صلی الله علیه و سلم گفت حسن و حسین اند که خال ایشان قاسم بن رسول الله
صلی الله علیه و سلم و خاله ایشان زینب بنت رسول الله صلی الله علیه و سلم آیا خبر دهم
شمارا به بهترین مردمان از حجت عسم و عمة گفتند آنرا سید یا رسول الله صلی الله علیه و سلم
گفت حسن و حسین رضی الله عنهما اند که عسم ایشان جعفر بن ابی طالب است رضی الله عنه
و عمر ایشان امیر مومنان است الی طالب مصرعه کجاست در همه عالم بدین معرفت
نرسد و وجه نیکو گفته اند شمشیر نوری هست بر اهل معرفت روشن
صفت حضرت حسین و حسن آن یکے اختر نیست مانند و آن دگر گوهریت
خشنده و آن کے نور دیدہ بنورے و آن دگر شمع جان مرتضوے و روی
آن صاف تر از لؤلؤ مدر و گیسوے آن نمونہ شب قدر و آن کے ماه آسمان کمال
و آن دگر سر و ستان جمال و امیر المومنین حسن رضی الله عنه را فضائل بسیار
و مناقب بشمار است از جمله آنکہ روزے پاسیکے از اولاد سید رضی الله عنه گذر
ہمراہ بودند و در غلجستانی کہ درختان او خشک شدہ بودند و فرمودند خدا و مان
برای امیر المومنین حسن رضی الله عنه دریا کے یک نخل خشک فروتنی بیداشتند
و پیر آفتاب گرفت او پیر بر ہمایہ آن نیز دریا کے نخل دیگر درو آمد نزدیک حسن
رضی الله عنه و گفت کاش برین نخل خرما کے تر بودے تا تناول کروے حسن
رضی الله عنه فرمود کہ خرما کے تر ہے خواہے پیر زبیر گفت آں کے شاہراہ دست
بد جابر دست و در زیر لب چیز کے گفت کہ کس نہ انگشت فی الحال یک نخل ایست
و برگ بر آفرود و بخرباسے تر بار و رشتہ شتر بائے کہ مالیشان بود گفت و الله کہ این شتر
پیر زبیر گفت ابن سحر نیست لیکن دعا سے مستجاب کہ از فرزند پیغمبر صلی الله
علیه و سلم واقع شدہ است پس این نخل بالافست شد و انجہ بار آورده بود و پیر
ہمراہ گنایت کرد و انجہ در مناقب و سے از علم عبادت کرم و دو غنیمت نماز و حکام

همه به تنه اسما سالن اشتغال نمودند و اول جمعی را از اربابان نصره رسانیدند
 تا در طائفه از ملازمان حسن رضی الله عنه که در آن بلده بودند مشغول آورده و بهشت
 تن از ایشان قبضه رسانیدند و در سبکه که باقی ماندند گزیده بشماره انتخاب کرده و چون
 صورت حال بوقت عرض رسید و آن حضرت را که نقض عهد از اهل شام است شام
 نمود با عهد الله بن عباس رضی الله عنهما از مدینه متوجه دمشق شد و هر جا که می رسید
 مردم استقبال نمودند و طایفه خدمت مرعیه داشتند تا پیشتر مصلی نزول اجمالی واقع شد
 و رئیس مصلی غم مختار بود و او را سعد موصی گفتند که فی الحال که از قدم امام حسن
 رضی الله عنه خبر یافت با نزول و علوفه بسیار خدمت شتافت و دریای آن حضرت
 انشاد و طائفه نیاز بعضی رسانید و گفت آیا این عید سعادت است که مساعده می کنید
 ربا می شنیدید که مساعده این سید است که گوشت موصی و مالت در مصلی انقضت
 که مصلی با تو بسیار دل آید و اینک من در اینک دل آید و بعد از چند روز و مشغول
 شد و ما که آنجا ملاقات نمود و شکوه که از سرنگان و عماران نصره داشتند و از محمود
 و جواهرها که شناسه که مرصعه خاطر مبارکش بود استقبال کرد و پادشاه مدینه شد و گریه
 بر مصلی افتاد و او را در مصلی دوستی بود که دعوی می نمود و پادشاه که در سبکه
 و لاف فرمایند و پادشاه از سبکه حسن رضی الله عنه در خانه و سبکه نزول کرد
 و قبل از وصول آن حضرت رخصه الله عنه حضرت معاویه و ارباب مال دنیا فرستاده بود
 شنبه زهر قابل بود که فرستاد تا بوقت فرصت در مصلی با مشغولی کرده بودند حسن
 رضی الله عنه و در آن بی سعادت برای خطام فانی نظر از نعم بانی رودخته و در آن
 سادستی چندین ثبات و بی اعتباری فرستاده آن کار را قبول کرده بود چون امام حسن
 رضی الله عنه خوانده که نزول کرد و میان خدمتگاری رسیده و نوبت از آن زهر بود
 خوراند و اگر نه شاه شاه پادشاه پادشاه رنجور می شد و حسرت را در خاطر مبارکش میگذشت و پادشاه
 میزدان و ملائک رسیده و مشاهده می نمود و زبان حال محمود این مقال او این خبر بود
 قطعتی هم از کس بود و آنچه که عالم و فانیانند و فقیهین و ارباب که بک آسمانانند
 حیرت کرده و در فانیان رفت و زمین هر دو دل پیر و در اقامت فانیانند و فانیانند
 منگرمی همچو آنکه کار است و رنج و درد و محنت و در حقیقت فانیانند و انقضای هر مار

و در مصلی
 و در مصلی
 و در مصلی

زہریا جسے وسے کے کشیدہ وردا سے دیرا اگر دلش سروں گزہ برد
رو سے بہر این نہاد و در انما سے راہ حراج بن قلیہ سے ہی کہ
سروں تا خبت و خمر سے بران صا کہ آن حضرت سے کہ تا استخوان
ایک یار سے دیگر خراج دست حراج سروں گزہ او را یارہ یا
رجور و مالان در قصر اسبض و این نزول فرمود جراحان بہما
نمودند تا شفا یافت و امام حسن رضی اللہ عنہ چون دیکہ کہ کو نہا
و ماوسے چہ کردند دلش از ایشان سرد شد و با حضرت سعاد و بیہ
طو سے دار و صلح فرمود و ہر چہ از اظراف و جوانب طرح نقشہ آنکہ
امام حسن دم اندیشہ فرمودہ ہمہ را نا شنیدہ اگر کشیدہ با شفا
و در خمر سے کہ روزی در مدینہ عقیق بن بشر ہمدان سے ماوسے گفت
علیہ وسلم ابوالی شام صلح ہی با یست کہ حسن رضی اللہ عنہ فر
اخا زمانہ بچینہا سے خانہ ہم نہ سر زد ہم و کس پر سر را ہم او را
سہا کہ کہ دم غرض آن بود کہ خون و دوستان بن رنجہ نکرد
الہان در قنار و بدیم تن دم تم کہ اگر صلح نہ کنی مع شعیبہ بن
و ترا معلوم ست کہ اہل کہ کہ کشیدن بودند مدد مرا کشیدند و بار
مزشم خیر موصح گردانیدند و بخدا سوگند کہ اگر تمام جہاں
عاقبت این امر را تقویٰ علی ہی با یست کرد و خیا نہ خواہ حضرت جلا
برال دالت سیکرد و در شواہ آورده کہ امیر المومنین حسن رضی اللہ
نحاسہ مکافہی امیر را رسول صلوات اللہ علیہ نمود و وہ
مالا میروند یکجا آمد از دیگر سے این معنی رسول اللہ صلی اللہ علیہ
سورہ انا عطیناک الکوفیہ و فرستادہ یعنی ترا جو سے عطا کرد
گویند و دیگر سورہ انا انزلنا فی لیلۃ القدر را دل گردانید و فر
از ہزار ماہ و مراد بافتہ شہر مکافہ بنی امیہ است راوی گوید کہ مد
حساب کردیم ہزار ماہ بود اما چون از زمان مصاحفہ روزی حی
صلح وقت و دان دیدند کہ امام حسن رضی اللہ عنہ از سر شریک

چرخ کشیدہ و در مار کا توار سے چہ چرخ صادر شدہ گفت مدتی ملازم دسے بودم و محسوس گز
عنازل ملائے از دسے سحاب میں رشت گشت چہا با سہر زند و عکس گشتہ مصطفیٰ و مرتضیٰ
ایحیٰ بن علی و تہا سے سکے و با دسے این قصد ہائے اندیشہ ایک خط تو کہ بشام نہ شہ
کہ تہہ بار و پیرانہ پروا دم و کار گر نیامد دانک جواب خط تو و شہ پشہ بر سر پائل کہ فرستادہ اند
آن شخص انکار کرد و گفت سعادۃ اللہ میں ازین خبر ندارم سے الحال ملازمان سعد
اور اگر گفتند دسے زوند تا ہلاک شد و امام حسن رضی اللہ عنہ رنجور و نالان از وصول
سردن آمد و مدینہ رفت و واسطے مدینہ دران وقت مروان حکم بود و اسباب امام حسن
رضی اللہ عنہ را حرمت داشتے و لحاظ خبر دقیقہ از دقائل حدیث گہار سے
فرنگدستی آنا ضمناً در مقام دفع و شے بودہ در ہلاک دسے سے کو شہید و تہہ پیر
سے امد بشہید مار دسے کینر کے روسے ایسویہ نام کہ در مدینہ دلالی کر دسے وہمہ
خامنا آمد و شد نمود دسے و منزل مروان در آمد مروان دسے را پر سید کہ ای ایسویہ
خانہ امام حسن بن علی رضی اللہ عنہما آمد و شد میسکینی و مازن او جہدہ نبشت تحت آشنائی
دار سے گفت آرمے و این جہدہ در مدینہ با سہا و مشہور بود مروان گفت تا تو را زنی در میان
خواہم نہاد و اگر سہرا نگاہدار سے و راز مرا آشکارا نہ کنے ہزار دینار شدہ ہم و نیا و حق میرا
را سے تو مستانم و انکس بیخانہ صد دینار زرستان ایسویہ عین تردد و مدہ عامہ شنید
سوگند آن غلام شہاد خود کہ افشا سے راز مروان نکند و ہر جسے کہ ویرا خبر ماید
در تمام آن سخاں کوست پس مروان گفت خواہم کہ دل اسما را از سر ہاگردانے و گوئی
کہ آوارہ حس و حال و غلطہ سج و دلال تو شام رسیدہ است اید کہ سیر حاکم شام است
یہ نو عاشق گشتہ و از خشم تو نزد یک بہلاکت رسیدہ رہا ستھے مادیدہ ترا کسی کہ نام تو شنید
دل حاضر تو کرد و محسوس تو گزیدہ ما گفتہ گفت مصر و مصر و الفروخت جان و دل خود
پیدا و مہر تو خسریدہ پس اورا گوئی کہ اگر زن پریشو سے عراق و شام در تحت
نصرت تو آید و ملک عالم باشی اگر سیدی کہ اسما سہر عین کار دسے آمد مرا حذر و ناپسند
نکر سے کہم ایسویہ گفت سست دارم سم ای نیجا سہیروں آمدہ روسے خانہ شاہزادہ نہاد
و قصہ را امام حسن رضی اللہ عنہ را دران منزل عقیق رفتہ بودند و جہدہ نہاد در خانہ
نشستہ بود ایسویہ در آمد و از ہر ہا ستھے در سیاں آورد و از انجا کہ مکر زمان و تہہ میرا ست

کہ شاہزادہ رنجشہ سے دعا فرمودے خداوند تعالیٰ شفا ارزا
 در ماندہ شدہ باعث آل قضیہ نامہ نوشت کہ من سٹہ بار و بیازہم
 نامہ بوسے نوشتند و مقدار سے سم بلا پل و ستادہ در نامہ لکھ کر دے
 قدر سے لوسے چٹا سے کہ اگر قطرہ ازین در دیا سے محیط افتد
 شوند قضایا و رنم نامہ بپا سے درختے رسیدہ از شتر فرود آ
 و در شکم پرو سے مستولی شدہ بخود گردید درین محل گرگ
 اور ہلاک کرد و شترش خواست کہ گرنید و ہمارشیں پر درختے یہج
 ابن حال لازم امام حسن رضی اللہ عنہ ارجائے سے آمد بین م
 شادہ شدہ شتر را از درخت باز کرد و شعل صاحبش را جست
 ابن نامہ و شیشہ زہر میرون آمد سے الحال برداشتہ بموصل آمد
 نهاد آن جناب نامہ را مطالعہ کرد و تا کہ سے بیان مطلع نگردد و موجب
 در زیر میصلے نهاد و یکس نمود و بازنگ مبارکش پیرا رفته شدہ
 پیدا آمد و ہر چند حضار محاسن ہتھسار نمود کہ ابن چہ نامہ و ایر
 رضی اللہ عنہ جواب ایشان باز نہاد و حسیثہ از چہ بزرگوار خود
 سے کرد و مردم را بدان متغول میداشت و خود ہم ہر دم
 بر میصلے آہستہ دست و زیر میصلے آن جناب دیا کردہ نامہ را
 مطالعہ فرمود بلکہ زید و ازجا سے بر جستہ دست دیا سے امام سے
 و گفت یا بن رسول اللہ بارادستوری دہ تا ازین میزمان تو پیر
 چگونہ است امام حسن رضی اللہ عنہ منہمود کہ من این عمل نمی
 خجالت و انفعال و سے پیش و و من سے خواہم کہ بعد از چندین
 شہر منہگ از جنت من بد و رسد سعد درین باب مبارکہ از حد
 امام حسن رضی اللہ عنہ اورا طلبید و گفت یا فلان از تو سوا
 بگو تا چہ سے میر سے سعید رسید کہ حضرت رسول صلی اللہ علیہ و
 آنکس گفت کہ من خدمت آن حضرت صلی اللہ علیہ وسلم نہ
 بین جنہا رسیدہ باش کہ گفت امیر المؤمنین سے رضی اللہ عنہ

خاندان اسما و آسمان گفت اسے سید از خرافا خاستا ہنا سے حالی در بیتہ قدر سے رطب
 آورده اند اگر سبیل دارند بپارم شاہزادہ خرافا سے ترسیل تمام داشت فرمود کہ بار اسما گفت
 و طبع رطب آورده و بعضی را نیز ہر یا بودہ و ملاستہ کہ بہین خود سیدانست برالہا کردہ و بعضی
 ہنجناں بر حال خود بگذاشتہ چون طبع رطب حاضر شد امام حسن رفتے اللہ عنہ فرمود
 کہ اسما تو ہم در خوردن رطب موافقت کن اسما خرافا سے نہ ہر نا آلودہ سے خورد
 و شاہزادہ ملا حفظہ نمودہ از ہر دو نوع تناول سے نمود یا ہفت خرافا سے نہر آلودہ و طبع
 دل سہار کش ہم برآندہ و دست از آل ماز کشیدہ کمانہ سراد آمد و باز آل ششمار سوز
 فریاد سے کرد و چون روز شد دیگر بارہ سیر و فتنہ مطہر رفت بہشت مادشاہادہ گشت
 دارالشفا سے رحمت است ۱ در مہند انیم ایجا ہر وہان آدمیم ۲ بارہ دیگر بہرکت برخواست
 حد سرگوار خود و صلوات اللہ علیہ و سلم علیہ شفا یافتہ باز گشت و خاندان اسما آمد و گفت اے حبیبہ
 از دیور کہ در خانہ توان رطب خوردہ ام در خود چاکا سبب شفا شدہ سیکھم اسما ہم برآمد
 گفت اسے سیدین بطریق پوشیدہ بودم و شاہزادہ خوردن شکار گشت نمودم بدائم حال
 چیتہ امام حسن رضی اللہ عنہ ششم آوردہ مر فاست و از ان خانہ بیرون آمد و برسان حال
 سیکھت رہا سے پس ناحق و تیرہ روز گرسے دارم پس بہیم و لبتہ کار و کار دارم
 غرقہ مشدہ ام بیان کرد اسلا ۳ بانکہ من از میان کنارت سے دارم پس سراد ان طلبیدہ
 و گفت اسے غریبان دو سال شد تا من دین خرم یکبارہ و تیرہ و سبب بنودہ ام حالانہ خاتم
 کہ دوسہ روز بہ وصل بروم و آرد و ع ازانہ علی گنم ماسکہ سے و نہ ناید و عیدہ قتی
 دلم از کہدا عدا مانرستہ بیاسای پس ما بن خدا سس رضی اللہ عنہ و سببہ از خواص حاتم خود
 رو سے موصول نہاد و تا چون اہل شام موصول آل ضایہ و وصل صمدہ اند او پرا صرح و ازان
 و اعدا محرو لگو کہ از ان گشتند آورده اند کہ در مشق مانیاسے مرو لفا سبب و شش اہل سبب
 چون شنید کہ امام حسن رضی اللہ عنہ بہ وصل آما با خود گشت اسما دس را دہ ہس شش
 و سبب قتل و سے راستہ ۴ تم و سببہ من گمان فستہ سے و دہ سبب بہ ارا لستہ
 کہ موصول بروم و ا او طرح دو سستی فستہ و فستہ و فستہ کار سے کہ فضا و رس ماسکہ
 بستم پس مسماں عصا سے کہ داشت بفرمود تا بہر آرد و اند و ہر دستہ برو
 موصول نہاد و چون بر سید مسجد سے آئکہ کہ امام حسن رضی اللہ عنہ آنخانہ از می گذارد

فرستاده ایشان باشد سخن را بسپرد سطلو بس کشید ماشقم خوشی زنان
 از اسون و از افسانه خویش به فروزیند نوشی صدفی از پیش به گم مردم سر بی
 از دم گرم به سبب سازند سنگ عاده را نرم به زمر یک سخن صدفی سازند سیک
 داد و فاعل نقش یازند به و فاعل رسد مجاز خوشی ایشان به و فاعل انیت ره در کو
 ایشان به یک از اکابر علمای فرموده که اگر شیطان بر جیم درکتا بکرم بهفت ضعیف در کورت
 که آن کینه استخوان کانی ضعیف و مکرزناں سید دین در کلام معین به بیست غفلت
 مسطور است که آن کینه به کرم غفلت که شیطان زن از عصیان
 هر لحظه مردان به در مکر و حیل اما شاگرد زمان باشد به از مکرزناں دون بسیار کسان
 بنی به کین حامد در آن گرد و آن نعره زنان باشد به الحقه الیونیه مقدسه افسون
 آتش فریب را ز دخت و پرشته و بدید و صلح دل اما را سحرانه محبت نیرید و دخت و قصه
 عشق نیرید و وعده ملکوت و تصرف و زجر این مگوشتش پیش او فرو خواند اما بسودای ملک
 مال جام دوستی نیرید نوش کرد و حق محبت و پرشته امام حسن رضی الله عنه و حسن معاشرت
 او را مگوشت کرد و پیست میاد کس که از زن مهر عید به که از شور به بابان گل فرو برد
 ایونیه چون دید که اسما در دام مکر او گرفتار گشت از اینها سیر و دما آمده صورت حال مردان
 باز گفت و مردان دیگر باره به مقام فرستاد که تا امام حسن ابن علی رضی الله عنه و جانشین
 این مهم متشنه سید قنای شد اما گفت من غریب رفیع او نمی دانم و بجا هرست سیرین صورت
 اقدام نمودن نمیتوانم القصد قدوسه زبرد و فرستاد و او غریب است مثل مکر گوشه به
 علیه الله علیه و سلم ما خود نصیم و او از آن به هر قدر رسد با غسل امینة نو سید نور اسد و
 منیون ابن عقیس رسد که ظهور سحر آید به پاشی اسد دل قروح زهر دام می کس
 که پیش رسد با اگر کیم رسد به چنان رسد که نام با بل می نوش چون دست
 سید و در صبح غنیمت سید کس ایسی امام حسن رسد الله عنه از خوردن آن غسل نشسته
 سید منور و در شکم سید کس سید چون صبح به صید رسد و فاعل مقدس حضرت رسول صلی الله
 علیه و سلم کرد را شفا که در مدینه باشد تا تو چه نمودن خود را در عتبه علیه السلام استفا و سکه
 به منزل مشد یعنی باز آمد و در حق صدفی نگذاشت به دیگر در خانه او چهره سید سید حور که
 در خانه مادر قاسم یا از خانه سجن رسد الله عنه امام چاشت شام وی سید آورد و مادر

عصا در دست گرفته میر و چشم حساس ہر سے اوتا دار چشم بلرزد در آنہ و عصا را انداخت
 و سے بلند و سرور و سے میزد تا یارہ یارہ گہ بگاہیں علامان را فرمود تا سر
 باز رسیدند و آوازہ مثل آن شنف در وصل افتاد و سعد با برادر زادہ خود شکار یا بدو مقدار
 پیچہ بہاوردند و آن کو ردل را بسوختند و تہا ہزارہ مار ستوجہ در بندہ شد و در ہا ستی
 آنست کہ بتنام رفت و با واسطے آنجا سیمان گفت و سرور سے چچہا ثابت کردہ مار گشت
 و کاسہ آمد و چچان را بخور ہو دو کمانہ اسما آمد و نہار نے کرد و دیگر مار ایسی بدیدہ مقدار سے
 الماس سودہ و عقدہ حواہر از پیش مر و آن ہنر و اسما آورد قاشش او تہو گر داند
 و گفت نیز دیدار چشم تو بخورست و پیغام فرستادہ کہ تو اگر آرد و نہار سے ہر و سے
 اشتغال یافتہ کہ جز بہ لال و جمال شطی نسود و ہوا در اشواق شو عی در سجان آمدہ
 کہ جز بشریت ملاقات تکین نہا بدیست شبہا کہ در دہر تو اسما مہا نیکنم
 تا روز نالہ سے کہم و آہ سے کشم و زود تر سے بہا ز و از کا شش باز مردانہ اسیم راحت
 از گاشن عشرت در وزیر آید و جس مراد از آن آرد و و بعد از گیر و دو و لست
 ملاقات و سعادت مقام دست دید شپیت در کا و جمال تو کہ مہا لوبت است
 بر وفق مراد دل حاصل ہا گرد و اسے اسما چہ کن تا از اس الماس مہا - - - - -
 یا ہلا اسما ہر سے دہے کہ سے شک از دند فہ او از رستہ اسما یوں در چ ۱۸ ہر دین
 و این کلمات در آن شوق آمیزید دید ہا در دہر سے گر نہ شد سیر طیل ان را کہ
 مشغول گردید تا ہر نیہ سے کہ کو شپہ و چہا - - - - - ار شہا در رعیت سے مار - - - - -
 نے دہا بریر کہ سے اس سے ہر سے حانہ - - - - - کہ سے - - - - - رو را جانو - - - - - مار کہ ار
 در شہا او شپہ سے شہا - - - - - سے اس اس گر نہ دی ان ہا را و و
 کف اگر کہیہ مرانہ و سے کہ کہ ہم کہ را بہا را بر طانی ہا ہر الہا ہا نہ از ہا
 بخند و سے آمدیم در آن سے مراد ہا - - - - - کا و در اسما - - - - - ہا الای آن نہ
 ہر اندہ نگاہ کرد ہا کہ شہا ہر ازہا کہ - - - - - اسما و ہا چہا - - - - - و خواہش
 ہر اسن و سے کہ کہ کانی ہا ہا الای سے الہا حنفہ اند و ہا در ہا اسما و ہا ہر چہا
 آہستہ آہستہ ہیاہ و کوزہ آن سے کہ ہر مالیں سمن سے شہا ہر و گر رفت را کہ
 کوزہ را بر کوی بستہ اند و ہر کردہ ان الماس را ہر ان کہہ رخت و ہا سے مالیت تا بر کوزہ فرو

اس کا حال

ستارہ نخل بجگانہ چشم اگر بنیہ بہ جرات جگر و چشم تکیا جس • باغ عترت یمنیہ
 از خزان ستم • بر خیت لاله و سرین ز تو بہا حسن • نقشہ بین رحمت نمادہ مژا فہ •
 زمرے ثالیہ روسے نقشہ وار حسن • آما چون آفتاب بلند شد رنگ سارک امام حسن
 رضی اللہ عنہ سبغت امام حسن رضی اللہ عنہ رسید کہ روسے من بچہ رنگ برآمدہ است
 گفت مدبیرے میل کردہ امام حسن علی رضی اللہ عنہ روسے کسین رضی اللہ عنہ کرد
 و گفت اسے سادہ حدیث معراج ظاہر شد امام حسین رضی اللہ عنہ گفت آسے و دست
 در گردن برادر کرد و روسے بر روسے او نہاد و ہر دو پرا در گریہ درآمدند و خرو من از عافان
 برآمدہ گفتند یا بن رسول اللہ ما از حدیث معراج خبر دہید امام حسن رضی اللہ عنہ فرمود
 کہ چہ ما صلے اللہ علیہ وسلم ہمارا خبر داد کہ شب معراج کہ مرا روحناات الحناات در آور دہا
 و منازل و درجات ہر کس از اہل ایمان ہن نمودند دو کوشکایم پہلوی یکدیگر یک اندازہ
 و یک قانون یکے از زمرہ سبز کشتاع آن چشم ترا خیمہ میکرد و دیگرے از یاقوت
 سرخ کہ صفا سے آن حوں شعلع آفتاب ہاں تاب لایع و ساطع نمود و من از وضوان
 رسیدم کہ ابن کوشکا از آن کیت گفت یکے از حسن سن و دیگرے از حسین رضی اللہ عنہ
 عنہا گفتیم حیرا ہر دو یک رنگ نیست رصوان خاموش سد حضرت فرمود
 کہ حیرا جواب سے گوئے خبر بیل گفت یا رسول اللہ صلے اللہ علیہ وسلم او ستم
 سیدار کہ گوید فضر سنرا زان حسن است کہ اورا برسد و در دم آخر رنگ رویش
 سنر کرد و کوشکاسرچہ اسان حشہ سن کہ اورا شہد کہ سنہ و در روز آخر حیرا او
 نھن شخ نمود امام من رضی اللہ عنہ اپی گفت و امام حسین رضی اللہ عنہ را تنگ
 در گرفت و روسے در روسے ہم ہالیہ بند و ہر حیں کند اگر مسدا و دخیان
 ہزار سے سے گریند کہ یکس را طاقت مشاہدہ آن نودھا ہر ان نیز اتفاق
 ابن گریہ میکردند و گویا در و دیوار دران گریہ و زاری سے موافقت سے نمودند
 و انھار و احجار چون سحاب اشک مار گریان بودند پھیت گداز تا نگریم چون در بہار
 کہ سننگریہ فخر و روز و دایراں • و الحق در شل این وقت گریہ را منع نہواں کردہ
 دراستد این مصائب گریہ را سعد و رتوان راست و آیا کہ ام دل را حمل کشیدن
 این بار گراں توان • در کہ ام دیدہ از حمدہ اشک ریز سے این مہبت ہاں سوز

و مہربا سچ خلیے نرسیدہ آنگاہ از منظر فردا آمدہ بمیزل خود رفت و گئے اور اہل دینا مال اندک
 زمانے را امام حسن رضی اللہ عنہ از خواب در آمد و خواہر خود زینب را آواز داد و گفت
 یا آنگاہ حاسے جدم مصطفی صلی اللہ علیہ وسلم دیدم مر لطفے رضی اللہ عنہ و مادر
 فاطمہ زہرا رضی اللہ عنہا را در خواب دیدم قرار سے آب بہارتا و وضو سازم و خود دست
 حرا کرد و آن کوڑہ آب را کہ بر سر بالین دے بود برگرفت و نگاہ کرد مہر دے بود
 دے آب در کتید و گفت آہ این چہ آب بود کہ از سر حلقم تا نافسم بارہ بارہ تہہ پس
 کس فرستاد امام حسین رضی اللہ عنہ را بخواند و چون امام حسین رضی اللہ عنہ سیام
 امام حسن بغل باز کرد و دیرا دکنار گرفت و گفت پدر و دست کہ دیدار با قیامت
 افتاد و پاشے ما را صدراق بر نہادیم و ندیم ۱۰ صد چشمہ زخون لکت دیم و ندیم ۱۰
 کام دل تا نو و دے در عالم ۱۰ کام نہا کام با دیم و ندیم ۱۰ اسے سرور حاسے
 جبر و پیرم و مادرم را در خواب دیدم کہ دست من گرفتہ بودند و در ریاض بہشت می گزرا نید
 و حورے قصور و قصور و اعراسور میں سے ہو و در و حدم سے گفت کہ اسے سرزند
 شاد با شکر از دست دشمنان خلاصے یافتے و از پنج اعادے سر کران شدہ فسر دا
 شب نزد ما خواہے بود سپار شدیم و ازین کوڑہ نہر آبی سیا شامیدم از حلق تا ناف
 بر ہم برید امام حسین رضی اللہ عنہ کوڑہ سرداشت و گفت تا من چشم کار این جگہ نہ آہست
 امام حسن رضی اللہ عنہ کوڑہ از دست و سے بستہ و بر زمین روتا شکست و ہا بر سخت
 دای موش کہ آب دور پیدہ بود بچوش آمدہ شلیخ شلیخ گفت آنگاہ شاہرا دہ را
 شکم مبارک در گرفت و در زمین سے غلطید تا افتاد ہر آہستے سے و سے افناد
 و طشتی در پیش و سے نہادہ دیا رہ بارہ جگر و احشا از حلق مبارکش سے آمد
 و در طشت سے افتاد تا ہفتاد بارہ جگر و بقولے صد و ہفتاد بارہ در طشت افناد
 و ابن حسام فرمایہ **عشر** کہ رحبت سونش الماس ریزہ در قد حش ۱۰
 کہ زہر گشت از آن آب خوشگوار حش ۱۰ در اندرون صد و ہفتاد بارہ شد حش ۱۰
 ہمد زہر اہ گلو بہ نیت در کنار حش ۱۰ بیک گوشت الماس شد زہر و فام ۱۰ منفع بہ ماقول
 آید حش ۱۰ جگر سوخت شفق را چو لالہ ز آتش دل ۱۰ ز حسرت جگر سے و فکار
 حش ۱۰ بکس کہ مایہ تریاق ہو دشت بر نہ ہر افغان ۱۰ ز نئے شہد و شکر شاعر حش ۱۰

آواز داد و همه فرزندان و برادران را طلبید و میفرمود که در حالت وصیت فسرود
و نفی است که هم کافوم را گفتند اسے خواہئے ہمارے من را یاد نگار ما در نگرانی من فرزندم
فاسم را حاضر گردان ام کلثوم نفسہ بود تا فاسم را آوردند تا تم سن رضی اللہ عنہ
او را در برگرفت و در دو سه روز و سه و سه نواہ ہما سے ہا سے گریست بعد از آن دست
فاسم بگیرفت و بدستہ امام حسین رفتہ اللہ عنہ داد و گفت ای سراد فلانہ دختر ترا نامزد
بسرقت و فاسم کردیم چون وقت آید تو سے یہا سے وارو سے نظر پر سے نظر سے
ناہدار سے پس چون نفی شدہ سبتا کو تم صفر در آمد حال بران حضرت شکر دید و دیدہا کہ
برہم نہاد و برادران و خواہ بران و فرزندانش ہم جمع بودند رسم بالہن و سے چون
دو اس از شہادت شہادت شہادت مبارک ماتہ کرد و گفتند اسے حسین برادران و فرزندانش
تو بسیار سلی میکنم و ترا بخدا سے سپارم و کلیہ شہادتہا و شہادتہا زبان مبارک را از تو
و ما عنہ اللہ خیر لہا برادر نصیب العین خاطر عاظرہ افقتہ و آیتہ دان لہ
عندنا لہ فی حقہ حسن نامہ ~~سے~~ دوست بر دوست رفتہ یار
بر یار ~~نقطہ~~ ~~سے~~ و اسے کہ سرور و روان از چمن رفتہ اسے یعنی کہ نوزد بودہ
ز بہر است رفتہ از کشتی گیسو کش ہیکر نامہ گشتہ تانہ ہوز چہر زیش آس
بخ نشین بر رفتہ یعقوب و وار دیدہ کرگس غیب شدہ اگر حضرتانہ یوسف گل
بہرین رفتہ ہا برادران بہ چہرہ رو کہ فاسم سے قہام شد و یہ سسر کا است
نہادہ لہیچ ہر نہ و نوزد ہوا شش فاطمہ نہتا رسد و شش نوزد و چہرہ ہا شہادت
رضی اللہ عنہ لعل روح جیل کو ہفتہ سال بودہ و ناہ کہ زیادہ ہم کہنہ انہا لہ
از مرا ~~نقطہ~~ ~~سے~~ مران ~~سے~~ کم ناخوداندہ لہیچ ہر نہ ہا سسر کا است
نمودہ کرد و در سبب قائل ہا برادر خود خواہ رفتہ و اگر اسما را بگیرد و اسما از ترس خود
گوہ کہ نہ ہر و الما سن را ان ذیستاد امام حسین سے اللہ عنہ خاکش نگر و دینی ہا شہادت
و فرزند شش آہندہ ہا ~~نقطہ~~ ~~سے~~ گر دو کہ ~~نقطہ~~ ~~سے~~ نہ بر لکین نخوان داد و شہادتہا و فرشتہ شود
کہ با اسما کے محبت رفو نخوان اتنا نہیں را سا پیغام فرستاد کہ چہ نہستہ کہ بہر نہستہ
و نا ہا سے دار سے مگر نیز کہ امام حسین سے اللہ عنہ و فکر شدہ و اسما خود تر سبب ہر نہ
و از غل خود شہادتہا گروہ ہا نا پیچانے سودنے داشتہ فی الحال مگر نیت و میناہ بجانہ

سروں تو آمد غشتر لگتہ رہو زین من جہنم میں بکری سیٹی، مرغ و ماہی، جنم
 من تن بکری سیٹی، زہرہ کو تار ہر جام و شبنم آوردی سیادہ در مسرت جو رخصتہ
 حسن بکری سیٹی، خال با قوت لبش کر زہر شد زنگار فام اگر مدستی عقیق ابدین گدوئی
 لعل اگر آن خردہ الماس دیا کے لبش، خون شد سے و ز سواد آن خنجر ز من
 بکری سیٹی، زان جگر کو بارہ بارہ گت اگر اکھ شد سے، مرغ زار سے کر دے و مراد
 بکری سیٹی، در شواہد مکرست کہ در وقت وفات امام حسن رضی اللہ عنہ برادرش
 امام حسین پر بالین دے بود فرمود کہ اسے برادر برکہ گمان دار سے کہ تار ہر
 دادہ است گفت براسے آن سے پر سے تا ویرا نکشے گفت آری فرمود کہ اگر
 انکس بات کہ من گاہ سے برم غضب و کال خدا ما و از بہ سخت ترست و اگر ناشت
 دو صنا منید ارم کہ بے گنا ہے را براسے من کی نہ و حضرت خواہ بار سا فصل الخطاب
 کردہ کہ امیر المؤمنین حسن رضی اللہ عنہ شش بار زہر داد و پنج بار کار نکرد و سے
 دیر بار ششم کار کرد و امام حسین رضی اللہ عنہ بالین برادر حاضر شدہ گفت ای سہیل
 اگر دانے کہ تار زہر دادہ است مرا خردہ تا اگر ترا کار سے افتد ما و سے شصتی کہینم
 گفت اسے برادر پر ما علی رضی اللہ عنہ ہا زہر بود و ما در فاطمہ زہرا سے اللہ عنہا
 غیر نکرد و جد ما حضرت محمد مصطفیٰ علیہ السلام نماز سے نذر بودہ و جدہ ما خدیجہ
 کمر سے رضی اللہ عنہا امیر ثبوت نہ داشت از اہل بیت ما غیر نادمہ و از ما نماز سے
 انگوٹھا پیچید و ششم و ہم عشق تو در پیہ نہفتیم، بابیچ کسے حال ل خوش
 گفتنم، اما در غیر آردہ است کہ اسما را جلوت طلبید و گفت ای مانوی ما را کار کرد
 و اسے بارہ چوٹا سے بھا کار من بد آنکہ گرم و زیدیم، فرزند نامہ برادر نامہ از مال و کردار
 تو واقف نگردانیدیم و پردہ از رو سے کار تو بر نہ آئیم و ہم ترابہ کہ قبا است گذشتیم
 از خدا بیچ شرت نیامد و از من بیچ آزدت را شکستہ آفر دوستان زین کنند
 و با چو من یار سے وفادار سے بے سبب دہتے اینچنین کنند را با سے
 یار سے بے سببے اگر کشد، دانکہ چو من یار و جاد اگر کشد، تو دوست مگر دشمن و گویا
 کس دشمن خوش را چنین زارت کہ پس رو سے ازو بگردانید و گفت برو کہ تو ہم برادر
 نہ سے و مقصود و مطلوب ہے کہ در سے نیا بے پس امام حسین رضی اللہ عنہ را

مردان سرد و مردان ادرا با دو غلام و سه کنیز که شام فرستاد و نامه نوشت که العتمة العتمة
 این زن را همان کنیز و زنتیاد و زنتیاد او را حاسه فرستید که کسی نه میشد و ندانند که
 اگر بر فرستاده ازین قضیه ناسخ گردد قتل خفته دیگر باده بیدار شود و شمشیر بایک در نیام
 آید به از غلات بیرون آید پس فکر آن باید کرد که اسما این راز را آشکارا نکند و بنهایی را
 سر ملا نیکند اما چون نامه واسما بدست رسید و خبر عزیمت شاهزاده پیش از آن رسید و
 واسله شام بفرمود تا که آنها را در ستند و در راه سے دره از ده شهر را سیاه کرد و خود با هم
 اعیان و اعظم و لایست سیاه پوشید و سه شانه روز تقریب بزرگانه پیشکش این زنان
 اسما را طلبید و کیفیت احوال باز پرسید اسما در ایستاد و هر چیکرده بود از اول زیر
 در طعام کردن تا آخر الماس در آب افکند تفصیل باز گفت و تقریر کرد که او را محبت
 خوشنودی تو و محبت نیرید چگونگی که تم دشمن خدا و رسول و عذاب و نسیخ نخست یار
 مردم حاکم دمشق گفت لعنت خدا بر تو با داز خدا شرم نداشتی و از غضب رسول و
 اندیشید که و برگردان تافته تافته مشکبار بنیر نثار او خشم نکردی و از خیار چون
 ماه و سه و از روستای سیاه و حال تپاه خود با دنیا و دسے توبه لائق مصاحبت نیرید یا بی
 تو آخر حاجت گرفته رسول خدا صلی الله علیه و سلم این نوع معامله کردی معلوم است که مایه
 یا کنی ربانعی جز حور و جفا نباید از تو چیز فعلی خطا نباید از تو از تو طلب و فنا
 نماست ۲ العتمة و فنا نباید از تو به آن بی دولت بخت گرفته ساعی سر درش افکند و
 از روزگار مصاحبت امام حسن رضی الله عنه بر اندیشید و خلق و لطفت و علم و کرم و ملائمت و
 محالستند او با دوزخ و زارندار ناله و نگرید در آند والی شام گفت که اکنون که خود را بدین فوج فکند
 خدا و رسول را بیازدی اگر بی کسی تاجیه گفت اگر بسن نابینا شود را و سه گوید سه
 سه شانه روز سه گریست نه آسا خورد و در نان و سه گفت و اسے برین که دین از دست
 آدم و دنیا خود سه شانه و نفرین شاهزاده دس افکند و در قسم حیرت که میباید
 و آلا خست و کس چه افکند ان السیدین صفی حال من کت به شاه و در حیرت ازین همه گریخت
 اگر هم بر داشت ۳ بعد از سه روز چهار کس را فرمودند که تا او را در ده سیاه بیدار نشود و پیر
 حکم شد که او را سخن سه فیلی برود و دست و پایش بر بسته در دریا اندازند چون بکاف فرستند

خواجہ فرمود: سید الشہداء علیہ السلام کہ اس کے فاطمہ امین و نورشا در سن کودکی کے دچا سنے کھو آپ بود
بلکہ در وقت و اجمع خواب شد کہ نہ نوما شد و نہ سن و نہ علی باشد و نہ سرادشش مس فاطمہ علیہ السلام
عند طاهر رضی اللہ عنہ دیگر باب بخبر شدیہ کہ اس کے مظلوم مادر و اس کے شہید مادر و اس کے سیکس
اور ان اہل زمان پیر و مادر و سرادشہ کہ ماست کہ مصیبت تو قیام نماید دسترا کھ
تقریب تو کھا آرد کا شکے میں زندہ بود سے اقامت مرا ستم مصیبت تو نمود سے راہ
نمود کہ با تفسیر آورد کہ قائم اور مصیبت و دکان تا آخر الزمان خواہند داشت
کہ ہر سال چون آن موسم در آید کہ اور اسہد کردہ ماست مدائیان لغیرت ویرانازہ کردہ
و شہر و مصیبت اور کھائے آرد اشک ندامت از دہ بارند آہ کھسوز از سنینہ کشد
و مصیبت و انہا سر ستم سوزان است و ریح عسکرا صمد شہداء
نہم سزل سریان ماست بہ شہنچہ فیدہ آوردہ است کہ در وقت کہ جبرئیل یہیستہ و اولاد
حسین رضی اللہ عنہ سے آمد فرشتہ در درو سے زمین است و در از زر سے مایہ
جبرئیل نردو سے آمد و را بشناخت کہ از ملک آسمان موسم بود مفسد ہم بقتل و شہداء
ماک و قطر سس نام داشت جبرئیل گفت اسے قطر سس ۲۱ جاست کہ بر تو مشاہد است
گفت اسے ریح الامین حق سہا زہر کا رسے فرمود اید کہ تھا و سے دران از من واقع شد
سرق چہرہ در آمد و پروبال من لسوخت و ہر روز بچسند عزت بودم و امروز در ملک مظلوم مصیبت
و پروبال کے نہ نہ بیا کے من و امروز کے نیست بر سوزا کے من ۱۰ اسے جبرئیل
تو کجا رو سے گفت مرا ملازمت سید عالم صلی اللہ علیہ وسلم فرسنا وہ اندھہ و تہفیت
مولود سے کہ اور واقع شدہ قطر سس بنا لید کہ چیشو کہ مرا ۵۰ در سے شاید کہ ان حضرت
مرافعت کند و پروبال من پس باز رسد نامقام خود و دم سرنیل اور اسہراہ بیاد و حجاز
اداسے تحقیق و تہفیت صورت و واقعہ عرض رسانید و دران محل امام حسین رضی اللہ عنہ کھار
بود آن حضرت صلی اللہ علیہ وسلم فرمود کہ اسے قطر سس بیا و خود را حسین بن ہال قطر سس بیا
و خود را پروبال مبارک حسین مایہ و پروبال اقبال یافتہ پروبال بود و صومعہ و حجاز
مانہ رفت و بعد از شہادت امام حسین رضی اللہ عنہ چون سہال فعیہ مطہر سہ گفت اتی
مید بود کہ مرا خسر شدہ سے تا سرفیقانہ خود در عین رفتی و دانتہاں سے حرس
کرد سے خطاب رسید کہ اگر آن صورت و قریح نیافت حال با ہنس و دہن فرشتہ کہ بالغ تواند

سید

سانی عربی بمبشین کرامت فسر موده چگونه نمرند خود را یافته و بیک نام نیم حشر علی علیه السلام
 سر مود که یا رسول الله صلی الله علیه و سلم یعنی شبیر یافت عرب حسین است پس
 آن حضرت صلی الله علیه و سلم او را حسین نام نهاد و در روز پنجم عقیقه کرد و از او سه
 پند و گو سفند خیا نچه از برادرش کرده بود و نظر مود تا سرش تراشیده نه و بوزن آن نقره
 تصدق فرمود آورده اند که چون امام حسین رفته الله عنه متولد شد حق سبحانه و تعالی را
 بفرستاد و گفت برو جیبها مارا تهنیت برسان و بعد از آن خبر ده و او را از قتل حسین
 رفته الله عنه و تهنیت آن هم بوسی برسان چون جبرئیل علیه السلام بیاید امام حسین
 رفته الله عنه بکتمان رسول بود صلی الله علیه و سلم و آن حضرت بوسی جبرئیل او
 می داد پس جبرئیل علیه السلام تهنیت فرمود و آغاز تهنیت رسانیدن نمود حضرت
 صلی الله علیه و سلم سوال کرد که سبب تهنیت معلوم است موجب تهنیت چیست گفت یا رسول
 صلی الله علیه و سلم آن موقع از خلق این لیس که حال او سه گاه است بجهان زوفاست مادر و شهادت
 پدر و برادر به تیغ حفر و خواست گرداشه و شمشیر از او افتد که بیا بفرم بر او رسانیده
 مصدق صلی الله علیه و سلم گریان شد مرتب صلی الله علیه و سلم رفته الله عنه حاضر بود گفت
 یا سید المرسلین سبب این گریه چیست آن حضرت صلی الله علیه و سلم را سلام علیهم علیه خبر جبرئیل را
 داد و باریکات در صلی الله علیه و سلم را نیز سیلاب خون از فواره دیده ریختن گریه
 همچون گریان و در نج گویان کعبه فاطمه در آمد چون فاطمه علی را گریان دید گفت ای
 سیر عسک و اسیر و دل پریشم او را در روز و رها و با و صحت نه زمان اندوه
 و محنت این گریه اگر از شاد و صحت با فدا و اگر از غم است موجب آنرا باز نماند تهنیت صلی الله
 عنه فرمود که ای فاطمه رفته الله عنه اگر یمن از غم حسین است یا رفته الله عنه
 که بید بزرگوار است خضر قتل او از زنا جبرئیل خبر می دهد فاطمه رفته الله عنه که این سخن
 استیغ فرمود و خورشش برآورده و عصبانیت سرسرا انگه و کعبه پند در راه و سر یاد کشت
 که ای سید پرست مرا خبر داد که شما از زنی جبرئیل خبر می فرموده اند که بجهت از جهات کاران
 است و سبب رحمان دون هست که صلی الله علیه و سلم حسین را که بوسی گاه شهادت به تیغ جفا
 مجروح گردانند حضرت صلی الله علیه و سلم سر مود که از جبرئیل حسین گفت فاطمه
 نامه آنکار که که حسین من چه گناه کرده باش که در طفولیت بروی چنین ظلمت برود

اور سرگرمی سے ملازم بنو اور ہر صبح و شام ہر گز گھبراہٹ نہ کرنا
کہ وہ مصیبت دوسے گریبان آئے نہ بچھید فتنے نہ فرود آئے نہ پھیر
ہاں ان مشغول بہ سنت و عبادت میں واقعہ ہو گیا کہ گریبان
فرشتہ آیا اور وہ کہ امام حسین رضی اللہ عنہ را حجامے بود کہ چون
وہ برقیں رخسارہ خود سے بوسے راہ برداشتے دوسے ہاتھ
رسول اللہ علیہ وسلم و سلم و سلم رضی اللہ عنہ از فرقا تا
صلی اللہ علیہ وسلم در سخن تراف سے سر و استیلا علی بن ہ
کہ سنیدیم از رسول اللہ علیہ وسلم کہ جسے فرمود کہ
اوستا دارا آنگہ اس را کہ حسین را دوست دار و حسین علی
علیہ وسلم حسین رضی اللہ عنہ را کہ جابا دوستا پیدا شدت و آ
دوستی پیدا شدت حاکم در اخبار کہ وہ کہ دور سے رسول اک
در کوہ سگیشت حاکم نے کوہ کاں مانہ کے میکہ در آگ
دارالکتابیانہ کوہ کے راگرفت و در پیشانی او سوسہ دودار
گفتند ای رسول اللہ علیہ وسلم یا این کوہ کاں را کہ
کہند انہم این کیسا و عاشق جہیت گفتند اسے یاران مرا
کہ این کوہ کاں حسین میں بار سے کہ کوہ کاں کہ اقدم او
ہوں انرا ان روہ مار اور ادوستا گزشتہ و در آئین و
فرما بد ~~صلی اللہ علیہ وسلم~~ پر مرتضی امام حسین کا جو ارادت
کشیدہ دوستی ہمارے لیے یہ روہ مارے حسین اعظم
جبریل مہدی خدائے شمس و شمس کمال الدین اراکینا جہت اللہ
رور سے امام حسین و حسین علیہ السلام حضرت مہدی علیہ السلام
رفی اللہ عنہا نیز آنجا حاضر بود و علی علیہ السلام و سلم
فرمود کہ یا رسول اللہ علیہ وسلم در گد را کہ
صلی اللہ علیہ وسلم فرمود کہ انیکا جبریل حسین رضی اللہ عنہ
رضی اللہ عنہ را استیلا سیکند کہ دوسے ہاتھ را کہ جبریل

سود خسته و آسوده شریفه لطفش چون شمع نمودی عمار جوامع را از صفیه حال هر گه نگردد
محدود بودی و در باب علم کامل و خلق عظیمش امام ششم الدین محمد بن موسی بن جعفر رحمه الله و کتبی
در تفسیر تفسیر آورده و گفته که معنی این آیت را بیان می کند که اعدای اهل حق
یعنی بهشت آماده کرده شده است بر آنکه بر سر کاران الدین بیفوق آنانکه لطف
سیکند خدایه السرا و الفیاض در آسانی و بی سختی یا توانگر که دور ویش و اهل علمین بی نظیر
و فرود خورندگان چشم را و العافین عن الناس عفو کنندگان اند از مردمان
و الله بحسب المحسنین و خدا دوست سیدار و بنیکو کاران را معنوی این حکایت
راجع است مایه که دور که آن نواده بوستان ولایت و اکو ره حریفه برایت سبط
و غنل و بیغنه حسین بن سفلک با جمیع مهاجران از اشراف عرب و خلفا که بر علم
و ادب سر سر خوانده نشسته بودند خادش با کاسه آتش گرم بمجاس در آمد
و از نایت و درشت پایش بکاشیده بسیار آمد و کاسه بر سر شاهزاده افتاد و بگشت
و آتشها بر سر دور که سارکش فرود بخت شاهزاده از روی نادید نه از راه
خشم و تغذیب در و گریست خادم از ترس بر پیش و تخم مانده بود که ناگاه بزرگانش
ماری شدند که انکا ظمین الفیض حسین فرمود که خشم فرودم گفت و العافین عن الناس
سپید جواب داد که عفو است که دم خادم تمه آیت بر خواند که والله بحسب المحسنین سبط
سول صلوات الله علیه و سلم در مقابل آن گفت از مال خودت آزاد کردم و ثوابت معیشت
و رفاه خود را در گم گردانیدم منست شرفی آنکه در و سیرت سبکو بود و آدوسه
را در بان او بود و تنیک مردم نه کور و گریست و حوسه نگو باه تنیک و گریست و حصار
را از خلق حوسه تنقیب شده بزرگان را نه که الله اعلم صیت یحیی رساله خدا می دانند
و عیسی مایه داد و مکیده مایه داد و خطاب ولایت آنها خواهد بود یا سافس سره در
نیل الخطاب بهمین نقل را آورده و فرموده مناقصه آن کس که پاره از بنیام بر صلوات الله
تسلیم باشد و خدا انعام دهد در راه ایتال گفته باشد انما یرید الله لیتبیب عبده
حسین اهل البیت و لیتبرک علیه و یطهر اسمک بیا یان رب مصطفی کما در بار
ماره پیدا نیست و چون مقصود از جمع این اوراق و بیا در بعضی از احوال آن چهرت
بن قمل بهمین قدر از ذکر محامد و مناقصه استحصار میرو و بعضی دیگر کمالی خود هست و ک

و سلامہ علیہ اور اول اس سے صراحت و راستگی خاطر اودے کوشیدہ ناکار گریستیں افتاد
طراست کہ گردید باگاہ منسربہ از در مسجد بآئین گاہ کردند باد آہو سے دیدند کہ تخیل
و تعبیر با خود داشت پہلو برو میزد و او را سے دو ایند بایش آن حضرت صلی اللہ علیہ
و بر بان فصیح گفت ہا رسول اللہ و یکچہ کہ تم کیے رہیا گرفت و نزدیک تو آورد و
ماند بدو خور سبند شدیم و حال او را شنید رسید آدم ہما سے بہن کر سید کہ نزد سے ؟
پیش انداز دخت مست سید عالم صلی اللہ علیہ وسلم بر بان کہ حسینؑ را پیش و
البتادہ است و براسے آہو برہ پیچوا کہ کہ بگریہ ملاکہ بجست نظارہ او از سواح طا
ست ریل کرده اند اگر او گرید یہ مقربان گیر و فریاد سے کہ بند شتاب و پشتر
اشک پر رخسارہ مبارک او روان شد دین سرہ خود را مر اسے و سے بیاری رسول
مسافت دور قطع کردہ ام و گویا زمین را در نور دیدم تا میں زود برسیدم و مسجد اشکر
اشک پرورد سے و سے فرو نہادہ است نزولش از مجاہد سرا سے و رسول صلی اللہ
وسلم ان آہورا دعا گفت وصیتیں آن آہو برہ را پیش کرد و ہمراہ برد جسدہ و را
سورت واقع مشروح بعرض فاطمہؓ رسید اسے عزیز ملاکہ مقربین و رسول صلی
منینخواستہ کہ اشک بر چہرہ حسینؑ رفتہ اللہ عنہ روان گرد و آیا احوال آنها کہ قطرات
از فرق مبارکش بر رخسارہ و سے روان ساختند جاگونہ جواب بود نقطہ چشم
نوسہ گر شاہ انبیاء باشد چرخاک و غونشہ بینان نگار و آب باشد کہ کسیکی چشمہ کلکوثر
حد و سے ستاد بدلت کرب ملا تشہ لب چرا بہت شد روا بود کہ حکمر گوشتہ رسول حس
قنادہ غرقہ خون سبز زن جدا باشد اما اخلاق ستودہ و ادباف یزیدیہ امام حم
نہ دوران مرتبہ است کہ بدستیار سے قلم نیر زبان بیرامین تحریر آن توان گذشت و سای
و ہم سکبر و بجائے بساط تقریر میں توان گذشت قطع خامہ وہم پس ترا
کشد بصورت مدحت او روئی کو پاسے ہمز دمش گفت کہ آن پایہ نعت کہ در
نوبہ بن قدم کے از عسدرہ رویں سے آئے و سخاوتش کہ باز نامہ حاتم را سے کردہ ہو
روزگار و سلوک است و فجاعتش کہ داستان دستم داستان را سنوخ ساخته و شمشاد
در بخار برگرد بلا گذارشش خواہد یافت و جراید اخبار ما کو رست مصعبؓ را
قدش چو بنابر دستخیز کشد و شیخ سرفراز آذر خسروین مژدہ شکن خاک را را

در مدینه گشت ایام و وقت فوت شد نوال اندران رسیدند و فرستادند و در گذشتند
و محصل آن برادر هاشم چند پشت دست ماندان توان گزاید و اگر از بیعت من امانت
سر بر سر ایشان را بداد ملک شام فرستاد اما چون نامه رسید رسید و بر من آن
اطلاع یافت گفت انا شرعنا امیر را جعون مرا با سیر فاطمه رسیده اشترها چو کاروان
بیم فتنه تمجیل تمام مروان را که در آن زمان در مدینه ساکن بود و سید و او را بر کماهی
حالات مطلع گردانیده در آن بابا و سید و مشا و رشت گرد مروان حکم گفت هر چه کسی را
عاصم کن و در بیعت نکلیت تا اگر در مدینه ایستادند نموده اند و الا بر تیغ حریق
حکم طرد بر ایشان روان گردان نه صومنا در طلب حسین و ابن زبیر تا حمیه بن ابی صفیه
و پیش از آن که خبر مرگ دالی شام افشا باید به بیعت آن دو کس خلافت نپذیرد و حکم
گردان و ولید کس طلب حسین و ابن زبیر فرستاده ایشان در مسجد مدینه ناکجا بایست
سخن بگفتند فرستاده ولید گفت امیر شما را میخواهد اچا بیعت کنید ایشان
گفتند تو برو تا ما از عقب بریم فرستاده باز گفت و عید الله ان از امام حسین
پرسید که هیچ میداند که ولید را چرا می طلبد حسین گفت بخاطر من می رسد که احکم
شام مرده دستا چه من اشب و خواب دیدیم که من و سید و گوشتا شد آتش و بر سر او
افتاد و الا این خبر رسید و نخواهند که از ما بیعت نپذیرد تا نماند آن زبیر گفت که اگر
حال برین شرط باشد توبه خواهدی کرد حسین گفت من می شنوم که او شمارد زارت
و اقلیه آل رسولیم چگونه جانکاز باشد که تنایب چنین کس کنیم ایشان درین سخن بودند
که رسول ولید با آنها که امیر انتظار شماست گفت حسین با بگ بر و سید نزد که این همه
تجلیل چیست اگر بیکس نباید من خود می ایم قاصد باز گفت و در حال با و سید
تقریر کرد مروان گفت اسے ولید حسین عذر خواهد کرد و نخواهد آمد و ولید گفت خاموش
مان که حسین قدر نیست هر و ف که کند و وفا مقرون گرداند و مشنوی
کوسه که بر صفت آو می ستا و او ستا که بر تاق قدش مر و سست است و فاج و فاج
سر او شتر ستا و اشترش از فرق فلک برتر ستا و آورده اند که ولید مرد
عنا ترس بود و حسرت اهل بیت رعایتا می نمود چون صفت وفادار که
و اکسیر و روزگار که حسین باز گفت مروان خاموش شد اما چون رسول ولید

خواجه یاقوت آورده اند کہ چون شاہزادہ حسن علی رخت زندگانی ازین منزل فاسے
 بہر بہت سراسے جاودا کے کشید پیچید آن واسے خطہ ولایت کشید گرفت و زمین خاہ
 خاکہ ازین بہر رخت ۱۰ والی شام فاسے کشید کہ سیر خود را و سہ عہد خود گردانید پس از اہل شام
 و عراق بیعت و سہے مراستند و داعیہ نمود کہ اشرف جہاد سز در اہل معنی موافقت نمایند
 اہل مدینہ و کہ توقف نمودند و قضا یا سہے شعیب درین محل روئے نمود کہ نفاصلی آن کہ
 مسوط تہران درانت القصر در رشتہ کہ حاکم شام خود مکہ بند آمد و حردم بہر سیر را ما شہ
 ساختہ در سیر مدینہ اہل بیعت داخل گردانید انا جہاد سز ازین صورت امانا نمودند
 حسین علی دوم عبدالرحمن اسے بکر سوم عبداللہ عمر چہارم عبداللہ زبیر و ہمسر چند
 از سہے عنقت و غلطت کو کشیدند بطریق لطیف و رفیع و ملا بہت در آمدند بجائے نہ رسید
 و رفقا سہے از مدینہ طیبہ روئے بکہ مبارکہ زاد سہا اللہ تعالیٰ و تکریمانہ دلداری شام
 از عقب ایشان بکہ رفت و آنجا نیز بیعت فیجیل نیامت و احوال بہرین منوال سہے بود
 تا وقتہ کہ والی شام از جام غم تمام کل نفس از لقمہ الموت حرعہ کشیدہ رخت او
 خاکدان دنیا دارا محسب کشید **سیر** رفت و منزل مد بگرے برداخت
 ارکان دولت حضرت معاویہ احتمال نمودند نیز پیرا بر سر بی حکومت نماندند و نہ
 امارت او با شیع خاص و عام اہل عراق و شام رسانیدند و درین اتنا محسے از غم و اسے
 سیر میل دو تہا سہے گفتند اگر میخواہے کہ ملکات تر تو قرار گیر دو نعمت حکومت بیدار
 بماند بہان چار بزرگ جہاد را کہ در زمان نیات پیرت از بیعت تو ابار گردند و امارت و اہت
 تو سرفرونیاد و زندہ ہر نوع تو انے بہریت خود در آرو اگر در مقام عناد و جہاد باشند
 در دفع ایشان ہوازم جہاد و جہاد بہت ہم رسان نیز یہ این سخن را شلق قبول نمود و امانہ
 پوشید بن عتبہ کہ در آن ولادے مدینہ بود و مضمون آنکہ خلیفہ روئے زمین عالم فانی
 و داع کردہ ہوئے سہر اسے باقی آورد و مراد در حال حیات خلیفہ خود گردانید و من از
 جرات اولاد ابو تراب و سفک و اسے سفیج و شاب حی ترسم بایکہ چون فحوا سہے
 این کہ متوجہ واقع شوی سہے از اہل مدینہ بیعت من بستانی در قحہ دیگر نوشتہ بود مشہور آنکہ
 از عین علی و عبداللہ عمر و عبدالرحمن ابی بکر و عتبہ اللہ زبیر بیعت مراستان
 درین باب اہمالی ہما سہے کہ علی استویف و نہ کام تاخیر نیست کہ شہ فرستند بیعت

حسین را حسناف خالی باشد و تحقیق که نعمت میران او بدین مقام بود که نیکو عز و صلاح
 پریم تقوم احسانا منظر رست درونش که در او را با ایم و وقار ما عظیم بود
 و محاسن او را در اندیشه و در حسن او که در فرزند او عظیم بود و در سید او که در کمال
 جهنم است و در کمال دل کسی که گفت که قصد سروری و کمال بود و حسین سید اولاد است
 مردان بعد از رسول این نینال خاصش گفت و گوید که باطل است و الله این زیر فشار
 و او در بدن تحمل نمود تا شد و در آمد و با جمیع از خواص خود بر راستی که خاص عمام
 بنود روسی بکه نهاد و کسان از عقوبت فرستادند و در و نارسیده از گشت و گوید
 صورت حال سیرید باز نوشت و خواست بر سید که بهتر دان را را به دیگر دعوت کند
 و عید الله زیر برادرس مانده دارد که هر جا که رود اثر سخطا بر و س خواهد رسید و بر
 حسین را مصحوب جواب نامه بفرستاد و بقیه است با اسب و در راهش که مناصب
 از عید الله در از آن خواستیم داشت و چون رفته بودید رسید گفت لا حول لا قوة الا بالله
 اعطی عظیم اگر نریختی و شایسته هیچ سکون را پس بدین درخوی فرزند رسول حسنا
 عید الله علیه و سلم سید من و هر ضرر یک از مخالفت بزیار من رسید باک ندارم آورده اند
 که ولید با دست حرم و مضمون نامه را نوشته نزد حسین فرستاد و پیغام داد که یا من
 رسول الله زمان زمان ما که بزیار من رسید و سید پیغام بقتل تو میفرستد باید
 و من درین قضیه حیران و در بادیه واقعه سرگردانم و پیوسته بحال خویش
 فرو مانده و پیریشانم و ره سرون رفتن از کار خود نمی دانم و اما چون حسین
 ازین صورت آگاهی یافت صبر فرمود تا شب در آمد و سید پیغام بقتل تو میفرستد
 و سلامه علیه رفته سلام کرد و گفت یا رسول الله منم فرزند خدا هستم و پسر و دختر تو هم
 آن گوی در وقت هلاکت است را بر ما نیست من وصیت فرموده و شرف اولاد
 خود را در گشته از کرم الله فی اهل بیتی مانموده ایشان قرآن و اذان را میگوین
 انکاشتند و مرا ضلع و محسوم و سید بهره و مهر بگذاشتند ان مجله بود از
 بیونا که حفاظ را ان گفتند و چون با تو ملاقات کنم صورت و قانع را بقیه
 باز گویم بسیار سبک است و بعد از آن نماز اشتغال نمود پس از طایع مسیح
 و ...

بحث نمود حسین بن علی بن ابی طالب را از غلامان و مولای خود مرتب و مسلح
 اندیده فسرود که با من بدار الاماره آید و بر در بر سر سے و بدید نشینید اگر تو از مرا
 بدین خیر بے تمنا شستی در آید و تا بر شتر روشن نشود که قصد قتل من از اند سحاکس یا
 عن مرسانید پس آن حضرت خفا سے رسول خدا صلی الله علیه و سلم مدست گشت
 آن شد تا بخانه رسید پس بدین هیئت گذشت را با مولای خود و دیگر سافیه بدر و نجات
 از و رسید را دید با مروان نشسته چون شاهزاده پرسید تعلیم کرد و در حسین بجای خود
 گرفت و گفت باعث طلب من چه بوده ایشان صورت حال از وفات بدر و بیعت
 هر تمام در میان آورده حسین جواب داد که مناسبت نیست که چون من کسی نه پنهانی
 یتنا کند فسرود که این خبر آشکارا گردد و عا م اهل اسلام مجتمع گردند تا هر چه
 مکتوب باشد تقدیم رسیده آید و رسید گفت یا اباعبدالله سخن سنجیده گفتی بسعاد
 نزد و فسرود اشرفین حضور از آن سنے دار مردان گفت اسے اسیر دست از
 سیرین نامدار که اگر او را بگذارد سے دیگر برو سے قادر گردد سے او را حبس کن نام
 سے او اگر اقلع نماید نفر سے شمشیرش بردارد حسینش از روی غضب مروان بگریست
 نش یا ابن الرثق گر از سره باشد که شغل این حرکت به نسبت من سر خاطره گذرانند
 را می بیند که سر من بردارد هر که قصد من کند روسته زمین را از خون او رنگم
 من با و رسید خطاب کرد که تو نیدار سے که با اهل بیت شون و معدن رسالتیم و خانه ما
 رحمت و مکان آمد و شد ملاک است با نیرید که شراب پیچور و عسله شیه انواع
 قات از و سے ظاهر میشود و چو به بیعت کنیم فردا که محاسن منعقد گردد آنچه گفتی باشد
 نیم و به بینیم که احق و او سے بخلافت گشت و چون آورد حسین بن علی شد و مرده
 بر در سرای بود و فریستند که با در و دارا لامار شتهاده دست بردی نمایند انتخاب
 رس این سنے کرده به تحصیل از خانه بیرون آمد و مولای خود را از دخول مانع شد و منزل
 سرافیه خویش شتافت مروان اولید گفت اسے اسیر سخن من علی نمودی و حسین
 دست سرفت بخدا سوگند که دیگر حکم تو برو سے حال سے کرد و امید گفت
 فاک یا مروان مرا بکشتن حسین میفرمائی و الله اگر شترق و غرب عالم من
 چند روز خون او سے نمایم اسے مروان فردا قیامت ترا ز و سے اعمال کشنده

آن حضرت حاضر شد **رحمہ اللہ** نہر ار جان گراے
 او اسے مناہات و رفع حاشا گریاں گریاں سجود
 و سجود سارنہ خیال و بیکہ حضرت رسالت **صلی اللہ علیہ**
 و **آلہ** و **سنتہ** میں رہتے رہے ہر ماہ دو ہفتے میں
 مجھے بنیم کہ غفر سے امت میں در کربلا تیرا کشتہ و تو در
 نہ ہند و ما وجود این کشتہ استغاثت میں الہیہ و
 از شفاعت میں محروم خواہند بود اسے **عسیر** پیر و
 نزدیکی میں آمدند و مدد یار تو استیاق دارند و تو
 خواہی ہے آمد و ترا در پشت در حاشے کہ آنرا ہوں
 حسین و خواہی گفت با جد آہ میں ہر اجعت رہنا احتی
 در آ و آن حضرت **صلی اللہ علیہ** و **آلہ** و **سنتہ** فرمود کہ ترا
 یافتہ ہوا غفریم بر سے حسین سید ارشد خیال
 شہادت و فترہ وصول مدرجہ شہادت کے درگوش منزلت
 دل پر کندارہ سفر کہ را با خود راست ہدایت دہل سیت
 تحریر ہو و اوقات با و احازرین و اندو گاہین گشتند و
 امام حسین رفت بقرہ یقین و ہرادر را و داع کرد و ستر
 اسلام علیک یا آقا حسینؑ لوداع تو آہرہ است از ما
 کہ علیک اسلام اسے **مظلوم** مادر و اسے شہید
 و و داع فخر ہو و در جوت **الامیل** بر شہد مقدس
 علیہ آئند تا شریط و داع بجا آ و چون سلام گفت و و دل
 ہر و غلبہ کرد دیگر بار حضرت **مصطفیٰ** **صلی اللہ علیہ** و
 در کنار گرفت حسین گفت یا رسول اللہ از جفا سے امت
 زیارت حضرت لو محروم سے مانم و خیال سے بنیم کہ و
 ف ہو کہ نزدیکی شد کہ ہوں رسے و سے بنیم کہ کشتہ
 تو خود فترہ و ہر ہر کشتہ از تن جدا کشتہ اسے حسین

دار آمدن حسین بکوه و میل مردم پوسه در آنجا یاد کرد چون اهل کوفه شنیدند که حاکم شام
وفات کرده است حسین بن علی از محبت نزدیک استنحاح نموده و چون اقامت و سعه
در مدینه متعذر بود که سار که غلبه اکثر رفته و آنجا مقیم شده بود از اهل مدینه
در خانه سلیمان بن حسن و جزاعی جمع شدند و سلیمان گفت اسعه باران نزدیک حسین را
برسیت خود میخواند و او با کرده بعضی درت از وطن خود حاکم کرده که رفته است و شما
تغییر میبردید بایکدی و بر ایا سعه را سعه تاجی در مرکز خود قرار داد پس بهقادتن از
اسعه را کوفه چون حسین مرار سعه در عافیه بن شد و او و حبیب بن مظاهر و محمد بن بشیر
در وقار فارس و محمد بن شعب و عسکری بن حسن بن محمد و قندهار عقیص و طالق و عیش
و آتش طاق و مختار اسعه عبیده و عمر سعد و امثال ایشان بر دست قاضی شریع
سوگند خوردند که در هر ادار سعه آل سعه تقصیر ننمایند و حسین را با ما من بر داشته
مال و جان فدا کنند پس نامه نوشتند از روم سعه بنامند سعه منون اگر فلان فلان
تجیت سعه فایت و سلام مالا کلام مبرسان و سعه گوید که کسیر و شش پیرت میخواند
که سعه و شاد و رشت اهل ملت متعذر سعه امر کاوست گردد و ما که دوستان تو و مستحب بد تو ایم
ما است و خلافت و سعه را فنی نیستیم و داعیه آن داریم که در رکاب تو ما دشمنان متقابل
کیم و نفس و اموال خود را فدای ذات سعه مال تو گردانیم پس وجه انزال منوجه باشو
افریق و سرور و بهجت و جود که تو امام سعه بد سعه و بهام رشتید سعه و سعه سطل سعه
و عقیصه واجب الایمان سعه و حالا پیشوا حاکم انان بشیر است و او مرد سعه ضعیف و
حقیر است نه در سعه اهل کوفه بچشم او سعه رود و نه در و سعه حقن او سعه شتو و سعه
در قصر امارت نشسته است و غیر از عقیصه و جوده در سعه منزل اول سعه اگر شانه لب
قدوم را رانده بهد و سیه و نقد و کم کم بدین صوب چشم سینه انان را از کوه برون
میکنیم و بالک سعه و بد و خست و سعه بهام سعه آرمیم فطشیم و قورایت دولت
اسرا ختن و مالک سعه سیکران سعه ختن و سیه سیه چو شفته پیدای سعه و سعه
سینه که گرد و خسر بدست و چو باتیغ آهنگ خول آورند در سنگ آب و آتش سونه
اورند و چیه از کمان بکین احکام سعه و سعه آسمان سونه و سعه و سعه از کمان
سعه کشتی سونه سعه سعه در دامن اطاعت آن حضرت نکست و سعه سعه سعه سعه

برای سوال کل فراموش کرد و بعد از گفتن آن از حضرت و سلام است و انوار عافیت و کرامت
 نماز زمان خادمان این حضرت با و پیش از اقبال بطبیع و سخت یار شده و او را توفیق رفیق
 روزگار است با و ۱۰۰ مریضی که بخاطر سبب اگر دستور سے دوسرے بندہ وہ عیش و سرگرمی
 حسین بنی نسر و مکه تو دوست من و سخن دوستان سمع قبول اصحابا بدینو و مکتوباتشوم
 گفت با بنی نسر و مکه تو دوست من و سخن دوستان سمع قبول اصحابا بدینو و مکتوباتشوم
 نوشین که اهل حرم دیگر سے را رتو آشتی از گفتن و زبانی که گفتار کو فیان حرم و
 نشو سے و بجایلو سے ایشان فریب نباشے که یدر تراداران و مارشرب منها دست
 چشمانیدند و را در دست و فانا کرد و انواع محنت اوسے رسانیدند و من سبب انم که ایشان
 ترا خواست طلبید و اگر سے ترا تنها خواست گذشت و طریق و ما و درست عهد سے
 نگاه نظر اند داشت **محمد** که در حاکم ابن کو فیان مردت نیست چشمت
 همی ادران تصدیق فرمود و در راه و سے دعا کے خیر کرده و داغ نور و چون سوال
 و مراحل بیابان رسید پیش بر حال که افتادیم از حال موصی علیه السلام و رسیدین
 او به این یاد کرده است و این است و لما توجهت لهما و این قال منی سے رے ان بجنگ
 سوار اسبیل اشتغال فرمود و چون اہل مکه از قدم مبارکش خبر یافتند
 بطریق استقبال از و سے اعزاز و جلال بشتافتند و بدیدار عزیز پیش استقبال
 نموده انہما سرگشته گردان و بران حال فقہ امن و حال بگوشش ہوش ارباب و جد
 و حال میرسانند **محمد** و است و صبل تو داکم زخما سے حسین کہ کھڑ
 کو سے نواند راہ مفا سے حسین ہر سحر گاہ ماحضات تمام از سر صدق و ششاد بر دیم
 و ترا سے حسین ہر طاق ابرو سے تو کمان قضاہ مستاقا است و گاہ و بگاہ ہر سحر اس
 و مفا سے حسین ہر سحر لیکہ نزول فرمود فوج فوج ہلاکتش میرسیدند و چون
 خیر فوج حسین علی دامن زبیر بہ زبیر رسید و بعد را بہ تہمت تقصیر در گرفتن ایشان از
 امارت مدینہ عزیز کرد و این الاست و را و سے ساخت اما داکے کہ حسین علی کام
 بود و مودون حسین بر سبب رفت با گاہ در غایت بلند سے میگفت و تو سے عظیم
 بر دوسرے گاہ سے گنار و نہ حسین ہر سید کہ ناگاہ در موسم حج کہ مردم کار اطراف و
 اعجاب مع شہد ہوا و از سے حسین اہل کائنات بگرفت و بعد از فوت و بیزیت و بیزیت

انتظار تھا کہ اس کے ملاقات میں سے یہ معلوم کشت ہوا کہ اس کے دربار میں وہ اپنے مخلصوں کا
 و انجاء مقصود تھا اہمال و تاخیر مانز خواہم داشت و حال اس کے اور اس کے مومنین سے قبل
 بان صوبہ مستقام تکلیفیت حال و صدق مقال شمارا معام کند اگر کسی حدوت ساقی
 با شہید باو بیعت کنند و او را از بیعت شمارا اعلام و بہر تا بڑوسے منوعہ آں حالت شوم
 و بہر شاہ باو مسلم را یا سے دہند و جانب اور از و گداری کہ اس کے کہ کتاب خدا علی کند
 و عالم و عادل ہا کہ دیا جائے کہ مصدر حق و ظلم و بڑوسے آؤر وہ اندکہ عبد اللہ عباس
 با حسین ملاقات کر د و در باس مردم کوہ پہنچان در میان آؤ و جسٹیں مسرور کہ اس کے
 سپہ عباس تو میرانی کہ سپہ و خیر رسول خدا ایم ابن عباس گفت اللہم نعم اللہم نعم
 من پیچس را خیر تو و خیر عالم سپہ و خیر رسول خدا سے و انہم و سپہ و خیر عباس
 صلے اللہ علیہ وسلم ہر درت حسن لود و غیرار تو اکنون سر و سے زمین مرد سے
 کہ نہیں تو پیچا سپہ صلے اللہ علیہ وسلم ہر درت حسن لود و غیرار تو اکنون سر و سے زمین مرد سے
 فریضہ است حسین فرمود کہ با ابن عباس تو جو گوئے در حق حاشیہ کہ مرا از خانہ مان
 و فشار و مولد من سر و گنہگار و از محاورت زیارت خادم صلوات اللہ و سلامہ
 علیہم بھوسا تیر و قصہ کہ شمس من کو شہد ہا شہد تیرا و پیچ مومنین از خوف الیہا اقمہار
 نتوانم کہ گفت ابن عباس ای آیت سر خدا کہ بخادعون اللہ و بہر خادعونہم تا آخر
 پس گفت یا رسول اللہ تو از فرمودہ اسرار و خبر قد اخیار سے و اس کے اس کے علیہم
 کہ از رسول خدا صلے اللہ علیہ وسلم شہد تو دم کہ سے کہت بدان خدا سے کہ جان محمد و فریبہ
 قدرت اوست کہ فرزند مرا و میان پیچ قوم کشتہ کہ الیہا ان توہر سند کہ اور اید سے و بعد
 و نہ ہند کہ حکما تھا سے میان دلا و رہا نہا سے الیہا ان خلافت افکندہ سے حسین ہر کہ
 از قہار حق نماید اور جو حال پیچ خط ہا شد و نصیب سے علیہ حسین گفت اللہم شہد
 یا خدا یا گواہ با شہر ابن عباس گفت جان من تو اسے تو باد حق تو باں میما
 کہ از دنیا رفتہ نہر ہد شہر و از واقف و خولشتی مرا الیہا کہ گدانی و از من نصرت
 و معا و بہت طلب سے ناسے نہرا سو گند کہ اگر پیش تو شہر شہر ہم تا ہر دو دست میں ہتیر ہر
 جھٹلہ ارجو تو گداز دہ ہا شہم و من حال اللہ نہ ہند و ہر و نہر انیر اسند ہا سے ہم ایم
 کہ ہا سے و ہر سر تو بہت ہر سر را کہ از خود صلے اللہ علیہ وسلم ہر کہ ہر کہ حسین فرمود کہ

در گزینان اعلیٰ و ستمگرمه برین فسر و مریم و دیگر که قلم شمال در طریق اخلاص
آن حضرت بر بیان جان نہ مند در سیاست سپاہ ظفر نیاہ آب سیاہ در چشمہ
بند ازینہ جدا کنیم **فصل** آنجا کہ گردان جهان سر آوردہ بہ جریق آباد را
نیستہ و دشمن کہ در قتال سلوا سے اگر کند بہ غیر از زبان تیر تو را و را حواسیہ
سپاہ در سطح آن طرما فرمودہ و دہ و اطہار اشتقاق حامل با کمال شاعرانہ
اسے آرہ و سے دیہ ول آثار ہوا سے تست بہ جاننا اسپر سیاہی مشکہ
ما حال خدا سے خجستہ تسلیم کردہ اہم بہ خوا سے بکشتن و خواہ بکشتن را سے را
تیس آن نامہ را بہ عبد اللہ بن سلج سہائی و عبد اللہ بن مسیح بکیر سے واقعہ
کمال در دست آں حضرت فرستادند و بن حسین نامہ را مطالعہ فرمودہ بار سولہ
بہیج گفت و جاب نامہ نیز نوشت و شاہرا کہ بر سولان و پیر تر راحت سے نہ
در ساسک کوہ شیر بن اسہر سعید و سے عبد الرحمن بن عبد اسے را علی
فرستادند و مصحوب ایشان فریب بجاہ مکتوب کہ عطا سے آن و یار ارسال
مور الاکمہ حوالہ سے آوردہ کہ اہل کوہ صد و سیست نامہ حسین فرستادند و
نوشت کوہیان دیگر بارہ مانے بن ہانے سپے سعید بن عبد اللہ ششم سے را
سیار بکہ روان کرد و بعد از توجہ این جماعت شیش بن رے و عروہ بن
من الحجاج و جمع دیگر کہ در کوہ اختیار و اقتدار تمام استشد با اتفاق نامہ
سعید بن حب اللہ الثقفی بجاہ مکتوب فرستادند و این طائفہ ازینکہ یکہ بکیر
ولایت نیابہی سہرا و از گتہ مکتوبات را تسلیم نمود و مضامین ہمہ مکتوبہ
بہمہوں مکتوب نخستین بود و ابوالمفاخر خوارزمی در مکتوب کہ نوشتہ میتی چہ
خود از قتل اہل کوہ آوردہ و دو بیت از ان نیست **فصل** بہیج را سے
خرو سال ہر سے تو بہیج را سے نسبت ہا را حرم گیسو سے تو بہیج
وزدستان نصرت طلب بہ اسے ہادہ حق تقاسے نفع در بازو سے تو بہیج
ارسل و رسائل کوہیان سہرا و فرادہ سعید اسیر المؤمنین حسین و عباس ایشان
مکتوبات شمار سے و بر بعضیون آنہا کہ شمل سراطہار نسبت و منطوسے بر آثار
نسبت ہں اطلاع افتاد و حمایت اشتقاق شاکہ قتہ دم سے درازید و

اینها و ائمه ایست از اهل ایمان و میان از جن کفار و اهل بد و هوا قرب و بهمناسبت
 نبوده و لا برهم در و در شایق یکدیگر را نشناخته و هر وقت آن منافض امروز در میان ایشان
 اختلاف پیدا کند که صد یکدیگر اند و ماتن اگر متخاصم و متکبر و متعصب این اختلاف
 آنچه در هر طایفه مضرت به نسبت یکدیگر ظهور میسر سازند و فی المشوکه مشوکه
 دوستی و دشمنی در هر نهاد از اختلاف روز و شایق او افتاد و چون بهمان کون
 در بسم بستر شد و جنس با جنس اندر او پیوسته شد و در میان هر دو میان
 را طایفه بستر در میان در در میان هم را غلبه و آنکه جنس هم نبودند از نخست
 این زمان در دشمنی هستند چست و دشمنی که با آنها و معاندت اشخاص
 با اختیار و متعصب است فساد باصلی هم از اینجا ناسته شده و آن عداوت همیشه با
 ست لا برهم چون یزید با بارت نبشت و قوت گرفت و فرصت یافت با حسین که ضد او بود
 کرد آنچه کرد و گفت شد که مخالف صورت متابع مخالفت منسوبیت با این صورتی و شایق
 بود اصلی و فرعی اهل آنست که میان سنی با شمس و سنی اسیه واقع بود و محل این قصه
 چنانست که بعد مناف چهار سپرد است و در کسر او با شمس و سنی شمس توان بود
 بر دو یک شکم نشاندند و پیشانی ایشان بسم چسبیده بود و بر نیزه سنی میگردید و از هم
 جدا سنی شدند تا آخر الامر بششیر روید و با سنی ایشان را از یکدیگر جدا کرد و در این سنی
 متخاصم از عقلا سنی عرب رسید گفت با سنی بخیر سنی دیگر جدا کرد و ندی چه بدین
 سبب همیشه میان او و ایشان عداوت خواهد بود و تفسیر مخالف ایشان با یکدیگر
 در نیام اگر ام خواهد داشت و فی نفس الامر این معنی سمیت تحقیق پذیرفت و آنچه
 میان با شمس و اسیه که سپهر جد شمس بود در سایه رفاده واقع شد و با شمس او را از یکدیگر
 اخراج فرمود و آنچه میان عمار المطلب و عرب از مساجرت پیدا آمد و آنچه میان ابو نعیمان
 و حضرت رسالت صلی الله علیه و آله و سلم از عداوت و بانی یافت و آنچه میان حضرت معاویه و حضرت علی
 بنظیر رسید و آنچه یزید در باره حسین بود که در همه تنجه آن عداوت صورت اصلی بود و اما عداوت
 فرعی یزید با حسین بود و سبب بود که آنکه حسین از بیعت او ایام نمود و اقلع نشر نمود
 در رهان میات پدرش رقم اطاعت بر صفحه حال خود کشید و نه بعد از وفاتش سنی است
 را بسم قول و اجابت تنهید دوم آنکه عمار اندر زهر زنی داشت که در آن عصر

در این فصل است

نیز دیر اختیار گس و اگر جانے زاید و موصی با حسن و جمال و شفیق میجوئے ابن عمر
 مناسب است و اگر در دنیا مس خلق و لطافت خلق سے طلبی و دعا فرست نجات از نیران
 وصول بدرجات جہان و ہمیشہ فاطمہ و سائر اہل بیت در روز قیامت و نودان ایک حسین کہ
 من از رسول سے و شہر سلیم و سلم شود کم کہ فرمود کہ ہر زنی کہ در حالہ حسینی و کرمیہ و
 در بابت آتش و دوزخ و دوزخ حرام گرد و اگر میخواہے کہ عروص فاطمہ رہبرہ و حدیث کبر سے
 ناشی خادم حرم حسین شو خاتون راسنے فکر کرد گشت اما مال و جاہ و دنیا فانی است و آنچه
 در احوال سے عطا کرد تا آخر عمر من اس سے جدا اگر جانی و ہمال است اینا میر سے و جاری
 زائل میشود اما خدمت اہل بیت موجب دولت ابد سے و سعادت سرور سے است پس
 ابو موسیٰ حکم و کالت اور احسن عقد بست و کن نیک بخت و دنیا و آخرت ملا و شفا ہزارہ
 دو جان اختیار فرمود و بعیت آن بنده کہ خدمت اور اختیار کردہ اور ہفتہ
 در وہ جہان بخت یار کردہ و چون ابن خبر شام رسید عداوت امام حسین در دل پرید
 زیادہ شد و گفت ما چندین کمر و حیلہ کردیم تا آن زن از جلالہ ابن زبیر بدرآمد حسین
 اور احقر کردہ و حرمت نگاہ نہ است و چون ابن عداوت تہا سے قرعی علاوہ عداوت ملی شد
 کہ ملک حسین پریشان عزیمت بستہ تہذیرات اشتغال نمود تا کن نہال بار و بر حلقہ ہست
 و تیر کر ملک بپشتگی بر تیرہ گشت و حال ابصر و چشمہ چشم دوستان
 و اکم خوئے دیدہ تا آب میروہ بہ نہال تنہ میوہ سے کہ لایہ اسے دل افغان برآرد کہ در ماندہ
 گشتہ است ہشہزادہ دو کون لہو عاے کہ لایہ یا شہر شہما و ست
 مسلم بن عقیل بن ابیطالب و قتل بعض اہل فرزند ان اورہ
 روایت سے کہ از ان ہمان ہوا سے سیادت و فضل سے سعادست و دلیل
 سبیل شہادت رسیق طریق وصول بسیر از حسین مقتدر اسے مرگہ بجا بردان
 و سبیل اللہ پیشو اسے قوت فہم و حجب کہ اللہ شہد اسے کہ حاد اکسار
 و الما قہین صفت شکن میدان و اعرض عن التکین تہ ملک سیماہ
 فلک پناہ بیت اسے حق تر ستودہ و از ہر سادہ نام بہ جانہاف برای نام
 تو ای سید الانام سلطان سیر احمد طاف حضرت فاطمہ حضرت محمد مصطفیٰ صلوات اللہ
 و سلامہ علیہ و علیٰ آلہ و سلم بن اللہ و اللہ بن اللہ کہ ان اللہ اسے استت لہ

بچمن و حال از نشان سخن و اندوه و صراوه نرید
 شد و بدو بسته با خیال و نیز آن حال می گفت که با بیت
 طالع و حال تو ای که به انقضای انواع عیالها ساقا
 آن زن را بی سخته طلاق را در دوازدهم و کالت را
 آن زبیر را برای ولسه خواهد ابو موسی در کسکه
 میرفت در راه عبدا لله عمر اسفه الله عنه ولسه کسکه
 این زبیر و هم تا او را خواستگار کسکه و در خطبه او
 را قبول خواهد کرد و عبدا لله زبیر کسکه و کالت کسیت
 اصالت از آن من اگر قبول کند و کالت از آن من
 رضی الله عنه فرمود که کالت من هم من گوئی و اگر
 گفت چنین کنم و در راه امیر المؤمنین حسین زبیر ابو
 طلح یافته فرمود که هم ترا و کالت میدهم تا بجهت من
 آمد و بعد از رسم خجیت و پرسش سخنان از طریق ز
 خاتون گفت کسایت را بگذار و من کسکه که در کسکه بصری در
 کار بردشته گفت چهار کس بگوید غیب اندو من آمده
 ترا عقد او در آرام پسید که این چهار کس که اندک گفت
 زبیر سوّم این عمر چهارم حسین این علی خاتون گفت
 و عبدا لله زبیر مرا به جنا بته طلاق داده است
 مرا تنها بودن مصیبت نیست و میل شوهر دارم اما تو مرا
 و او رسیده میان مادر منا سینه نیست و لباس طبع از
 تا با تو مشورت کنم ابو موسی فرمود که آنچه در پاره من که
 بیرون کروم و ازین خیال در گذر شستم مصرعه تشرف
 زبیر گفت این زمان مرا را می ناسد و کیو که ازین
 گفت من عواقب امور ایشان با تو بگویم هرگز اختیار کس
 و صلوات بر خواجه و جلال میل دارم و مطلوب است

پہرستے کہ بندہ از بندگان حق کہ پیشے گرفتہ باشد
منزلت کم یلیک المیزان است و مرتبہ کہ بندہ پہل خود بداد
مشور وصول بمنزلت بزرگ و ترقی بدربار رنج بنام نام
فصل اسے و سنایت نامتناہی آچنان غرضے و کا
ورعت آن در صفت عظمت آن مرتبہ از ان زیادت
احمال ستوده بدان تواند رسید پس حکمت بالغة
لحاصل آن بندہ را بر اسے یافتن آن منزلت و حجت
در تن او یعنی تن او با اعراض و اعراض و اسقام و الاء
را در مال و مثال او کہ از او غرضت یافت گرداند و اورا
ولہ یا آن امتحان در فرزند ان او باشد یعنی سیو کایان
زندگانی بریزاند و پر تو چسبید چشمش را بر صر فو
پس آن بندہ را صابر گردانند برین بلیات و توفیق
اذیات حتی یبلغ المیزان است اسے سبقت لانا اور ابو
برساند بدان منزلت کہ از حکم از اسے بر اسے اوسبت
لم یزسے مقرر و مقدر شدہ اسے عزیز منزلتھا
و رحما سے بلند و مرتبہ اسے از چند نا و گرد بلا کسان
گردانند مشفق سے ہر بلا سے راعہ
بر کہ ورت را صفائے و در پیست و زیر
چشم بکشا گل نگر و وند از عبت ست کہ
اولیا اکرامت و بتاب شعلہ صرت جگر صر
خون در عیان معرکہ محبت بر سر رسید ان
سر سر دوران ممالک عشق و صوت بر چہار سوی
در و راہ و عارت آگاہ و صید و قرب این در گاہ
بیشہ خبر داری بر خیزد و ہر کجا ملیا چشم بلا پای
آرد ہر جا خنجر منحنی از نیام ریاضت بر کشند جا

حلال و حرام سے پرسیدہ دو قافلی قرآن و حدیث استوار سے نمودند و ابیہ را و ابیہ
 سے داد و در بان نصیح دیان گنج گره از مشکلات اسالی کے کشادہ کیے کہ سیدیم
 کہ ابن کبیر گفت و حکم ابن را ہی شناسے او ان سے کہ سب سے سب سے سب سے سب سے
 کہ اور اسے شناسند او آدم آل عمار و عمار بن العین شہید کر بلا غلے بن الحسن بن ابی العابد
 است اما عبد اللہ مبارک کہ ابن سہم سے شناسند و دست و پا سے شناسند و را سو سہد
 مگر یہ کہ ان گفت با رسول اللہ از مظلوم سے و مقصود سے اہل سنت و جماعت سے کہ سب سے
 گئے درین امت ما بیچ حاشیے آن حوازیہ کہ ما اہل سنت حضرت زکریا علیہ السلام
 علیہ وسلم روز و شب بار خ و کعب فرین و دود و دادم با غلے و اہل ہمیشہ اگر
 خردہ یوسف مدد و بخشہ قدر سے بدوہ اگر نقدہ نو شہید نہ در ان نصیب ہر سے خود و بعضی
 حستہ زہر ہر شہید نہ در سے کشتہ تیغ بہر ہر گشتہ در عسراں و خراساں ما نصیب
 بلا در کسان آثار مشاہد و اتفاق پر ایشان است در تہر دیا سے مزار شہید سے سہر
 ہر را پیہ مرقدہ شامیہ سالہ سے ہر لیتہ از اولاد پنجا مہر سے اللہ علیہ وسلم
 گشتہ و از حدہ نکلیات شہیدان اہل سنت قصہ ہر عہد مسلم بن عقیل سے الی طالب است
 کہ سہر عم امیر المؤمنین علی بن ابی طالب ازین گشتہ کہ چون شہزادہ دید کہ سب سے کو فیان
 در سائل ایشان از حدہ احتمال متجاوز شدہ حسین در جواب نوشتہ کہ ای ماہر است ازین
 نگردہ مومنان و مسلمانان اما بعد ما ہر سے تنہا سید و ہر حدہ نوشتہ و دودہ مدد انہم
 گفتہ و دودہ کہ مدین جانب تو ہر کن کہ ما را ما سے و پیشہ انی نسبت سے عالا عیہ خود را
 کہ نریو علم و حکم آراستہ است و من اورا بجا سے مرا در سید اہم و سید اہم مدد ان جانب
 فرستادم اگر او من نامہ نہ سوز از رشتہ منہر ان شہا آگاہ سے وہ ہر جہ زود بیام
 و اسلام آنگاہ مسلم را با گر و پیہ از انہما کہ از کوہ آمدہ نمودند روان کر ہرود یک منزل
 قطع نگردہ صداد سے از دست راست ایشان و پیہ آہو سے بیامہ و او را گرفتہ و کز
 مسلم چون آن مدید باز گردید و نزد حسین آمد و گفت یا بن رسول اللہ رقت من کوہ
 صلحت نیست کہ در راہ چنیں و میں حاشیے دیم و آنرا اہل مد لیتہ دیم حسین گفت
 یا بن سہم مگر تہر سید سے و اگر ترا رقت نیست من کسی دیگر را نقدہ مسلم گفت تہر
 جان من ندا سے تو ما دمن ابن صورت کہ در راہ دیم خواستہ کہ عرض تو را نہ در ان

روایت احمد

نہ سہم کہ اگر حضرت تو در نام و اگر نہ من جگوہ قدم اردو اگر حکم تو سیر و نسیم و بچی و وحش
از اشارت عالی و دواں جہاں مطاع تو سیریم قطعہ ساجم سیرتہ است اگر تیغ رخی ہر دم
در اعدا آن زمان باشد کہ قرمان رہبت گردم اس اول روز دہم سہمان خانہ عشقت
کہ جز خون جگر خوردن غذا سے نیست در جور دم ما بن رسول اللہ صبر و دم ناما مراد نکشت
و قطعہ من جہاں ست کہ دیگر دیدار ساکت نخواہم دید اگر شتم با یکبارگی ریکہ مصر
دیدہ دوس کسم از دہ سے جہاں افروختہ ہیں دست و ما سے حسین سوسید
و آواز دلع کردہ گریان گریان گفت خیابان سے دایم کہ امین دیدار باز لبس است
نظم دعاغت مسکین خانان و دایع آخرین از دل و زکوت ہر دم
روز عید ارم قطعہ مشکل و پیارم طاقت دوری ندارم تا تاب مجبور سے و عجب و سب
بے درماں عجب کاریت حاصل و بود حاصل مراد من گرت نسیم و سبے دیدن
چو سان آید ز مجبور سے بخون آفتابہ زید گل و حسین نیز گریان ستد اوراد بر تپید
سیار سے خواست و دعا کرد مسلم رو سے براہ آوردہ سیکر نیست و سیرت گشتند
مسلم از برگ سے زرت سے کہ سے گریبے گفت سے از مفاہت حبیب سے کہ کہ ما او
گرفتہ کہ دم ہرگز از خدمت او دور رہ نہ بودم سے ترسم کہ دیگر سن نہ بینم و از پستان
و صاستن سپوہ نقانہ نیم کہ مسکین نظم سے و دم و ز مسرت بقاعی گم نہ بلان
باسے ندارم کہ زمین سے سپرم و میر دم بی بل و سبے یاقین سید اقم کہ من بیدل
سے پارہ مردم سفرم و پاد سے پیچہ و حیوان پاد سے سرم سے عیب و با رہی بیدم و از بار
فروستہ شرم و سور فراق سوختہ داد کہ دماغ مسران پاد سے گزشتہ بانہ و در تہرا
را کہ سے رہنا سکہ کہ ریاضت استانی ہا کہ سے سر بر بالین ہا کہ ندادہ بود نظم
نوا سے و در من مرے ستانہ کہ کہ اواز بوستانی و در یاد است و چاکہ تازہ شربت
نسو دہ سے کہ بوستانی و در یاد است و الفہم مسلم ہر ہم شد و در شب پیشہ و راہ بروشتہ
حضرت پامبر صلی اللہ علیہ وسلم رفت و نماز و زیارت گزار دہ دستہ اند طوان بجا آوردہ
رو سے بمنزل خود داد اوراد دہ زبہ و ہر وہ کہ ایشان را بیدار و دستہ داشتہ
و ہر مفارقت ایشان صبر تو استی کرد با خود و ہر راہ داشت و سائر اہل بیت و حیاں را
چو ہر کہ دہ و در لیل ہر گز نیست تا اورا را راہ با دہ کہ ہر رسالت قضا را و سلطان راہ

بشیر علی کو یہ کمان ، رازدگان ترکش و قربان پرستہ قیصر در دست گرفتہ
 و پرستہ سے سوار شدہ با اصحاب و قدم چشم روان گشت و از راه میان بکوہ در آمد
 و آن شب ما ہتھاسے روشنی پتا است و مردم کوہ شہیدہ بودند کہ حسین علی خواہد رسید
 چون آن کو کسم دیدند گمان روزہ کہ حسین است فوج سے آمد و درسم بجائی آوردند
 و کہ گفتہ ہر جا باک یا بن رسول اللہ آمد سے ہوا آمد نے ہیست خبیہ مقدم
 اسے رویت دیدہ را حد مر جبا ہستیم جاں را تو خستید سے و مردم را صفا ہ عبد اللہ
 بن زیاد جواب سلام ایساں سے داد و دیگر نفس نیکی گشت اما از غصب و نہ انہا بردن ان
 سے خائیدہ را و سے گوید کہ چون لیسر زیاد دہارا لایارۃ ہست یا نعمان بشیر و را فرست
 و ہر ہم رفت و چون فرو گریست و آن کو کسم را ستا ہدہ کرد پیداست کہ حسین است گشت
 ما بن رسول اللہ را و گرد و فتنہ مینگیبہ کہ یزد بد این شہر را تو نگذا رہا شہر و ہر سے دیگر
 غزول کس تا نہ اس گیم کہ ہم بجای سے انجا آمد و مردم کوہ نعمان را و شتام صیب اذ نہ کہ
 در مار کن کا بن صدر زندینا صبرست صلی اللہ علیہ وسلم خستہ مسلم بن عمر و ما ہست
 نصرہ زد کہ اسے اہل کوہہ این امیر عبد اللہ زیاد دست و یسر زیاد و غیر طایسان از سر پیدہ ہست
 سخن گفت و مردم اورا شناختند و یگانہ از درواہ الا مارۃ مار گشتند و نعمان بفرمود
 تا و رگشتا و نہ و یسر زیاد کو شک و و دادہ دیگر مرد سبجہ جاسع رفت و اعیان از کوہہ
 را طالبیہ ہشتور را لست خود ہر ایتاں خواندہ و مردم را دی ہا سے خوب دادہ اسے و اسے
 گردانیہ و رود دیگر ہستم ہمگی ساختہ و دریں روز قاعدہ تہدید را تہدیدہ دہا کہ را
 ترسانیدہ اما چون مسلم عقیل از آمدن لیسر زیاد و فراغت خوشی عظیم سردا کوہی گشتہ
 شب از سر سے کنار سپردن آمدہ بخانہ اسے بن غزوہ رفت و گشت اسے ہا سے
 من درین شہر خیم و تو مردم کوہہ را میداد اسے نیا ہ بنو آوردہ نام را حمایت کردہ از شہر
 و دشمن نگاہار سے ہا سے قبولی نصیر بود و ہستہ در ہستہم خود ہر سے او مرت و ہست
 و گشت ہستہ ہستہ ہا سے و ہستہ ہستہ ہا سے و ہستہ ہستہ ہا سے و ہستہ ہستہ ہا سے
 مردم را و فرو دہا کہ خانہ خانہ ہستہ ہا سے و ہستہ ہستہ ہا سے و ہستہ ہستہ ہا سے
 ہستہ آمدہ و ہستہ امیر المومنین حسین انا لہ ایمان سے ستانہ را با الی ان ہستہ
 و ہستہ ان سے آوردہ کہ ہستہ و ہا کہ ہستہ و ہا کہ ہستہ و ہا کہ ہستہ و ہا کہ ہستہ

فرمان دیتے ہیں کہ تازہ کسان خود ناسے درجہ گماشتہ ہو کر دو این فتنہ را فروزہ
 نیزہ این را سے لایسہ بدوہ لیسہ زبا و زبنت کہ مرا اعلام کردہ اند کہ مسلم عقیل کو
 آندہ است و بخت حسین کے بخت سے شانہ مایہ کہ روسے کو فہ آرسے کہ مارے آن
 نوار اسے و شہید مسلم عقیل را طلب کرنے و در ساعت قتل رسائی و شہید ہر ایک ہر
 فرستے و چون مطلقاً نہ تو نہیں میں صہم ع نیست عقیل ماسے و توقف جائزہ و چون
 بر یہ نہ لیسہ ریادرسید بخت شادمان گشت و درین اثنا خبر لوسے رسید کہ امیرالمومنین
 حسینؑ کا نسب با شہادت لہرہ لوسے است و غلام جو سلمان نام را فرستادہ و حضور
 ہر کہ توجہ آنست کہ من شمارا ماحیا کے معاملہ حق و امانت مرا سم باطل و دعوت ہیکم اگر
 کہنید راہ راست یا سید فطیمہؑ کہ راہ راست سے طلب رہے گو بیارو حاشا
 مکن و قد سے در حدیقہ دین نہ و روئے قدس را تماشا کن و و انیک من بحافہ کہ
 میر و مایہ کہ ہوا داراں میں متوجہ آن طرف شوند و انکلام چون لب را پدید ہوا
 کسان ہر گشت تا سلمان را سپید کردند و وعیدہ و وعیدہ از قرا کشیدند کہ کاشوہ و
 ہر کسان آوردہ پس آئی مردمان را طلبید و گفت رسول حسینؑ با من گفت کہ کشتہ
 لعلال و فلان آوردہ ام و شہید اینکہ کہ من لیسہ زبا و دم و درسیاست خون کشہ
 متابعت یدرینا نیم و اکنون دستور دایک کو فہ ہیں رسیدہ است و رافضہ یودہ
 کہ بہان حاشا دوم مسلم عقیل و سائر ہوا داران حسینؑ را قتل رسانم و من شہ
 عزیمت خواہم کرد و ہوا خود را از قبیل خود خواہم گذشت مایہ کہ فرمان روسے بریہ و اعطای
 سجا آریہ و اگر جمع من رسید کہ یکے از شہادت ہر یک متابعت سیرودہ است اورا ہر کس
 سیاست رسانم و آتش غضب و قہر و دوار و دوران اورا ہم مشغولی بکام
 ہر و آرم را و بچشم آرم کہ یک گرم راہ کے گود را پدید نہ روسے ستیزہ من و گود
 و شہید لہرہ اہل لہرہ چون امین حق بشنیدند از وعیدہ آن ستمگاہ و تہمیدہ اورا ہر
 داد سے احوال مسلمان را طلبید و نہ ہوا قتل رسانیدند و روز دیگر از ہوا
 ہر کہ حسینؑ بدو لکنتہ سب لکنتہ ہوا ہوا خود ساختہ روسے کو فہ بنا و زندہ
 اعظم کو فہ نہ کو رست کہ چون لیسہ ریادرسید کو فہ رسید توقف ہوا و ساعت
 شہادت شہید لیسہ و حاکم سہا و سہا سہا سہا سہا سہا و روسے فہ و گذشتہ

روئے نمود که غن تو خطا نیست من دوستدار اہل بیتیم و نام مسلم
 احمد و بیان کن کہ این سر را پیش من بچاکش فاش کن
 ن دہم معقل سو گندہ قلندہ خورد کہ ہر ستر سے کہ بہن سپار سے
 م مسلم ان عوسجہ گفت امروز سر و دست و اسیرل من آئے
 بہا حیش یعنی مسلم عقیل سرم و خانہ خود مرا و رات ان داہورنگ
 ابن عوسجہ اور از مسلم عقیل ہر وہ صورت تقصیر بگرد معقل
 فتا و آن در ہمانزدیک و سے ہما د مسلم فسرہ و کہ صحیف
 رہیم پس صحیف آؤر دند و معقل سو گندہ خورد کہ سر ہما را
 و د غا دور ہما شلم پس ہمین کرد و آن روز تا شنبہ و سر ہما
 احوال شیعہ الملاح پیدا کردہ از انجا بیرون آمد و سر دست را بد
 و را صاحب و قوت گردانید و سے دیگر اسما من خارجہ و حجت
 بہ ازات ان یسید کہ ہا نے عروہ کجاست کہ چید روز شد کہ او را
 یرت کہ او ہمارت ان زیاد گفت مے مشوم کہ درین روز یک شتر
 سے نشیدہ آیا اورا چہ چیز مانع سنت کہ بسلام ماسے آیتہ شہادت
 متذہار و ہم و اگر سوار تواند شد اورا بخدمت شہاد و ہم پس
 الخ و کاخ ہام اورا سوار کردہ و سے مدارا مارا تہا و تہ
 و شکا پس یہا گفت اسے یاران خوشی ازین مرد در دل ہن سید
 خارجہ و شکہین و سے گوشیدہ گفتند این معنی از و سو کہ
 شیطانی ست و ہا نے تغیریر ہا نے رتہ دادہ و محبوب ان شخص
 را آمدہ ان را یک کلمہ کنایت آمیز گفت ہا نے فرمود کہ ایہا الاسیر
 و تو ان خطیم تر چہ تو اند بود کہ مسلم عقیل را ہوتا ق خود راہ دادہ
 تا سچین و را و دہ و تصور و حسان سنت کہ من اگر کیہ و غرق
 جن سے کرد پس زما و عقل را طلسم کردہ ہا نے گفت کہ این شخص را
 چون نظر کرد معقل را و دیدہ است کہ و سے ہا سو پس ہا را
 رہن جہت اثر افعال ہا چاہتہ ہر نامیہ و سے ہا استہ گزشتہ

یقین را با یان ملاطعت نموده میگردد و ایندند تا زیادت از مسیت هزار مرد به مسیت شاهزاده ساقدار
گشتند و در واسطه آنست که نام شریکه هر کس در جریه معیت قوم شده بود و همیشه
در سیران و گوناگون و شیرگیر و غرو مستند و با جوشن و تیغ و شمشیر و اما سپه زیاد طلب
مسلم بود و چند آن که سستی می نمود و بی منزل نمی رود آخر حکمیکه ادرار روی داد
در عفت آن کار بر وقت و محلیه آن بود که غلامی است متقل نام و بیغی گویند نام او
روز به بود آن روز شریک بخواند و سه هزار درم بدو داد و گفت سرو و با شمشیر و تیغ و جمل
کن و غور از ایشان بدیشان نامی که و بگو که سیکه از دو مستدار از حسن بن علی مهم
و منافع زریه سبب مسلم آورده ام توقع آنکه مرا پیش او سرباز تادار مبارکش به ستم
و آن نزد دست غرض تسلیم و سبب نامیم تا اسب سلاح غنیمت دو با دشمنان اهل بیت
کار را کند و چون این عمل بکنی و منزل مسلم را بیا سبب مرا غنیمت کن تا از ازال خود آزاد
کنم و دل ترا با انواع رعایتها و لطف و انعم و عطف آن روز را در حقیقت تصرف آورده از نزد سپه
زیاد و سپهرون آمده و در مسجد اعظم رفت و در تکرار گفت که چگونه در آن امر شروع کند
تا گاه نظرش بر شخصی افتاد که حاجت با سبب سفید یک پوشیده بود و بسیار نماز
می گزارید و در نماز رعایت مراسم حضور و خضوع و سجده بجا می آورد و با خود گفت
که سفید جامه سفید یک می پوشند و در نماز اکتفا می کنند غالب است که
این شخص از اهل طائفه باشد همیشه آن را که نشا عشق مرا است
بر چهره او چه نور پیدا است و پس چون آن توقف کرد که آن مرد از نماز فارغ شد
آنگاه نزدیک او رفتم و سلام گفته پس در آمد و گفت معاشرت و دراک حان من
نثار تو باد من مردی که ام از اهل شام و خدا می تواند بر من منت بخشاید
محببت اهل بیت و مودت دوستان ایشان در دل من افکنده و سه هزار درم
تبر کرده ام که بدان دو تنده دهم که درین شهر در آمده به عورت حسین که نذر زنده
پنیا میرسد علی علیه السلام استخوان می نماید اگر مراد در راه نمائید تا من را
تسلیم نماید فایت کرم باشد آن شخص گفت از من مردم که درین مسجد اند و چگونگی
مرا میباید کرد و صاحب سر خود ساخته متقل گفت آن را میسر و سلاح و انوار
در خدمت و مسلح و بشیر بودیم در بخاطر کسی که تو از میان اهل بیت جوشی آن مرد

از اهل طائفه

تا رسول

و تا زیاده نبردند و با سینه پیوسته شد تا در جوار است که فرزند که این پسر
 سید بخارست علیه السلام انرا سکه تا او را از عقابین فرود
 تا او را نبرد گرفتند و فی الحال رحمت خدا پیوست و روایحی است
 کردن زدند و شش سردا کرده سبزش میشی پیر یارید بزدند اما چون این
 بیشش در حرکت آمد ه بر دو پسر خود را بخانه شریفی تافته فرستاد
 نذا کردند که اسے دوستداران اهل سیتی بهم جمع شود و قریب بیست هزار
 ند و مسلم سوار شد و این جماعت در رکاب دولت او روان گشته
 و نهادند کسیر زیاده با طائفه از اشرفان کوفه که در مجلسی بودند و جمعی از
 که داشتند در کوشک تقصین شد ند و مسلم را که خود گرد اگر دقه درگاه
 و حایل دست داد و نزد یک بران رسید که قصر را بگشایند این
 و تا و رسا سکه کوفه مثل کثیر ملک شهاب و قمر تحت در خودی انوش
 با دم کوشک برآمده اهل کوفه را تخویف نمودند کثیر گفت اسے کوفیان
 ر شام دم بدم میرسد و اسیر گویند پیخور که اگر چنینی بر جارت خود را
 دست یابم بکے گناه را عا سے گناهگار بگیرم و حاضر را بجهنم غارت
 روان بر خود به بخشاید و سر عیال و اطفال خود بکفیند کوفیان که
 عظیم و سراسی بزرگ بر دمای ایشان متولی شد و بنا بر عادت قدیم
 دند و از خدا و رسول و مشرک منراشته و عها و بیان را ناکرده و اول
 ده انگاشتند و در و سے بنیاد دل خود آورده مسلم را تنها گذارشتند
 بیا نکرده بود که به فرشتند و با مسلم کسی و در و اتی ده کس نده بود
 با ادا سے نماز میسر سے در آمد و چون نماز گذارده از مسجد بیرون آمد
 بود ند مسلم حیران ماند و گفت این چه حالت است که من شایده بکینم و این چه
 ند می بشیم دوستان را چه شد که روی از راه و خا برتا فرستند و قدیم
 و سے مرد سته شتافتند ای دین که کوفیان از روش سستی بهزار مسلم
 پنج و خا بهر روسته ملول و غمور با جمعی اند و اول خود غائی می گفتند و اند
 و چون چنین علی اندر بنگا گئی و پس چرا آن آشتی میکنند پس مسلم سوار

اے امیر کجیا سو گندہ کہ میں مسلم را بجانہ خود را طلبیدم و در اعدائے فتنہ سے نہرو
 آتا او درستی نا خواہہ بخانہ من آمد و زینہار خواست مرا جیالے اند کہ اورانا اسپدا
 اکثون سو گندہ میخویم کہ مراجعت نمودہ اورا از منزل خود عذر خواہم لیدر یاد گفت بہما
 ہدایت تواریش من بیرون نروے تا مسلم را حاضر کینے ہانے گفت این ہرگز
 و درائیں سطح بہت و طریق مردت عکود جائز باشد کہ زینہار سے را دست خصم و
 وقاعدہ و وفادار سے و عہد و پیمان را ہر طرف ہم پیش صفت عاشق صفا
 بحقیقت است کہ اگر کشش سوسرود از سر بیان نرو دہ و ہر حد سیر زیاد و نہ یاز
 درین باب ما ہانے سخن گفت بجائے نرسیدہ اورا در کو شک مجوس گردا سب
 آتا ہما بن خارہ روسے بر سپرد یاد کرد کہ اے خدا را کس ما این مرد را ہا اشارہ
 آوریم و تو در اول سخنان نیکو میگفتی و چون پیش تو آمد بادے حوار سے کہ وہ
 و مجوس ساختہ و عید قتل تیرہ چہے این چہ کرد از ناصواب ست کہ از نوصادہ
 سیر زیاد و غضب شد و فرمود تا اسرار چندان بزدن کہ از حیات ایوس شد و گہ
 اے ہانے خبر مرگ خود تو میر ساتم انا اللہ وانا الیہ راجعون پس اسن زیاد و دیگر
 ہانے را طلبید و گفت اے ہانے جان خود را دوست میداری یا جان مسلم
 ہانے گفت ہزار جان من خدا سے مسلم ما دو لیک اے سیر زیاد تو امیری و حاکم
 اختیاری مسلم را طلب کن تا بیا سنے از من کہ یہ سطلیے گفت من مسلم را ختم و درخا
 یا ختم اکثون بخدا سے کہ عقابین اورا از میلہ سے تو بیرون کسم تا خود را قہ
 و سے کینے پس فرمود تا از یاد و عقابین بیاوردند و جامہ از تن و سے بیرون
 و ہانے ہشتاد و نہ سالہ بود بصحبت رسول خدا صلی اللہ علیہ وسلم رسیدہ و مدت
 ماہ نصف سطلیے صاحب بودہ اورا بر عقابین کشیدند و گفتند کہ سطلیے را بیا تا باز
 ہانے جواب داد کہ بخدا سے کہ اگر ہر حقو شے کہ از ان بد نہ پناشد با من سے
 و مسلم در زیر قدم من باشد قدم از و سے بر نہارم و ترا بد و نشان بد ہم تو نہ انہ
 کہ ما روز اول کہ قدم در راہ محبت اہل بیت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم نہا
 محبتہا سے عالم را با خود را ست کردہ ایم و جانہا سے خود را بر جسم شارب طبع اخلایم
 و ہانے جواب داد کہ بخدا سے کہ اگر ہر حقو شے کہ از ان بد نہ پناشد با من سے

چنانچه نیت که از کوفه بیرون رود ناگاه سعید بن اخطاب
 بجای میروید گفت از کوفه بیرون میسر دم تا در جای
 از بختیان بمن پیوندد سعید بن اخطاب گفت درینا
 و راه داران پر سر را بهمان شسته تراست طایفه مسلمان
 بیایا ترا بجای که برم که درینا به گیرند پس مسلم را پیامور
 که از یک مسلم عقیل را آورد دم محمد کثیر را که بر سر پیرو
 و گفت این چه دولت بود که مراد است و او این چه
 سن شما و قطع می کند زمانه و بر وقت تنگمان
 هر قدر است و نگذرد سر و قدرت برین از کرم ساید
 محمد کثیر مسلم را بنامه در آورده و در منزل یکدینشاند و
 ویرانجا بنیان کرد و بود مسلم غمانان این خبر به سرزبان
 زیاد پس خود خال را با جمعی فرستاد تا محمد کثیر و پسش
 بگویند و اگر یابید بهدرا لاف و عافیه سازند خاله که
 ابن کثیر را فرد گرفت و در راه بیست را به دست آورده
 سرای طایفه انداز مسلم نشان نیافتند اما چون پس
 سفا هست کرد محمد کثیر با همگ سر زد که اسکس پس زیاد
 بستم و ابو سفیان را هم تراجه زبیره آنکه با من سفا
 که از یک گوشه شهر کوفه آواز کوس حریف و ناله
 و قبیله محمد کثیر بیار بودند چون شمشودند که ابن زیاد
 و قریباده هزار کس رو که یکو شکستند و دند و غوغا
 بر سر زیاد به تنگ رسید بفرمود تا محمد کثیر و پسش
 مردان نمودند و خیال آن مردم آن بود که مگر درین
 زنده و سلامت دیدند دست از جنگ باز داشتند
 و پس را بخانگیان و مردم را تا کین دم محمد کثیر بیار
 و منزلت خفیش آمده از مسلم خبر گرفت پس شب سها

فرو آمد و ناگه بر اسب سوار شد و سواران مسلم رو به بجهت حساد و گسان
 می برد که از آنجا راه بیرون می رود آن کوچه خود پیش بسته بود مسلم بدان کوچه درون
 رفت و مسجد دیرانه دید بدین مسجد درآمد و در آنجا نشست اما چون آنجا رسید
 هر گرفتار و میهنی تا بجهت خلاصان اسب را با پایافت و اسوار هیچ اثر پیدا نکرد و آنجا
 خیره فرو ماند و اسب را اگر غنیمت ماگست و پیش اسیر نمود و آنکه به صورت حال از خود
 این زیاد بود و در روز اول اسب خود گرفت و در میانها و سواران که هر یک به اسب و اسبان
 مسلم پیامد و از مال دنیا تو نگه گردانند مردم در آنجا پویانند و قدم در راه
 و مسلم در آن مسجد و بیان بود که نشسته و نشسته در آنجا قدم از مسجد بیرون نهاد و نمیدانست
 که کجا رود و با خود می گفت اے درین در میان دشمنان گرفتارم و در میان ملازمان حسین
 برکنارم نه محرمی که با او خشم دل بگیرم و نه همدی که راز سینه و خشم ویرینه با او در میان
 آرام نه چیکه دارم که نامه سوزناک در دستم که بختی سنان نه یار می که پیغام غمناک
 محنت انگیز من بیابانگاه ولایت پناه آن حضرت معروف من گردانند قطعه نه قاصد به یک
 پیامی بنزد یار برود نه محرمی که سلاسه بیان یار برود نه فتاده اکیم بشهر غریب و یار می
 نصیحت که که قطعه ز غریبه بشهر یار برود مسلم گشت و حیران در آن محله سیرفت ناگاه به چهره
 رسید پیرزنی دید که بخت ستم پیچیده و دوست میگردانید و کلام از او کارائی میزد بان
 می گذرانید و نام آن زن طوطی بود مسلم گفت یا الله الله هیچ تو را نمی که مرا شربت آب
 و چای تاقی تقاضا می ترا از تشنگی قیامت نگاهار که من اینابیت سرخه دل و تشنه جگر من
 طوطی بلور و رغبت جواب داد که حیران تو اتم و نه انیال رفعت و کوفته آس خاکساخته سوار
 مسلم تب بپاشید و بهانجا نشست که کوفته و مانده بود و دیگران ندانید که چندی بنهرا
 کس او را میچوید و بهاد که در دست کسی گرفتار گرد و آ تا چون مسلم سست پیرزن گفت
 شهادت پر آشوب بر خیز و بوفتانی که پیش ازین می بود باز رو کنشستن تو ای خداوند
 موجب قیامت من میشود مسلم گفت که اے مادر من مردی ام غریب از خاندان عزت و شرف
 و غریبت زده از یار و یار خود و در افتاده نه شرمی دارم و نه جانم نه بقعه نه سرا
 آری که ما ستمی در کوچه بلا ساخته دارم و طغی در منزل در خسته جانی دنی
 هر چند بکار خویش و در ستمی گرم به محنت زده نیست بجامم چو شمع اگر مرا در خاک نه

برآمدند که در درون بودند بیرون آمده بر قوم محمد کثیر حمله کردند ایشان پیش محمد
 انوار باز آمدند در سیم آنوقت **نظیر** هم چندی با سیم بیجا درآمد بجوشن و در مردان جنگی
 برآمد خرو سس و ز خون و پیران و گرد سیاه و زمین گشت سیخ و هوا شد سیاه و
 نرم کوفه دیر و از کشته شدن و شکست نام در میان ایشان خسیره سیم ماندند پس زیاده
 شمرند که جنگ ایشان بر سر محمد کثیر و پیران و دست اندر داران شده جدا کرده در میان
 ایشان انگشتر نادل شکسته شده ترک کارها کردند پس آن هر دو سوار از تن جدا کرده
 و معرکه افکندند و چون کوفیان آن سیم را دیدند در وحیده و چون شب درآمد از ایشان
 آثار نمانده بود پس محمد دید که کار از دست بیرون رفت بر پشت و با تو سوار از بی حجام
 خورده تبه سیاه سیم پیش گرفت و سلیمان مرد خراسانی نیز بمحله تنه زید پیشت و در قاسم
 بن عازب پناه محله سنج فاضل داد که در آن محله شیعیه اهل بیت بسیار بودند اما چون
 مسلم خبر شهادت محمد کثیر و سیم و شورش و فتنه ملول و محزون شده بلب از خانه ایشان
 بیرون آمدند و سوار شده راه دروازه سیم طلبیدند که بیرون رود ناگاه در میان طلایه سپر
 زیاد افتاد و ایشان در سوار سوار بودند و سپه سالاران ایشان محکم بن افضلی بودند ناگاه
 مسلم را بدیدند سیم از و پرسید که تو کیستی گفت مرو سیم از عرب از قبیله خزاعه
 میجویم که بمیان قوم خود باز روم آنکس گفت باز گرد که این راه نیست مسلم باز گشت
 و چون بدیدار از سیم رسید دید که خالد سپر این زیاد با دو هزار مرد ایستاده است از آن طرف
 برگشتند چون بکناسه رسید خالد حارم شناسه را با دو هزار مرد اینجا بدید و پیران را بگذاشت و رو
 باز آمد و در آن نهاد و در آن محل سیم و سیمه بود و پیران را بگذاشت و حارم شناسه مسلم را
 دید و بر سیمه نشست و نیزه در دست گرفته و در اعن پوشیده تیغ قیمتی ممال کرده آواز میخاست
 و سوار از و طایفه و امارت جبرائیل و شکوت از سوار سیم اول کج و با سیم **نظیر**
 سوار سیم همچو برق ما و سیم را ندید که با دوازده نفر او را بر زمین ماند و چو دیک از آن تشنه بود
 جوشان را با دکنیه چون دریا خروشان و عاصی را در دل آمد که این سوار نیست الا مسلم
 عقیل فی الحال بدر سراسر سپه زیاد و نعمان حاجب را گفت ای مسلم را دیدیم که سوار
 در دگران میرفت و سیم پدید و از بهر و تناده بود نعمان با سوار میخاست و بدین سوار
 ناگاه مسلم باز پیش نگریست و سواران را دید که از عقب او سیم آید فی الحال اسباب

سادى کن که امیر من گوید که هر که خبر مسلم بن قریل را برده بهر مردم بد و بدیم و مراواست و
 حاجات آنکس نزدیک من حاجات آنرا یا بد و اگر کسی بهمان ساند و در خانه او سیاه
 آن خانه را غارت کنند و صاحب خانه را بقتل رسانند چون پسر پیر زن و عده مردم
 و عید قتل شنود پیش روی و صورت او را بقتل با محمد اشعث تقریر کرد و این اشعث نزدیک
 سرزبان رفته نماست حال باز نمود و این زیاد فوشد شدل شده سر و این حریم مفر و سکه
 گفته اند سیاه را از سر نهنگان خاص بکشد اشعث ده که او آن سر را سیاه را حیدان تا سر و نه
 و مسلم را گرفته بیا زند محمد اشعث و در شده با آن سیاه و سر را سیاه گرفته تا و نه و یکبار
 و در دام او را زد و کشته شد اما مسلم نماز با او گذارد و ده بود و بر جاسی نماز نشست سکه
 آزار مسلم این جهان گوش و سکه رسید داشت که بطلب و سکه آمده اند و فرستاده
 سال بر خود راست کرد و نمیشد که شیده از خانه بیرون آمد آن گروه بیکبار روی و سکه
 نمادند و مسلم چون شیر فتنه گار بران قوم حاکم کرد و دران حمله چند کس را بکشد و این
 پیش بر زیاد و سر و نه و سکه محمد اشعث بیخام داد که ترا با سکه کس فرستادم تا بکشد
 گرفته پیش من آر سکه این حیدر و نه و سکه است که تو دار سکه اگر چه مردی دیگر است
 آخر یک قریب من نیست این اشعث جواب فرستاد که ترا تصور است که مرا بکشد و نه و سکه
 و حمله فرستاده داشت که مرا بکشد شیر زبان قبیل دمان فرستاده این دلاور سکه
 است که بحسام استقام خون سپاردان بر خاک پلک سکه ریزد و عقده است که بکشد و نه و سکه
 خاک بر سر که را با مفر و لیران سر سکه آمیز و نه و سکه چو سر و نه و سکه از چشم چون تند میخ
 در آب انش انگیزد از برق تیغ و عید اشعث خبر فرستاد که او را امان داده نزدیک من
 رسان که حزامان مسلم دست نتوان بافتی و چون حدیثا امان باین اشعث رسید
 با مسلم خطاب کرد که سکه خود را در هوا که میفکن و دست از شمشیر باند دار و نزد من آید
 که امیر ترا امان داده است مسلم گفت مرا امان شما احتیاج نیست چه قول شما اعتماد را
 نشاید و از کوفیان رسم و قانونا بیست ندیدم من از بیچ کوفی و فاف زکو سکه
 نیاید بیست از جنبا و این بگفت و بار سکه دیگر بران حمله کرد و چند کس دیگر را بکشد
 و مقتول ساخت شکر بیان در انداخته و نه و سکه پاده شده با مهاجر آمدند و نه و سکه بیست
 مسلم انداختن گرفتند و تن باز نین او را بکشد کوفته و مجروح گردانیدند و او را بخود

جائے دے سے امید خفا نہشت کہ حق سبحانہ و تعالیٰ ترا در و نشہ بہشت عالی و بد طوطہ گفت یکم
 واری و اگر کہ ہم شب کہ مسلم گفت از غمت زنگان شوم ویدہ و غریبان جفا کشیہ چہ میرست
 طوطہ مبالغہ از حد در گذر کشید مسلم بضرورت انہما رستہ بود کہ من مسلم عقیلم سیر عسک
 امام حسینؑ کے کو فیان با من سپو نائے کردند و مراد و در طوطہ ہا گذار شستہ جان بسیار است
 پیروان سر نہ و حالادین محلہ افتادہ ام و دل بہر ہاک خود نہادہ و با اینہمہ یک زبان زیاد
 مسیحی خانہ فیستیم و نہانم کہ حال او را یارین مردمان بجای از سخا و طوطہ چون دانستہ کہ مسلم
 عقیل است در دست و پای و سے نقاد و سے الحال او را بجانہ در آورده منہ سے لے یا کیزہ
 سے سے میا ساخت و از طوطہ بات و شر و بات انچہ داشت حاضر گردانید و با جیت
 تنہا ہے و طاعت شکرا آئیے رہنشا ہر ہ تھا سے سے بتقدیم میرسانید و زبان نیار
 جنون ابن مقال او سے نمود قطع ~~بہر گزشتہ~~ رحمت در آمد از دراہ کہ ستر
 شت برین کلبہ مقہرا مقرر است کہ قریشی کہ سیان اشب ۲ چراغ نور فرور ذر شمع منظر ہا
 سلم طحا سے بنو مشیہ و نما ہا سے گذشتہ را نقض کردہ سریر بالین آسایش نہاد اما چون یارہ
 شب بگذشت سپر آن پیر زن خانہ در آمد و در زانیکہ دران خانہ درون میرفت و سران
 نے آمد و میگفت و سے خند بہ گفت اسے مادر مشب تر حال غم است و دران خانہ تردد
 بیمار میکنے خیرست مادر گفت آری سے خیرست تو بچہ و مشغول نہیں پس را ہم نمود کہ اندر مرا
 بین قصدہ اطلاع سے باید داد و در گفت گویم تا تو شہ را آنکہ سوگند خورے کہ ابن را از را
 سن بگونی سپر سوگند خورد و قبول کر کہ ابن ستر ماکس نگوید مادر گفت اسے سپر
 علم عقیل است کہ شاہ ہا آورده و اورادین خانہ نہادہ ام و مرا سم خدمت و لوازم کار
 مجا سے آوردم و بدان از خدا سے تعالیٰ نواسا حزیل طبع میدارم سپر خانہ من مشغول
 و اب رفت و مسلم خدمتہ بود ناگاہ خواب آفتفتہ دید بیدار ستر و از ہجران حسینؑ و
 قن الابی و اولاد خود یاد نہر سود و گریہ و راند و از دیدہ غم دیدہ در ماکس گریہ و کار و کار
 ت در گریہ و سے طلبید قطع ہر بیا اسے افکند تا برو کار خوشن کریم
 مع از غمت شہا سے تار خوشن کریم ۴ ندارم ہر ہا سے تا کہ ہر حال من گریہ ۴
 ان بہتر کہ خدمتہر حال زار خوشن کریم ۴ اما چون روز شد سپر پیر زن روسے مد خانہ
 در یاد و وقتے رسید کہ ابن زیاد ناخدا منہ سے ستر گفت کہ اگر و حیات گذر را ۱۷

سلام نہ کر کے گشت زیرا کہ درین سلام بہ سلامت دنیا سے بنیم و بہ سلامت عقبہ مشرقا
 میکنم اما چوں مسلم را در آوردم سیر زیادہ تے سرور پیش انداختہ بود آنگاہ سر را آورد
 چرا بر امام زمان رون آمد سے و این ہمہ فتنہ انگیزتے مسلم گشت امام زمان حسین بن علی
 و من لفرمان ادورین شہر آدم و آنچه کردم در آن رضا سے حق جہنم اما اہل شہاد
 نگداشتند کہ حق میسحق رسد یا بن امر بانیہ یقین میبراقم کہ کشتن من امر خواہے کہ
 بیش از آن ضرورت کیسے رالفاسے کہ از قسیماہ قریش مات زمانہ دس آید و وصیت
 کہ دارم شنود پس باز نہ گریست عمر سب را دید ایستادہ گفت اسے پس بعد تا بقر
 قرابت کہ مرا باشت سہ وصیت میکنم تا تنہا آکہ وصیتہا سے مرا قبول کنی وصیت او
 آنست کہ دریں شہر بقیعہ درم و ام دارم و اسب اس لھاں حاجبہ دارد و بستان
 و سلامے کہ در بر دارم آرا سردار سے و سلاح مرا ما اسب اس بفر و شے و وام من آرا
 عمر سعد قتل کرد و سیر زیادہ گفت اسب و سلاح آراں کشت پیچا پس مانع خویشہ
 کہ از مال تو دیں ترا بار دہد پس سر سود و وصیت دوم آنست کہ چوں مرا شہید
 کسد سیر اہم کہ سہ در اشام خواہند فرستادش مرا را سیر زیادہ در خواہی و در محل
 کہ ماسا سے دوانے دمن کے سیر یاد چوں اس من شنید گشت چون ترا کشتہ باشم
 ہر چہ با حسد تو خواہد کہ بکشد پس وصیت سوم آنست کہ بہ حسین بن علی نامہ دہیے
 و در انجا ذکر کنے کہ کو فیماں بیو فاسے گردنا و سر عمت کشتہ شد ز بہار نا کا و فہ نیائے
 و بقول ابن مرقہ فرسہ نیائے سیر زیادہ گفت اگر حسین علی قصہ نامکدا مینز قصب او کہ سیر
 و اگر مضر من امر خلافت کرد و خاموش نہ باشم و رواینے آنست کہ گفت اگر حسین ہار
 نہ طلب نہانیز اورانہ طلبیم و بخان دیکر میان سیر زیادہ و مسلمان گذشتہ کہ گفت و شہود
 آراں سوخت مال است قصہ ابن زیاد آواز داد کہ از اہل مجلس من کیست کہ مسلم را رام
 کو شکا بر و سرش از تن جدا کند سیر بایرن عمر آن گفت یا سیر ابن کار سرت
 کہ امرور ہر مرا کشتہ پس دست مسلم گرفت و اورا پالا سے نام کو شکا بر آورد و مسلم خا نگہ
 میرفت بر حضرت مصطفی صلی اللہ علیہ وسلم و دوسے فرستاد و دوسے گفت اللہم
 احکم متنا و بین تو متنا الحق بار خدا یا حکم کن میان ما و میان قوم ما راستی کہ مارا
 بخواند ندو چون بیامیم فرو گذارستند و مارا ستے سخن گشتیم و ایشان مارا در حق گو سے

سے گفت اسے نفس مرگ رہا آمادہ ناسخ کہ در دفع اعدا کو حشدین و شربت ہلاک نوشیدین و
 خلعت شہادت پر شہیدین دو لختے ست جاوید و سجادہ سے ابد سے سرمد سے پیست
 چون شہید راہ اور رہ دو عالم سحر و جنت و خوش و شاد کہ مال کشتہ زہین صیدان
 بر نہ ناگاہ حرام زادہ سنگے بیدار خست بر پیشانی مسلم آمد و خون بر رو سے مبارک گشت و آمد
 پیست خون عکرم ز دیدہ بر رخ ماوود و رصارہ چارم حشیدین خون آمد و کیس
 رو سے بجانب کمرہ و گفت یا بن رسول اللہ خبر دار سے کہ بالپہر مت حیدر میسر و
 ومن در راہ حق ازینا پاک ندارم رہا سے گرسنگ آید ہیں چو باران اسے دل
 رست گشت و آستین جانان اسے دل باگو سے سر بر سر رسید ان اسے دل
 یاد رسی و کار دل کستم جان اسے دل ناگاہ سنگے دیگر بلیک بند و لب و دندان
 مبارک گشت آمد و خون بجا سن شریفش فرود و پیست **ع** دامن پاکش نیول آورد
 گشت و این معنی بر بان حال بد و ہزار سے شہر قطع **ع** ہر شان کز خون ل
 برد و من جاک من ست پیش اہل دلی دلیل دامن پاک من ست ہست تمام آورد
 زیر سنگ جو کو فیان ہست عشقم من دامن سنگہا خاک من ست پس مسلم از
 پیادے زخم کدیقتہ بود بہت برد و آرا سے بکیرن عثمان باز نہاد و داد
 سہا سے پردن آمد شہیر سے حوالہ فرق مسلم کرد شہیر فرود آمد و لب بالاسے اور
 مسبر یہ مسلم در ہان گشتے تیغے ربکیر براند و کشش راہ قدم دور انداخت و با چست
 جان و دیوار آورد و سے گفت بار خدا یا مر اکب شربت آب آرزوست کو فیان بنظارہ
 ایضا و بد نہ و ان سخن سے شہودیدہ ہیکس آرا سے ان نہا شستہ کا ورا آب و ہر
 آخر پیست نہ از خانہ برون آمد و قد سے از نگینہ پر آب کردہ دست دے داد چون
 مسلم آن قتح را بر لب نہاد ویر خون شد بر تخت باز پر آب کردہ بد و داد دیگر بارہ میر خون
 گشت قتح را نیز بر تخت بار سوم کہ قتح چرب نہاد و نہا سے مبارک گشت و قتح بر تخت
 مسلم قتح را از دست چہا و گفت آسب خوردن من تا قیامت افتاد پس یکے از عجب مسلم
 در آمد و نیزہ بر پشت مسلم زد کہ دے بد سے ہذا قح و مردمان از اطراف و جانب
 در آمدہ اورا بگرفتند و پیش کمر زیاد بردند و در ان محل او در کوشک امارت کمر
 اہل کشتہ بود چون مسلم را آوردند سلام نکرد و گفتند میرا پر اسبر

[illegible]

ننداشتند پس خون بالا سے بام رسید و رو سے کاش مکہ آور دو گشت اسلام ملک
 یابن رسول اللہ آیا از حال سلم عقیل بسیج خمر کے دار کے ویتے حیدر ادا فرمود کہ
 ترجمہ اس لہار سے اہیت لفظ ہم سے ماد صبا زو سے بار کے ۴ سوی حرم خد
 گزہ کن ۴ شہزادہ حسین را چو بنیہ ۴ تین و حدیث خضر کن ۴ ہر کہ زکونیان بہیدی ۴
 مرند رسول را خبر کن ۴ اگر گو کہ مسلم ستم کش ۴ شد کشتہ تو جا رہ دگر کن ۴ معر و رشتہ
 بقول کو نے ۴ در فتنہ شامیان خدر کن ۴ اس گفت یابن رسول اللہ آرزو سے من
 آن بود کہ مینار سے دیگر دیدہ محنت دیدہ خود را دیدار مبارکت روشن سازم خود
 اماں نذر دو وعدہ دیدار قیامت افتاد بیت جان دادم و ہوا سے لقای تو در دلم
 رفتیم بجاک تخم و ناسے تو در گلم ۴ اور الائیہ خوار ز سے در قتل خود آور دہ کہ سلم از بام قصہ
 مرو نکست مردم بسیار دید از اہل کوفہ اسنادہ بودند و نظارہ سے میکردند و رو سے
 بدیشان کرد ویتے خند عرے ادا فرمود کہ ترجمہ آن اہیت لفظ ہم سے کو فیان
 چو سز زق من حد اکشید ۴ مار سے تن مرا بسو سے خاکدان برید ۴ ہر کا رواں کہ خب
 کہ روان شود ۴ میرا من مرا بسو سے کاروان برید ۴ گویند کہ اسے حد اہر ماد کار ۴
 مرز حسین عالمہ یرون نشان برید ۴ رھے بر آب چشم بیتان من کمیند ۴ آن دم کہ
 یاد کشش من مرزبان برید ۴ چون طفاگان من خرم طلب کنند ۴ ادرین نچیتے سو سے
 آن طفاگان برید ۴ و چون مسلم سخن تمام کرد دست مد عابر گوردو گشت خد یا بصرت و
 دوستان را و فرد گداز دشمنان را ۴ کہ کلمہ گفت و خمر صفتل مالیتا و سیر کس بن عمر ۴
 خواست کہ تیغ بر مسلم براند و شش حشاک شد و ہبران مروماند حشر بسیار زیاد ہران
 اورا طلبید و سوال کرد کہ ترا خید شد جو اسناد کہ یا امیر مرو سے را دیدم مہیب کہ در ہرا تر
 برآمد و انگشت خود را ہندان سے گریہ و روایتے آنت کہ لب فخر در آمدندان گریہ بود
 و من از ان شخص چنان ترسیدم کہ ہمہ عمر خود از بسیج چسبہ نہ ترسیدہ بودم اس بابہ
 تبتے کرد و گفت چون بخلاف عادت خود خواستی کار سے کرد و ہشت بر تو استلا یافتہ
 خجالے نہ طرست در آمد یکے دیگر ۴ از استاد چون سال سے بام رسید صورت مصطفی صلی اللہ
 علیہ و آلہ وسلم وہا کہ آجا الیٹادہ استہ بہرہ اشش نہ ترسید و ہر دین بر
 شائے را از استاد بیاد و سلم راستہ سیکر و طول امج آنت کہ سیر کس بن عمر اورا بقبل شہ

[illegible]

مہر شرف در ابرہہ گشت عظمیٰ و حکرم از حدیث دوران سراب ستمد مدائید کہ خلعت
 شادای و نیامطر از غم است و شربت سوریہ اعتنا بر آن آلودہ نہ ہر ماقم مشرب ہر تہیت
 کدہ شہوب تقریبہ و گستان ہر عشرتے یوسبتہ بخار از عسرتے طبیعت ہر شبنم
 درین عالم تا روز شاد سے ندید بے شب غم و اکنون مدائید کہ پیر نزر گوار شا کہ اختر
 سپہر معانی بود از اوج اقبال بخصیض ارتحال انتقال فرمود و شہباز روح تقدسش سال
 شہادت جانب ریاض سعادت پرواز فرمود و طبیعت و طبیعت و حجت پرواز و گار میت
 در روضہ بہشت کھنکے قرار یافت و حق سبحانہ شمارا صبر سے جمیل عزای حزل کر امت کساد
 سیران مسلم کہ این فغان استماع نمودند ہر دو ہوش بنفیتا دند و بعد از زمانے کہ با خود آمدند
 حامیا بارہ کردہ و غما ہما از سر برداشتہ و گلبسواں مشکین پریشان ساختہ آغاز فرما و کردہ
 کہ اسے قاضی ابن چہ حصر سے دسوز و این چہ سختی غم اندوز است
 عیدہ حالت سنا ہانا کواں سے جیتیم کہ قصر دولت و دین را خراب می بینیم و ہر دول
 از کس شوق عالم سے شہدیم و رسول جان جگر دین کما ب می بینیم و نا کہ و ابتاہ و ہر و شہر
 و اغرہا ہر آور دند فافہ فرمود کہ حال اجل این فرما و فغان نیست کہ کسان عیدہ اللہ
 زیاد شمارا سے طلسمند و ساد سے می کنند کہ ایشان در ہر منفرے کہ باشند اگر مارا شہرید ہنہ
 آن منزل را غارت کنیم و صاحب آن منزل را قتل و سب ہم و س درین شہر بہجت اہل بیت
 تہمت رورہ ام و شہان در قفس و کس حال اس اند و س ہر جان شاد و جان خود سے نہ
 اکنون فکر سے کردہ ام کہ شمارا کیسے سیار ہم تا کہ جنہ رسانند ایشان از ترس ابن زیاد
 حال بدر فراموش کردہ خاموش شدند و قاضی ہر یکے را پنجاہ و نیار زر بر میان بست
 و سیر خود اسد را گفت کہ امروز شہودم کہ بیرون دروازہ عراق بن کاروانی بودہ و عریت
 مدینہ مشورہ دستند ایشان را سربیک ار مردمان کاروان کہ سیما سے صلح و حسیا
 ظاہر باشند سیار تا ہمدینہ ہر سربیک را کیا ایشان را پیش گرفت و از دروازہ عراق
 بیرون بر دقتھا را کاروان ہما زمان کوچ کردہ ہو و ند و سیما سے ایشان ہنہ و
 گفت اسے حرانان ایک فافہ سے نماید و تر و تروید تا ایشان رسید ایشان
 سے کاروان سندن و اسد ناگزیدہ اما چون خبر سے راہ بردستند سیما سے کاروان
 از نظر ایشان غائب شد و سربیک سے راہ گم کردند ناگاہ حسی چہ کہ گشتہ

محمود سپهر زیبا در غضب شد و گفت بهین لحظه سزای تو بهم گشت هزار جان خدا افشان
 ریاضی من در ره او کجا بجان دادم و جان چیست که بهر دغدغه انتقام به یک جان چه بود هزار
 بان ماستی به تا حمله سکیار بر و افشایم به سپهر زیبا و جلاد را فرمود تا او را بر عقابین کشید
 گفت اول پانصد تازیانه اش زن آنکه سرش از تن جدا کن جلاد فرمان بجا آورد و تازیانه
 دل که زد مشکور گفت بسم الله الرحمن الرحیم و چون دوم زد گفت خدایا مرا صبر ده چون سوم
 زد گفت خدایا مرا پیاپی از چون چهارم فرو داد و زد گفت خدایا مرا اسرار سے محبت فرزند ان
 رسول تو می کشند چشم تازیانه که زد گفت آهی مرا بر رسول و اهل بیتش در میان آنکه غمناک
 نه و آه نکرده تا پانصد تازیانه اش زن زد پس چشم باز کرد و گفت یک شربت آبم و سپید
 من زیبا و گفت آتش ندید و گردنش بر نید غم و درون الحارس بر خاست و او را شفاعت
 رده بخانه برد و خواست که بعالیج او مشغول شود که مشکور دیده از سم بکشاوه گفت مرا
 رخصت کوثر آب دادند این گفت و جان بحق نکلیم و میبیت خانکس مقیم روضه
 را رسد و باد آتش سیرامر قد او بر زور باد اما راوی گوید که چون آن مؤمنه صدقه
 رد و کوک را رسد و در در خانه با کبزه سزای ایشان ترسید کرد و فرستاده پاک گاسترد
 چون سب در آمد ایشان را بخوابانید و در ملوانه می نمود تا در خواب رفتند پس از آن خانه
 برون آمد و بر جاسه خود قرار گرفت زنی که زیست شوهرش از در آمد و بوفه و مالان زن
 نشت ای مرد کجا بودی درین روز که سخنان در آمدی گفت صاحب مرا عاتق اسپر که در فتنه بودم
 مادی بر آمد که مشکور زندانیان سیران علم عقلی از زندان آزاد کرده است هر کس که ایشان را
 قهر ایشان را بپار د اسپر و اسپر جامه دها و از مال دنیا تو مگر روانه مردان روی بختی
 بیان آوردند من هم در طلب ایشان ایستادم و در حوالی دواچی شهر می گردیدم و جد و جد
 می نمودم آخر اسپر بپاک شد و مقدر سے راه پیدا ده بر فتنه و از مقصود اثر سے نیافتیم
 ن گفت ای مرد از خدا ترس ترا یا فرزند ان رسول خدا چه کار است گفت ای زنی خوشای
 سپهر زیبا و مرکب و خلعت و درم در دنیا بسیار وعده کرده است آن کس که سیران علم را نزد وی
 دزدن گفت چه ناچار آمدی که با شک که آن تنیان را بگیرد و بیست و شش سپار و و
 براسه دنیا دین را از دست بگذارد و گفت ای زن ترا یا این سخنان چه کار است
 و ای بیای تا فورم زن بیچاره خوان بپار و در آن سپهر بی سعادت طلعا سے خورد

چون گفتند که این را نظر بر حال ما کمالی در اختیار فرموده
 در آفتاب برج هدایت و شادمانی به از دست نهادن
 نهانید ایشان فریاد بکشیدند که مادر و کودک منم در میان
 از پروردگار در دو آفتاب راه گم کرده ایم و پناه به پروردگار
 که نام پروردگار شنودند چهره های آشفته از دیده گشودند و همیشه
 که من در وادی هجران ز حال خود بفریادم که گفتند که
 ایشان فریاد بکشیدند که ای هجران آیا تو بیگانه یا آشنا
 جواب داد که من دوستدار خاندان شمایم و بی بی دارم که
 اهل بیتا میکنند شما بیایید با من تا نزد یک اوروم
 ایشان را بهر دست و روی بمنزل نهاد و چون نزدیک
 که انیس سیران سلم عقیل را آوردیم همیشه ایشان را با دهن
 نسرین کرد و بی نقصه از سر سر کشید و فرود گاهی پیش
 کردم پس هر دو بای سر نشسته پیش سیران سلم باز دوید و در
 فرزندانش بگفت پس کباب یکبار ایشان را در برگرفته
 نوحه میکرد که ای سر بیا به مادر و ای پتیالی مادر و ای پیک
 شما را در فراق دیدر مبتلا ساختند و در میان کینه اهل بیت
 ایشان اینچنان در راه و طعانی که میباید داشت هرگز و کسیر را
 قصیده آگاه سازد هر چه که در دم این فاجعه نیست با را و
 خداوند آن در غلظت و در دهنه را از زندان ره کرد علی اصباح
 و گفت با سیران سلم چه کردی گفت ایشان را برای رضا
 علی سوده و در آید بیده که اگر دم این زباید گفت از سر
 از غیر و ترسید گفت چه ترا برین داشت متشکر گفت ای سر
 چه تقصیر داشت آن دو کودک نارسیده گشته راه که در
 مبتلا ساختن من برای حرمته روح سید کونین و صدای
 ایشان را از سنده بانی دارم و برین چه کرده ام چه

کہ بہشتینے ہمہ از خود دینے ۲۰ سال بیچارہ خاکوش بشمارا چون صبح بیدار وہاں روئش گشت
 آن تیرہ روئے سیاہ دل رفاقت و تیغ و سپر رد ہشتہ دان دو کو درک را پیش انداختہ
 روئے بلب آب فرات ہاد و زلفش پا برہنہ از یسے دود و زار کے میکہ دو درخت ہستہ بود
 چون نزدیک رسیدی آن مرد تیغ کشیدہ رو بوسے ہمارے دان زن از ہم تیغ بازگشتی و چون
 بیتاں دور تر رفتندی او باز از یسے دویا کے برین سوال میرفتند تا لب آب فرات رسیدند
 حارث غلامے داشت جانہ زاد کہ بالیستش شیر خورہ بود غلام ارعقب خواہمے آمد چون
 بد اخار رسید حارث شمشیر کے برہنہ دست وی داد کہ سرو این دو کو درک را سہ از تن جا کہی
 غلام شمشیر کشد و گھٹا اسے خواہ کہے رادل ذہر کہ این دو کو درک میگیاہ را بگنجد حارث
 غلام را دشنام داد و گھٹا بر و ہر جہ تراچی گویم چنان کن طعیت سہ را با ایر و با آن
 کار نیست ہیشیں خواہ قوت گفتار نیست غلام گفت مرا یا را سے قتل کن نیست از روح
 بقدرت حضرت رسالت علیہ السلام علیہ وسلم شرم نہی غلام کہ کسان را کہ ہنوب خانہ دان وی
 باشد ہلاک کنم حارث گفت اگر تو مرا نشان سردار کے سن سر تو بردارم غلام گفت کہ ہیشیں
 از آمد تو مرا کافی من ترا سہن شمشیر ہلاک کنم حارث مرد سرد بود و دست نرو و وی غلام
 غلام نیز دست فرا کرد و ریش او گرفتہ پیش کشید چنانچہ حارث روی در افتاد و غلام فرست
 کہ رکنے سرو کے زندہ حارث و ناکہ روئش از دست غلام بدر آورد و غلام تیغ خود را زنیام
 ر آوردہ و خواہ ہمہ کہ خواہ سیریش آورد و حارث اورا در کردہ شمشیر بزد و دست راست
 غلام بگنجد غلام دست چپ بگیاں اورا گرفت و در بار حیدر یا نیامگداشت کہ دیگر
 رجم سرو کے زندہ و ہر دو چم بر آستینہ نو دند کہ ناگاہ زن و پسر وی در رسیدند پسرش دود و
 میان غلام گرفتہ اورا باز پس کشد و گھٹا ای بدر شرم ہمارے این غلام مرا را دست
 و با ہم شیر خورہ ایم و مادر مرا سچا سے مرند سن از وی چہ خواہی حارث جوابے اد تیغ کشیدہ
 روی غلام آورد و صورتے سرو کے رو کہ ہلاک شد پس پیش گھٹا سحران اللہ من از نو ہر گر
 سخت دل تر کے ندیدہ ام و بجا کار تر کے نشیدہ ام قطع ہر جفا کاران سے ہستند اما
 پس تیرے جفا کار کے کہ دینست ہمارے پیشہ جز آرا در اما جنین شوشے
 دل آرا کے کہ دیدست حارث گفت ای پسر حق کوتاہ کن گنیر این تیغ و سر ہر دورا
 سر بر سر گفت لا و اندر سر گز این کار کنم و ترا ہم گنہارم کہ متکب این امر شوشے و زلفش

۱۱
و در روزی که جامع خواب چون به ایشان سفید و در خواب
گرفته شد و آن چون از خواب بیدار گشت آن برادر
و برادر که همراهش ابراهیم بود گفت ای برادر من
چرا خود را در خواب دیدیم که با مصطفی صلوات الله علیه و
مجلسی در شب میخوابیدند ناگاه نظر حضرت رسالت
و ما از دور ایستاده بودیم حضرت را و می بینیم که در آن
مظالم را در میان طایمان بگذاشتی بدیدم باز نگریست
و رفقای من می آیند و فرزند یک من خواستند بود
حاکم برادر من که من تا این خواب دیدم پس هر دو پیر
و روحی هر دو می بینم می نهادند و می گفتند و او پیر
و خروش و فغان ایشان عاریت بر او عرو که مشهور
زن را آواز داد که این خروش و فغان چیست و
حاکم گفت بر خیز و چراغ روشن ساز زن چنان بود
آخر حاکم خود برخاست و چراغ روشن کرد و میان خان
در آورده و ارباب می گفتند حاکم پرسید که شما چه
و دوستان است گفتند فرزندان مسالم عقیلم جا
و ما گرد جهان میگرددیم و من امروز در طلب شما می آمدم
ساخته و شما خود در منزل من ساکن و مطمئن بود و ای
سرور پیش انداختند و آن بر خیز و بگریه و گریه
مشکین ایشان که حیل المیتین و مشکین عرو و او
بیرون آمد و در خانه را مستقل ساخت آن زن در و
می نهاد و بوسه بردست و پایی او میداد و زاری میکرد
سرین و تپان و لطفهای چون کرمان و انسان بود
بگذرد و سر حاکم ایشان را بر سر کن از دعای ایشان
در آنکه نه و در عاریت با هم بر زن زد که ازین سخن بگذرد

میں ہم سے ایک حارث سرور العنف ازیر اور بہتاد و سرور راخیر از قتی حیدر اکرو
 با انگلند دران محل خرویش از زمین و زمان برآمدہ قتال و آسمان استاد و
 از ان دونہاں گشت اقبال و کامرانی کہ در اول زہار جوانی خزاں اجل برعبرہ شد
 ز خسارتوں و وکل بوستان ناز کہ بنیاستان ہوا دہ جا نگہ از خراشیدہ گشت
 سرورینا کہ خورشید و روحانی بہ جو صبح دوم بود کم زندگانے ۱۰ ربیع کہ ناگہ
 لقمہ بہ خور و سخت از تند باد خراسانے ۱۰ آتا چون حارث حاکم سرور ہی آل و شاہنشاہ
 از نہنہ حاکم کردہ در تیرہ نہادہ و از قرقوس زیں در آویختہ رود سے بنیانہ پیدا شدہ زیادہ
 یم حاشیتے بود رسیدہ و بنور و یوان منظر الم قدام بود کہ آتھرا رات در آمد و آن نوہرہ را
 میرزا و سرزمین نہاد و این زیادہ رسید کہ درین توہرہ چہ چیر بہت گشت سرور و نشان
 بہ تیغ سر ایشاں جدا کردہ ام و طبع رعاست و عنایت تنقہ پیش تو آوردہ
 یاد حکم کرد کہ آں سیر را راست شدہ و در طشتی نہادہ ستیں وی آوردہ نگاہ کرد و رہا شد
 جس ماہ و گیسو بہ متاہدہ کردیوں مشک سیاہ گفت این سر را سے کیاست گشت
 سپرداں سلم عقیل اس زیادہ را سے اختیار آب از دیدہ روان شد و حشاشہ مجلس نشین
 مذکور زیادہ رسید کہ ایشاں را کھایا شے گشت ای امیر وی ہمہ دزد را طلباں نشان بودم
 یا خود را ہلاک کردم و ایشاں خود در جان نہ من بودند من خبر یافتہ ایشاں را بہرستم و صباح
 اس فرات سر دم و ہر چہ را رسکے کردہ و رہاں را ہم کردم و الفکہ ایشاں را بہرستم و
 یثاں را در آب فرات انگلندہ سر ایشاں را را بنجا آوردم سیر زیادہ گشت ای زمین از خدا
 بہر سے و از عقوبت حق سچا نہ اندیشیدہی و را بر حصار ہوسکے دلا ویر و گیسو ہا سے
 بہر ایشاں جسم نیامد من بہ نیرید نامہ نوشتہ کہ ایشاں را اگر دستہ ام اگر بھرمالی زندہ
 منم اگر حکم نہر بد رسد کہ ایشاں را بفرستاس جگہ نہ کہ منم آخر حیرا ایشاں را زندہ منم
 رود سے گفت کہ رسیدم کہ عوام شہر نہاں کردہ ایشاں را از من ستانند و طبعے کہ ماتہر
 تم حاصل نہتو دگفت میرا ایشاں را حاکم سے موطلسا ستے و حیر من سیار و سے تاکس
 سادہ سے و ایشاں را نہان سر خود آورد سے اں شقے حاکم شش شد سپر زیادہ روی
 کمان کرد و در میان ایشاں شقیہ بود متقاتل نام و اردل و حال و کھو شدہ و ایدان را سال
 رزیدہ عقیدہ او سے دانستہ و آتا چال صیکر و سیر کہ سھائل مکی قابل بودا و سپر و

بیرزا اسے سیر دیکھن و غول این سگیا بان در گردن گیر ایشان رازندہ پیش سیر زیادہ
 نامعقودہ سے کہ دار سے محصل گرداؤ گفت اکثر اعلیٰ کو قہ ہوا داران این مردم انداگر سن ایشان
 لشہر درون برم اسکان دار کہ عوام غوغا کنند و ایشان رازن مسستانہ و رنج من فضلہ
 گرد و پس خود بیج بر کشیدہ آہنگ شاہراہ گان کرد و ایشان می گریستند و سے گفتند
 اسے پیر ریشیجہ و غریبہ مار جسم کن و ریشیجہ در ماد گے ماغوشای پست سگ را دلف شہ
 از ناہا سے رار ماہ این دل فولاد تو کب در ہ سو بان گیر نیست ہ عارت گوش سخن ایشان کرد
 پیش و بید تاسیک را ایشان بگیرد و ہاگ کد زن در آوخت کہ اسے ناخدا ترس کس دار
 خزا سے روز قیامت سرائش عارت و غصب شاہ و شمشیر نبرد و زن را عروج خستہ آماجہ
 سیر و بیکہ مادر ہازم خورد و عارت خواست کہ رہے دیگر برو سے زن نے الحال حسرت و ہست
 یا در گرفتند و گفت اسے یا را خود آئے و انس غصب را تاب علم فروزان عارت شمع حاکم سیر
 و بہک صرت اور انزکشتہ آماجہ زن سیر خود را کشتہ دید غریو از ہاد او سر آمد و لو اسطہ رحمی
 کہ خورده خود نوب بر طاہستن نہ است بہیں فریاد سے کشتہ و سپج حائے ریشیجہ پست
 حائے ریشیجہ ناکہ کہ از آسمان گشت ہا و سپج حائے ریشیجہ ناکہ کہ از آسمان گشت ہا و سپج حائے ریشیجہ
 کو دکان آگ گفتند اسے مرد مار زہ نزدیک سیر زہا و سرتا و بہر حد خواہد در بارہ ما بجا اگر گفت
 شمارا و اخبرہ است کہ میں لشہر و آرام و غوغا سے عام شمارا از من سبناخت و ہا سے کہ اس زیاد
 وعدہ دادہ من رہے گفتند اگر مراد تو مال ست گسیوان مارا شرف و مارا الف و ستی و زن
 ستان آن ناکہ ریشیجہ جاہلیت افتادہ گفت اللہ تمہارا سے کشتہ کہ سب کر دے کہ ما
 و صوفی مار جسم کن گفت و دل میں سپج رحمیت گفت کہ گدا "او صوفی مار جسم کن گفت و دل میں
 گدا ارجم گفت و اللہ کہ گدا ارجم گفتند ہاں خدا سے کہ نامش را ہدی گدا "او صوفی مار جسم کن گفت
 گدا ارجم گفتند ہاں این جد عارت است کہ سے و زن سے و ابن چہ پغض ست کہ ما ناظاہر
 سبکنی و ریشیجہ کہ درین گرفتاری نہ کیے فسر یا و مار و نہ یا سے و مار و گدا سے سے ہستہ مراد
 ہستہ یک چہ ہستہ نیستہ ہاں مارا و فریاد سے ہستہ ہاں مارا ہستہ ہاں مارا ہستہ ہاں مارا ہستہ
 ہر کہ نام سیر دان و دیگر سے سے گفت اول مرا بکشتن کہ میں پر اور خود کشتہ تو ام و یہ فقہ مراد
 بہر کہ ترا کہ مجھ بود جدا کرد و تن اورا در آب فرات انداخت بہر در خرد کہ ابراہیم بود بہرست
 و سر ہاں ہاں ہر گرفت و برو سے برو سے او سے نہا و اسے بر لب و می مایہ و سبخت جان ہاں ہاں

و بر دو پیشتر بگردند و شکسته اعضا که بریده و برادران نهادند و در جوی سپید
 در انداختند زانسان برآمد آن آب به جوی درآمد و او را با که انداخته تا سه بار این
 واقع شد گفتند آب او را قبول نمیکند چای که میکنند و او را در آن افکندند و بر سر
 کردند اندک فرستند از زمین ببرد و او را بر سر افکندند و تا سه نوبت این معنی را
 گفتند خاک نیز آن مرد را قبول ندارد پس آن خرمالستانها رفتند و بنیم خشک
 از خرمالیا آن آوردند و آتش برافروخته و سه را در آن انداختند و با بسوخت و خاک
 بپاشد و در آن پس دو خانه را حاضر کردند و سپید بر آن و غلامش را بر آن خوابانیدند
 بردند و آنجا که با سببی چیزی است با جامه میر خون دفن کردند و بعد از آن این سه
 مائمه شایرندگان را شستند و بر سر و در آن که آن بر دو نه جوان رفتند و بعد
 و حضرت ازین همان رفتند و چون رسیدند دیگر کینه زار و گمگون که با سببی و گدا
 رفتند و بنیم شیشه و غرب بنودشان در خورد و کجانب بدو خوشی و روتان رفت
 باب ششم در رسیدن امام حسین رضی الله عنه بکربلا و محاربه و کشته شدن
 و شهادت آن حضرت و او را دو اقرار و سایر شهادت عنوان الله علیه و همین حقا که شهادت
 حکایت بر شکایت بر تبار است که ما عادت فوت تقریر در مکان اسکان نگین و شبت
 منظومی سرغم و غصه به تبار است که بوسه بیاورد و صورتش بر رخسار در بیا بدین قلم زبان را
 اظهار است و نه زبان قلم را صوت گفتار و قطعه می ترسم که اندر وقت تقریر به زبان از انشای حضرت
 که در تحریر با هم آن زبان هم به قلم شکافد و کاندیس و دهنه سماع را قوت نشود و بنابر سینه
 نواز این حکایات است و نه قائل را استطاعت بیان است و اما سینه شد آمد این دایا
 طبعیت فریاد که بار اسعه غم نیست زبان را بر سرست غم و غصه ره نطق و بیان راه اعلام
 که یقین صدر رسیده و دست و اذین از واقعه که ولا بی طلاق کسافی خاصیتی متفرع
 بر منصفه یقین و قلم بر و میوید انرا اند شد قطعه زد دست که به کتاست نمی توانم کرد که سینه
 و منقول میشود و الحال و راه و لاله حکایت نمیدانم کرد که صد گره زبان می نهد بوقتی
 از سه شهادت امام حسین رضی الله عنه اندک واقعه نیست و صیبت از سینه که حادثه فی جفر
 رسالت صلوات الله علیه و سلم از آن صورت خرداده بود و قبل از وقوع رخ این صیبت در آن
 ترقی نهاده و در کربلا شهادت داده که در کربلا شهادت داده که در کربلا شهادت داده

طایفه و گفت این شخص را بگیر و بلب آب سروها خاکه این دو طفل را بشوید کرده است هر دو از
 وزارت که خواسته اند او را قتل رسان و این سر را نیز بر سر و پا چاکه تنها که ایشان در آب
 افکنده است اینها را نیز بیگین مقابل لغایت شادمان شده دست او را گرفت و بر او
 آورد و با محرمان خود گفت خدا که اگر عبید الله زیاد تمام بادشاهی خود بین از زانی داشتی
 مرا خوش نیامده که کشتن کن مرد در این فرمود پس مقابل حکم کرد تا دستهای حارث را
 باز پس بستند و سرش را برهنه کرد و میان بازار کوفه بر آوردند و آن سر را در امر دمان می نمودند
 نریو از خلق بر سر آمد و سران شخص لعنت می کردند و خوار و خاشاک بر سر و رو می کردند
 میر خیت و سرین سوال مقابل او را می کردند تا بموضعیکه مقتل ایشان بود نگاه کردند و دید
 محرم افتاده و جوانی سر او را از کشته شده و غلامی همه اعضا او یار یار کرده
 و آن زن نوحه می کرد و فرزند آن مسلم و سر سینه جوان نازنین خود می گفت پیست
 اس که در این آن سر و تیغ زندگ من که شد در جوانی همچو گل پیرا بن همیش فبا به مقابل
 بوسید که چه کسی گفت زوجه این مریخت بودم و ازین کار او را منع میفرمودم و میر غلام من
 من درین کار شفق بودند آخر الامر سر و غلام مرا بگشت و مرا زخم زد و بعد از آنکه نفرین آن
 فلان بگیناه درو می رسید پس رو می کشید که ای عین برای طمع دنیا میران مسلم را
 شتی و دین را بدین قتل ناحق که عمار از تو صا در شد از دست دادی مصر عه نه دینار که
 ین صورت نه دنیا پس حارث مقابل را گفت که دست از من بردار تا در خانه خود بنیام
 م ده هزار دینار نقد بدهم مقابل گفت اگر مال همه عالم از آن تو باشد تمام بمن دهمی
 نت از تو باز ندارم و ناچار چون تو برایشان رحم نکردی من نیز بر تو رحم نکنم و ترا
 با سازم و از حق تعالی ثواب عظیم امید دارم پس مقابل از دم کوب فرود آمد و چون پیش
 ن فرزند آن مسلم افتاد فریاد بر آورد و بسیاری بگریست و خود را در خون ایشان غلطانید
 ت به عابد داشتند از حق سبحانه آفرینش طلبید و آن سر را نیز در آب انداخت و آوی گوید
 فی کابل بیت رسول را صلوات الله علیه و سلم میباشند آن تنها از آب بر آمدند و بر سر
 خود چسبید و دست در گردن یکدیگر آورد و به تاب فرو نشتند و در روایتی که هر دو را از
 یرون کرده در آن ساحل قبر کردند و نماز از آن زیارت کنند آنگاه مقابل غلامان را
 ماولی در سنه های او را بر بدن آنگاه ماساژ

مستقل است و در شواهد از امکارش نقل کرده و انشأ علیهم السلام خمر شهادت امام حسین را در سینه
واقع شد و این حکایت را امام مطهری در سیر کبیر آورده که سیله بوده از یاران برادر صلی الله علیه و آله که
او را وحیه کلمی گفتند که جوانی را بر روی نیکو فرو نمود و بعضی اوقات از تجارت سیکندنت و
سیرگاه که نزدیک است که سر و صلی الله علیه و آله و سلم آمد و او را اگر اوستی و سیراری که باید می دست می
بنودی ملکبان و چشمتان و چشمتان میوه های که از آن بودی سوار دی و شانه از دکان چنان میگردید
که چون وحیه میاه می برد و برادر می یابید آن حضرت شریف فرمودند که ما و پدر و برادر کنار و
نشسته ای و دست نگر بیان و آستین می دراز می آید اما بر سر سبیل امین علیه السلام گاه
بصورت وحیه که جمال با کمال و دست نازکی آن حضرت است و انشأ علیه و آله و سلم می در دست
جبرئیل بصورت وحیه باینها سر و صلی الله علیه و آله و سلم مردی که شسته بود که در جبرئیل و آمدند
جبرئیل را بصورت وحیه دیدند چنان تصور فرمودند که وحیه است گشت خانه در آمده بر کنار و
تستین و دست در آستین می میکردند و بگریان می آوردی آوردند روی را که در حضرت
صلی الله علیه و آله و سلم برافروخت و از جبرئیل شرم داشت و خواست که ایشان را دور کند جبرئیل فرمود
که ای شیعیان این را هیچ گویند سیر صلی الله علیه و آله و سلم فرمود که ای جبرئیل چرا می گویند و نشان
ترا میدهند و حرمت بجائی آرند و ترا وحیه می بیند از آن گشتی بنمایند رسول گفت ای
سر و صلی الله علیه و آله و سلم که فاطمه زهرا زنده کرده بود و خواستند و زبان در گویا و سباحت و استغفار
که مگر سباحت از فریدگار عالم فراموش کرده که ای جبرئیل شجیل سر و گوشت ایشان را انجمنان که فاطمه
غفور است از زانی سیاست یا رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم من گوار که از ایشان را بسیار
مشهدا جنیان هم و صدیک ششتران فی الحقیقه نمراسن این و علی حسین حسن و کل من کان
مخالفا هم یا جل الجنة من غیر فتن و بگویش به بین ایشان رسانیده ای سید من سخی و ستار
فاطمه کشیده هم که اوزانند که رستاس کشیدن در خواب بوده و چون من دستاس کشید و
گوار که جنیان ایشانم اگر رکنار من استعجب نباشد ما درین چرخم که در گریبان و آستین من
چیز می بینید حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم فرمود که چون ایشان ترا دیده اند نینداستند و بگریه و وحیه
ایجاد می برای ایشان میوه یا شیر که دیگر در گریبان و آستین بود و شای ایشان را تو سر
میوه می بینید جبرئیل دست دراز کرد بهشت و یک خوشه انگور و از آن میوه بهشت باز کرده
پیش ایشان نهاد و چون خواستند که تناول فرمایند سیاهی بر روی آن میوه است مرا از آن

ز شمشاد خندان خط بدید آمد و جبرئیل در آن
 علیه السلام فرمود که ای برادر بسیار
 ز زبان گریان گفت یا رسول الله روزی باشد که
 با نهی اهل بیت صیبت آن شهید مطهرم
 از بن آتش سپردند فلک اسیم جگر زین غشم
 بایستد اسق آدم سپردند این خم اعلام از دونه
 ده آورده اند که صیاح عیدی بود که شایر اکران
 به بزرگوار امور در پیوست و بزرگ زادگان بیا
 با سیه ها که رنگ رنگ کوشیده و باران کسوف
 مت پاهای الم در در بر دار سے آورده ایم
 با همه غمها علیه السلام و سلم نال فرمود
 امید می و محرومی ایسان نیز لایق نمی نمودنت
 دست نادی الحال جبرئیل آمد و دو حلقه دوخته
 آورد و گفت ای سید ماولی بپایست ای کمال
 علیه السلام و سلم شایر اکران را طلبه گفت یک
 رفته از غیب سپید پیست خدمت قدرت که
 پشما آمد راست آرا میوان حسن و شریف خلعتا را
 و سوار همه کوکان عرب جاها را گدین ارند را
 علیه السلام شکرست جبرئیل گفت یا رسول الله خاطر
 ای سازد و دل جگر گشتان ترا هر رنگی که خواهم
 حضرت بفرمودت طشت و ارنق بیاوردند و جبرئیل
 را دست مبارک دران می مالید تا هر رنگی که طلب
 ت نهاد و جبرئیل آیت نبوت آغاز کرد و بفرمود
 دیدم عالمه خود را بچند رنگ بنوازی گفت بزرگ ستر

اس صورت موافق نبود اما هر خیالان حساب را از حق منع فرموده ، عای خویش را با مالکیت
 دلائل همراهی ، هر که ساعد مفید نمیداد و آخر عبد الله بن عباس می شناسد گفته است این
 می شنوم که عزمت کرده دارم فرمود که آری این عباس گفت با من رسول الله را که بیرون
 برو و صفای حرم را با اختیار کن که میراث سرک حرمین کرد و بلباق توجه فرموده و ندیدم که بدو
 به رسیده و اهل کوفه همان مردم اند که قصد برادرش کرده و هماره خیمه برادرش کرده و خیمه سر
 رفته و از اهل آن ایام حساب و سر قول ایشان انتظار کن که سخن ایشان توفیق را نشاید و از ایشان
 رفا و عهد یاد پیوسته و حاجوی از ایشان دیگر نمی شنوی ، بهرزه طالع هر چه و کبیرا میداد
 حسین فرمود که این قضیه تا نماندند در پیسای عقیل من نامه فرستاده و از رعیت بابت هزار
 مردم از خرداده و مردم کوفه مکانی بسیار نوشته اند و انتهای منورده که متوجه آن خانه
 سوم ساید که کار حق مستحیث یافته مهم باطل در هم شک و حال از من قبحی لازم شده که اگر مردم
 منده الله چه جواب تو انم گفت اس عباس فرمود که هر چه و والی پیر در شهر است و آن ملک
 در مصر و کسان او ست اگر کوفیان حاکم خود را از سر خارج کنند و ولایت را نصرت نشوند
 با اس صورت توجه مودان صواب ، و اگر چنین نکنند ترا هر آینه مالشکریه جنگ باید کرد
 رسد که از ایشان دران و انفع صورت نصرت بطور نیاید و تمامی کس که فریاد رس با جا
 سین فرمود که درین سخن اندیشه کن و فردا جواب ما زدیم از عیال من برفت و حسین
 رفتن کوفه از مصحف مالک ساد این آیت کریمه برآمد که کل نفس ذالقه الموت و اما توفیق
 او حکم بود انقبضه حسین گفت که صدق الله و صدق رسول الله حق صد پیر زکوار خود که در
 جواب شنیدم و کلام بروردگار خود که نفال کشودم هر دو محبوب شما دست من اند و مرا
 از ان جایه نیست مگر عمره دفعه تقدیر شد میراث یک گردان داری دیگر این سخنان
 باز آمد و گفت یا رسول الله چه فکر فرمودی گفت عزمیت سفر عراق را تصمیم
 داده ام و دل بر قضا سے رانی و حکم سحانی نهاده مگر عمره اخیر مراد حق بود هست
 رضا سے ما همان ، عهد الله بن عباس گفت ای حسین اگر الله میل سفر دارم
 توفیق ولایت بمن کن که ملک عربین و عرصه وسیع صحت و حصول قلاع ساید اردو فسله
 همان تمام شیعه پر تواند و دیگر دو سواران و سواران اهل بیت دران دوا می سیار
 دین دران ولایت مرا گیر که اعیان خود را با طراوت و کائنات مالک ان ساز با حاکم ان

است که در آن آورده است که در این شهر و دیگر بلاد و طریقت نهاد و در آن گشتن و در آن وقت
 پنج ساله بود که ای جان جد تو که ام ربک نامی گفت که گشتن فی الحال با تو نیست خواهی انبیا
 صلی الله علیه و سلم آن جمله برنگ با تو نیست و ما فی برآمد و چنین آنرا در سرگردان و در میان
 بین حال گران شد شا برادگان شاد شده و جامها پر شیده و دی کجرا و در میان و سید عالم
 صلی الله علیه و سلم سرش را گفت درین وقت که در زندان من شاد گشتند تو را غمگین نشسته
 است ای سید مگر نه است و در سر که شام حسن و حسن ساخته بودند و در خاطر مبارک یاد مانده
 کوسا نام حسینی از سرها سبز بود و از آن ابا دم حسینی از با تو شاد شاد و اینها بر افندیار بر کس
 را نشان رنگی را نمیداد حال شاد و البته حسینی را بر سر دهنند و در آخر عمر رنگ مبارک از او
 سوم سبز شود و حسینی را شنید کنند و حساره و دلفریش از حوله و سس سرخ گردد و بیست
 نبره و در خاک مالدار غم ز سر حسینی و لاله گون گردد و شفق از حیات و حق تعالی و در شتاب از
 کشته صبی الله علیه و سلم که در روزی رسول صلی الله علیه و سلم با سرش علیه السلام شسته بود
 حسینی بن علی و در آمد خبر شریفی رسید که این گیسیت فرمود که سیر من شاد و او را کن و خود به شاد
 رسول گفت رود با شاد که وی را گفتند رسول صلی الله علیه و سلم بر سید که در آن گشت گفت
 است تو و اگر ای من ترا بگویم که میرا در که ام زمین خواهد گشت پس حسینی استا شد کرد
 انسا کرد و در سس خاک شاد شاد و گرفت و حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم نمود و گفت ای
 من مقفل نیست و چون از زمین خواهد شد و شاد شاد که را که خون آن شاد شاد که زمین
 اند و جمله حوران سر سس چشم جهان بین کرده اند که که خارا سنگها بر سر شاد شاد و در آنچه
 سنگین لاس با آل حسین کرده اند و در حیران خاک میدان عرق خون اعتقاد اند و
 و اینکه فتح مکه درین کرده اند و را دیان این اخبار جگر سوز و ناقلان این حکا با است
 اند و برین وجه نقل فرموده اند که در سید حال که مسلم من مقفل کوفه رسید و شاد
 اس بد و رجوع نموده تا عده سبیت را شنید و از دهنده شاد با نیست هزار مرد و هزار را به اس
 را در سخط هواداری و ستا لیت ما و در کتابی بحضر شاهزاده فرستاد و صورت حال
 عرصه ساینده است و نامی قدرم شریک ایشان نمود و مضمون این کلام سنانده تمام کرد
 ت مای مرغ سعادت ما ما اعتقاد اگر ترا گندی بر مقام با افتد و چون این کشت و حسینی
 به آنگاه برین عراف سار کرد و بروی قتیبه سبب شهر آورد و در دوستان و سواران و اولاد

در بیان احوال

سوسید حسین گشت ای فروغ از کوفه می آئی گشت آری یاسن رسول الله گشت مردم کو
چون گذشتی جواب داد که لهای ایشان با تست که راه حق تو داری اما شمشیر را سست است
ناخی امید است که مال دنیا ایشان دارند حسین و مراد که راست میگویی پس فروغ در جوار
سجاس حرم رفت و چون حسین بطین بر سر رسید مکتوبه بقیس بن مسهر داده او را بکوفه فر
رهنمون آنکه نامه مسلم عقیل پس رسید به تلبیخ لفاق شما خلافت من تو توفیق دار و رسیده
نقدوم با حیدر اسرار حجازی حیدر و داد و ستی شمارا در حق من ضایع گرداناد و این صحیفه از لفظ
صمت ارسال یافت پس عقیل و عقیب مکتوبه را هم رسید و استقامت قیس نامه آن حضرت
گرفته روسته بکوفه نهاد و چون نقاد رسید حسین بن نمیر با جمعی از لشکر شام در مقام آمد
و دست آن بود که چون بیتین از کما بیرون آمد جمعی از عادی نامها به جزایا نوشته او را بر
سما براده احبار کردند و سیر زیاد تمام سحر را بهار آمد و ان کاری و دلیران کارزاری سیر و ده
و طار مان ایشان از کما کما گشته اند ششند چون قیس نقاد رسید حسین بن نمیر
در ستاد و این زیاد و سعه علقه تکرار عافیت فرمود که او را از بالا سعه قصر نریاند
و با کاس شمع و نور الا نامه آورده که در سال نامه بکوفه از کما بلای بوده و عقیل و عقیب
و چون حسین ذات عرق رسید لشکرش غالب را دید که سعه آید رسید کما ای لشکر از کوفه
حیدر و در سعه شمشیر گشت به رسول الله بنی تلبیخ که کما کما گشته اند و فرمود که راست گفتمی و از
درگشت محمل ورود رسید و کما کما بنبلد به دیدیم و این نامه سعه کرده به سعه کما
حیدر گشت گفتند به سیر کما ای سعه کما کما در آن وقت از کما سعه کما کما در دوشمار
آن فارغ گشت بکوفه سیر قیس امام حسین او را کما کما در او احوالی در دوشمار تا مال تمام شد
فرزند خیمه الامام علیه الصلوٰه و السلام توجه فرمود حسین گشت ای زبیر سعه کما کما
که مرکب مجا پناه رسید ای سعه کما کما در سعه کما کما در سعه کما کما در سعه کما کما
سار سعه و در دوشمار حوالی شمع تنه اوست سروانهای دوشمار و سعه کما کما در سعه کما کما
گشت ای سعه کما کما ز جان بگذر سعه کما کما در سعه کما کما در سعه کما کما در سعه کما کما
این سخن مترجم شد که یاسن رسول الله شمشیر سعه کما کما در سعه کما کما در سعه کما کما
نست اسیر سعه کما کما در سعه کما کما در سعه کما کما در سعه کما کما در سعه کما کما
آتش شمشیر نیست مدتهاست که سعه کما کما در سعه کما کما در سعه کما کما در سعه کما کما

تا تو دعوت کنی و لشکر در پی من نهی آنگاه هر چه بدعا باشد بدان قیام لای حشری
 را می پسیم کمال شفقت ترا در باره خود میدانم و خلوص نصیحت ترا به نسبت خود
 تا سم را عزیمت من بسوی کوفه مهم گشته است و هیچ نوع تسخیر آن صورت نمی پسند
 با سفر سری هست که لشکر خواهد آمد و من میدانم که مرا واقعه در پیش است و از حد وید خود
 راه ام و تو میدانی که ما را باید در سر سفره منیر بود که ادیت علم الهی با و البسیلا اکتون
 است پیش ما است و مبلغ اعشاره و آ حال اهل بیت را میدانیم دیگر درین باب مبالغه
 و در هیچ این عزیمت احوال مفراست که یائے نبی صد و من درین سفر فی ختیام و زما
 ن در دست دیگر است قطعیم بار با گفته ام و ما در گرسنه گویم که من دل شده این
 می پویم پس اگر غارم اگر گل چین آرائی هست که را در دست که می رود دم می پویم
 درین عیاش گفت اگر البته این عزیمت با مضایحی رسانید و ترک فتن عراقی نمی گوی
 نان و فرزندان را همراه می برتیرد فرمود که ایشان را بکجا بگذارم و یکبارم اولی آنکه
 باشند بر عباس گفت یا بن رسول الله مرا داغی بود که در کتاب تو باشد ناما که قضا
 زیمت من بجانب مریه می کشد و شاید که چون در کوفه قرار گیرم من بکاز دست تو
 سپید دمی دانم که ما بر وفادارت بکوفه تو انم کشید و جام غم ایام مهاجرت بکدام لب
 تیغ قطع تو میرود من خسته مازی نامم و در آن که لبه تو نامم عجیب همی نامم
 به عزیمت پویا و میرانے من قیام دیده گنگون چو آب میرانم پس اهل موذن حشری
 و خویشان و مرداران خود را جمع کرد و برای تسوان و اطفال تحملات تر تشبیه داد
 یوم زد آنکه که قصه اسم عقل در بان روز قبل رسیده بود از کاه مسیر و ن آمده
 نهاد که گشته اند که سیکه از دوستان مخلص و محبان خالص ایشان گفت بان رسول الله
 که کوفه بان رفتن مصاحبت نیست که قول ایشان را و فای و وفای ایشان را بقاء
 سیکه جواب داد که از ازام حجت ایشان اند نشیمنم و اینچنانم ایم امدای در گردن
 تا با سفر من نبدم که کند از غیب در افکنده اند من گرفتار آن گندم است
 یکیم که گرفتار گندم که که ازین سوی بر ندیم که از آن گشته گندم و آ تا چون منزل
 رسید فروق شاعر را دید که از جانب عراق می آید چون فرزوق را دیده جمال
 ای حسین افتاد نه ای کمالی از کرب پیاده شده در دوید و بان در کاب جسیه

عماہا اس سرور شہنشاہ و زار سے دستگیر سے دقیقہ فروگذاشتہ و ہر یک از ایشان اسوز دل
نے گفت **بیت** میں خود از در دل بفرایم حال مسلم یہ سید ہی یادم امام حسین از مسند
مسلم بسیار ترست ہ بود از دغدغہ سالہ او بے حد تنگ گشتہ بسبب از خشم خفہ و عارقت
مسلم و داغ بونیالی کو فیان آب از فرارہ دیدہ مبارک نشانہ رداں شدہ و زمان حاشی
بین گفتن در رسم آمد قطعہ دل درد سے عجب دارم نمی دانم کہ چون گریم دلا حون شکوہ تا حال
خود کہ خطہ خون گریم انہم نیز خشم کار سے ستمہ ام میر داغ سے یار سے دلا حون از خشم برون
گاہ از داغ درون گریم آوردہ اند کہ بعضی از رفقا حسین را سو گندہ اند کہ سرخ و داغ است
خود جسم کن و از سر و تن کوفہ در گذشتہ دلس خوشی مرا جنت ماسک کہ مسم کوفہ رین و چہ
روسے سود و ترادر کوفہ مار سے و دیگر سے نیست در بدان و نہر گان عقیل کہ میرا مودند
گفتند یا بن رسول اللہ را اعداے مسلم رد گے کہ کار آید باز سے گریم یا انتقام خود کہ ہم
ما راں سرست کہ ہر ما حشیدہ ما ہم حشیم حسین زینب و مود کہ لا حیرتی اعیس احمد ہولاء
س از بہا از دہ گے بیچ کہ تے باشد **بیت** ر د گے ہر دین یار است ہ بار چون
نست ر د گے عارقت ہ و چون از اں سرل کوی کہ وہ بہا کہ رسیدند تا ہمد عمر سعد پر سید
و کتبہ و سے کہ شا ہرادرہ لوشتہ بود و ساندہ مصمون آنکہ اہل کوفہ ضایعہ ستیزہ و ذلیلہ ایشان
عادر و بویا نے مودہ مسلم را ہر گاہ استند تا رسیدہ مار و آفہ رسیدہ دانی عروہ نیز بتبع ستم
سہ شدہ حسین را ار کا تو ب عمر سعد لہین شد کہ مسلم بہر خط نہادت رسیدہ و چون منظر بارادہ
شاہرادرہ سیدوے یافت و مردم را براں اطلاع حاصل شدہ جمعہ کہ اناظر ادہا و بیستہ لودہ
عارقت را بر موافقت احیا کردہ و متفرق شدہ و چون اداں منزل حلت و سر مودہ تقصیر
نی الفاہل رسیدند سہرا یردہ دہ دزدہ و نیزہ بریں فرو مردہ و شمشیر را از آن و جیتہ و ای بلخ
ستہ امام حسین رسید کہ صاحب ایما کہیت گفتہ عسیدما شہرنا الحرا الجبہ کہ اراعیال کوہہ است
ارمانہاں و دلیراں و دواں اہوت و شوکت سہر آما گھا داتراں **بیت** در آہنگ جہاں
سیر جہاں لودہ کہ شک نہ سیر تراں و دہ حسین حجاج من سرق جہن را کا قلیلہ دہا بود
طالع و مرستادہ قاج سلام و سلام حشرش لودہ راسیہ عسید اللہ گفت ای حجاج حسین را
جہاں سے طلعہ گفت تا نا و جہراہ ماستہ اگر دوع اعدا سے کہ لودہ عظیم یالی را اگر ترا کشند
ارہ سہادت علاوہ آگاہ کردہ مسلمانہ عرقت من اریاں کوہہ کشتہ اس سرور آہ ہا ہا

حسین بدان دیار رسد و گشته شود و من در میان
 نیا بر جبهت دنیا ارحامان شونت برگشته به سیر زیا و چو
 و من نه طاقت حرب ایشان دارم و نه هوا فقت اله
 صورت حال پذیر و عرض رسانید امام حسین خود پره
 ابن الحسین شریک تعلیم و لوازم تحصیل و ناکون من بذا
 نیکو نشاند و خود در خدمت ایشان بایستاد و حسین
 رسولان فرستادند که ما همه جوانان و اهل دیار و یار و یار
 سوار و پیاده شوقی تا ما بشیر اهل جان بسیار
 از راه به ایست بر تافته بیا و یک فضیلت و خواست شد
 که هر چه میکنی از خیر و شکر بدان مشاب و معاف
 و مناصرت خود میخوانم و اگر احاطت کنی فردا که قیام
 و شلم بگویم عبید الله جواب داد که مرا یقین معلوم است
 از شوقیات کامل و نصیب او و آخر شامل خواهد بود و اما
 دوران دیار ناصر سکه و معاوسته ندارم و با تو مع
 انست که تو متعلق خواهی شد و شکر نرید بسیار است
 حرام عاف و در این مادیان من که با حق نام دوست
 از عقب هر جانوری که تا خنده ام بدو رسیده است و هر گاه
 بیست و هشت روز بسیار از ان عرب بکم گسیه را چنین سلاح
 منست بر جان من نه مصهر هم پاسک باغ ز نور سلیم
 من بطبع سپا و شمشیر پیش تو نیامده بودم بلکه از تو توقع
 کمر و سکه و مرابالی گسیه که جان خود را از من دریغ
 که بعد از واقعه آنجناب عبید الله حجت بر تقصیر خود
 در رد امیر گفت چنانچه در تو است ابوالنور موفق بن ا
 این اوراق مقرر شد که مقصدی که میرا و بیات عرا
 این و انما که اخبار یارسته زمان را سبب توزیع

حریفانیت هر که خواهد بازگردد و جمعی که در راه وفا نشاند قدیمی اند ششصد و نوزده سال است که آن حضرت را یکصد و
 و شصتین ساله با فرزندان و برادران و خویشایان و جمعی اندک از موالیای حبشین فرمود که ای دوستان
 مرا از خویشایان و خویشایان را از منی گزینید و با شما را احبازت است خنان سرگردانید و حال که
 محاسن هر طرف خواستیم بنویسد آن وفاداران حق گذار و خواستیم که سیصد و شصت و هفتاد و
 اهلکات ایجاب یکبار زیان احوال من کرد و ده و احوال صفتی نیست و صفای طویرت ننوده گفتند باین
 رسول الله که از جان ما فدای خاک یا می نویسد که تو سپهر ولایت را بهی و مستند امامت را با دشمنی
 هر که امروز روی از تو گرداند فردا که ام دیده در روی تو نگار سپهر تن تواند ریخته است قبله
 هر که فعل آن مد گوشت : روی همه به بلبلان عالم سوخت : امروز کسی از تو نگردد و اندر روی
 فردا که با هم در بهار بیدار رویست : یاس رسول الله با بچه حجت و دست اعتصام از دهنی لای تو
 دارد از یکم تا ز ملک نه دست و ملازمست تو که سبب یا دشمنی جاویدست روی یکدام ملکات از یکم
 ملک ما ملک آنرا دایم که سلطانت نوی و جان را از آن دوست دایم که جانانش نوی لفظ
 خوشا ملک که سلطانت نوی باطنی و خوشا جان که جانانش تو باشی : خوشا روی که در روی تو باشد :
 خوشا چشم که انسانش نوی باطنی : بدو دل سپردیم عمری : بهی و آنکه درانش تو باشی : ای
 ریحان روضه رسالت و ای یاسمن گلشن جلالت ما را از بوستان وصال خود بخارستان فراق
 حواله بکن که اگر یک عالم بگرل و گلزار است ما خا خا عشق محال است آنها همه در نظر ما خا است
 ما خا غم شفت آوخته از دهن : که کوه نظری باشد در حق بگشتان : که اگر طلبت ما را زنجی بر
 غم نیست : چون عشق حرم باشد سببست بیا با نا : یاس رسول الله با بچه حقیقت شرافت
 و لواست برادر که تو رسیدن آن محالست مرا فاخته ایم و مرکب حق شناسی در شمار نیست
 تو فاخته ایم و رسم بیوفائی و بیایا شکستی که در دهن سبب صفت و آئین مروت نیست سرانجام
 اگر تو استین مال بر افتائی یا دامن محبت را در دهنی یا دست از دهن تو باز نداریم و اگر از
 در سرانی اردو یا ریا می پست اگر تو صبر بار دهن افتائی : نگرددیم در دهن تو دوست : بعد از آنکه
 نعمت خدمت تو در یافته با ستم طریق شکرگزاری و وظیفه سیاسی و ادب است اقتضای آن سکینه
 که تازنده ایم خیال شفته از دوست به سیم و دو حده مالک تو قدم استیم سوار ادب بخود اقتضای
 و اطاعت سیم پست دهن دولت جاوید گریبان امید حقیقت باشند که گیرند و و گری
 بگذرانند : موالیای در اثنای این سخنان گریه می کردند و حسین نیز گریست و ایشان را

سادو سالی که از هجوم ملا انداخته نکرده روی مکرر کرد و پشیمان از و شیب بهایان
 بامام ملاست و کجاست شیر دس که زبانه بر سپرد ایس در ایستاد و دست نیرید و اس ناید
 از خردن از ایلی کوفه سر آمد و خبر به سپر زیاد رسید یکسی فرستاد تا او را از سفر باز آورده
 تا کوی شک سرود و مشرت شهادت حشا میدند و چون خبر فتنه می رسید بسیار گریه
 او عای خیر گفت و چون سپر زیاد رسید که حسین در کربلا فرو آورده نامه نوشت بوسه
 ریش که بیز یمن نامه نوشته که زنها اگر حسین را یابی با خبر و شنوی بر دست نرم خشی
 و آب سپر خود بماند و با پیمت من در آرس و اگر آکند مهر من بر داری و نرسد
 ای اکون اس حسین من سر نصیحت میکنم بامه بیت نریه و در ای و اگر چنین میکنی سنگ را
 با منش چون نامه بحبل سپید بر خواند و بنیاد حش و گفت به حال تو می که رضای خلاق را
 شایسته و ختمی کند و پشیمان سرود و بنیاد و پشیمان سر عقیقه کند و خلق را حشود
 در حنا را حشود تا کاس ایس رسول عید الله زیاد گفت جواب نامه بنوبست بنوبست فرمود
 در سکه جواب نقد حشود علیه کلمه انذار بماند و در آنزد کس جواب نیست و سر
 بزرگای بزرگای پشیمان آن رسول پیش سپر زیاد آمد و سر نامه انداختن و جواب
 نش با و و غضب او زادت شد و روی بصر مجلس خود کرد که کیست از تنگاه
 ، سر حشود گریه و در هر مایه از بلاد عراق که طلبه بوی ارزانی دارم بچگی و انداد
 و درم و سوم نرسد کس را بماند و الله عمر سعد را پیش طلبه و گفت مدتی شد که می شنوم
 از روی حکوه تشاری دارم که فی الواقع آن ولاست و بسع ، و عرصه هیچ دارد و
 ن سوال اولسار و شهادت حالا میخواهم که بنسوری و طریشا ، ما خا و نولسیم و این
 و سسر از حنا و حوه بصحای فعل آرم عمر سعد خدمت قبول کرد و اس ناید و فرمود تا شوق
 و ایالت طریشان نامه می نوشته بیاورند و او را خلعت شرفین پوشانیدند و می
 حاجی زرشیر می کشیدند پس گفت ای عمر من ترا سپاه سالار است که میدیم و حالا حکم می شد
 خروار زرا حرا نه نقد تنوی چشم و این همه شرط آنست که مکرر روی و بین راه پشیمان
 در آری با سر او و شهادتش بر داری عمر سعد گفت ای امیر این کار رگسب و فی حکم و نرسد
 من کار سسر و نتوان کرد و مراد ستوری ده تا بروم و با اول و اصحاب خود شاد و رستخیز
 زیاد گفت برو و زود خبر بده که من رسان عمر سعد خانه خاک من زیاد و پوشیده و بر کس حشود

در بیان امام حسین علیه السلام
 روایت از شیخ
 در بیان امام حسین علیه السلام

چرخ گشته زینهار تا سر و روی بر سپهر کسی و سپهر
 اما چون اهل سیت این سخن بشنیدند همه در خرو
 ولسون جان گداست که میدی و این چه دین ا
 بطیست این سخن حدیث که دلهای بگه خون گ
 فرمود که چون چنین خوابد بود چهاره عیست
 هانجا فرود آمد و فرمود تا کسان او خمیر ز
 آورده که اما چنان از کربلا رفته نوشت
 استعدای آمدن کردی و من اینک آ
 خود قاعده مروت بجا آورده باشی و اگر
 که بایر و برادر و سیر علمین کردی حالا لشکر
 و الاسن شن برضای خود داده و بهی
 ایستاده محضر علم دران ما یکم رضا و ادل
 روی بگو نه نهاد و راه و اران او را گرفته پیش
 نامه را از بغل بیرون کرد و پدید عید الله
 نامه بود که من برنده آن بودم گفت از کی آ
 گفت چه ایدرید می گفت تا تو بخوانی که ا
 سیر ز یاد گفت ترا از دو کار یکی باید کرد تا از
 مایه نشان آورده بودی ما سن بگوی با بر بنبر
 کن قیس گفت اظهار نام اهل نامه خود مکن
 و مرا بر بنبر فرست تا آنچه دانم بگویم پس مناد
 در سخن سنجی بنادند و قیس به بالایی بنبر برآ
 رسالت صلوات الله علیه و سلم درود فرستاد و
 فرو خواند پس گفت اسے قوم مداینه که
 ولایت را بوی و می که وی از بنبر مداینه و از تر
 سده و اسان و مایه و مایه و مایه و مایه و مایه

سوصل بنابرست اما حکومت ملک مدعی نیز سبب از حق حضورست و واسطه عینیت و سرور و عمر محمد
 اینجاست یعنی چند سده گویند که اول الفافخرتر جمیع پیش برین وجه آورده **شمار** مرا خواند عسید الدین
 از میان عرب هر سید بر دلم از خواندش هزار ارباب مرا امارت بری داد و گفت حریف حسین بی
 قبول کن که از ملک راست شاور و مقرب ملک بر می دل من مایل است و می نرسیم بکنه عین
 ما شمع با و شاه ملک عرب به چگونگی کتم در رخ کشته کو راست و شجاع است و سست و علم و علم و فصل
 و در ب و سزا سق قاتل او و در حست و معید انهم که نه چنان غل آرد و خدای را به جنت و دلی
 من گرم در رس و حکومت آن بهی رود و دلم حوت نازد است و آرد و نه که نه عین
 مغیر که خواهرزاده عمر سعد بود چون دید که خاشع عمرم مجاریست با حسین سرم کرده سزدیک
 و سه آما و گفت اسکه حال نوحه بحرب حسین بی یک از گنایان بزرگ سست و ستم و طبع محرم
 و موجب اشتها بر و بیوفائی تو من ملک این امر حریفی عمر سعد گفت اسکه فرزندان اگر حسین مسکنم
 ایالت و حکومت رسکه من خیر عمنه و گفت بخوبی که کند که ترک و خروج از دنیا بهتر است
 که نزد خدا رسکه و خون حسین در گردن تو باشد سیر سوارانند کوب و در از افتاده و خور
 که عمرم را نسخ که عاقبت شب جایه و بدید بصیرت او را پوشانیده در بیاه اقتاد و باغی هزار
 سوار و پیاده رسکه مکر بلا نهاد و در برابر امیر المومنین حسین فرمود آمد که کس بدو فرستاد
 که سست آمدن تو برین ولایت چه پیش حست در جواب فرمود که تو و اقران تو بس مکتوبها
 نوشتید و متعاف رسولان فرستاد بدو را التماس قدم من بباله از در گذرانید
 من بچکلمات و اهییم شمار رسکه بره اندر دم و سنا نقض حیا کرده سهر عمم را یار رسکه
 ندا و بدید تا بزار رسکه کشته شد و حال من بهیو اهییم که با اگر دم اگر کسی مانع من نسود عمرم ازین
 جواب و شد لث و گفت سنا بهی حستین و یک زیاد رسکه برگرد و جو بین با اگر دو و در حرب
 احتیاج نیفتد پس مکتوبه باین زیاد نوشت و از مکتوبه امام حسین او را آگاهست داد و ان
 بدو نوشت که سعت بنیز حستین عرض کن اگر قبول نماید من اعلام نما سس و الا سست
 فرمان من شش عمر من دانست که سیر زیاد مرا حست حسین را حقی بهی شود ان نامه را به
 پیش حستین فرستاد و انتخاب بعد از مطالعه فرمود که من هرگز بسخت سیر زیاد عمل نکشم و
 سسران او نرم و چون سمر با و انتساح حسین به سیر زیاد سید غضب رسد و بی گشته
 عصیان بن خیر و شیش بن لعی و ستردی انوشن را با جمیع سوار و پیاده مبارک عمرم فرستاد و دم

سوار شده و نشو و شکو متاری در دست گرفته خانه آمد چون فرزندان او را دیدن و در دست دیدند گفتند ای پسر این آیه عامه از کجاست و این کاغذ که در دست داری چیست گفت آن آیه فرزندان دولتی ما روی آورده است که بایانش پیدا نیست و سعادت و طالع ما اثر کرده برایش هریدانی را با حجبی از روز بخت نیک بشارت رسان ما است ۴۰ اقبال رو نموده مراد است ما است ۴۰ رزیت اینکه دل بفروان دعاش هست ۴۰ عهدیت اینکه جان نهر آرزویش خواست ۴۰ بد اینکه ابیر مبداء انوار پیاپی از سر لاشه خود من داد و تشریف خاص و استجابتی بین ارزانی فرمود و نشو و شکو متاری و طریستان بنام من نوشت اشرف آنکه بروم و چنین محاکم بنمیدم کمترش کاین سخن بشنید گفت پیهات پیهات این عهد اندیشه بدستگاه کرده و این عهد سودا بی حاصل است که بسوی دای دل در آورده هیچ میدانی چه سکه بی روی و کار دشمنی که ام خاندان پسر مندی حسین بن علی اگر گوشه مصطفی صلی الله علیه و سلم و نور دیده مرتضی و سرور سینه فاطمه زهرا است پدر تو که سعد و قاص بود جان فدای جبرائیل میگردد و تو حال آنصد جان ایشان میکنی مکن و از خدا ترس و از شر مسامحه و رقیامت برایش و جبرائیل رسان صلی الله علیه و سلم آمده کن که چون روز قیامت از تو پرسد که چرا با پدر زنده نهضت کردی و تیغ در روی او کشیدی چه حجت خواهی آورد و چه عذر خواهی گفت و دیگر آنکه سه نامه بدست خود نوشته بود فرستاده و او را خوانده و او خوش تیرا اجابت کرده و بقول تو و سه پنجانبه آورده و تو اکنون قصد کنی که مکنی مروتان از خدا رزق و فاکو نمید و دوشان این بیت تا قیام قیامت سر تو را سزا گویند **قمر و کون مکن که کو محصران چنین نکستند** که با سرور قیامت نخر تو نیست حق ۴۰ عمر سعد روی از روی بگردانید و میفرماید گفت تو میگویی گفت که اگر سر او را میگویند اگر چه راست است دل نمیدانم و نه میسر یاد میداد نقد هیچ ماقول نقد را بدید نه بدو حاضر را غایب اختیار کند **لطف هم نقد را اینجا زو است** مده ۴۰ و زیاده از سر گذارم گفت صوفی که آنکه از غله از غله سینه نیکو سر ۴۰ عمر سر گفت ای پسر پسر من میگردد حال او بنیاد اختیار کرده ایم تا حال آخرت چون شود پس روئیده دیگر هر سعد عمارا لاله رفت و گفت راضی شدم بچسبیدن ابن زیاد بشادمان نشو و شکو متاری پس بود و در حمایت کربلا نقل کرد چون از شهر بیرون آمد یک گفت بایں سعد کرب فرزند رسول خدا صلی الله علیه و سلم و سرور من است گفت آنکه اگر چه حرم حسین در دنیا مذهب است و در آخرت

نقش

نقش

[illegible]

قورسکه گفت بد چشمه که آب شیرین خشک و خوشگوار دیدم آمدیم
 را سیر اسب ساختند و مشکها پیر آب کردند و از آن چشمه نایب پدید
 نشانی نماند و این از جمله کرامتهاست که شاه پیراده بود تا چون
 باز نامه نوشت به سرسکه که حسین را بحال داده تا در بادیه چاه که
 سرفنگ سازانیکه لشکر در سینه میفرستیم آنگاه شهر را با چهار هزار
 نیزه بکلی راه را و هزار و چهل بن نیزه بکلی راه را و چهار هزار و چهل
 را و هزار و در قضا که ایشان نصر شاهی را با دو هزار و از پس آن
 تا سفده هزار سوار و سیاه و چهار سوار پیوستند و او پنجاه هزار و داشت
 تا مرد جمع شدند و شاه پیراده اندک مردی بود حبیب بن مطهر
 از بن نزدیکی قبایله بنی اسد است و سوار و ده هزار است
 پس اجازه یافتند بکلیان قوم رفت و گفته ای مردمان که فاطمه
 علیه السلام را علیه و سلم را است و دو هزار سوار و سیاه در میان گرفته
 و شما را نصیحت میکنم که اگر شفاعت رسول علیه السلام علیه و سلم
 علیه السلام از پیش از آن مردمان بریایه خاست و گفت علیه
 منم که گواه با شما که نخست کسی که احابت دعوت حسین کرد
 یا بن ابی شیرین بنی اسد که پس از شریعت است و از خدا ترانه بهشت
 سعیت کرده و کلمه و سلاح بر اسبهای تازنده نشسته و رو به پیش
 از مابین قبیله حمیر و سحر بر دو و از رقی شاهی را با چهار هزار
 آن لشکر را با ایشان رود و در کنار آب فرات با هم رسیده و جنگ
 شدی اسب او نهاد و جمع کشته شد و باقی داشتند که طاقت بر
 باز گشتند و حبیب بن نصر و شاه پیراده خبر رسید و موجب از دایه
 امر اندیشی بالا است عینم که گریه و زاری افتد زخم و زول پس زیاده
 میفرستد و در دست طلبه نفس منسوب و او است حال یافته که
 بجز حسین مشغول نشود که نرا و بیکر که باقیست پس با سینه پیرانه

این است

محمد بن یحییٰ گفت ای پدر دوسه در آخر صوفی است انبیا فرمود که مرا ازین انوسلم حواله است
 مشق و من صاحب پیش است که از هانت مشرق مار ایاضا سیاه بدید آید و چندانی ندارد که
 خدا تعالی بواسطه دوسه حق را در مرکز خود قرار دهد خوشا و مت آما که ما دوسه وقت نمود
 در اعلا س دین و گون رسد طمان حد و چند نایند این نقل بصحت میرسد و در شواهد البیوة
 مذکور است و آنجا حین و شمر موده که مراد ازین کس صاحب الدعوة الواسع المسلم و نیست که با علمها
 سیاه از مرد شاه جهان سرور آن هاستن و سیه مجاری بنود و عالم را از شامت مروانیاں بر رخت
 القصد چون امام حسن بن علی بن ابی طالب و مسلم گفت که برید و شک و گیر بر مالایه حراست
 پدر من برید بنهار اوقات یا روبرو در آن کس است مصر هم اندرین رود دوسه باید در آن کس
 و نفع و لایان فرما و برکتی که دوسه شاهزاده مصر هم با هم و خاک کویت تا حان زتن
 بر آید و جان را به خطر باشد که هر توفی اکینم و سیر را چه قدر است که شاراں خاک یا کینم بر ما
 در و فاد دوسه تو سرور با خت و ما در و فاد دوسه تو حان در می ماریم او بنیرت با دشمنان و زیست
 و ما از سر محبت ما و دوستان حافی دوسه سازیم تو نه از آن در می که با تو سیرضا توال کرد
 و نه آن و لیر سکه که دوسه دل ترا سر دوسه از دست توان داد و نیست تا سیر گریاں اجل
 و سر نیم دوسه ز دمان تو کوته نگنم چسبیدی دید کالیشان از دوسه صدق و فاضلی دم
 و در راه هر دو فاضلی قدم اند دعا که خیر است ایشان سر زبان راند و فرمان داد که چون هم
 و صاحب من برین وجه قرار یافت باید که بروند و بقیه که از شیب مانده لطاعت و عبادت
 گذر اسب و و صاحب حاضر گردند که نماز آخرین که بجا است خود اسبیم کنار دما زین با و دما و دما
 القصد و خایم بنهار ل خود مشتاقته ما و دوا و عیبه شمول گفت تنهال است هم پیش مال و آه از
 سر حد زمین لغز فکاه میرفت و اشکها غریبان با و یه عا از حشمت و حیثیت ما پیشت ما یی کسیر
 پیشت اشکها ششم تا ما یی رفت و اجم تا ماه ماه و ما یی را بر اشک و آه میگیم گواه
 نور الاله آورده که او اکل شکر گاه بود که طنان آسمان آواز دوسه آمد که یا حبیبش اشکها سیر
 اسه لشکر خدا سوار شوی که هنگام کارزار سپه و بر نشینند که وقت رحلت بنظر آن را لقا
 ام کلثوم میجرن بیویشان خوشان و خبوشان خود را در پیش حشمت انداخت و گفت
 اسه برادر عزیزین صبر استینه که که از آسمان آمد گفت آوے مستبدم و ازین حشمت
 و ییم پیش ازین ساعت بیک خطه نور با صره از فلک دماغ با فوکل رسب و مردم چشم

۱۱۷۱

انبرین بجز خود که باید خود را جان بکام سنگ بایا کرد و روم بایں سنگان وید باز بهم خوشی میر
 ریاکس باید کرد و ز سیه ویدایس که میان و کارشیر و خدنگس باید کرد و اما چون هر دو
 صفت راست نشا حسین بر حیمه در آمد و علامه رسول صلی الله علیه و سلم بر سر نهاد و در اع
 ان حضرت صلی الله علیه و سلم در دستش بشیر سکه که شمشیر و از میدان ان سکه ماحصل و
 گرفت حاکم کرد و بر اسف مرتضی نام که مرکب را کس بر اقی بود و در شده روی سیدان نهاد
 و شتر سب آغاز کرد که یک بیت از ان آیه است سبحان الله اعلى السبل من اكل الحرام
 گفتانے رندا مفر حسین انحر و مضمون سخن آن حضرت آنکه ای اهل عراق سید سید شما
 سیدیم که سید انبیا که سید مبره صلی الله علیه و سلم هم صلی الله علیه و سلم رسول عالمیم و مگر کوسه
 فاطمه سبزه ام و زهرا العیسی سب مرفتن ام سرادرم حسن مجتبی سب عظم جعفر طیار و زهرا سب
 عصا سب ضحاک سب عم یزید حمزه سب الشهدا است و بی سبید که این علامه رسول خدا
 که بر سر دارم و این در آمد مبارک او است که در بر دارم و این شمشیر آن حضرت است که حاکم
 کرد و ام و این سبب حاصل و است که زیر را در آورده ام لغزه را ان شکر سب که انجلی شینی
 سستی و سستی که انچه گفته حق و صدق است حسین گفت سبب و خود را در احوال شیدا
 و آلی که بر دو و دام و پیوسته و نصار سب حلال است از من بانه مگر به و حال که سبب بر سر
 دشمنان خود را عرض کو شرمی که که گفتن تشنه را از آب باز یگر داند و درین حال اگر در
 اطفال و نسوان اهل بیت از حیمه بیج بیاورن بین سید از استماع آن تشنه رسیده گفت
لا حول ولا قوة الا بالله العظیم پس عباس و علی اکبر را فرستاد که سر وید و ایتان
 گویند که فردا شما را سیر باید گریست حالا اگر یه تمجیل کنید ایتان حاضرین سب و
 شانه را ده ماسر حوت فریش رفت و گفت ایها الناس بدانید که خداوند تعالی کذب را
 حرام گردانیده و من هرگز دروغ نگفته ام و وعده خلاف نکرده ام و هیچ مسلمان را نیاروده ام
 و تا قلم کلمه من جاری گشته فراتش انکی را ترک نکرده ام و شما را معلوم است که آن سبب عالی
 من دارم امروز بر روی زمین بیچسب ندارم و من هر دو سبب بودم از دنیا اعراض نمودم و علامه
 حدیث گزار خود صلوات الله علیه علیه گفته مراد را بخار ما کردید تا هر وقت ترک مدینه گزیده بیا
 بگویم که مردم را بعبادت پروردگار خود مشغول تمام تا سبب شما متعاف و نامها سبب شما
 سبب که با شما مصلحت و عفو او سبب از عذر سبب انچه آمد که سبب شما متعاف و نامها سبب شما

(در)

(در)

سایه برادرش حسن محبتی سرفراز گسوده شد و بعد از برادر محترم ما خرومان و پناه گاه مظلومان
تو بودی ای پادشاه خاندان شرف چون تو بر دوش محرم ما که ما و مردم است سراجی که
ما فراق روگان بیست فریاد از آن روز که ما بی تو مانیم در آرزوست خورشید شاد را بنیم
درین غن بودند که ناگاه صبح بیدار گریبان از غم آن غریبان چاک زد و صبح
علما اضرار صبح فرق ستا صبح سر بر پشته از سپهر کبود پوشش خراشیده روی خاک گریشت
ترقعات سرگردان از فلک گریخته بادی بر آتش طالع شد و شنه زماں گیسو سے شدر
در اقامت برادر و موسی در بیان در صیبت غریب نیست دوست زمان بر این از رفته
فلک را از حبیب تا دامن رو درید و جامه در بدن بر لغویت عیسی نیست از صبح اگر
از لغویت میخیزد است به این کبود فلک غرق خون جیاست اگر آنکس است از فلک
ببرود و مر قاست سپهر چرا برین قباست اگر در فراق آن رخ گلگون بسوخت زار و خورید
چرخ طالع چو کبر است اما چون از صبح طاهرش حسن ما گاه ناز گشت و یاران جمع شده
و نیم کرده سنت ادا کرد و درین را زخم گشت گذاردند و غم گفتند و ادا دانا خوانند
و برادر کوسن عربی دانه ماسه زر سینه از دست که خیالهای سر آمد جوت حق از صبح و پناه
کسی و مصالح روسی همیدان نهادند را بهت و علمها نصب کرده ای پس صابر در دوا
راست که مواجیه است سیه ساق را که مخالف اهل حماد بودند ما خان سرگ و فو و ما شادی
که سگار می است لیس بر این خسر و زماں و زمین سربیاں حاکم سیرین است و پناه
و سوار و رولص کارزار آوردند و عمر سعد بنه شکریه داخته میهنه نامیون راه و عمر و اس حلق
کرده و مسره ناصر و شیری الحوشن سیر و علم را است موسی حدود در دوا و آل و پناه
دل در قاست سیه قرار گرفت سنا براده ما گاه بعد و دس چند پیش نداشت از کمر است
شکر و حسن اندیشه ناکرده بهمنه است را نافرور بهر بخش و خلی نمود و در سیره کسره
همیشه من مظهر را مقرر فرمود و راست راه برادر عباس از زمانی دوست و اگر چه جاسه قلب
صدرا شد آن صند در قلب جاسه گرفت مبارزان چنین در سینه ان شهادت نقی می دان
برک کفایت نماند و لطف غیبی از عالم لاری بگوشی بر شتر ایشان این مدایر سانی که غم
روز جنگ دست جنگ با یک کوه کوشش نام رنگ با یک کوه و دس و شش عتاب نوش
باشد چگاه کوشش درنگ با یک کوه شکم ماه و پشت ما بهی راه از شک شمشیر یک با یک کوه

در کمال خیر و شرف

بیت در کمال خیر و شرف

بیت در کمال خیر و شرف

تا در قدم بوجہ جان رفتا نیم به اکنون که نقول شما آدم مگر ما سے ہمائی مقصد
 سے کیسے و آگینہ دہا سے نازک ماخر بیان را سنگ عذر و جفا در ہم می شکایت
 که مسلح صبر و سکون مرا سوخته حرمی نگوسن کره و در و نظم می احوال حدیث و رس
 رویه یا آید و لگن غاصقه بر شتا که نهاسے شکایت سے اصحاب مرا از بهیاد سراندا
 گوش ما ہم در بیان اثر ظلمات بعضیها فوق بعضی از و سے ظاهر گرد و حال اس
 راحت را از بهیاد سے لشکر احتیاطی خراب سے بنیم و سعادتی آمال را از بهیاد
 نال و در غرقا پس اندازا سے ما ہم قسطی در ریاسے عطفه را و دیالیا بیاد نیست
 سر و سامان بیاد نیست تا ا دام درون حجبہ دل صد نیر اشرار سنا که یک
 یا یسیر ، اچسب یک یک از و ساسے کوفه را که در ان لشکر لودنا تا سرده گف
 و اسے خمرون الجحاح و اسے شیشه ار سته و فلان و فلان شما نا بهاد ما سنا
 در را آه و قاصد خون گشته ایضا ارفغان خواب واد که ما از بهیاد سنا
 ما سنا سے ایشان را همراه داشت و پیشان خود و را ان از بهیاد سنا
 بیوقوف و قلمی شده پسین از کذب و غدار ایشان را و غیر سنا و فسر و و که ان مکث و
 انگشت نرس فرمود که کج و کج و المته که حجت بر شما تمام کرد و دسا را سمن چھے نی
 پس آرد و گفت اسے حسین این سمان یقین کنید یا نیز به اجمیت سے گئی
 رتبه پاک میا زیم پس تیر سه در کماں نهادا و گفت اسے اهل کوفه گواه راسته و در و
 عدیه انکس و ادا قاست شهادت نمایند که اول کسی که شیر به سنا گاه حشیش انداخت
 پس راں شیر خانه حسین انگشت شامزده میا سنا که خود سنا و خود گف و
 که عصبیه خدا بر و سے و قفے اشته ادا قاست که گفت ما تیر سه خدا سنا و ا
 زانے متنا گشت که اختر خورد که پیچید ان انکس سنا و سنا و دگا درین خل
 سنا و بهیاد سنا که سنا سنا فرزند سنا سنا و سے کنید و سنا سنا و سنا سنا
 مساک و اصبر و صبرک الا با سنا سنا و سنا سنا و سنا سنا و سنا سنا
 یک اصبرین خلعت آن جز بر قامت با استقامت صابران را سنا
 تنک سیفر ما یم که اندک رمانے را تنک خلعت بر و زگار سنا سنا و سنا سنا
 و حرمت بقدر چاه ادا به و نکت که قدر شوم نیست که در و بهیاد سنا سنا و سنا سنا

مائی صبر کن تا دیگرے سرو و سرگشت یان رسول و شہزاد
 ستور سے فرما سے نامستیں کیسے کچا پست و شہنشاہ تور و
 مرم و سے مردانہ و دلاور سے فرما و دلاور کا ہزار بار چہ سوار
 سر یا دلوں سے مر کے دونہ ہندو قاتل سے شہزاد میدان کے مدد جز
 آخر ترجمہ رجز اور سن و صا و ردہ نظم سنم شیر دل خرم مردم
 سے ہنم شیر و شیر سراں بدست کہ دار و در شیر و شیر پائی
 لرہ سر سے افتادہ و کش یہ عید و یکے از صوفان و فان و صا
 پیار و گشت مرد و خیر و نصیحت و ملائمت سخا و ماز و اکر
 رازن سر دار صفوان مارا و تے تاسم و زینتی لا کلام در بزرگوار
 و خیر دل و از صبا زان کالی روایات کہ از یزدید سرگزی و روکی شہنشاہ
 می و مردانگی تو این سخن عجب است کہ کو نیز را نصیب اسنے
 ایک و اکیر و را دہ سز و حق مادرش در بشت بودہ و سرکل گوارہ
 اہ اور اریجاں بوستاں خود خواہہ پیست و صفتش از منج
 سا کو ہم اران والا فرستاد صفوان گفت سن این ہمہ یہی نام
 ماد و نسا و مال و جاہ مانیزیدست و ما مردم سپاس ہے ایم ما
 و سے و علم و نصیحت کچہ کار سے آمد و سرگشت اسے
 سے و شہرست بہترین نامی حال بر نامی خور نامی لوشی و صبر علم
 و ان در عجب شد و سیرہ و مال و سرگشت و سرگشتہ و ارا گشتہ و دانی
 ل کر سے سناں سرہ رسندہ ان ز وجہا کہ کہ گشت از شہنشاہ
 س در لود و سر دست آورد و سہا کچہ ہر دو شکریہ نہ انگاہ
 اور نیزہ ریرہ شد و حروش از ہر دو شکریہ سنا ما صوفوان راستہ
 در یکبار بر شہر حملہ کرد و مدختر نفسہ ارنگہ کچہ شہید و خدایا
 ت و دوال کر یکے را گشت و ارخانہ زینش در رود و صان
 م دیگر سے رائج مرم زد کہ ناسینہ اسٹش شکافت و دیگر سے
 و سے رتاحت و سرہ شہنشاہ رو کہ سر سنان از سینیہ و سے

این قصہ کے
 سب سے

و از شهادت حضرت امام حسن عسکری (ع)

مانند ما بود و دیده باز کرد و سر خود را بر کنار حسین دیدیم می فرمود گفت یابن رسول الله از من
را خشنود کسی حسین فرمود که من از تو خوشترم و دم خدا نیر از تو را سجد باد و خرا ازین شایسته داران
سجده نقد جان تا بر تو به پیشت سرین فروده که جان فشانم رواست که که این فروده که سالیست
جان باست حسین از براسی سر بگردانیت و ایاب آن حضرت نیز بر گردانید و حکم ششم
آورده که شایسته در هر شش خمر سه بیت فرموده است یک از آن آنست **شعر** نعم الله
عزیزه براح و صبر عن مختلف الراح و در ترجمه این الفاظ آورده **نظم** نعمت خست خست
فرزانه نامدار که جان کرده برال احمد شار و زشتی نیک فرود آید و شایسته بر برین شهادت
سوار و بختی خاکر که شسته معطفی بر آورده از جان و تن و مارا اما چون معصب برادرش
یک برادرش بیال شهادت روضه قدس برید با جاذبت امام سید روی پیدایان نهاد در میان
بچید و بعد از کار نامزدانه و کشتن دشمنان از حیا و آرم به گماند شایسته شهادت فرستش کرد
و برادر را جان را بر دست وصال در آغوش کرد و آورده اند که خرسیدی شایسته و بیال شایسته
نمازش علق بود چون میر و هم خود را کشته دیدی طاعت شایسته و لایم خود را گفت بیال شایسته
آب و هم بر دوسو از میان شکر غرضه سرون ناخند روی بصفت شکر حسین آوردند
یون علی بن الحزیر و یک شایسته رسید از مرکب با ده شد زمین او بسوسید و نزد دیده آمد
و سے در رویه دید الیه حسین گفت ای جوان و تو کیست گفت من سپهرم که در دست تو جان شایسته
رو من بزرگوارم که در حضرتش لو حال فدا کنم و گشته اولاد او خمر لعید سے امانه العزرا شایسته
بیت سپهر کونمار و نشان میر و تو بیگانه خواش محو اش سید حسین ویرا دما گفت و
فکر دستور سے با فتر رویه میان نهاد و زجر کویان طریق میکرد و جلال میوه و سار زری طبع
روے از شکر شام آراسته اسلاح تمام سرون آمد فک ما استقبال او رفته نگذاشت
له سخن گوید و منو ک نبره او را از رویه زمین در رویه زمین زد و گفت **نظم** یاتر ادم
حسن سینه ام و سینه دشمنان را سر افکنده ام حسن از والد خوش شرمند ام و چون او شایسته
من حیرانده ام و سباز در بریا و سے آمد و کین برید و جسم انسان را نقل میرسانید و سب
و از بلند بر و آفرین میگفت و براسی او و حاکم و بیت آفرین خدای بر بار و که تو برورد
مار سے که تو زاده آخر الامرا در میان گرفته شایسته گردانید و برید و بر گردانید و بر
در سینه ندانا غلام حرکت فرموده ام داشت و واق خواج و خاسته گریان شایسته و شکر بر زبان

امیر و اول آمدن رسیده جانیه حسین از دو ده گشت تا آن رسول الله مرا بکلی کرد و در آن
 شش روز شد و در آن شب حسین گفت ای مسلمانتان هر کجا است ای کاش آری که از تو حست و دشمن تو
 آرد و منم و ما نیز ما در آن ترانام نهادیم و ایضا و از آن لشکر دو رخ آرد و خواهی بود و حراس سارت
 مشهوره و انشا الله مام روسته کمدان نهاد و در هر دو سو پست بر جانیه که در آن خانی اگر کسی که
 معارضه با حال بیاورد و در دود و آتش خرابی که در پیاده و پیاده و در آن پست و ششم حال سوارش زیاد
 کشیده و از آن ترانام غیرت افزوده و در آن پست و ششم حال سوارش زیاد کشیده و از آن ترانام
 به سکان میسر و راضی میگردانید که ازین گوید که از آن سبب یا ندیده و سوار از این
 درستی و سیدنا تاج حسین را نمیکند و در میان یکدیگر سبب تازی یا سوار اگر نامه مستند
 تا آخر سوار سید یونس آن مرکب بر یک خرابی آورده و کما بیش را و سوار شده و کما بیش را
 بهشت منان مرکب و تاب سپرد و به خون نیک و سکان را آب سپرد و چون جمعی را که باشند
 بر زمین گرد آورده و در دود و آتش شوق ساختند و خواستند که باز گرد و در دود و آتش
 باقی آواز داد که ای هرگز نگردد و در آن غلط قدم نماند و در آن حردی بحاف حسین کرد
 که آن رسول الله نزدیک حدت میروم هیچ نیافتم و در آن حسین گریان شد و گفت ای
 خرم و من ماست که ما نیز در حق تو روا ایم چه در حق از اوصاف حسین بر او و خرم خود را بر شکر و حسن زده
 حرب میگردانم و او در هر شکست کس هیچ آید را را بکشد و بهر خاک را که در حق میزدن
 می شکافت و بهر کس را بر میان میزد و پرنیاں میگردانید و گاهی حمله بر مننه زده و شوار را بر شکر باں بر آورد
 کاسه متوجه مسرود شد که جمع ایشان را بر پرنیاں کرد و در آن سال کار از او میوه و قاصد را
 نزد یک علمدار ایشان و عمر سعد ادا داشت و خواست که علمدار را با علم دو نیم زند که بنام گشت کرد
 که گرد اگر دو سه فرو گیرد و بگوید که بیا را شکر فاسد کردند و از اطراف و جوانب رجم روی را گشتند
 و در دریاں آید که در آن سید و میخ و شمشیر و مردان شمشیر و کوشیا ننگاه قشور کسار سره
 بر سینه خورند که در دود و آتش گرفت و در گرم و در حرب بود و چون زخم خورد و در دود و آتش
 که ضربا رده بود و خود از آن شورش جدا شده و شمشیر بر سینه افتاد و شورش قشور که تا سینه اش
 نیگافت قشور از آن سبب در گشت و در خیز از مرکب در افتاد و فقره زد و یان رسول الله را در کتف
 مراد را به حسین مرکب و زناخت و در مراد از میان مردمان در رفته و تایش صفت نکند و در
 پس یا چه نه و شمشیر و سر بر بکند و خود نهاد با ستمی گردان و زخم روی پاک میگردان و در

ساعت و صبح و شب و شبان را بآن گشت غنائ اختیار از دست داده روی بگریه آورد و کس
تمام جنگ در پیوست و بروی دشمنان در جملات در بست تا چند کس را از میان آن مرد روی در و از
عدم روان کرد پس نزد حسین آمده گفت یا بن رسول الله گستاخی کردم یکم مرا معذرت و در
که هنوز رسوم و آداب هر چه بنیاد موخته ام و در فراق موسی و له راده خود سوخته ام و هر چه
که جان در فدا هست نشانم و فرود در عرصه محشر رسوخا چکان فخر کنم بلیست اگر خدا بخواهد
خود قبول کند با کشته که با شاه و شهر یکم و حبشین نزد آفرین کرد و با سرور و تمام
و فشا طاعه کلام رسول عیدان آورد و اندک زمانی را بخواجده و حاجی خود رسید و نهاده شد
شعاع سعادت حاودانی و هر چه پیشتر عید دیده نیست از جهان تا طالع مقصود دید و آورده اند
که حسین بعد از قتل این چهار تن دیگر یار و میان این هر دو وصف نایستاد و آواز داد که اسے
اہل کوٹہ و شام من ابتدا بحرب شما نکردم و شما اول تیرے درو سے من استی و
من هنوز بر حضور مجاہد شما نیستم و حال از لشکر من کسی کشته گشته و سردار و سپہر و اعلام و
از مردم شما بدو ندیدم علم نصرت من سرفراحتند و جان عزیز خود را در بنو اداری فدا کنند
و من بارے دیگر بر شما سخت میگیرم تا فردا سے قیامت شما را بر من بجای لا رستم شود اسے گروه
مروان بایکد و با من یکے از سکار کنند اول آنکه راه رسید مرا تا نزدیک پیر و روم و او
مناظره کنم اگر بے سکا بر حق بیست ادماش و دانم که چنان است رویت کنم و اگر نه او را
و من یکے از اعدا سے آواز داد که ترا نگاریم که سو سے نیز دید روی که مرد سے سنہین زبان
و حیا کاب سے ناید که بجای بر دل پذیرا و را بفرست و از دست او خلاص شده دیگر یافتند و کس
و در ملک شور و یزدید آید حسین فرمود که چون چنین نمی کنید گذارید با سپر و نهاده مقدر
جدید و گوار و مصلوات اندر دسلام علیہ مجاہد شده بعد از قیامت نایم و سلاطین گذاریم
درین نیز رضا ندیم چه ممکن است که قوسے از اجلا و عرب سرگرد آید و باز بیرون آئی و طلب خلاص
کنند و دیگر باره فتندیدید آید فرمود که اگر این سپر و نهیکند مرا و یاران مرا آب و نهید که عامه
آر سیان و کافه عالمیان را در آب حق الشرب است گفتند حدیث آب ممکن که اگر ملا زمان
تو میم و رفاقت شود آب فورات نیا نید مگر بهجت نیز دید و مارا با تو نظیر از حرب هیچ روی نماند
شاهزاده گفت پس بوقت حرب یگان یگان بیرون آید تا مرد را در دیدید آید و سپری از لی ہنر

نگرید اورم و سخاوتی که میگوید با سواران شوم و هر آنکه او مردی سنجیده است از عقبت
 یابد و آن حصا سوار کین سروسه بکتابیه و اگر صفت ایشان را بر بزم زاریت ان روی کین گاه و
 اورم و همچنین تا سب سوار گردا و فر و کین نه پیراک ز شمع بر و کین ایند شاید که دران محل از پا
 رآید پس سب سوار یکمل بسبب وضع و کین کشند و ز سیرین ساسان ازین بخش و سیدان
 ستاده بود و انتظار سار ز سب بر دلب از شنگی خشک گشته و دریاں از گرد و سداں بی خاک شده
 نه آگاه و حجر نیامد و از دور یار پتا و سیر گشت با بن الا حجار نرد و کین تر آسے و با سن مگر و حجر گشت
 من بجار ست نمانده ام بلکه پیچیت آمده ام اسے ز سیر تو با این همه شجاعت و پیرانی توانا
 یو پیش کیر زیاد دنیاے آثار از نال دنیا شغی گردانده آحر سیدالی که تکیلی را زیاده است و سب
 مناسے و اختار سے و اقتدار سے مست همت مانند اقتضا سے آک میباید که با این و پت پت
 میر گشت اسے ملعون و دولت از حسین با بطلبید که پاسے همدون فال اوج ولایت مست و مرا
 و همت سر خدمت او سیدار که همدانم که این زیاد با کاست و آنکس که نام خلیار بیست
 ز داده همدید و تان و دودن همدانند پت دولت از مرغ همدون طلب و ساید آن
 آنکه باز ناع و زغن شهیر همت نبوده و حجر خاموش گشت و از نرس قدیمی پیش نی نهاد و سیر
 مان بخت نیامد و سروسه که گرد آن الا حجار نه همت نبوده و سوسوی کین گاه برون قست ز سیر
 یغی سے آنکه که آن فدار از دست و می نموده و اگر کین برید با کین بر مرکب زده از عقبت و
 قست چون آن الا حجار میان کین گاه سید ز سیر و درانوی ساینده بود و حجر فریاد و سیر
 را دریا پید و خور از مرکب در انداخت و دوان شد ز سیر نه که میدد ز فهای او می گشت
 میکا سواران کین گاه برآمده و از چپ و راست وی در انداد و ان طعن و حرب کرد
 سیر کین زده از فیه کیده و نیزه کشیده به ایشان تاخت آن گروه پشت داده روی کین گاه دیگر
 رند و در عقبت ایشان می تاخت القه سب سوار و در میان گرفتند و شیت زنی در آمد
 و بر دوش وی زدنیا نه زره وی درید و سرنماں بکعب وی سید ز سیر تا آن طم گشت
 پت ابلاک که آن شغی از بهم و سے در میان سواران گشت و ز سیر زره در دست نگرفت
 چون مرق و خشان کشتید و در میان سواران از چپ راست می تاخت و از دوش میان
 تن می انداخت پت آفرین مرق تفت کویکیم خیم را و فرق پیدا در میان کین و مغربی

آمدند بهار و نصرین کعبه کشف سوار سے تمام بود و اندوہ سہای کو فہ و از سرداران عرب کہ اور ارباب
 حمد سوار ہشتاد سے مرکب بر انگیزت در برابر پیر آمد و گفت اسے شجاع عرب از نعمت خود
 جدا مانده دستہ عمان خود را دستہ اندیشی بیات را ترا پیش سر جلیل بنے سیر زبا در دم تا از کھڑا
 خفا و کلفت بگذر از راحت و بخت رسی زیر گشت ای بعین در خدمت آل ریاد مارهای باعث
 از دامن دین سے آویزد و در گلستان خدمت حسین ہر زمان نہال معرقتی اگر کار جو بہار حقیقت
 میخیزد و من اکنون کہ از روضہ محبت آن حضرت کلمہ سے مراد عیبہ ام از خازن زار و شمس
 نابکار بیخ اندیشہ ندامت ز رو سے دوست مرا چون گل مراد شکفت و حالکہ سر
 دشمن بخامد و خارہ کستم نصرانیہ پیشہ کرد کہ ز پیر باطن مشغول سازد و ناگاہ نعرہ نیزہ
 بسو سے اسکے اٹھا زد و پیر این سہی را دریا فتنہ محال نفیش نہاد و بیای رستم نیزہ پیش
 بصحرای عدم فرستاد و در کوشش صالح بن کعب در میدان آمد و پیر نیزہ حوالہ او کرد و صراحت
 بیای طرف اسب میل نمود تا نیزہ او را رو کند و پیش در پیہ او را از پشت خود شلیک و دران
 محل پالش در کار با اندہ محال بیادہ شورش نماید اسب بخت و لکد سرو سے نیزہ تا بارہ
 بارہ شاہ پیش کعب بن نصر از پید شجاع تر بود بان مقام خون پدر و غم مانگ سر مرکب رده
 در برابر نیزہ پیر آمد و نفس است مکرده بود کہ ز پیر نیزہ سزا و سے روحانیہ نشان از پشت
 و می گذارہ کرد و پیر با سپ و سلاح هیچ یک از مقتولان انتقام نفوذ و خویش را بر پایہ دگان
 زد کہ در پیش صف سواران بودند و خلق را از ایشان ہلاک کرد و از مراجعت نمودہ میدان آمد
 و بہار فرخواست و ہر حید مرد در برابر سے آمد بہ نیزہ کہ چون غرہ خربان حسین نشتہ انگیز
 و چون شرہ عاشقان سگاپس خونریز بود خون او سر سخت و احاک میدان سے است
 پیست غریبان ہر جانے سے شتافت بہ نیزہ دل دشمنان سے شکافت و
 بیای ساعت پیست و رفت سردار را از یاد آرد و عمر سعد رو سے بھر الاچھا کرد کہ تو
 پشت پناہ شکر سے سرو سہیر را بسیار ہر حاجت کے کرد سے ہر آرم بھر گفت ہیات و وہا
 باشیر زبان جہ حرب تواند کرد و تہو در پیش شاہ باز چہ پروانہ تو نہ تو دین مہار بنی است
 او تہا بہار و دار دمی آئینہ دین از جان خود سیر نیادہ ام کہ بمقاد و مقاتلہ و ہنگ کتم
 پیست گوزنہ کہ با پیر نام کے کند و خونریز خود ترک تازی کند و مگر نگاہ صد سوار داد

سستہ و سہرکی دست مسلح مرز پو شہدہ طرہ کردہ و سپاہ را
 بسیار مولا سے زیادہ اسیر و دیگر سے نعرہ زد کہ منہم سالم مولا می
 آتہ و از سر سیر آندہ کہ مبارزت ما بیرون آید تا بطعن بخشنہ و
 را رحم بریرین حصیر و حبیب بن مطاہر استغنا کہ میدان رود
 ما بنزدادہ فرمود کہ شما فوج کینہ ابان خاموش نشین
 ما عمر کلے پیش حسین آہہ گفت با من رسول اللہ صراحت
 کندم گوی و درار بالا ما نو پاسے قومی و سپہ کتادہ و
 است حسین فرمود کہ کسندہ ابن و غلام و سے خواہد بود
 را آتش آندار یعنی شمشیر عاقہ ما زیارہ و وی حیدان
 دلی ام از بنی کلمہ عبداللہ کو بیار و سالک گفتند ما نرا
 پس ما سر ہمدانی پیش ما آید عبداللہ گفت اسے عثمان
 شما بدان انجا سیدہ کہ سرداران لشکر و مبارزان را اورا طلبید
 شما و اگر ضرورت نسکی نہایت ما آزادان را با شما بر کرد
 و دوا عبد اللہ کرد و عبد اللہ طلعہ ادرار کردہ شمشیر سے
 از یاد رفتاد و عبد اللہ شام سے کشید و سپہروی دویہ کا کا اقام
 چون قطرہ آسپا و قصد کرد تا بروی زار از لشکر گاہ نشین آواز
 عبد بن عبد اللہ بن عثمان انھا نہا کرد و سر شمع بر سبندہ
 شمشیر زینت سر و آید درین محل منع سالم و سے سپہ
 ہم فرود و نوک انگشتان و سیرا فاکر و عبد اللہ فرہ ما سپہ
 یادہ خود را سالم رسانید و بیاب کہریا کار و پراختہ غلامان
 انھا دہ گرد و عبد اللہ فرود رفتند و آن مرد سے مردانہ
 را محروم گردانید و ما خورشید شہادتہا دن جیشہ قطرہ
 ہم ہادہ و آن کیست کہ سیرا ہم با بنی نہا و شاہ و گدا و
 ہوتا کہ اہل کس می جہدہ و فرار لاکہ فرمودہ کہ عبد اللہ از آن

شکل مطوع تو زیاده از آن ساخته اندا لودا دلو و بده روز از دما دی او گز شسته مهور
 بساط عشرت و کامرانی در موشه مادر سے داشت که اورا قمری گفتند پیش می آمد گفت احو
 فرزند دلید و ای جوان از چمنده اسے نور دیده رمل رسیده و اسے سرور سینه تخت کشیده اسے
 بر تو خراج خان واسے نوا و دماغ روح و در دل سرانا تو محنتی ست که متوانم که یکیا ست لیکن
 و بصیحت تو افقی دارم که طاقت آنم نیست که یکایم تر از بنیم بیت چو در خواست با ششم لونی
 در خالم اچو سیدار گرم تونی در بنیرم انا نالی کن که کارگر نشه مصطفی صلی الله علیه وسلم
 درین دست کرلا و صحر اسے بر ملا محافظ جمع سیونا در ماند و میوایم که مرا از خون خود شریقی می
 تا سیر سے که اریساں با حورده سرو حلال گرد و صفا سے آن دارم که نقد جان طریقی فدا
 سعادہ شریح حسین کستی تا فردا سے قیامت از تو راضی باشم جان مادر و دوستی آن سرور
 جان فدا کن دیون مردان راه خدا کرک بسوس و سوا کن قطعه سر کوش بسوس داری سوارا
 بسپاسے زن ادرین اندیشه گیر و باش و عالم افکاسے زن طریق عشق میجویی خرد را
 اودا سے گو اسناد و سب میخوای ما را در جانی زن ادر سپید گشت ای مادر و سران مرا شانه لود
 دو جهان بنم جانی که دارم مضائق نیست اما دلم بکانت آن نوع و بس دیگران ست که درین
 سر سبب ما موافقت کرده مهور از نال وصال ما بر سے بخورده اگر اهانت فرمائی سر و دم دار
 بکلی خواهم با در گشت سر و ازانان ناخوش غفلت سبب ادا که با فسون و افسانه ترا و سے دهر
 و تو بیخون و سے از دولت سر و سے و سعادت حا ویدی خودم گردی و بخت ای مادر خاطر
 سبارک حمدا که با کمر محبت چینی سرباں حلال نه موئی بسته احم که سر انگشت تو نیست نه اتوانی و
 و بعضی مودت او سر لوح دل نظر از سے رقمده ایم که آب بکرو غرو تران را تو اندزد و و بخت
 سر و سے صفا دل از دغای دوست و لقیه نوشته اند که نتوان سر دلش با بس جوان
 نسر و عروس آمد و گشت ای مانوسه دمساز من ای کوس السوار من بدام که امروزی سر و
 صاوات الله و سلامه علیه درین بخت کرلا به سدا کر قیامت و عریق تمامانده و رازیا و دیگر
 میخوایم که نقد جان تا رفقه پیش گردانم و آب سعادت از صحف سعادت بر خوانم تا فردا
 رضا سے اتی و شفاعت رسالت پیامی و خشنودی نول قدر او عنایت علی تر صلی مرین حال
 رویش روزگار س گرد و نو و بس اسے از دل بر امید کر کشیده گشت ای مادر نگار من و اسے
 انیس و در گار من هزار جان و دایم نگار من است که در سر رعیت زان راه بر کز دل سر و لود

گاہی بر نیزہ از پشت مرکب سے رہو دو گاہ سے پہنچ سید بلیغ و بلاغت سروی او کی کشتود نامہ سیر
 مہارباں را پر خاک نیزہ انداخت و از کشتها در صاحت ما در گاہ شیشا ساخت سیر پیش را در نا
 و گفت یا اماہ از من را خیر شد کے گفت آ رہے ہنسے مردان کے نمود سے دور سے فرنگی فرود
 و حکم نصرت را از پشت دول مرا بقبل اعدای تازہ ساختہ آمان میجو اہم کہ تا جان دار سے طرقت
 حربہ فرو گاہد اس کے سیر گفت اس کے مادر فرمان سردارم اما دم طرف ان نوع و سہ کینہ کار فرما کے
 ہر دم و دواسے بجا آورم و دیدار تازہ بسین یکدیگر را نہ بنیم لطف حمای را کہس کا افعال فہمائے
 حیدان کہ یک نظر کہ ہم باغ نشکفتہ خود را در از خواب خوش ای سخت با بزم ہر سوسے
 ہرچہ مست چشم تہ سفتہ خود را مادر احازت و مود جان روی نیمہ نو موس نہاد آوار سے
 شید کہ اسور فراق مالہ میگرد و از حرارت اشتیاق آہ آتشیں ار جگر گرم می کشید پیست
 نہاد بر دل من روزگار بار فراق کہ ترہ با دچ شیب روی روزگار فراق جوان را طاقت نہاد
 خود را از مرکب در انداختہ نیمہ در آمد عروس را دید بہر زمانو سے حسرت نہاد و قنطرات عیران
 حید شیم کشادہ گاہ نشد آواز عاسے و بان زار سے میرا نیاسے جواب داد کہ اسے آوارم جان و
 امیں دل ناواں پیست بان عم فرسود و دارم چون شالہ آہ آہ آہ درد آوارم چون نگون
 رار بارہ جوان نشست و سرور واد کنار گرفتہ اندہر جانشہ سخن در پیوست کہ ناگاہ ار مسان
 سیدان آواز آمد کہ ہل مں مہار از پیکیں ہنس کہ سہازیت بیرون آید جوان برخاست و گفت
 رہا سے رفیم و داغ ماز دل مایہ کرد و زان دودہ خاک گل مایہ کرد و گریہ دیدی ہمہ کو
 باہ گفت ارد و دہر سے بود کل مایہ کرد و آنکاہ ہر مرکب سوار شدہ عنان بجانہ زنگاہ مہر
 کردانہ عروس از عقب وی می مگر پیست و راز رازی گریست و بر بان حال می گفت پیست
 از پیش من آن ماہ پیچیدل کہان رخت و دل لغو بہر آہ کہ حال رخت ورواں رفت آوار
 شہر زیاں یا بہر بیابان یا از دہا سے دمان ماتیق امدار و نیزہ جان شکار صاعقہ کرد اسے سر کہ
 کام زار در آمد و بہرستان نیزہ مہار سے را کہ در سیدالہا بود و نہ پیست مرکب در رہو دو اورا حکم
 بن طفیل گشت سہ سوار سے مالدار و مہار سے مایہ قتلار بود و بہر سکا حملہ اورا در رہو دو
 آنکند چیا نیخہ استخواناش در ہم شکست و پاز ہر دون کمر آہد و برابر و دیگر پیچ مہار نہاد
 و سب مرکب را نہیب وادہ روی قتل شکرتش مہاد و از جب و از راست سے ناخت و
 مرد و مرکب را شوک نیزہ بر خاک مہر کہ سے ناخت تا نیزہ او بارہ پارہ شد و دست پرود و پیست

سیکو و جام اریام انتقام کشد و باز و کشاد پیچیت هر جا که خود و سیر ماسته پشیمین سرده
 سنگا شے فلک با بنر اردیده در سیالیاں دارے او حیر می ماند و ملک با هزار زبان رتق گدارے
 ادر آفرین میخواند القسه لشکر فحالت از خشک او ملک آیدند عمر سعد مانگ رسیده خود زنا کرد و
 فرو گرفتند و ضرب و طعن محاسب وی رواں کردند و یک تیر سے سرم کپ و سے زد که از پای
 در افتاد و سپیاده ماند و آخر دست و پا سے اواز کار رفت و بر زمین افتاد و سر بر کفن
 بر بند و در پیش صف لشکر حسینؑ انداختند و در پیش حسرت و سر بر بدشته رو سے بر رو سے
 و سے نه هار و بیگت حسرت نیکو کرد سے اسے حان مادر و اسے حلال زاده مادر کنون
 رضا سے مام من ترا حاصل شد و شہداء سے راه خدا و اهل کشتے لیس آن سر را سیاورد
 و در کمار عروس نهاد عروس میل در پشت و بدای خون آنو و ساختہ در چشم کسید و آسپه
 از صان حان بر آورد و هجوم خیل اهل حان و جہاں در و سر آورد حان بر سر دست لشکر پیوست
 و روایتی ضعیف است کہ اک ضعیفہ بیایاں میایدان رفت و خود را در خون شویہ مسکود آید
 و خاک خون او را در رو سے سے مالید ناگاہ شمر را نظر بر رو سے افتاد غلامی را از فرود ناچو
 سر رو سے زد آن زن ہلاک شد و نقلے و گراشت کہ مادرش بر لب برداشت و محسب کہ
 آقا و سر سینه کتبدہ کسر زده او را کشت و باز گشت و چون خیمہ برداشتہ کسیر را قتل رسانید
 و حسینؑ او را آورده مار گردانید و اعتداد کرد کہ اسے فرزند رسول خدا را معذور دار
 کہ در واتی دانا و عروس سوخته بودم بولالا کہ آدر وہ کہ سیر زن میگفت و ابلاہ و روحانی
 کاست تا من باز نیام کہ انتقام خون سیر چون مایہ خواست را و سے گوید کہ بعد از سناوت
 و سبب کلمہ عروین حالدار و سے بیرون آمد و سے ملند نالا سے زیبا القای بر مرکب تاری
 نشسته تر گسوان شش در ران مرکب کتبدہ و دست سلاج طوکانه پوستہ و اربع آتش بار
 آبرو سے مردان سے برو از تمشیر گوہر دار گوہر مردانگی ظاہر سے کرد و ارستان
 ہانستان لعل مستور سے بر اکت و ما زان و در شمار حواہر منطوم بصورت رحم جمع سے نمود
 اول الفاخر تر حمہر حرا و گفتہ **خشل** ای نفس عزیز ترک جان کس بر شیب ہشت
 با و دان کن + از ہر شود عرض اکبر + خود را بنہاوت امتحان کن + و ز شعلہ تیغ آسمان گویا
 طراہ زمین جو از خوان کن + ہر کس کہ ہچ مستیر مردان + سہ پیشان خدا بچکان کس +
 ہذا از محاربت کسار قتار جمعا و فایہ

حواجم شد و همراه یکدیگر نزد کین بنی و دلی خواهم فرست مسلم که این سخن بتو دریده باز کرده و در پیش
 اگر نیست و قسمی کرد و گوش می پس عارفان در آن زمان از مسلم او این گفته می شنود
 و صریح اسے خوش آن را می که درو سے چون تو می را سے بود و اگر حبیب گفت
 ای مسلم البتہ ماتتہ نشارت با و را بهشت مسلم تا در ضعیف گفت لبیک و الله بحر اس
 پس حبیب فرمود که اسے مسلم اگر من بیدار کنم که بعد از تو زنده سے انهم التماس صیغہ
 می کردم تا ایقین دارم کہ میں لحظہ بتو خواهم پیوست و رخت رنگا نے ازین خسرا به
 خانی رخو ام کست و صفت مناسب مسلم است و صیت من ثوانت کہ دست از مر
 این نذران شقی مارنا اسے و وقیفہ از مرد اسے و فرزا اسے فرو نگذا رے و در نظر
 صیغہ تیغ رشتہ تار قتلکہ حال اعدا سے شایراده کو بن کئے حسب گفت رسد اکبر
 کہ پین حواجم کرد و این رجب است کجا خواهم آورد و در چشم حدمتے حسن افتخار خواهم
 اسے صحت او حال تا ز خواهم کرد و و سیرہ از میا دال رسد حواجم رخت و به نیغ
 و گری و سنابل کارزار خواهم کرد و دروں معمر کہ شیران دشت پیجا را بطعن سر
 بیجان شکار خواهم کرد و مسلم او را غا گفت و رو سے حسین آورده و سرده کہ ماں رسول ام
 و قسم ما مرده آمدن تو بچهرت حدیثا رسایم و در رسد از قدم بوا گاه گرد ام پس دیدہ
 سریم نہاد و لقمہ از انقا لصل ارواح دادا و اسے گوید کہ در آن زمان کہ مسلم افتاده بود
 بعضی از لشکر عمر سعد آواز سر آورد کہ اس عوسکہ را کیم و متیب بن یحیی را با اسام
 ایشان کتاده گفت کہ من شصت اطہار شادمانے سے کسیا کہ در غراسے آور بجایا
 پیشیں را انکہ انفوذ ہو کر او کا زیم کر دیتے ہیں مشترکہ را قتل آورده بود و محسوس
 و اما انہم را در سادہاں مسلک مسلم شجیرہ و خود قتل سطر ستودہ
 و رل شہداء را یہ و مسلم و سیر سید یہ و طل تا و ماں سر بود و صحت
 کہ انصاف در آن قوم نمود و نورالائمہ آورده کہ سیر مسلم بعد از قتل یا گر رکنان رو
 مسدان ہما حشیں گفت اسے حواں مار کرد کہ بدیرت لقمہ شد و اگر تو مہر قتل سے
 ما در شت ضائع ما د سیر حواستہ کہ مرگد و مادرش فرما و کنان گفت اسے سیر ازین حتر
 مرگد سے ہرگز از تو خود مستود شوم سیر رو سے ہو کہ آورد مادرش از غصہ اور و ان
 اورا مرغا اورا کرد و اورا مسداده سے گفت حواں مادر تا ازین لقمہ نہ تر سے کہ

اداخت فراموش قدرت سایہ مان غرت و سے در صبح جنان بر آفرشت و سانی تقدار احام
 در محفل ارتقا اور است و سراندار ساحت پست جرعه ارحام شهادت چشیدہ خست با لوان
 سعادت کشیدہ بعد از ان شریح من علیہ روی ہمیا ان نهاد در سر کیہ بیز گام راہ انجام شمام
 سپہین کام ہواست نہ در چپہ و راست سے باخت و مرد را از بالشت زین سر زین زمین
 سے انداخت نظم ہر جا کہ نینہ ہر آفرشتے ۱۰ جانے ز مردم کے ساحتے ۱۰
 ہر سو کہ مگر کیہ ہر آفرشتے ۱۰ ابشتیر علیہ بیان ریختے ۱۰ ناگاہ مگر بتیں خطا کرد و ان صوا کا
 ہر زمین افکار و جمعے از گرد و سے در آئینہ بزمہا سے متوالی و ضرر ہا سے متعاضد اعضا
 و اجزا سے مختلفہ و پراستفرق ساختہ بعد از ان مسلم بن غوثی ہا سے بیدان آمد اور مرد
 مرد و بود و شجاعے بیکانہ ثابت را سے و شکرا را کے در غزوہ آذربجان کار ہا سے غنیم
 کردہ و کار سر مشرکان تنگ آوردہ حیدر نوبت قرآن پیشیں الہامیونین علیہ گذرا سیدہ
 و خود را بیان دیکہ کہ امیر او را برادر خواند سے رسانیدہ از مصالحت خطرات و تیغ و سحر و
 خود سرخرو سے بیرون آمد سے و در ہما کاس غر و است و جوں پیرہ سق آتا خود ہر از بود
 ہمیت کرد و منفرد شگستی بر سر گردان زدم اتیج او خوشن درید سے رتق مردان کار
 با جازت حسین رو سے بیدان آورد و طریم مردانہ و جلا سے مبارزان کرد و در حر کے دروج
 شاہ شہید پیو اند و سبقت قبیلہ و محبت مختیر کا خود در آٹنا سے ان ہر زبان سپہر اند
 مقارن این حال مبارد سے از اہل خلافت و جدال مبارزت بیرون آمد چمن بگری تان
 و رعد سے خروشان و از گرد راہ ہما بر سک کرد و سلم حملہ آورد و نمودہ نینہ زوہر ہلو ہما
 ہشتش کہ سرستان از جانب چپ بیرون آمد سپاہ شیش خروش بر آوردہ کہ بگشتند
 و نعرہ معلوات بظلمت شیرسانہ تہمت کریم سب بطیرہ و تیرہ شستہ سر خالیت در شیش
 افگندہ سازد سے دیگر بیرون آمد چاسنے مرگ حشیدہ دیگر سے رہ سے مجب کہ
 آوردہ زوز و دیار ان گذشتہ و بکسیدہ القصہ مرد سے آمد و مسلم کے کشت تا بجاہ
 مبارز را بہ نینہ بیجان بیجان کرد و تہمتیر آہار دار از دستن کس دیگر بر آورد و عاقبت
 زخمے گران یافتہ از پاسہ در آمد و فی الحال حسین و حبیب مطاہر سپہو سے رسیدند
 و ہر نہ کہ ہنوز رہتے در تن و ہر باقیست حسین فرمود کہ ای مسلم طالعہ از یاران ما را

آزاده اند که همتا داشت و هر یک از آن یکی را از دشمنان هلاک کرد و چون تیرش
تمام شد تنه از نیام سر کشید و سارشت می نمود و سر دشمنان را از تن ایشان می بود و باطاعت
پاکتر از سنا دی غیب جدا می در حجه الی ربک خود با شیان فارغ می عبا و
توجه فرمود بعد از آن عبد الله سیرنی سپیدان در آمده بیست و هشتاد تن را بکشت و کوه
شهادت بقرب عالم غیب و شهادت رسید پس از آن یکدیگر می سلیم المازنی تنه می نمود و بجهت
مردی سپیده که سبازنی کار دیده بود در حربه میگرد و میهای می و ماسته شرب المکین
سیگفت همینکه که خصم را که از زمین خالی بود برهم زد و تالش می نمود و سیرنی سپیدان
چو فروخت آفران را سلیم از مقام سلیم تا سلیم از مقام حداد و سلام میار اسلام
رسید بعد از عبد الرحمن بن عروه عفار که رجز گریان رومی که میگرد نهاد و در دوشه شتی
از رجزه رجز او نور الاله آورده نقطه می چون من اندر عرب جوان میبود و در عرسا حید که
در جهان میبود و چه بیستان حربه آرم رومی که رستم نال را امان میبود و خان فراسی
حسین غوا میگرد که که جز او راحت روان میبود و همین که سپیدان تاخت و لاری میفکند و از فرست
و یکساعت کسی که از سارزان خیابان میجای ساخت قضا را تیری میزنیانی وی زدند
آنها سیرنی سپیدان یافت و از حجه راست میگرد و مازخی میچیان روانه میزدن و دیگر میشتند
و ششید میباش که ابن انس بن مالک سپیدوری مالک مالک لایت میروان آورد و بر بام میسعد
بایستاد و گفت ای عمر اگر سعادتی قاصد رضی الله عنه بدستی که وزی از بن حرکت صادر
خواهد شد دست خویش میرت ماز میروی و عالم را از میگرد و ناپاکت ماز میروی عمر سعد
ازین سخن خجل و شغل گشت تا که بر سبزه خود زد که سارز می بیرون فرستید تا او را خاموش
گرداند و مدغم کار را سخن نیست سبب میروی فرا میشت سارز میروان می آمد و مالک
در دور که مالک می انگشت و صبح اقبال میفکند و باطل است ادب رتیره میساخت تا بسعدادت شهادت
رسید عمر بن مطاع الحنفی از عقب وی روی سپیدان آورد و در حزی نرمان میسعد و بیایج
او اگر دو کار را از شغل میباشد بر عادی کار را می اگر داند به طرقت که تنغ میسعد از آذمی
می نماند چندان که ششش میگرد که خست سبب میروان میسعد و شهادت فاکش گشته در باران
که شش سبب میسعد سبب میروان میار اگر با سبب میسعد و در شادی و بل میزده دوسه میزده
میروی که میگرد بعد از عمر بن مطاع میسعد بن منبه چون میسعد میسعد و میگرد و میسعد

همین ساعت از دست ساقی کوثر سیراب خواہی شد حوال کهرب در آمد و دست تن را
 بے سر ساحتہ آخر از پا در افتاد و سرش بریدہ میشد و دستش انداختند آن ل سوخته سیراب
 برداشت و آفرین گوید آن درویش بگفت و بہر کہ آن حال مشاہدہ میکرد از راهی کہ گشت
 ہلال بن نافع بکلی روئے بمیدان نہاد اگر چہ نامش ہلال بود اما حاشی چون در درویش گمان
 در آن نزدیکی خلعت نودا دے پوشیدہ و از جام از دواح حضرت احتیاج نوشیدہ و نہیب
 حریمت حربا کرد و روئ دست در دستش زد کہ بمیدان مرو کہ مسا دہاک شوی ہلال گفت
 نادان از برین دوشو چرا من از دیگران کمتر باشم مگر خدمت حبش گدا افت مریبان خان
 بسہ ام و از روئے دعوئے بچہ بخت حضرت یوسہ عالم دل از عالم برداشتہ و علم بچہ
 و سواد دے بر فرشتہ بیت بعد محبت وفا میکنم بخاک کش جانم ایسیکنم بن خنجر
 سمع مبارک شنید رسید گفت ای برادر دل خیال بحال تو نگار نیست نخواہم کہ در جوانی بہر آن یکدیگر
 بشناخدید ہلال گفت باین رسول اللہ اگر ترا در محنت گذارم دروئے بعتقادے و عشرت
 سازے آرام فرداے قیامت با جہت چہ جواب گویم و عذر این حال چگونہ خواہم پس از حسین
 بہت طلبیدہ آہنگ صاف کرد و خوئے عادی فولادے بر سر نہادہ و سپری و چون چرم
 قمر منور بکفت در آورده قندیلے بر پیر خندگ رنگ مرزدیکان صفتہ سوفا عقاب سیرابان
 و تیغے پانے و ہر دار صاعقہ آثار حاصل کردہ و آن ہلال نہر اندازے بود کہ خندگ عقاب صفتہ
 طعمہ جز از حکر دشمن نخوردے و تا بین تیر سیر برشش ہنگام شکار جزول مد خواہ صید کردی
 بیت شیرا و چون نہاد چشم بر او دے کہا ہ زہ بگویش ظفر آید ز باب سوفا و ہلال
 بن نافع کا لہ را بساط و البرق اللامع میان میدان رسیدہ و رجزی فصیحانہ آغاز کردہ
 مبارز طلبید از سپاہ شام مبارز قلین نام در ساروی آمد و ہنوز دوست قدم دو بود کہ ہلال
 تیرے در جگر گمان یوسہ رشتہ رشتہ دست کشیدہ حوالہ سینہ او کرد قلین سیر و پیش کشیدہ
 خواستہ کہ آن تیر را رو کند آقا تیر چنان بطرب آمد کہ سیرا لشکارت بسینہ رسیدہ از پشتش
 گذارہ کرد و سوفا در زمین غرق شد شکار عمر سعد از آن نامر بہ تیر سیر سہندہ کسی یکدیگر مہر
 پیش نہاد ہلال روئے بقلب شکار خالف نہادہ بہ تیرے آہستہ از پای در سے آورد و بہر
 خندگے شکار میان میکرد دست شوی چو تیرش سوی ہریان شدی و دل دشمن از

[illegible]

وہاگاہے ہر کسب زوہ گفت ای ناستودہ بجا دلہ آمکہ یا بقا کہ کس سہمان حملہ کرد و نیزہ سر نیزہ
 بکیر افکند نہ باخر ہاشم نیزہ از دست بریگند و شمشیر سر کشیدہ روسے سہمان نہا
 سہمان جلی نیزہ سر سیکہ ہاشم راست کردہ بود ہاشم بیت شمشیر بر نیزہ از نیزہ ارد
 بنفیان خواست کہ تیغ برکت ہاشم اناش نہاد و شمشیر برق دیدار صاعقہ آثار خود را بر لوق ہاشم
 زد کہ تاخا کہ زین یا ونیم شد آواز تکبیر از سیاہ حسین ہر آمد و ہاشم در پیش صف لشکر سر
 ہاستاد و گفت اسے ہم را دہیدرت سعد و قاصد در و راجد جان فداسے حضرت رستا
 صلے اللہ علیہ وسلم کردہ تیر سے در روسے دشمنان دین فی ابد است و اعدا را از ان حصہ
 دفع سیکرد و پیغمبر صلوات اللہ و سلامہ علیہ اورا دعا بگفت و مدیر من ممبہ من الی وقار
 سنگت بر لب و دندان آن حضرت صلے اللہ علیہ وسلم منرد و مددغا لفان سیکردام و
 حالتی عجیب شاہد میرود کہ توپ چنان یا رسے و شمشان یا رشہ پیچ در روسے فرزند
 مصطفیٰ صلے اللہ علیہ وسلم سیکستہ دمن تہ چنان پدیری اہل بیت آنحضرت را حاجت میکنیم و خوا
 کہ بنیاد اہل خلافت و عناد بر اندازیم اینجا ستر خراج الحی من لمیت و خروج اہیت من اسے
 حضور تمام داروں روز زبان معجز نشان سیاحا لہیان صلے اللہ علیہ وسلم بریدینہ تا آخر
 سیکفت داور بر تو نفرین سکند و بہان روز بریدم نفرین سیکد و رسید اہم کہ امیر فرزند
 آفرین سیکد و بعد سر سکہ امین سخن گوشت کرد کہ ہی سردار دل بردر دیوار و در و سر در پیش انگہ
 آب نہ است از دیدہ بلی شمشیر روان شد اما چون سہمان پیران خوار کی گشتہ شد سدا در
 شمان بن مضائل مانہ را مرد کہ لازم سہمان بودند بکیار سر ہاشم کہ کردند ہاشم نہ ترسیا
 از ان لشکر ذرہ نیندیشید و پیش حملہ ایشان نازت دوست و یار و سکار در آورده دست ستر
 سے منود کہ اگر ستم دستان عظیم انصاف مشاہدہ کرد سے گردنم سہند اورا نویمای دید
 ساختہ و اگر سام زبمان آن رزم را دید سے رشتہ خدمت اورا بجای طوق مرصع در گرد
 انداختہ پیچش ترکش خنجر دار گردن ہر دم از جرح برین و حرب او سیدید و سیکفت آفر
 ماد آفرین و اما چون شاہزادہ دید کہ ہاشم نہا با نہار از سوار کارزار میکنند روی بیارار
 کرد کہ آن جوان دلاور حکیدار را در پاسید را در حسین کہ اورا افضل بن علی گفتند
 بابتی دیگر از اسحا یہ سیکین کہ نام ایشان معلوم نیست بہد ہاشم روان شد
 ہم سعد و سہار کہیں را فرستاد کہ گاہد از یہ کہ ان مبارزان بہا ہاشم سپید نہ سواران را

بیابان مطهر است که در کربلا من اورا نقل رسانیده ام و خطبه
 آورده ام چون پسر حبیب این سخن بشنود و دراز نهاد و سر
 بود سنگ برداشت و بر پشانی بدلی زد و پشانی که مفرش پشیمان
 بیاید و باز گردن مرکب باز کرده و بر دو گورستان بیست
 بیت مشهور بر این محلیست الله اعلم بقدر ازان صره یا حریر
 بود و رفته اند و غنما و کعبه گویند حریر نام داشت و بعد از
 رینو اند و مبارزینو است اگر چه بر پیش پای بود اما در پیش
 به جز او از نظم ابو الفخار رحمه الله این است **نظم**
 عت خورم پس خرم که جان شود از ضرب سامم و بکن یوه
 و ده شایم اگر چه غلامم فرد ابو قاسان بشفاست بیکرم
 م حمله مرگانه می آمد و قتال مبارزانه می کرد تا وقتیکه
 سید مصرعه قتیلی راه ترازندگی جاوید است پس
 بیبه ان مبارز نشاند و در محراب و مقامه و او مردی مرد
 است مستعار عاری روی کاسه خانه عتابت حضرت با
 را که در دامگاه ملاقات ده در ستاه راه فسا الیه تاده اند
 ن آیین بن تل ای روی بخار که بخار آورده چون بی حاج
 مان روان کرده و با حلقه در دست بر حق مان میراند
 نوم خود در جزیه بخواند تا آخرت روح مقدس از سنگ
 ماسنه و هدایت رسوایی پرواز نمود لب ازان عالمی است
 ما و از غلام خویش بشود سید مصرعه که امروز ما در حد
 اب تو تشییر بر منم تا که بشود عا پس گشت فلان
 تین که امروز نیست که طلسم کنیم نزد عطیم از حد
 تل سخی آید غلام گفت ای خواجه بلند همت خیمه خیمه فرمود
 ام احراز دولت آخرت مشایس بر دو اتفاق عربیت را بر حرم
 بین پیش نام حسین آمد و گفت یا اباعوباشه الله تعالی

سعادت ابدی سے پیوستہ ہر صبر و عزم و زین عالم ثانی سوی گلزار بقا رفت *
 بن مطاہر و ستور سے طلبید و این حبیب مرکزی با حال کمال میری کمال
 تمام حفظ داشت ہر شب ختم کلام اشکر کردی و بعد از ادا کے نماز سقاقت
 تمام کردی و بعد از حضرت رسالت صلی اللہ علیہ وسلم مشرف گشتہ و
 ششودہ و ملازمت مرتضیٰ علی مدتہا معزز و مکرم بودہ جسٹیل و سود کہ تو
 و مرا با تو اس تمام ست مرا تنہا گذارد دیگر آنگہ تہ پیر شدہ و سیران
 و حبیب و معزز را اند حبیب گفت اسے سید و سرور اسے مدتہا ہنر
 ہنر سے دانند و تجرید ایشان در دقا ئی کارزار شہرست و ہنر سخا
 در زمرہ کشتگان راہ تو حشر کنند رہا سے فرما کہ مفر بان خالی
 اک مرکب تن آغشته بخون جگر آلودہ کفن ناگاہ زمر کو سے تو
 گریان گریان اور اجازت داد و حبیب روی ہمیدان نہادہ رجزی
 در ترجمہ ابوالفخر از ان جملہ است رہا سے حبیب مطاہر مہم مردہ
 و آب گردہ سہری دارم از دوستان بیرونہ دلی دارم از دشمنان
 سیکرد و خروش از شکرمے آور دنا گاہ شفق از بنی قہم شمشیر سے بہ
 در افتاد و چون خواست کہ برخیزد حسین بن نمیر شمشیر بر فرق او زد
 با بنی رسول افتد در باب مرا این صدا بگویش حسین ہر مرکب برانگیختہ خود
 دینہ باز کرد و گفت اسے شہزادہ سخنے بفرما سے و پیغمبری کہ بچہ و پدر
 گو یا زمان حال حبیب در آن محل مضمون این بیت اداری فرمود و مطلعہ
 سرورہ سگانتہ سو سے سفید کردم جا رو بہ آستانہ لعل تو جہاز
 جاننے و حرفہ بگو کہ با دا جانم فدا سے جانستہ حسین اورا بہت نشا
 سیر پاک ہمیر تان فرودہ دیند میروی بسفر آخرت نہاد در بعضی تواریخ
 حبیب را قبل سہانید و سرا و ابیریدہ جای محفوظ ساخت و بعد از ان
 آن سرا و گردن اسپ خود او غنیمت بکہ رفت کہ آنجا دوستی داشت کہ وہ
 سرا و دوست خود دینا بدقتضای حبیب بردوارہ گیا استادہ بود کہ
 حبیب می دید اگر دن سپیش آری و پیوستہ سید کہ این کرکیت پہلی نہانتہ کا

و به رنگ آمده شیرانش کردن زخمی لوی رسید و به شش دست سارند
 ریح مایه هم خود مالک بن عبدین بر بک که کمال سرعت تمام
 شتافتند آنجا بایر رسید که سبب گرید شما هست
 که گریه می کردیم که دشمنان ترا احاطه کرده اند و دستتان تو
 هم چنین در شان ایشان رعای خیر گفت و آن دو سوارکار
 را دیده و از مادر اسب دادند و سپید سوار و پیاده را از عرس
 فرستادند تا خوار ازین ظلمت خانه پرورش و ملال رو
 نهادند شاه برده بران دو پوچوان که با حسرت ازین جهان
 ایشان از حضرت حضور میان اسبها می نمود و فرمود
 عز و بریا خدین و سلیمین که در بند بر فاکم که اسب
 سیر پیشت نیست کس را از دست می بخاش
 و بعد از آن غلام ترک که قارعه قرآن را حافظ
 به رختن ده بره چون آفتاب تابان و شیران نام ستر
 نفسی نفسک الله و جان من در اسب حال تو باد
 باقیم که از دست کرماسی رده بخواهد ماند و سنوری ده آس
 هم و خود را با عالم فرست و مقرمان سفید صدق آتش که نام
 روزین العابدین خسته شده ام و در فتنه پیروز و ازواج
 در امام زین العابدین بهار بود و در فتنه کینه و آشتی علامه ساد
 از حضرت یارث امارت حرب طلبیدم گفت نو از آن فرار کرده
 به روسه ناستان سرش نشان تو آورده ام و اسبید
 و دستور می کارزار را در آنسے دارم که امام زین العابدین
 هم دیگر تو میی آنسے ترک یکو فضال یا کینه حال صادق نیست
 و از همه اما سنے و موالی بکلی طامعید و گفت مرا و سنی نیست
 میباید هر چند در خدمت تقصیر کرده ام از من فراموش کنید
 زده بملایمت امام حسین زفته به ورت جان توقف عرض سارند

دو کالی

را آورده

بر روی زمین پیچید و چنانچه که نزد من دوست و خویش مرا از تو باست و من درین مدت خفته
 لایق نگارده ام و تنگه فراخ را این حضرت بجناب مستطاب بنیاد کرده لا جرم از خجالت که
 سر در پیش دارم و عیبت چگونه سر ز خجالت سر آورم بر دوست که خدمتی سزاوار نیاید
 از دستم و حالا اگر تیرے نفسی مرا از نفس خود سید چشم آن را و قایم ذات مقدس
 و نفس پاک تو میگردد ایندم اگر اجازت فرمائی بیدار آن مردی سلیس ازت برافزارم
 قبول نمائی جان شیرین فدای راه تو سازم امام حسین بر و آفرین کرد و دستوری
 و عالس باتفاق غلام روئے بیدار نهاد و در وقت شکیلی و نیوری از ربیع بن انیم نقل میگردد
 که چون من عالس را در محارک دیدم بودم و نه رهای او را مشاهده نمودم چون چشم من
 در بر روئے افتاد که بمصاف می آید بالشکر بیان گفت که کسی متوجه بشما نشد که کینه
 جنگ بر غیر زبان و سلیمان غالب می آید باید که پیچید و صدی حرب و متفرق قتال و
 در شام ازین قبیل قتال عالس نزدیک رسیده و ریا دبر آورده که چهل مردی که
 لشکر بیان سخن من از مبارزت او ترسیده بودند که کسی بیدار آن اور غیبت نکرد و غیر
 گفت چون چوب و سسے نمی رودید بگیا ر حمله بر و کشتیایا روی بوی نهاده آغاز محو
 کردند عالس که این حال مشاهده کرد خود از سر و زره ازین بختکند روی بختکند نهاد و غما
 از عقب پشتلنگاه میداشت بخدای زمین و آسمان که دیدیم که زیاده از دو لیست کسر
 در پیش انداخته سیراند و میزد و می کشت برین گوید من ما و سسے شنائی دادم گفت ای عالس
 سر برهنه و تن بی زره خود را در دریا سسے بیا افکنده از غرقاب هلاک کنی اندیشی عالس
 ده و مضروبش از نیکای عیبت جو من در بحر بجز انهم ز غرنری سرسام کسی کالشن
 بگفته از عوفان چه غم دارم تا خرا از اطراف و جوانب درآمده زخمهای من
 بروئے و فقی و سسے زدند تا وقتیکه فواحه و غلام از دارالملازم روی بجهت من
 نهادند مصرعه رفتند فیقان و رسیدند بنزل از پس ایشان حجاج بن سروق
 سوزن لشکر امام حسین گرفته اند رکاب دار آن حضرت بود بدستورے شافع
 روئے بیدار نهاد که گمان زیبا باشد قوس زن بزرگ کرده و خندنگه چون تیر آه سلطان
 که سحرگاه از قوس تفلس بیدار قاصد حسین افکند در آن بخت در جز خان بطریق
 آمدند فاک سیدان با و کج کیوان برسانید و با تیش شمشیر ببار باد و غرور و از سر

اگر خواهید که مستحق عفویت بشوید دست از قتل حسین که اگر کنید
 هم حسین گفت با بنی سعد این چنین گفتند که این حمایت را استقامت
 تحقیق عقاب نامتناهی حاصل شده و دوستی را احاطت بخود کرده
 الان از ایشان توقع ثواب نمود که برادر صلح ما را کشته اند و حالا
 منت صافیت یا بنی رسول اند که کشتن داعیه درم که با خوان خود
 و دو که هر روز که بترازد دنیا و دنیا نیست این سعادت بود
 تا تو با امید بهیدارم که حق سبحانه و تعالی ما را در بهشت بخشد
 نعمت و در بهشت که بنی ران کرده و به بنی ران حمله آورده
 رجب شهادت و ذروه سعادت رسید از عقاب بی خبریدین زیاد
 پیاپی فدا و فدا انداخته پیش را از آنها سر زمین انگشت و بهر
 می فرمود که اللهم شدد و جمل ثواب را بخدمه حاکم یا تیرا و را
 پشت را ثواب و شهادت و اگر در آن ناحیه مخالفان نموده
 از عقاب که سعد بن احننی از ارقنا که مادر محمد خنیه بود احاطه
 قتال کرد و بر کوه سیکر که با دشمنان زمین بودی از زمین جوش
 آب بر میان بسته و بنزه خطی سرگوش مرکب کش کرده و بهر
 با و راست با بسناد و انگه هم آرد و خواست بهر مبارز که کشته
 زن بنزه از ده جان رود و اگر در یکایک می نرسد بیخ گفت
 منت حکم کل کل کتاب روزنامه جو با شمس با سخام می بود
 با ان سر خطی روزنامه گانه که تپا می ارواح داده و از ان
 با آمد و بعد از کار کارزار بسیار از ان خطه بنده و کربت می بود
 و درین بنیاده مصمون کلام که با اعانم الی الله و لا حول و لا قوة الا الله
 و انما کما زانده را بود ان الله فیه فیض الی الله فیه فیض الی الله
 می بود و دست از ان پس بن دو بزرگ ان در هر دو بیانی مرده و تقار
 در آمد و بعد از ان از ان کوفه و شاه آمد با تیغ گوشت را بر
 ان بفرست و تیغ جان کارش بود و از ان تیغ و کلا می بود

و در این بنیاده مصمون کلام که با اعانم الی الله و لا حول و لا قوة الا الله

عاقبت الامام جلیس در ابواب محفل جنات تحرک من تحتها الا نه انما قال بنور و حقا و عا
ملکوت را بر منازل فانیه عالم ناسوت اختیار فرمود آورده اند که محمد بن محمد و محمد
بن ابودحانه مالک بن کثیر اراک سید و سرور دستورهای خواسته بمیدان رفتند و هر یک یک
سپارک را گشته و خسته کردند فرستادند که بکلازمیت بشا بنزاده آید فوج سواران را
فجرا گردانید ایشان فرو گرفتند سعه که غلام امیر المومنین علی بود با چنبر از موالیان نیک
امام حسین چون قیس بن سبیع را شعلت بن سعد و عمر بن قرطه و غنطیه و حماد و ابودندی
ایشان رفتند بواسطه کثرت مخالفت و ضربهای متوالی و شتر و شتر شش تن از
شتر خانه متوجه شتر خورست گانه جاودانی شدند رضوان الله علیهم اجمعین
درین محل از یاران و یارکران و ملازمان امام حسین بنجاء و سه تن شربت شهادت
چشیده ازین جهان فانی رحلت فرموده بودند و از مردان غنیمت از شاه همدان
و امام زین العابدین نوزده تن باقیانده شایسته تن از طویشان و برادران فرزندان
بودند و دو تن از یاران و یک نفر از غلامان چنانچه بمقتضی مذکور می شود و موقوف
چون بیت مال بمیر رسید جهان جامه صبر بر تن درید و زمین شد پیر از فتنه و ولوله
فلک گشت پر شور و غوغا و زبان روزگار برار که از اسب گشت پیست پیست
کاشی در عرصه عالم زدند فتنه کاشی گشت و عالمی سرهم زدند و فلک و وز و بستان
در خطر از مضمون این سخن را گویان میانید پیست مانده روز قیامت اهل
عالم را چپ شد نادیده صورت فرزندان آدم ناحیه شد چون امام حسین در یک از یاران
و سواران کسی نماند سوز بردل آن حضرت گمانست گشته ای شمعناک بر کشید و اهل بیت
نشدند که مال آن حضرت برای ایشان ست همه شفق انگیز فتنه ای لور ویده میدهند
مسالت و سرور سینه شاه عرصه ولایت هیچ اندیشه خود راه مده و داغ مال بر سینه کی میت
که مازندگی خود بعد از تو نمی خواهم خواشیش ما آنست که امروز در قدم تو میرانیم تا فسر را
در میان محشر سر برافرازیم سوخته داغ شوق و خست تویم ما را از شعله بلاجه بیم غرقه
در یاس محبت تویم ما را از سیل بلا که جه باک اگر خانه تن بطوفان چون میران کرد چون
شیر دل بسوی عمارت تویم و دست چه اندر پیست ما چه در بیم دل دیده بطوفان
گویم سیل جسم و خانه زبیا و میر امام حسین مگر است و دعا می غیر رشتن

در ابواب محفل جنات تحرک من تحتها الا نه انما قال بنور و حقا و عا

بهرج زوال ۱۰ بهای روح شریفش کشا و بال و برقت ۱۰ ازین ششمانی آشیان وصال ۱۰
و چون عم و جعفر بن عقیل پیرا در داده خود را کشته و خون و خشکته دید زانرا بگریست و
از امام حسین دستوری خواسته روی بپیدان نهاد و رجوی میخواند که ترجمه آن در نظم
ابوالمفخر این است **نظم** قرۃ العین عقیلم سن و مولای حسین ۱۰ دل جان
یا که از آرایش برهمنیت و شین ۱۰ پیکر عم سن ست این سله و شتراده که هست ۱۰ قرۃ العین
بنی حشیم و جراح نقالین ۱۰ این حسین بن علی است که جبرئیل الی ۱۰ پرورش داده
در اور حلقه و خنجرین ۱۰ هر سباز که بپیدان آن صفدی آمدنی احوال از جان جهان می آید
نهاد ایشان را ضرب تیغ از پنج سبکند و هر گوشه از گوشه یخته می افتد چون آن سبک
مردم غمار در مانده کارزار او شدند بسیار و دویانش گرفته طعن و ضرب بر دشت دانه عاقبت
سفینه سبکینه اش در گرداب اضطراب و تشنگی افتاد و صطبارش در غرقاب صخرت و خطر
افتاد و در ریاسه شهادت غوطه خورده گوهر شریفش کف آلود و بیست در زلفت
آن نوز دل در راحت روح ۱۰ جانها همه محزون شد و دلهای همه مجروح ۱۰ و چون فرزند جنت
عقیل از عقیده دنیا باز رشت بر او شش عبدالرحمن عقیل عجب در آمد که مردی بر میان بسته
و بر مرکب نازک نژاد نشسته تمشیر کے چون قطره آب حامل کرده و حسرت به چون شعله آتش
بهست گرفته بیست ۱۰ با دم بدان حسرتی مردکش ۱۰ مردم گشته دست به گردوش
عاقبت با هم عهد انکه عرو و شنی از جام سعادت شربت شهادت حین و عبد الرحمن
سعد صافی رسیده و چون اولاد عقیل به تنه می شدند دوست و رندان و مظلومان در آمد
و به تیس از همه محمد بن عبداللہ جعفر نرد آن سرور آمد و گفت ای پسر یار ۱۰ پسر از اوج
ولایتی در ایام غفاسه که در ماسک جانفراسه قاف قریب به اربابیت مراد ۱۰
حرب و ده که از نو کے سن آنست و دعایه خاطر فایز میاں است که پیش از آنکه با مدیا گریز
سرشت در دنیا که هوایه شست طیران کم و ببال شهادت رسد که تا ششمان سبک
آرم خیالچه مرغ دانه بر سر صید دانه وجودان بچند صفتان ویرانه و دمار ساد و دم شینان
آشیانه از کار و استکیار را بقتل کارزار عرصه صیدان سر حنین امام حسین احوال
داد و محمد روسی بپیدان نماده و سبزی آفتاب که و نور الاله که آورده که ترجمه بر جز
ادانیت که اسے اهل کوفه و با اهلان شام **نظم** با شما کار زار خواهم کرد

در وقتة الشهادة

از دو چشم نه دیده عذر است از تا خلق فروماند نینسره از دست بیفکند و تنی ترکشید بر یک
نگوشت سیدان بایستادند و در آن روز که عید الله نیره بیفکند بغایت شادمان شدند و در
بر آنکه نیره حواله سینه سبک گنجه آنجا سبک کرد و عید الله خرد را خم داده تا نیره از دور گشت
بس بجای نه زین باز آمد و قداده سپه را باز گردانید و بخوشی که حمله دیگر بیاورد که عید الله
بزد و مردان او که نیمی کلاهش بران شد پس دست نیره دو کردند و نیره از پشت سر گشت
در گردانید و فی الحال بر مرکب او سوار شد و سپه خود را اعلام داد و نیره از زمین دور و بهار
طلبید و در جزیره میخواند که تر جمیع بعضی از اینها لشکر نیست **فصل** امر وزیر بنیم جگر خسته
خان راه پیش نه مظلوم کشم روح و روان را به بلو و لیت جاوید در آن خوشی در کارم در
روشنه فروس عروسان جنان را به نازان پیش که ماشیر خلوت نشینم و مافاک بر ابر کیم
این صبح سگان را به راه و سگ گوید که چون سلامه من قداده شجاعت عید الله را دید عمر
سعدا گفت ای سپهسالار بدانکه من حریم بسیار کرده ام و بسیار که بسیار ازان کار می
و در ایران کارزار می بجای شجاعت این جوان با نیمی که سینه من زنده است
سالماعب نمایه فلک چو گمان قدر نه تا چنین شایه سواری سوی میدان آرد و آه چو پای
مخافت آن ضرب و حربه را شاید که دزد همه از وی نترسان و سران شده و چو کس را
زیره آرد بنود که پیش او بپوشد آید عید الله ساعته بایستاد و سارنری در بر پیش نهاد
از لشکر بیجاقت شده بر معینه شکر حمله کرد و سپه را بر هم رده چندین مرد و کس را در و کس را
آنگاه از حمله جمیع حیرت که از بقیه لشکر خارج نه روان بود و پیش کامل من جمیع القواب
مرگ انداخت پس از سپه گشت و قطره قطره خون از شمشیر او میکید خود را از قلاب شکر
زود تر به بیت کس را قتل و ساند و صاحب من نصیر را هم آجا گشت و از آنجا روان
بمسیر نهاده و در دانی بباد و با قداده همیشه که یلوان لشکر سعد بود و پراکنده شده
نیز کفایت کرد و آنکه خواست که به ک خود باز گرد و بیادگان سر راه بروی گشتند
و شعله و شش ناکاه از عقبی در آمده بیک ضرب تیغ بر دو پای پیش از پای در آمد
و عید الله سبک اندر یک فرجه خود را بر زمین استوار گشت و قتل بن مزاجم جمیع
باطن نره و گوشت و بن جمیع صید او سبک نیر آن علامه فامان عقیل را شکر
ساخت قطعه دروغ و در که خورشید آسمان کمال به خوب کرد و از اوج شرف

(بجائے)

(بجائے)

(بجائے)

و ابیات ابوالمعانی در ترجمہ رحمت ادا نیست و پس یہاں غزل خواجہ ہر دو جہاں
 جہاں است و جہاں دیگر دوسے دو المہین است و بدین محنت و محنت ہمہ لای دنیا کے زہر است
 دین سہ شاہ گرانما چہ حسین و لاد کے راہ حق و عجم من است کہ ناسیب ذوالمنن است
 اندر دین و آنکہ امر و زامین من است و توجہ مرے ویزا خار جہاں و روش و روش
 اور جہاں من است و طائر قدسم و عجم یرم و شاہ طیار و مرصع بدن است و حاصل عمر
 شہا اہل نفاق و سلامت و بیرو کے اس میں است و در وقت بے بقدر کا رشتہ است و جان
 ربوں زندان کا من است و راوے گوید کہ چون شب انکار میدان و راہ طلب مبارز
 توقف نہ کر دو اگر در راہ روسے بقلب لشکر غریب نہاد و تا نزدیک رسیدن بہر سر
 خرمن عمر نیست و دو کس را ساد و ساد و عمر سے ابھیم تیغ سنا پڑا و عیناں بہ تازہ
 در میان سواران اگر بخت و عباد اللہ کا گشتہ رمانے سر آسود و نگہ مبارک طلسمای جان
 و یکہ عبداللہ روسے بعرصہ گاہ میدان آورد بلذیث صفت لشکر آہ و مردان را رحر بہ
 حریفیں سبک و وعدہ و روضت و غلام و مرکب میدان و شتر سے تن ہر دو شامی پیش و
 آنکہ کاسے سیر سعد و روسے سالار سے سادہ سیکھنے و داعیہ سب سالاری داری نیکائی بخیر
 از تیغ این جوان و شہید عمر سعد محل شدہ گفت اسے شتر سے جان عمر نیست و عمر علی عرض
 اگر نہ گریختے جان زکات و نبرد سے و عمر عزیز را و داع کردے و اگر خواہے کہ راستی جو
 و انی انیک این سپہ در میدان استادہ و دیدہ انتظار در راہ مبارز نہادہ و توان دست برد
 ہاشمیاں سننے و از زخمت کارزار ایشان میوہ ناکامی و لی سرانجامی بکنی فاشوے
 سر و تاجے از دعوے آنحضرت و ساموس زنگی سزا و شتہ و سرتابہ بی کلین قدر کیست و ہر
 کہ انجام این کلاہیت و خواہار سے پرتو گیس آورد و زندہ گی کرہ جہاں آوردہ و حیانت
 مالش شیخ شہید کہ یا مرگ خواہے از و یا گریز و شتر سے ارغن عمر شہید شعل شدہ و
 آتش غضبت شعل شدہ ایمان سوار کہ خاصہ او بود و روسے بعبد اللہ نہاد و در صفت
 سپاہ امام حسین محمد بن اسد بن علی و جانہ و پیروزان غلام امام حسین بد و گاہ سے
 شہانبرادہ آمدند و پیروزان خود را در پیش آگاہندہ و برابر بخت سے آمد شتر سے از غایت شہ
 مرید و ران حملہ کرد و پیروزان نیز با و پڑا و بخت عباد اللہ بن حسین پر غلام خود تیر سب
 و نیزہ در ہوادہ روسے بہان سواران نہادہ اسد و محمد انس و وقت ہی حملہ کردند پیروزان

بر تمام کار را در خواستم کرد * و بر اسرار دل سستی سک * جان خود را سار خواهم کرد *
 تا کنم دست خاندان کوگاه * با چوب استوار خواهم کرد * کین خود از شما بخوابم ساحت *
 ستر دل آشکارا خواهم کرد * شکوه در پیش جعفر طیار * از شما پیشا خواهم کرد * حرب میگرد
 و معی میدان از مغز سرد لیران * چوب میگرد تا با خرافات ایشان * برود از نمود مرغ روح
 مقدس در صدمه غل سبزلال * شست آرام یافت زینبیا چرخین در قراق فرزند لبند
 خود نمانید حسین اوراق * داده خاموش گردانید آتا برادر محمد که عون بن عبد الله بود
 برادر راکشته دید به اختیار خود را در میان کشتگان انداخت تا تل برادر را دید و بر
 و به استاده اول بیک ضرب کار او را آخر کرد و نزد امام حسین آمده عذر خواست
 شود که اسیر حال بزرگوار از فراق برادر بخود بودم و از حضرت شما استیازه نمودم
 حالا کرم نماند و مرا اجازت فرمائید امام حسین او را پیش طلبیده که سار گرفت
 و وداع نموده دستویس داد و عوین بیکر که در آمد رجزی میخواند که ابوالفضل
 تر جرب رینا وجه آورده **عشر** ل مائیم بقوت عیانها * برخاسته از ره
 کمانها * در معرض رغبت شهادت * بر دست سواده نقش جانها * چو ل اختر
 تیغ زن کشیده * در ویده ایمن سنانها * اسکه قبله طسار وین تانک *
 طالع نفعه نیستیم از آنها * کن خدمت او ملول گردیم * و رزید و زبیر شود حسانها *
 با عفر و شیم حاش الله * وصل تو باصل خاندانها * بکینه برادر سبارز نهجرت
 و بنیغ نو لادشاه حیات از دست نهاد ایشان * کاست مانتبت از سر زردی
 عمارتیه برخاست و مشرک **احیا** و حسرت بر هم را مقام مبارک خود بسیار است
 بعد از شهادت خواهر زاد ما سے امام مظلوم فوت به برادرزادگان مرسوم معنوم رسید
 اول عبد الله بن حسین چنان بود و خواسته چون ماه ناکاسته سر و آراسته پیش عرس
 عزیر خود آمده گفت اسے خلافت خاندان رسالت و امامت و نقاوه و دیان و لایست
 و کرامت مراد ستوری ده که طاقت فراق خویشان ندارم و با برهما جرت حرب ایشان را
 تحمل سے آرام امام حسین گفت آه ترا چگونه اجازت حرب بکنم و تو مرا یادگار برادری و نزدیکی
 من با حال شیرین برابری عهد و صبر سوگند بر شا پنداده و اجازت یافته بروی میدان
 و بیگفت **شعر** ان شکر فی فانا فرغ الحسن * سبط البنی المطفی الموشن *

زندگان و دشمنان
 و از شهادت بجا افتاد است حسن ریحی الله تعالی

و بیگفت

و اسب تشنه و گرسنه بود و بسیار بهر جان و دیر هلاک کرد و حق و روستی سوار پستند
 طاقت نیاورد و مایند و عبد الله پیاده شد و سواران را نیز از اسب فرو گرفت و عیش و عشرت
 چون ویرا پیاده و دیگر کس نتاخت و پیشینی سپاه در ذاعسد الله سوار شدند و مادی سواران
 گرفته پست عین داد و خون خواست که راه در آید سواران بقصد و جان حق تسلیم کرد
 عبد الله بگریه درآمد و خون نیز گریان شد و بیروت او در پنج روز در پای عی ارغشم و
 حضرت یاران و فادار در پنج روز ترک اجباب گرفتند و کما در پنج و مالک تشنه چون سرت
 سرفتنند و صبحی بود و ما با نهم و صبحی چست و در پنج و دیگر با نهم و ده کوش عبد الله
 دست توکل در حال المثنی و حسن و سوار کرده و با سبقتین در کباب و ما توفیق الا اله
 آورده دل از دنیا و ما قیام و شسته و عنان اخضر و عصه ارادت بروردگار
 بارگه اشته بهیست روان کرد و شش عنان تاب را و سر انگشت عین آتش آتش
 و در سبب سبک خالفت آورده بسیار طلب و بی کس در حیه حرب او نشد و بهر چه عمر سعد
 مبارزه میکرد کس سخن او نمی شنید پس سعد در غضب شده لشکر خود را در شام میداد
 و نفرین میکرد و یوسف بن الاحمار اسب فرایش را اندک بان سعد مشهور ملک
 تو گرفتند و علم سپاه سالار سبب تو برادر شسته چرا پس بنی روستی و مارانکو پیش میگفتی عین
 گفت مرا از حیل نفرمود که خود حرب کنم بلکه این لشکر را در شامان من کرده تا ایشان
 بحرب فرستیم پس از فرمان من سبب ما بدید و نه مرا و ما تو بر و با این کس حرب کن
 و اگر نه از تو شکایت بشی پس زبا بدکنم یوسف بن الاحمار بر سپاه و مرکب نه گفته
 مصاف عبد الله آمد و از راه بنزه و او اسب سینه عبد الله گرفت و دشا بنزه و او را در کرد
 و نیزه بر حلقوش زد که سر سنان از قفاش آتشکار شد و آن شقی گویسار از مرکب
 در افتاد و جان بداد سبب طارق بن یوسف چون حال بدید و انگوه مستانه کرد و
 مصاف عبد الله آورد و در بان به پیاده کشته و رسم حیا و ادب بر یک طرف نهاده
 در شام میداد و در خان ناسر از میگفت عبد الله را طاق نهاده و نیزه و طارق محکوم
 طارق بسبب سنی تیغ برانند و نیزه عبد الله را به و میم کرد و خواست که همان تیغ را عبد الله
 فرود آید که عبد الله دست مبارک بر آورد و سر دست او را با تیغ در هوا بگریست چنان
 دستش بر تافت که اسفوان ساعدش در هم شکست و عین سفید عبد الله به دست بندیکش

چون دید که شاهزاده حمله کرد او نیز از مخترسے برگشته با ایشان شفق شد
 مرد را سرداشته سید و اسید تا قلبت که گاه رسایدند سببش را بی
 لشکر چنبیده مانگ به پیست بر مختر سے زد که ششم مدار سے که با این
 از پیش چهار تن رو سے مگر بر سے آر سے پس او را مالشکر و مانگر در
 حمله کرده گرداگرد آن چهار صاعقه زد و گرفتند عبد الله رو سے لشکر
 بودند اما پیروزانی دیگر مار و مختر سے حمله آورد و دست کرد و از پیروزان
 گرفت که سن در آن روز حرب پیروان را تفرج میکردم سو گنجید که آ
 یافتی لشکر مارا کفایت بود سے از غلظت شتاخته که داشت و من
 کس را به نیزه و سبب کس را به تفسیر ملاک کرد و او سے گویا که پیروز
 سرگشت تا بملافت امام حسین رو که غفلت مویع از قفا سے او در
 زد که از اسب در افتاد و اسب را رم کرده رو سے لیسوا نهاد و پیروزان
 نمره بکند سیر در سر کشته تیغ از بنام بر آورد و مانع از سران سر او
 چون پیروزان را ساد و دمانگ سر مرکب خود زده حمله کرد و از حلقه
 زده بودند چهار ده کس را قتل آورد و باقی در میدان و اسد نزدیک پیرو
 اسے برادر حق کن و بر اسب من نشین و پیروزان حواس سے که سوار
 ایشان در آمد و از حرب کردند اس پیروزان را مانگ داشت و پیش
 بحر را بر کشاد و در افتاد سے حمار و مختر سے که از دست راست اسد در آمد
 که سه نمره از او سے دیگر پیروزان اسد و نمره از دست اسب نیفا و خوا
 دستش کار نکرد و رقت سلا مشتم در آمد و یک ضرب تیغ کار اسد را
 رقتش با شیت رسته بر آویخته بود و در افتاد سے حرب مهده زخم روی
 بکوسید تا آن قوم از دست گریان شدند و چون دید که لشکر گرد پیروزان
 بجانب ایشان ناخست در محله رسیده که اسد شنبه شده بود و عبد الله را
 و ثامنش را بیک طعن پیر هلاک کرد و مختر سے را مجروح گردانید که از
 پیش آمد پیروزان را و پادشاه دست دراز کرد و او را از زمین و
 گرفتند و آن اسد را اسب عبد الله قایم سے چند برفت فرو ماند و پیروزان از صا

بگریخت و بهر دو دست از خانه زینش در بر بوده چنان بر زمین زد که
 و این طارق را این عجب بود تا مشی در یک من سسل از گشتن سپه
 نشسته سیدان آمد و خوش بسیار نشست حیدر کرار و فرزند از
 تحمل نماند هفتی محرف سرفرو و آورد که سر و بهر دو دست او
 افتاد و بعضی از بان ناپاکش سر زین نماند شا بهراده در آمده
 در انداخت و از مرکب خود فرو داند بران مرکب اگر امانیه تاز سه
 بسیار ز طلب بهر بان از ضرر به تیغ او بهر انسان شده سر و دست
 و بیستی از سه در دل و سنان افتاد و عبد الله چون دید که
 نمی آید دل ناک شد و حیرت که خود را بسیار و دشمن زندگان
 افتاده در این حال در رابد و گرد سر نگار و نیمه در و سه بهیمینه
 از جابر گشت و دو از ده کس را طعن نیزه بیفتد و بر گشته نزد
 و گفت یا عجم العطش العطش انا هم سیتی فرمود که اسه رو
 و اسه بهت افزا سه سینه ی عجم حالی جد و بی رت تیر آب خوا
 بر جراح است ای دل تو خواهی نهاده پس عبد الله بهر بن بشارت سرور گشت
 به خیز از مرد و بسیار بر و حاکم کرد و در تشریف و سنان و نا که در و
 سینه زند تا از کار باز نماند و کاه کرده خواسته که یک طرف بهر و
 که عکدارش که بود علم را به سنان و عکدار او خود تا بر گشتن خون جا
 او را از میان لکه بیرون آورد و سه سینه از عجم بسیار خورده
 تا گاه فیضان بن بهر از عقیق با و سه در آمد و سر سه بر میا و دو کاه
 از هر کس در افتاد و بدان افتاد و تم در عالم قدس نهاد و سباس
 این مان و شش به نمود و در را نشد و یک عرب تیغ سه فیضان را
 پسرش سره بن فیضان نو است که نیزه بهر ساس زند که خون سه
 نیز دست و سر خنجر را به سینه افتاد و عباس بهر تیغ دیگر کاه آن تا ماه
 عبد الله را بهر گشته پس خنجر انا هم سیتی آوردند و عکدارش اهل به
 و جانی او سه سوخت و نماند سس تا که گرم شعله آتش سینه سود بر می

ای که در دهر دوسر دستا برین و حاشا رویش فرو گذشت و سانس شکل کفن در و کوفه شد
ح خود درست و سواد و بیدار نش فرستاد قاسم روی معبر که آورده آغاز حسن کرد
ترجمه بعضی ایام شاهزاد در ترجمه ابوالفنا خرمین منوال است **عشر** دل
بیدار حاه خواهم کرد و آن لشکر بر شاه خواهم کرد و ما اساس و کمال دارا س
رم و در شیب راه خواهم کرد و اسیم مرکب و سر بنه راه ماه باهی شاه خواهم کرد و آن بنای
مادتا ز سکه راه سر شاه دست گواه خواهم کرد و بسبب آنکه در لغتهاست حریب و مانگ
سیداه خواهم کرد و کبریا را وکیل و اسیم ساخت و مسطفی را گواه خواهم کرد
بنویس و علی شکایت قوم و در حرم آنکه خواهم کرد و طرد س کرد و دوران من خود و
بارز طلب من فرمود تا بسیار سر از تن سرور و از بسیار می که در بران را از جان بر آورد
بر هیچ سار ز اسبک حریب وی نکرد قاسم در سر لشکر آمد و عمر سعد را آواز داد که ای جفا
و قاتل و قریه روزگار و روز صفا سس با بران و سواران حسین را شهید کرد سس و از
پشتان و اقربا سس می و مار بر آورد سس اندک جمعی پریشان حال نذر اندمخ وقت نیام
دست از ماند در سس و ما این ما بران رو سس مکتوفه آس سس و ما را ما بن سس می و سس
مار سس و از انچه کرد سس لشیا ل کرد سس و اگر لجه جرم منج رکا تن سس ارا پنجه
دل ما کرده لیبیان باش و سس حوا و در که شتار و وقت نیا که ارسر نافرمانی و در که بریت
حاشا خود فرو نگریه در سلامت سر خود گشتا سس و محبت بزیاد و متابعت بس زما د
را بنید قاسم روی و امر سس می نه بن کرد و گفت ای شقی دین را بد بنای فی نفر و
سلخ فانی امانت را تا کس خنانت سوخته بن عور و غدار فریفته گشته و قتال
با سنگار سس و ارباست خور و زوشته و ندانسته که اولتقد سس در آید دوسر و سس
تین ما و نایب سس و حبایه است عروس جان و ل بیتش باش که این محشره
و ققت کس می آید ای عمر امر و ز اسب خود را آب داده گفت آری آس داده ام آنگاه
نشت قاسم گفت و یک یا بن سعد و اسس مرقوا سس پس سعد دعوی سس مسلمان
یعنی و اسب را سیراب سس و سس سواران سس و امانت را تشه سس که سس
رات و اطفال اهل بیت را از تنی جان لب سس و تواتر سس رات و ناز می سس
نند مذکر از کرم الله سس اهل بیت سس ای سس سس آخر از تنی قیامت سس و از

ع

ع

قاسم این و صاحب نامہ و خواہد و از سادہ کے ہند است
 خدمت شاہزادہ آمدہ نوشتہ بدست و س کے راوی
 آہ سورناک از ہجر کشیدہ راہ را رہا لید و گفت اس
 و خواہے کہ بدین وصیت کار کنی و مرا ہم در بارہ تو و صید
 کہ آزا بجا آورم بیا تا سلفیہ بدین خیمہ دلا کیم و بان و
 گرفتہ خیمہ دلا و در دورادین خود خون و عیاس را طلبیہ
 بر قاسم پیش و خواہر خود زنبب را گفت کہ عصبہ جابہ
 و در پیش و سے حاضر گرد نہ عمر عصبہ را بکشاد و در اعجاز
 بدین شاہد و دستار میا بہت مبارک خود بر سر روی
 بود گرفتہ گفت اسے قاسم این امانت بدیہت کہ
 اکنون لیستان پس ختر را او سے عقد بست و دست
 قاسم از یک جانب دست عروس گرفتہ می نگرد و سر
 آواز آمد کہ بیچ مبارز دیگر ماندہ است قاسم دست عرو
 عروس و ہنش گرفت و فرمود کہ اسے قاسم چہ خیال دا
 بکو کہ بدین چرا میر و سے ہر امیگدا رے کی میرو
 غم میدان درم و بہت بدین دشمنان می گمارم دین
 افتاد و بیات غمار سے بروی باز یادہ ہست و
 اسے کہ در دیا سے اندوہ فروراید سیکہ کوہ تاک
 جوارا کہ با خاک زمین راست ہر سید از عالم غیبی
 کہ حسنت ای زلفہ وی زمین زہ و عروس سال را ہر اما را
 کہ عروسے مالقیاست افتاد و فردا سے قیامت تہرا کجا جو
 ہر و کیا چہ و جدت طلب کن و بدین استین دریدہ ہست
 ہر و چہ غریب را علی بہت برآمد ہست قاسم این چہ
 و رسم دلا و سیت ہر اما چون دلا ہم حسین و سیکہ قاسم
 سپای خود بگورستان میروی بدین کوہ و نوزان وقت

شرمندگی در پیش سلفی کو فریاد کن آتش در دل عمر سعد افتاد حوی آب از چشمه چشم کشاد
 و چون از خاک ساری نقد دین سباده داده بود هیچ جواب نداد مار و سبیه سپاه خود کرد که
 این سوار را سه ششاسید قاسم بن حسن است که در روز زم اگر شمشیر لعل مرده ام
 بنید آنرا لب لعل خومان طراز پنداشته بود سبک کاری آن میل میکند و اگر تاب هیچ کمند
 تیغ و سبیه حلقه چین زلف ماه رخا خطا زکاشته بدست مازی تان غبت نماید
 پیست سپاه ارچه باشد جهان در جهان نه ترسد ز حب کسان و ممان به شمشیر
 گمان بجان پیش او مروید و تدبیر آن کشید که در در میان گیر یار سکر مخالف ترسان
 و ز زان عزم آن کردند که رو سبقت قاسم از نند و قاسم از آن حال بفر چون دید که مبارز
 پیش او بیرون نمی آید روی بجهت عروس نهاد و چون بدید سبیه آواز دختر حسین شنید که نهفت
 او سبقت قاسم نیز بسیار آرزو مند ملاقات وی بود کلمه بدین مضمون ادا کرد و پیست
 بیرون آمد که جانان که بسیار آرزو مندیم و دودل عمر نزدیکیست و دیدار آرزو دارم
 عروس آواز قاسم شنید از حمید بیرون روی و گفت پیست خوش آمدی ای گنج ابرو
 بیاضشین به بیا که می دهست برد و دیده جانبین و قاسم از کعبه و دیده نزدیکی
 روی رفت و گفتای دختر عروای آنسین لری غم بانی شستن و محال سخن در بیوستن نیست
 که سپاه خصم خیر گه و حیر گه می نمایند و خواهم که بصورت تیغ آید آتش حرارت ایشان را
 زدن نام و حقا که بخت اختیار از تو مفارقت می نمایم فروز دیدار توام دوری ضرورت میشود
 در سبقت و نخواهد هیچ موجودی که جان از تن جدا باشد پس قاسم او را و دودل فرمود
 عزیمت مراجعت بمیدان حرب نمود و از زبان حال عروس این نکته گفتش بهوش
 و اما و میر سبیه ریاضی نازم ز دیده ای گل خندان چه میرو سبیه چاکم چو گل فکند
 بدمان چه میرو سبیه سبیه و چاک سبیه و چاک سبیه از چو سبیه دیدار
 گریان چه میرو سبیه و اما چون قاسم بمیدان آمد و سبیه را طلبید و چاک سبیه اجابت کرد و حلقه
 آتش قدرش زبانه زد و گرفت چهار بار خود را در میانه و سبیه و قلب زده بسبب لبران را
 با خاک یکسان کرد و هر بار که ز تا خشن فارغ میشد بجز که می آمد و مرده می خواست و درین
 زبست که قاسم طلب سبیه را میگردید عمر سعد ارق سعد را بخود انداخت و سبیه را در بغل انداخت
 شام بر ویس گفت ای ازرق هر سال ده هزار دینار از زیریدی ستانی و غنله شجاعت

اہلِ اردو شدہ ارق و غضب شدہ رشکِ مرگست قاسمِ دو دو پیا ازای در افتادہ فاسد
 سادہ باندہ نام حسین محرابش را گفت در باب ہر گوتہ سادہ چشم را او اس جنست لوی بران
 فقہانہ حبیب نام حسین را نہ کہ قاسم اور رتا سوار نہ و سوار برق ہا کرد ارق سب
 گلگونے نشستہ بود چون کدہ یارہ و در گشت و ال معربہ چہ سرا کہ کہ سادہ سہ قاسم
 آرستہ پیش حملہ قاسم باز شد و سہ طس دیگر میان اہل ان اردو دل سہ و عاقبت
 ارق تپہ سر کشید، القاسم در آمد نامشتم نہ سہ یوہ سہ زاب انہام را آورہ و
 رعد خروستان طنطنہ لغزہ کشید و گفت برابانہ سہم کہ در ہر کار سہ و سہ یوہ
 چہ دارے مشتمل ہوی بیاتانہ و لہر ال کہ ہم در در گم کہ گشتہ ال کہ ہم
 سہ سہیم کہ انہا سہ کہ اس سہ و درین کار فہرہ سہ کہ اس سہ ابون ارق و سہ
 و ان سہ در دست قاسم سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ
 و ہزار دینار دیگر سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ
 سہ
 تو مرد سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ
 شدہ و ہر دیک سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ
 نگاہ کہ کہ قاسم سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ
 ارق کشام سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ
 سہ
 رکاس سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ
 حقا کہ اگر یک سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ
 کہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ
 سہ
 و اس سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ
 حرات سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ
 ذاق تو ہشت سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ
 با عروس در نچا پو و نہروان سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ سہ

کشتہ شد مگر دست و پیر و دین چون دید که یہ را دوسے گریا اجازت نہا خواستہ میدان رفت
و گروہ ہائے گمراہی گرفت و گفت اسے سر سیم کشی حوالی را کہ در ہمہ ولایت شام نظم داشتہ
قاسم گفت ما عدو اللہ ہیم اکسول ترازہ برادر تار سیم و در آمد و سزہ برہیلو سے و سے زد کہ
از دیگر جانب بیرون رفتہ ایس دیگر بارہ بسیار ظلمیدہ برادر سیم کہ آں با حاتمہ مارید
و خاک بر سر کردہ بخوشیہ و نزدیکیہ پدر آہ دستور سے ظلمیدہ را و را العالیہ دوست
میا داشت و اعداد بہت نہاد و سے بگفتار بد را لہذا تہ نہ کردہ ناگاہ بر مرکب روضہ کماں
در برابر قاسم آمد قاسم چون سخنان بہبودہ از استماع فرمود نیزہ شگفتش و کہ از شیش
بیرون آمد از رقبہ و بہ کہ دیگر شیش کشیدہ شدہ از اسب فرو داد خاک بر سر سیم کردی کہ
اسلاح بر پیش خود می آراستہ از دست آگاہ بخیر قاسم بیرون فرود و پیر ہمارا سے چون
نگاہ کرد و یاد آمد ان حال دیا یہ بیج سر سیمہ ناگاہ را اسب زدہ در برابر قاسم آمدہ
آغار رہتا ہر کہ قاسم سواب او افتادہ ناخودہ آہنگ حریفانہ سر سیمہ را رقی
نیزہ حوالہ قاسم کردہ تھا ہر ادہ تہیہ کہ در دست داشتہ نزد دست راست وی ما نیزہ
قلم کرد آن ما بر گشتہ و سے نہر گشتہ نہاد و قول ارو سے بہرستہ چون نزدیکیہ کردیہ
از اسب دور افتادہ ہاں ہاں و اما چون از فرج ہر چہ را کہ تہ دیا ہماں کہوں چشم ہا
ناہیکہ شدہ از غایت خشم سلاح ہر چہ در دست کردہ بر کسنا مار می شرا دہم اسب ہر ہاں
مرکبے کہ تا بہن خاستہ و گریہ و سے ناگہاں جمع اللہ ہاں و از تیرگان و حوش لہی با کورہ لہ
و دوسے لفظ ہم زعل او بہرہ و سے زمین گرفتہ ہاں و زگوئن او بہرہ روی زمین گرفتہ
ہوا نہ در مقابل اسب سنی زیتاب رکاب نہ و طبیعت او فرنی زما عشا و آہنگ میدان
کردہ و در مقابل قاسم با پسداد گشتہ اسے سگال سے انصاف ہمارا سیمہ را کہتہ اور
تمام عساق و سام اللہ ہاں را شعلہ مارہ بہود قاسم فرمود کہ چہ خشم اہاں ہر چہ سے
ہم اکسول تراز آن منزل را سیم کہ ایشاں نزول کردہ اندامایوں امام حسن دید کہ از رقبہ ہر چہ
قاسم آمد بر دوسے سر سیمہ چہ آن قدر ہما رزمت شہر سے کامل داشتہ ایس امام شہین
دست بہ خاکش از خشم قاسم از حضرت ہر چہ در دگاہ در خواستہ سے نہودہ مردم از ور
نزدیکیہ نظر آہ آن ہوا بارہ سے کہ نہ از رقبہ نیزہ سر قاسم چکہ کہ و قاسم چاہا اورا
قول فرمودہ و بر سر در آمد و ہر چہ او سے پسند این سیکشا دتا و از وہ طعن در بیان

وای که آرام دلی در دمه آسمر کجای دیر ویدار غریب یار نمانی پیت دفنی از دیده
 وای که سر و پا بستم به تو که کجای که ندانم که کجایم به تو که عروس هر سئو ناله و لعل زاری
 رازی گفت پیت برفت آن ماه مار در دل از دوسه صد هوش نماند به غم بجز او با جان
 شیرین به نفس مانده به قاسم این صبا پاشین همدوش بر کشید مادر و عروس خربانه از چشمه
 بیرون و دوباره و در دست و پایا قاسم عظیمه قاسم ایشان را در داری صیدا و در صبر و تحمل
 ارشاد می نمود و میگفت ای عزیزان امر و زور نیست که نسیم بخت و سرور بر ریاض قلوب
 و صد غمی و زود نسیم فرح و مسرت مشام روح ارباب مهر و محبت نمیدانند که چمن زندگان
 نهار انصارت نماند که گلشن کامرانی من هم بهیچ اوست گشته است و خیار نماند را طاعت عدا
 نیست از من هم فوت شکلیا که کناره جسته انا بن دوری ضروری فهم طراست و این طاعت
 از روسته سکه اختیار سکه آب و گل را روی بیدای سست و جان و دل را نوبه جان
 جانان پیت ما نسیم دل آواره در کویت بماند جان نماند از سر و در دل حسرت روست
 مانده دیون قاسم عزم رفتن نبود و نماند این کلام حاکم سوز و محاسن این بخش غمت
 اندوز بزرگان نماندگان از صحبت او جاری شد پیت دمه از سر تو خون را رشد
 ای که مردم چشم به عروس و کس نماند و دیده خونار جدا اما قاسم بیدای آن ماه بهش
 رستم ابن زیاد افتاد که سر بر سر عمر سعد استشته بود و جهان بدان صوبه عیون گرد آمد
 و مهت برنگونی آن علم و در ساختن و یکبار روی بقلب سیاه نهاد چشم از آن علم
 بر نهاداشت و میخواست که خود را بچهار برساند و علم را بگونی از گردانندگان سر راه
 گرفتند بهین که بر حریف بیا و گان مشغول شد سواران از گرد دوسه در آمدند و تر و تیره و
 گرز و شمشیر حواله و سکه گردان قاسم در دریا که حریف غوطه خورده قریب سی و سیاه
 سوار را به یکصد و صفت سواران را بر در به خواست که بیرون آمدن کشتن را تراران که در آب
 از یاسه در افتاد و شدت بن سعد نیزه بر سینه قاسم زد که سر سان از پشت مبارکش سران
 آمد و قاسم در آن حریف بپشت و پشت رستم خورده بود و خون سیار از دوسه رفته از
 اسب در گشت و گشت ماسماه او را کشته آواز او بگوشش نام حسین بر میگرفت و
 صفت بپاده و سوار را بر رستم رو قاسم را در در میان خاک خورده غرق شده و شمشیر
 بر نیزه سر و سکه ایستاده میخواست که بر مبارکش از نماند با نماند نام حسین غریب یار و در که بر و شمشیر

گفت اسے برادر لشکر دشمن بسیارست و مخالفت ما از سوار و پیاده بنیمار عوں حواس داد
 کہ با من رسول الله شیر را از هجوم رو باہ اندیشیم در ضمیمہ نگار و دشمنان را از بسیاری کباب
 تر سے رو سے نمایم **مشغولی** بگو ششم درین حرب مردانہ و اہل بیتہ از لشکر عثمان
 دل و دست و مانو بکام آورم. ہمان برعد و تنگ و تار آورم ہدین بکعب و مرکب
 و بر قلاب سیاہ دشمن چلے کر و در دریا سے ہیجاہ لشی مازو سے توانا غوطہ خوردان الا حجار
 باد و ہزار پیادہ و سوار گردا و فرو گرفتند عوں علیہ اللہ شیر علیہ صلف آن قوم را از ہم جدا
 و لشکر را از پیش عوں برانید و عمان بجانب اہم شین منقطع کرد و اسبند امام حسین
 برو آخرین گفت و فرمود کہ سے ہمیں خروج شدہ سرو مجتہد در جہا سے عوں درابہ سبند
 و نامانے ساما سے عوں گفت اسے برادر سرگوار سرواں حدت صحیح علیہ صلوٰۃ
 الملک الجبار کہ مرا از حرم مازندار کہ از تنگے ہلاکت نزدیک دے ہمیں کہ ہمانے کو شر
 حاسے میرا از شر اس بہشت در دست دارد و من اشارت میکند و من رو دہ منویم
 کہ خود را از نسکی بر باخم و ہمد و من طریق شہادت کہ قافلہ سالار کاروان سعادت
 ست جاگرتشہ خود را ماب زلال فردوس رسام لیس امام حسین فرمود کہ اسب و ہم اکہ حشر
 انہیر درہ ال حیات متوہ اند کردہ بود و فرما سے تا دین کہ ہمد و سرگواران نگرہی برانگاہند
 و سوار متو عوں فرمود آں حرکت را مکمل کردہ پیادہ و سوار شدہ زردہ داؤد و اسب
 و بیراہن سفیدہ مصقول بر بالا سے زردہ در را فک ہ و بیع مانی کامل کردہ و سرہ روحی کردار
 مد سے گرتہ رو سے ہمیدان نما دار زمان زمان اعن ہمدان و حرم گاہ دراز تا دین
 ہدانت ست کہ با از این سوار پیدا شدہ اکہ ہم روز بالا سے زمین چو اہل صالح تن ہمارا
 کہ چشمہ سرو سے افتادہ زردہ در آید و کہندہ و بر ہیہ او بہشت بخندہ باد و سب سے اہل
 و آن بود کہ در زمان خلافت مر لیس علیہ اورا ست بکاک علیہ بہتان آورد و اسیر
 سیر و عوں را گفت کہ اورا بہشتا دار یا نہ زن تا ارحی سہوانہ مردمانے عوں اورا
 عسب شریع و بکلمہ بہشتا دار یا نہ رده بود و کیہ آن و سبندہ او سے اندرہ مادرین و
 کہ عوں کہ میان آمدہ الحج باطاح انجام یافتہ تمام آن صورت تبع از نیام کہ ہمد و زمان
 و دشنام کہ اودہ عوں عوں ارکلمانہ سفاہت آمیز او سم گرتہ کیہ بعض نہرہ
 از اسبش در گرتہ اسبہ برادرش نہرین سیارہ برادر را مدان خوار سے افتادہ و ہمد

ہنگام آئندہ و آئینہ سببہ ارجبارا غبار گساگر فتنہ سبھاہم کہ ادخویش اریں سنگاراں
 سنام وہ تیغ انتقام بعضیہ را ازیں مدبران کوفہ و سنگراں شام بجان گرداںم امام حسین
 سر بود کہ چون مراد تو ایت بایہ کہ ہمید اں روسے و اول برین قوم حجت گسرے
 و انجہ گویم بایں نازگو سے و اگر نشو ندیس ازاں آغاز حرب کینے لیں کاکہر حینہ
 ما و نکشت و احازت و او صاس سارر مامدار و شجاسے نغایت عالی مہدار وود حرا رشتہ
 فون از حیدر کرار میراث داشت و پویشہ در سہاک مقامہ رایت نصرت سمری اذرا
 برین محل سر مر کینے تیز یا کے آہن حامی بعد صد سرق ماسے سوار شدہ ماتع مصری
 و سر کے و خود روسے روسے میدان نہاد بھیٹ سرے گزشتہ در کھ و اسرے
 نہ پیش روسے دہی نہادہ بر سر و حرنے نبر راں ۴ روسے ہوا از نرا کہ
 غار چون شہ تار کر دانند و جھن زمین از طریہ و جولان چون عہہ گلستان نوروز
 ساخت و چون میان ہنگام سے رسیدہ ہنایں مرکب مار کنند و گفت ای قوم
 این سید و سرور و ان سرزند ستودہ پیاسر علیہ السلام و سلم مجھے گوید کہ
 برادران و خویشان و باران و ہوادراں مرا گشتہ و خون پاک سناس سرگان دین
 از صحابہ و تابعین رضوان اللہ علیہم اجمعین رخاک ہلاک بخشیدہ کنواں مارا حینہ ان
 آہر دہید کہ اطہال و عوراس نوشتا و لشکراں کمر نہاد و دو مرگدار کہ تا شیر
 و با تے لطفال کہ ماندہ اندہ برگرفتہ بطرف روسم باہر بلا و بندہ روسم و حزیہ عربیہ است
 ہا شاگرد ام و شرط سیکتم کہ من فردا سے فیاض شہ شامیہ نام فعلی شمارا اخا احوایا
 نا او ہر چہ چاہد کہف چون عباس ان مغمیام گلزار ادا کرد و غلغلہ از سپاہ زیادہ
 مجھے خاموش نشاند و قوسے دشنام آغاز کرد و دوسرے پیشانی بخورد و گریہ
 زار زار میگرفتہ اما شہر ز سے احوش و شہ شاربے و حجرین الا حجار ہر سہیلی
 گفتہ اسے برادران و تراہبا برادرش گوسے کہ اگر ہمہ روسے زمین بن و گریہ و در
 تھون مامشہ کی قطعہ ازان لشکار ہمہ برگرفتہ تیکہ بر نبرہ بعیت کنندہ و طبع ہنہا و سیر
 شہ عباس پریشان گشتہ و زنگشت و نزدیک امام حسین آمد و اخلاشت و دہ بود و دہ
 رسا بہ امام حسین سر مبارک در پیش آگشتہ و آب در دیدہ گردانیہ کہ ناگاہ از خمیر بار
 و فغان سر آمد و صدا سے احوش احوش کھط آسمان رسد و حاسن و شزار سے

نکینه او سرخون حمله کرد و در برابرش آمده خواست که زمان پنجس استاید که عول او را
 مجال نداده و نیزه بر دهنش زد که سنان از قفاش نمودار شد و عاقبت بهر سوار
 از زمین و نیزه از میسر و بچپ و راست خودی درآمد و طعن و ضرب بروی کرد و او را کردند
 آن سوار تا در وفات صاحب دو الفکار با ایشان بر سر در آمد و بر سر که حمله میکرد و مار
 از سوار و پیاده بر می آورد تا رحم سید بروی زدند و طعن بر او خالید بن علی که از کرب
 در افتاد و گفت کسم الله و بالله و الله ماله رسول الله صلی الله علیه و سلم یا بن علی
 بودا که تو در معرکه دنیا آمدیم و در وفا که تو بیدار آخرت فیتیم بیت کرم
 خاک گشت بر ورتو با دجانی سادات سر تو با آنکه برادر دیگر که حضرت علی گفتید
 از هم برادران سر اسیم گشته با حازرت امام حسین بروی بیدان آور و دو دادرانی
 و حسرات و غمنا که با او اندک زمانه را از جهان شسته که برادران عزیزش
 نوسیده بودند و حربه بچسید و بنیک تیشم زدن و در قعد صدق بدیشان سجده کردند
 با دیده گریا و سینه بریان پیش شاهزاده دو جهان آمد و زباں حال میگفت
 ر با سخی اے غمت اصل شاد و انبیا و وصل تو اصل کامر انبیا و میروم
 کو بیای ششم بر دل و می برم از دلت گریه انبیا و اے برادر طاق شمع از فراق
 برادران طاق شده و تنم در میدان هجران یا میرال خیل فراق گشته شرف اجارم
 بار زان در امام حسین او را دستوری دو دو عهد الله بروی مصاف جامی نهاد و بعد از آنکه
 صد و هفتاد کس را در محله فوات افکنده بود و بر شمع هانی بن تو میب حضرتی از مرکب افتاده
 تو جبهه در حیات اجبات نمود و بیت نجات یافت ازین راهها سر بر رخ و غنا و نزول
 بگلزار حبیب الله و الله اما عباس علیه السلام را امام حسین بود چون احوال برادران برضای
 مشا بره نمود و سیل خون از دیده محنت دیده بکشد و دوی گفت بیت کایا برادران
 و عزیزان کجا شدند و در دشت کربلا همه از هم جدا شدند و بیس علم بر دشته پیش
 امام حسین آورد و بالا که سر بهایش بریا که گفت اے برادر علمدار اے
 اقبیا مست افتاد و غنا سینه ناما که و اهانستی فرما اے امام حسین بگریست و گفت
 اے برادر زنا نه شک من تو بودی که تو بروی جمعیتها تفرقه میل میگردد
 عباس گفت اے کس رسول خدا صلی الله علیه و سلم جان من فدای تو باد و دم از دنیا

اسن ازرقی سحر و راجع باس رسانید و او با دیگر سے مشغول نوداں مارجره حوالہ عباسی ہر کرد
دست راستش از بدن جدا شد عباس اینجا خیزے سچواند کہ یک تیش این است شمشیر
والله لو قطعتم یمنی لا تخمین صاعرا حق وینے و ترجمہ رجز این است قطع
اگر کاست دشمن و یمن دست راست ۱۰ رویں و زمر دیم خیر سے نکاست ۱۰ زخم سیف و سیم
از مرگ بچ کہ نہ آب بگرتن از من خطاست ۱۰ اگر آب یا نم و گر نہ کنوں ۱۰ سر اندر
سیر آب گردن رواست ۱۰ بس عباس از روسے مردانگی مشک در گوش چپتیا چپتیا
سینر میباختند مشک را مانند ان در گوش کشید و بر کاس و شش را از پہلو سے خود
دور میکرد ناگاہ تیر سے مشک آمد و سوراخ شدہ آہا سخت زباں حال عباس گفت
آما یہ حکمت است کہ آسے بخلق ماتمگان نہیں رہا و نہاد سے غصے نہا جسے کہ کہ تیر تھا
بہشت را سے شام آما دہ کردہ اندیجت ماست کہ یک بدن آب سرکسیہ
آب شور جهان نرکین لب بہشت کہ شربت تو بہیا بہشت از لب بلور اسرین شوق صاکن
کہ جاسے دگر ہراسے عشرت نو کر کشیرہ اند تصور ۱۰ بس عباس زان ورحم مسکرا کر آید
درا فدا و گفت با اہل ادرک افک اسے سرادر برادر نہارا دیا آب آواز او گوش انا م حسین
رسیدہ دانست کہ بہ نزدیک حد و پد ر فتنہ اسف آہی از انا م شین برآمد کہ زس کر بلار بہشت
آں بلرہ در اند قطعیہ سیر گردون زمین بہشت جانہ خان چاک زو ایشرو غصم کلاہ
خسرو سے مر خاک زو اقامت گردون دوتا و حیرت مرہ شریاہ ۱۰ سرق این انس اگر برقتہ
افلاک رود در سبزلوار بچ مذکور است کہ انا م حسنی بعد از شہادت عباس فرمود کہ انا
انکسر طرے احن زمان پشت من شکست و قلت جلتے و اندک ستارہ چارہ من پیشیا
سرفت آن ماہ و من حیارہ گشتم ۱۰ کو سے خوت لے آوارہ گشتم ۱۰ راو سے گوید کہ پیش
در شیش شاہزادہ ایستادہ بود چون آوارہ عباس شہد و گریہ انا م حسین مظلوم با
سباہہ روسے مدان موضع نہاد کہ عباس افنادہ بود چون مداحا رسیدہ اورا دید میان
خاک و حن جان دادہ و از زندان فسا روسے گلہ تان لقا آوردہ خود را بروی او
اناحت و شہون در گرفت جمعے سوار و پیادہ کہ آکا نمودہ سکیار روسے حملہ کردہ
دہ درہ گوشت اعضا سے اور اسرہ اسے نیرہ در بودند ہر ہر عہد او ہم شہیدان
اگر ہتی شد بس انا م شین ماندہ و سہ سیرا و علی اکبر و علی زین العابدین و علی اصغر

اہل بیت شہید شد و طاقت شد و مشک و دوسلہ بر گرفت
 نہاد و گفت ہر دم تا آبے رود کے کار باز آرم یا در دیا سے
 رشتہ و دیں و افغان تشنگان شنیدیں مار ہم رہا ہے
 یا غرقہ شدیں با گھر سے آوردن : این کار مخاطب ہوا ہے
 انہم یا گردن در آوے گوید ہمار ہزار مر و سر آت زرات ہوگا
 و ہزار سواروں عباس رو سے لب آب نہاد و این چو
 عباس گفت اسے قوم شما مسلمان یا کا و گفتند یا سلمہ
 رد اما شا کہ سگے خاک و دو دو دم و چرخہ و ویرندہ ہم ازین
 سید و شہید و تسلیم و حکم گوشگان خاطرہ رانہ ہم سے سار بہ
 قیامت انما لبتہ نمی نہایہ و از حالت و زمامت آورد و یا دخی آ
 قرابت می گذرایید و از حال تشنگان صبح اسے کمر بلا خرماریہ
 جہ قفاوت : تو سوز سنہ دانی کہ کتار فراتہ : چوں یکہ
 بانضہ بیادہ نہیں آمدہ بر عباس حملہ کردہ عباس سیر در رو
 نہادہ بر ایشان حملہ کردہ شتاد کس را از برای در آورد و ما قی
 تار سعد سواران اسے خود را در آب افکند درین محل سوار
 کردہ عباس با گم بر مرکب رده از آب آمد و خنجر از ان برالتار
 ہستہ و رست **شیرعلی** عباس علی ست شیر عاز کے :
 آوردہ زیر ان و در دست آب بینی و باد تار سے :
 سر در سے : ترال نمی سپاہ کشدیں : کار لب کہ نسبت
 از انکہ نمود : پیودہ سخن بدیں درار سے : مردمان از خود
 دیگر بارہ اسے در آب راندہ تار دیگر ہزار سوار حملہ آوردند
 بر کشید و از آب بیرون راندہ حملہ کردہ بہر سو کہ رو سے آورد
 لب آب از ایشان شد پس فرود آمد و مشک میر آب کردہ
 امام حسین و زنان و کودکان اہل بیت یاد کرد و آب ناحیشہ
 راست کشید سوار و پیادہ ہر راہ ہر سے گرفتہ و با ایشان :

جوانه نام است چون سرور دان و طاعتی افروخته سر از گل ارغوان پسید را در حوضه صید امان
سجودان در آورده سینه گشتن سینه نام سلسله حسین بن علی از خرم و پشته اندر او سله
بالقنی از یحیی سید سار و دست که شاهزاده میخواند در از غر حسیب و شرف سلسله خود پیوست
سید اده ابوالکویب آورده که سله اکثر بهر که مبارزیت جلوه کمال در امانده گشتی بر کرد
آنگشته در آن شاهزاده چهار گیسوی بافته تا و تبه مجید منبر سلسله مطر و شایسته که در از سببش دو
اربعین سینه انعامه و زبان روزگار در دست آن شهسوار پیا سار از لیس و شایسته با سخی
حسرو استخر سینه غلام تو اد و سس سس رکام نو باد و شایسته سس سس سس سس سس سس
یام تو باد شاهزاده رحمت که در دنیا سس خود و ابلی سس خود میخواند که سر و پشته بی اران در امان
از این چهار سینه بهر بن و سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس
سلامت سس
عسا از بهر که حصم بر سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس
علی اکثر مبارز طلبیکسی در برابر شاهزاده خود را سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس
آن سس سس آنگشته و خندان سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس
سس
نشنگ و آتشی که در آن سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس
ار تب سس
سوی سس
که و انگسری سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس
دیگر بار و سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس
سانی که سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس
کسب سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس
مومنان در سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس
عمود طاعت سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس
بر اسس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس
سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس سس

یا ایہا ہمتی ہمیں کہ در دامن آسمان کشادہ است و عرانی جانهای شریک سر و دست برادران
 نمی کنند کہ بیا این کلمہ گفت خود و دوست روح مار سیر و حرویش از حرم امام حسین و خواہران و خواہر
 سر آمد و امام حسین نیز می گریست و میگفت ای فرزند خود را دران جهان مدید سے و سزدکیہ
 جد خود رسید سے شریک ہا سے نوشین نوشید سے و حلقہ ہا سے بہشت پہنچیدید ہی ما
 در میان اعدای نگذاشتی و خود را در حیات عدل مطلقہ لہم الابواب سر و دست لطف
 اسے ہر نیریدر کجا رفتی و در کنار پدر ہزار رفتی و بر خود زو سندان حیات ہر سندان
 بقار رفتی و نہ زمین کلمہ فنا رستی و بسرا برودہ بقار رفتی و مصطفیٰ حقیقت سب الہم ہر
 سزدکیہ مصطفیٰ رفتی و فرغ ز شہر او مرتضیٰ بود سے و نسوی ز شہر او مرتضیٰ رفتی و شہر ہا
 گشت در بلع اراں نہال حسن شادمانی کہ طراوت نو ہار جوانی او بعد دست با و خزان اسب
 نرم در شد و افسوس ازاں حال ریا کہ بہتر از عداوت حیات جایشنے ذوق بنامش
 چون غنچہ از شکوت خار فنا و فوات در برودہ شد بہشت ماہ نوراجہ اتفاق افتاد کہ
 زود در محاق افتاد و در واسطیہ دیگر آمدہ است کہ در آن محل کہ علی اکبر تمام شکرت حکم کہ
 او را در میان گرفتند شاہزادہ از نظر رغائب شد امام حسین از عجب وی آمدہ نافحہ
 احوال دمی کہ و لغزہ میزد کہ یا علی از طرف دیگر لغزہ برآمد کہ یا ایہا ہمتی اسے پردہ
 در باب امام حسین مرکب از انجانب راند و گشت یا علی از طرف دیگر لغزہ برآمد کہ او را
 ما ایتاہ در باب ہر اسے برادر امام حسین از عجب آوار رفت و اورا نہ پیا ز آوار داد کہ یا علی
 جواب نہا مدو سبب آں بود کہ منفعت بن تھا سے رچی سرفرق از دہ دود و بہان زندیک شدہ
 شاہزادہ از مرکب در افتاد خود را عمر دے سکاہ و پشتہ و مال اسب را گرفتہ غمان را با و گذشتہ
 اسب اورا سکاہ سے پیروں سزد کہ سجا سب لشکر گاہ امام حسین بود و چون قدر سے راہ رفت
 علی اکبر از اسب در افتاد و اسب روی سکانب میدان نہاد اما چون امام حسین عمر زد و چو
 نشدید بیضا قست شدہ و من شک را از ہم بدر پیست علی اکبر را ندید و زمین میدان نگاہ کرد اورا
 سر نیافتہ قضا را مرکب امام حسین از حواسے سسکر گاہ عمر سجد روی سکانب ما دیہا و ہر حسین
 امام حسین عثمان او با ز سبب تمامین کرد اسفند سے راہ رسید ان قتال مکر کہ جمال
 دور شد یا علی یا علی لغزہ سیر و دراز رو سے فرزند پسندیدہ آب از پدہ محنت دیدہ می کرد
 در ہاں حال میگفت پیستہ ز فوشت تودلی دارم و ہزاران درد و ہجر تو پیستہ دارم و ہزاران آہ

آنکه شتر سحر را در انگشت کرد و در روی حکومت رفته و وصل روی یحیی علی اکبر را و با سحر
تمام سیدان آمده نیزه حواله علی اکبر کرد و علی اکبر نیزه او را زده در آمد و نیزه رسید و
زود که بمقدار دو حوب سنان از پشتش بیرون آمد و طاری از اسب در گردید علی اکبر
مرکب عقاب را بر و راند تا همه اعضا که او سهم مرکب هسته شکسته گشت و بیرون طاری
بیرون آمد و قتل رسید و دیگر شش طلحه بن طاری از غم میزد و در سوخت و مرکب بر لخته
میون شعله آتشش خود را بشنوده و پاشیده و فی الحال وی گریه پاشش گرفته و طرف خود کشید تا از کمرش
در آنگاه که دست فراز کرد و گردن او گرفت و حیوان بر جیب یک جور دست و باز
زینش در روده بر زمین زد که غریب از کمر آمد و نزدیک بودند و هول و هیبت و زور و شوق
شاهزاده شتر سحر سید و صراح بن غالب را فرمود که برو این جوان پاشی را
و قلع کن صراح در برابر و سکه آمده گرما گرم سر نیزه حمله کرد و علی اکبر شجاعت از جبهه و پیر و میراث
داشت نعره زد و خپایه پیوسته سیاه از بول نعره او بلند میزد و صراح در آمد و پیر تیغ نیزه او را قلم کرد
صراح خواست که شمشیر بر کشد که علی اکبر خدا را یاد کرد و در رسول صلوات و تحیات فرستاد
و تیغ زدنش بر سر خپایه تا بر دهن زمین بیونیم شد و دوباره از مرکب افتاد سیاه در خروش
و این سحر حکم بن طفیل را با این نوبل طلبه و هر یک را نیزه سوار داده و سحر علی اکبر سوار
و ایشان از گرم راه علی اکبر حمله کردند و شاهزاده یک حمله آن دو را سوار را سوار است ناقله است که
بر و ایند را شمشیر کشد که در رفته است و میزد و میکشت تا شور و زاریان افتاد پس گشت
پیش بر آمد و فریاد و لعنت سوار گشت امام حسین علیه السلام که اسهال یا غم نمی خورد
از غصه و کوشش سیراب غمناک علی اکبر بدین مترده دل شاد گشته باز کرد و سکا و شکار اشرار
از زمین و سار بر حمله کردند و زخم بسیار رو واقع شد آخر طعن نیزه ابن نمیر و گویا مصرع
شیع مقدس بن مره عبید س از مرکب در افتاد و نعره زد که اسهال یا غم نمی خورد از غم نمی خورد
در باب و دستگیر لفظ هم بر گزید و چون خاک فداه آن اسهال سخت ۱۰ بدین طریقی برسان
نازنین سوار مراد سینه بر زخم این بار جان بر اسهال خدا و شمر بر بندن س یا نگار سوار
آواز آنگوشش امام حسین علیه السلام در ناخست و او را از میان در روده بدر خیمه آورد و او را
فرود آورد و شش در کنار گرفت و گفت ای فرزندان جند و ای آرام دل دنیا با او بدید و سکه
بگو که علی اکبر دیده باز کرد و سر خود بر کنار پدر دید و خروش داد و فریاد بران سینه گرفت

ای فرزند! لکن تو کجای و چراغ ناز پس خود به یاد سوخته حاکم کنی تا سیر از خاک
دشمن دلی رستم بر در دست آسے ریش لال رنگ بھران و در دست پیمیت من خود
ار از راین سنگین دلاں : زار بودم گشتم اکنون زار تر به در تاسی من حال لطر امام حسین
بر مرکب علی اکبر افتادے رانیدید خواست که اسب بگیرد اسب و با دیدن امام حسین کی ای
رواشته میرفتنا موضع رسید که اسب پادہ بود گاہ کرد علی اکبر را دید افتادہ بود و چون
مرغ نیم فصل به طبعیا و پنچ روانہ در میان خاک و خون می علمید امام حسین فی الحال با دہ دست
ریش اوخت ست و دست ریشیانی او نہادے اکبر حشیم باز کرد حال بالکال بدر را گشت
ما اقبال مے پنے امام حسین گفت چه چیز را بهم گفت ہلہ اسے یدر در گروہ ہین کہ ہم حضرت
مصطفی صلی اللہ علیہ وسلم دو قبح از شرقت بہشت بر دست دارد و کی ہین می دید کہ ہوش
و من میگیم ہر دو مدح ہین کہ لعاب تہمتہ ام میفرماید کہ ای علی اکبر تو این مک قبح ہوش
کہ آن دیگر را برای پدرت آمادہ کردہ ام کہ او سز مالک تہمتہ دل حستہ نہ من خواہد آہا گشت
رقہ جان بجاناں تسلیم کردہ ام حسین اور اسب عقاب ستہ تا دیشہ آورد و مادر خواہد
خروش و زار سے در گرفتند و برای وی مرثیہ ہائی خواندند جنبا بخیر قتل ازین صحت در یافت
در ایفا کہ ہلال تو گستر آسمان ولایت کہ از اقصا است و ہدایت طلوع یافتہ بود ہنوز سر ارج
سہارج کمال بدرست مرتفع بہتعل ناگشتہ کجاش و بہ نقاب افول حق حقی گشت نہال
شال بوستان کہ راست کہ کسا جو یار و تونہ و شہادت نشو و نہانید ہرقتہ بیش از اظہار ارہار
فنا کن اثار معالی ابصر صراجل از یابی درآمد پیمیت تا دامن آن تازہ گل از دست سرو گشت
چون غنیمہ و لم تہبہ اغت نہ خون ستد : موزش این در در غمر وہ دانہ کہ ہوا فوہ غنم اندوز
فرزند سے دلہد سے سوختہ باشد و تراشش این زخم را مصیبت رسیدہ ساسد کہ
کجا دشتہ فکر سوزی مفارقت دلہد سے ارچہندی متلا گشتہ بود پیمیت ہلاک جان من آن
پیر انداہ کہ روز سے از حوائی دور ماند ستد : القہ چون امام حسین دید کہ از پیچ طرف یک
و مدد گار سے روسے نمی نماید و اسب جانب آواز عکاساری و ہواداری نمی آید و مخدرات جرات
عصمت و طہارت فروتن سآوردہ اند و فغان و شعیون آغاز کردہ فرمود کہ ای بر و گیاں جسم
نبوت و ای بیروتش یا فغان در تنق عفت و فتوت خاموش ماشید تا دشمنان ثبات نکند
و صبر کیمیائی را شعار و دثار خود سازید کہ در بلا جرح کردن موجب محرومی از ثواب و ثواب

دل نانا باو کار پیر، و متهم بانو در فراق نور دیده
 منی و سپهر نازیده رخ تو دیده و هنوز آگوش یک
 اسے غمخیز نور سکه ترا گل از شاخ اعلیٰ دست تو
 دل و دیده روان پیر، و هنوز سنبه بود جان پیر
 یوستان پیر و آرد، که گوید که با علی اصفهانی
 زندگانی را با الملک نقاشیه و با مام حسین بیچکا
 پس شاهزاده خود را تنها دید آه سوزناک ارجک
 بر آمد نشیبه خود را اگر چه نتوانست سکا باشت
 سبط پینچیر حیدر که با تنها پیرے در غریب
 صحرا باے، که توانستی کشیدن تیغ در رویش
 از حسرت و آه و آن لب تشنگان و خامه بر تن
 در آن صحرا اسکے پیر کرب و ملا، از غم و سوز سرادر و آله
 از مردان یک امام زین العابدین مایه پس داو
 سر داشت امام از غایت خلعت از سیله کشید و از
 بهاد و چون چشم امام حسین بروی افتاد که مصافح
 بار که کسل پس توانی میماند و توید را کس اهل بیت خواهی
 عورت را بتوئی گرام و امانی که از همدیدر مانده تویی
 دیگر مصطفیٰ فاطمه و خفا بعض و جامع و جعفر ام و عا
 سران اطاعت غایت حسن امام زین العابدین را بختیا
 رسد مونس و صیت کرد و نگه شهر بانو را گفت عجب
 نور لایم از زبان شاهزاده که نشسته اند یک
 و صبرم خوا بهید چون ابر بهار اگر که کرد از حسرت
 فرقت من اوداع پس قباخی مصری در پوش
 و سیت انگشت و ذوالفقار شاه و ایت حاکم کرد و
 حی و صفت از بی روانی از شاه و گفتنای شاه و ادب

ن خواهم نشانند از سر صدق و صفا چون بستم خواهم نردن و نردن
خواهم نشانند از رادی گوید که چون شایسته روی میدان نمانده
تو هم نماند که یک یک حرفی او نیستند و او عاقلانه است و بهشت
که کنی نماند از جای بختیدند و امام حسین را در میان گرفتند و آن سرور
این در میان ایشان افتاده ارکان زمین را بصد آید ساس
معی در آورده و شجاع تیغ سرق نمای مصاحبه و انجین چشم اهل خصم را
بیر و عبا بری که میان زمین و آسمان فرخاسته بود ساران خون فسرده
یک مخالف را باندن تیره اشش واقع شده بود حکم شمشیر فاعل میباید
با اهل بیت که نظاره حس او میکردند حضور این قضیه و جوابی بنگاشته
ما جان که جان خواهم نشانند و دست بهت سرجها خواهم نشانند
یار دیگر شایسته خود را بلباس سبزه و کفی آسارده خواست که
است براندستید و آن آسار بخت و نفاقت که کف آسایش بر آورد
رسیده جمیع بن نبیره بری بر دهن مبارک و در آن آن نصیب او نشد
شایسته خون پسند و سیر می افکند و دشمنان کلمه می دروند و نارنج
سپاری زخم شایسته دست از حربه برداشت و مرکب سیر کار باز نمانده
ما ز کشید که سجد و زیبا حال که شایسته براده سبزه حال با آسار می کرد
ی که مرا بقتل سپاری عمر ششم دهم نشان سپاه باز کشید و اراک
ه شایسته که بدین که یک دکان حال امام حسین فرو گرفتند شمشیر
نارنج زده شد با طالع از آن سنگین لال قصه کرده بپشت
کمریان دو استند که خنجر در آه سار کفند امام حسین آواز داد
چه ایما را دین است از غار پیروی اندیشه یک تعویذ حرم من می کشید
ایما فرمود که اگر عرو سمانت روح سبزه است اینجا استاده ام
من آن که کسی تعویذ حرم من کند ما من رده ام سبزه گفت ای سبزه
ما مقروای شما و آن جماعت را که خانه خام تو کرده بودند از تو فرار
همل به خود ما قتل امام حسین است اگر کار سبزه میکنند اینجا سبزه

اما حکم دوست چنان بود که امام حسین آن شب روزه را شربت بخت گشاید آورده اند که امام حسین از
 لب آب تا تخمیه رسیده چهار صد کس را بیکسند بود چون تخمیه رسید فرو داد و قدم در سیریه نهاد
 محمد را تامل بیت همه نمودند او حاضر شدند فرمود که ای یزدگیا حرم جای را بر سر کنند و بمانند استوار
 شدند و عیبت مرا داده باشند تا جانم درید و فریاد تنه بید و قیام مرا نیکو در این سیر
 امام بن ابی بن را در مرگ گرفت و روی او را بوسه داد و گفت قطعه سیاهانان در دم کن تا بچه
 انشمن نشان که شمع از استخوان گزند و آب ز فرق و کار از جان به بیاران پیش که حلقه زدن کمان
 خون به شود غول پاک ز تاب که بر اینان که گناه گیر بوبت شود جان حرم نفس گویا گرفتار
 ان گاین شود شادان ای سیر عین به نیه باز سخی درستان را سلام من برسان و گویدم حسین گفت
 که هرگاه سرخ غریب بتلا شود از عربی من یاد آید و چون گشته به پیش از حلق بناحق بریده من
 زار سوخت کفایت و چون آب خورشید از لب نشسته و حکم تقصیده من برانند شیشه غول ای سیدمان
 شفق وامی درستان من با داوید و اقره درستان من و جوی دیده چشمه حوسین روان گشاید
 از بر آب دادن سروران من و رو آسمان عما که حور شهید بر زمین من دم که غرق گشت بجول
 لبلسان من و نیز مرده شمع ز غم کل صد برگ آفتاب تا دیده غرق خون چون از دوان من
 آب فزات که سر و سر سبک زده و فیکه تنه شد لب شکر نشان من اگر سید خون تعزین من که
 لی رسد صد گونه فیض جان فخر از جان من شهر بانو پیش که ای سید و سرورین درین ملک
 بریم و غمخوار و غمگساری تمام خواهران و دختران تو و اولاد حضرت سالت از علی اشتر علیه السلام کسی با
 یروین و سستی نباشد و در تقیه حرمش ایشان نگاهدارن اما من دختر بر در دستم مارم و عجز از تو گس
 مارم صا که دشمنان بعد از تو قصد من کنند و حرمت حرم ختم تو نگاه ندارند امام حسین گفتند
 شهر بانو غم مخور که کسی را بر تو دست نماند و همیشه مکرم و محترم خواهی بود و در ایمنی آنست که امام حسین
 فرمود که در آن ساعت که مرا از پشت مرکب در اندازند کسب فرشتها غایتا به تو بر شین عثمان مدو
 به و ترا از زبان قوم بیرون مرده کانی که خدا خواهد بیاندازد اما صبح آنست که سهر بانو همراه اهل بیت
 تمام رفته القصه امام حسین که با یکا از اولاد و داغ کرده سوار شدند و آن داغ آخرین و دیدار
 از حسین بود پس دیگر مار سوار شده نرمان حال میگفت غزل لا ابالی دار دشتی سر جان
 خواهم فشانم هر چه دامن گیر دم دامن از آن خواهم فشانم و دامن آخر زمان دار و غبار
 ما دشت آستین بر دامن آخر زمان خواهم فشانم با پای غیرت بر سر کون و مکان خواهم نهاد

معد رفتن عمر سعد سر سپا که بجه تاراهی کار امام حسین را بسیار شسته
سازم. نفع حواله نبرد کرد نوکران وی اگر در آن مرد و دانه در خنجرها
بجانب امام حسین کرد گفت با سواران اندک گواه شمس که بر سر کوهی هستند
از حوی و با شنیدان لشکر خود در هشت سری امام حسین از انجا آواز
داهم کرد و چون بر سر کوهی مهرین کشته شوی از غماهای آن ها سر و
این امام حسین بر زمین گرنا افتاد درین مازده در آمد و غریب از آسمان
ه شده تنها کشیدند و بیامدند و بر یکپا از ایشان داد عاقبت بود که
وصله خلعت سفید بر کمر امام حسین می آمدند امام حسین جسم با سنگین
از پشته ناز به گشت در کس می آمدند نشان س از سر و شمر دی انوش
و دشمنش دست می کرده سیاه و سر سینه آن حضرت شسته است امام حسین
سید گشت نیم شمر دی انوش امام حسین و مود که درین رده از رو
سر سینه کرد امام حسین و مکه دندانهای او چون دندانهای کینه دما شمر
یشانی راست است اگر بر مود که سینه سر سینه کس چید و جامه سردا بود
این نشان در کتاف صافی صافی زول الله علیه و سلم است و سواران
در جواب دهم گفت فردا ناز حسین بر کتاف حواری آمده و کشته بود
نشانها که من کرده ام همه بود دست کار ما شای ای عسکرا که از روز
بر جمعه است و روزی بشود اگر گفت می شناسی که این ماهی ماهی ماهی
ماز جمعه که از درین شفت گفت درین ساعت خطب است حدیث است
عمر بر گوارم که گویند و تو ما درین این معانی می شناسی که ای شمر جز
وی سر سینه من نبوده و تو انجا نشسته و در روزن من داده و
ما که روح ز کرمه بیایم بر سر امام بر دست از انچه خود می شناسیم
از جانب بیست خود را پاره می کنیم ای شمر از انچه از من فرموده
نه آورم و نشسته در نماز بودیم و چون مرا از پیران است که
این در نماز باشم بر چه خواهی بکن شمر از سینه آن سید سرخا شسته
شده و شسته که روی قفسه آورده بنماز شمولی شد چون سر سجده عقاد

[illegible]

1 2 3

4

5

6

7

8

ربان من شنبه آه که یاس شنبه اگر بخوابی که در حینت اعلی سرور حاشا عظاما ما ماشه پس
 مراد چه ما اندر و شنبه که باش و نعم ما غنما که بشود و بر تو باد و کستی ما که هر کسی را دوست میدارد
 او را ما آن کس حشر خواستند که دایم شنبه با اگر نگویید بر حشمتی که در دایم است انکه بسیار
 روان گرد حق تعالی بیاورد که ان ترا از ضحیه و کبیره و افانک و بسیار با من شنبه اگر حواس
 که بعد از بی تو هیچ گناهی نباشد زیارت کس حشمتی را و اگر خوابی که در غفرهاست بهشت است
 باشی نفرین کن تر قاتلان حسین و اگر شنیدی که در اندر آنکه پیای نواب کسانی که در بازار هست
 امام حسین شهید شده اند هرگاه که از واقعه کربلا یاد کنی سرخا طر گردان که کاشکی که سن در آن
 معرکه حاضر بودی تا سران شاه مظلوم جان نشان شودی پیش جان فدا کردی بستی حق خدا
 بودی که سرور کار حشمت آوردی اندر عمر من لبشاد ماستاد خراسان قاعه داشت که هر
 ابهر که از امرای او که هزار مرد و کامل سر و عرض کردی که زرنی بوی دادی که روزی که
 مجموع کرا و عرض میکردند صد و بیست امیر را که زرنی خود دفتر نوشته شد و هر یک از مرد و کامل
 داشتند چون این صورت بصری رسیدی عمر من لبشاد گردان شده خود را از اسیر در انداخت
 و روی بر خاک نهاده بسیار رفت با ناله و زاری پیر خشت بعد از زمانی که حال خود آرد ندیدی که با و
 بسیار گشتار و بوسال کرد که ای ملک پیش این نه وقت گریه و فغان و نیست و وقت شنای و
 مبارک است که ملک واری و سیم و امرا و در آن صلیح کار با و ساه و هفت بر و احضار
 بیست هزار سوار است نهال اختیار و سوسال اقتدار است که به گریه خود و عمر من لبشاد است
 چون لشکر خود را کامل و مسلح و دم و جسم و فغان خود را کار و کار را و بیست تا بهر که دم و فغان کرد
 در پیش من آمد و آرد و بروم که حیران بود با این لشکر حیران را و حیران خودم که بیتی که شکر
 حشمت در میان لشکر و شمس در مانده بود پس ما این جماعت حاضر شدی و در بازار و زمانه
 بر آوردی با جان فدا کردی یاراه فتح و ظفر بیایان رسیده الله بعد از وفات او را بخواب
 و در تاب عیال کسیر و دوا و جمع در بر کردی که آید که کجا هر دستان جان بسته و بر کردی
 از مرگ نیست نشسته فلان نازک بان متیایش می روان و ولد ای که من اس حشر و
 راست وی روان گفتند ای پیر حال تو بعد از وفات چگونه شد گفت خدا را بسیار مدد و نعمان را
 از من خوشتر و در و انید بسبب فتنی که در روز عرض لشکر کردم و ساه و منت شنبه که که بخاطر آوردم
 و فتنی که حشر شما از من صادر گشت و آنچه در باره مظلومان در دل من گذشت و ازین سخن

در گماحده شده و مرغ بسیار دریم ناگاه حروفات حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم رسید و بعد از آن
مسو می داد اما اندک و چون اربعین واقعه سی سال که ششت یکت فدا بدار دریم دیدیم که بیج تا شام
دی همه جار برآورده است و سیوای او و درختی ناگاه چتر قتل امیرالمومنین علی رسید بعد از آن
دیگرا آن رفته سیوه نداد اما از سرگ آن نفع می گرفتیم و هم از آن شفا می یافتند تا کس از
بامداد که دریم دیدیم که از سیاق دی خون خالص سیون آورده است و هر گاهی می شیره مرده گشته گفتیم
آه ای نوبت فدا شدیم و اقیام شد ۱۰ و چون شب بشد آوار و صحرای از برای جسد
می کشیدیم و کسی را می دیدیم در میان آما یا مایل و جرم و میزدیم ناگاه سرقتل باس من
ما را سیو بسیار که نیم و مرغ که دیدیم و از هم جدا شدیم و اسب را مال محبت سست
ای دل دی منم ما شش و خونی از سرور نامم و در دمی که میباش آما را و اما اسب حرا سو
و ناظران این امر هم اندر رسیدن آورده اند که چون صورت واقعه شاهد شهبان روسی محمود
و زنا نه میفاد و برای کشتن ما را در روسی سسکان کر بلا یعنی مجد رات آل عباس است و در جفا کشتن و
سکارت و اسب از کمدنگاه عدد و حمله سرور آن کمال حسا و بره کنده ما برای حکمت کار و بسیار
در هر آید برای سرور است و بر او تقارن اهل سبب است و خبر را آوردند و نظر در برای فتنه روح و تمسک
چو سیل و خود را برای امام و فدا از کسند و ایرای مایان سخن گوی سوخته و دهناس
طوطیان شکواری که در سیوه که بود در سمان ستمانی و همچون شکوفه رسیده و خارش و آن
بوستان رسا و زار و زشت و در آنجا که در کل شهر را بحد احران که از آن درم رسا
خون بر لب و فوات زلفار بختند و روی ما هم بعبار آورده شیره جسم فلک و دود و دگر دکان
حمره گشته نور الا که آورده که در آنجا سبب است و در آنجا که در آنجا سبب است و در آنجا که در آنجا سبب است
اسمان خون شفق در داس که در آنجا سبب است و در آنجا که در آنجا سبب است و در آنجا که در آنجا سبب است
و در خون آدن مرغان و فدا و دلا در کشته بندی امان که در آنجا سبب است و در آنجا که در آنجا سبب است
و امام حسین علیه السلام در دلا و در آنجا سبب است و در آنجا که در آنجا سبب است و در آنجا که در آنجا سبب است
رسول صلی الله علیه و سلم در دلا و در آنجا سبب است و در آنجا که در آنجا سبب است و در آنجا که در آنجا سبب است
حیران بودند و در آنجا سبب است و در آنجا که در آنجا سبب است و در آنجا که در آنجا سبب است
آن مرغ نامه حال شهید که بر بال شگسته خود بسته جهت اسلام سیدنا نام آورده است و در آنجا سبب است
شانه که در مرغ اگر بوسم حال در دلا و در آنجا سبب است و در آنجا که در آنجا سبب است و در آنجا که در آنجا سبب است

گفته جاوم می شود که مکر و سننه که حجت نصرت امام حسین در دل کسی میگذرد و موجب استقامت
سین بی شکر است آن شهیدان رفعت عرفات و علو درجات خواهد بود و نظم سه سال را بحکیم
کم صیقل کایشان هر جمعه که اینجایافتند آنجا زحمت هر جمعی دارند اگر فتنه ساز و دوازم را
عالم ناخوش به دارا بخندد در دوازم خوش عالمی دارند و هم در عیوالم الرضا فرموده که هر که
مصیبت مارا یعنی قصه کریم را یاد کند پس بگوید کسی را بگوید بانه چشم او مگر بیاورد و بگوید که چشمها
تربان باشند و هر کسی که مجلس سازد که فکر باز دارد ساز دل او شیرین و خوشی که همه لها از من غیر
ای عزیز بخت نادری ایام عم انجام قطره آب از دیده ساری توان قطره را ضایع نمیدارزی
که بدید تو بوم لایق مال و لایقون آب دیده و سوز سینه خواهد بود چنانچه گفته اند شرف و اشک
بدیده بود و گفته بردار آب آبی سرت آبسته و ملک بستان نور لاله آورده که ای متناقال
اهل بیت مگر سید وای محال حادان ماله و دراری گیند که روح مقدس تانتراده از پیش قدس
ناشک شماسی مگر در دوازم داران خود از روی شفقت نظر می کنند و بیکه امام حسین که شرف
برسد و هر که مفروری او گرفته بود لب هدی از شادی یافتن مژده محمد و بیت آخر سرگشته
ما خنده نیست به مرد آخر بن مبارک شده است امام اسمعیل بخاری روح الله روحه و بیکه
آورده که امام راه قدس سره و مجلس علو را میگفت ای مسلمانان این مصیبت را سهل مصیبت
مشمار بد و این نصرت را آسان نفرستیدند به ریاضی رن مانم از سپهر تقانون گرسنی
از چشم خضران همه شب خواب گریستی و چون اسکا سیکه همه تن جیت بود می و تاس من و بن غم از همه
هفرون گرسنی و میل رب گفته شد که در روز فضل امام حسین هر شک و کلاه می که در حال حیات افتد
بر دوا سده در زیر آن غول تازه یا فتنه در سواد راه رده که زحمتی در کتاب سید الا برار و
کرده است از همه ها پنداره ام معبد که ام معبد فرمود که رسول صلی الله علیه و سلم در خیمه من جواب
کرده چون سید ارتقا است بطایفه و هر دو سبب مبارک که خود را بخت است و صحنه که در آب خفته را
درین خانه بی که در طرف نیمه بود ریخت چون مادر که دیدیم از آن موضع رفتی سرگشته هست و بیهوده بار
آورده پس نرسید ای ای چون لوی غنیمت و چون غم شده اگر گرسه و در سس سیر شدی
و اگر تشنه تناول کردی سیر بگشتی و اگر بهایر خوردی بصحت پیوستی و هیچ شکر و گوشتی را
خوردی مگر شیر و لب یار شدی و ما آنرا بنیوه مبارک نام نهاده بودیم و از همه ما دیا بلفاف شفا می تباران
سوی عالمی آمده اند از صیحه آن فریادی گرفته اند کاین فریاد آمدیم دیدیم که میوه با سس آن رنجیده بود

مانده ایده ما با هم المی بجانب کربلا روان شدیم چون رسیدیم شہر اہل بیت را شنیدیم کوه لودند و منور چون از تن
شریفی وی سرفشت با چله سروی مگر کعبه بنیم من خود را بروی افکندم و بیروالی فرورد وی با هم اینانی
ست که ارمال من بکشد و بر جاقطه از و بکشد از و خبر و بکشت می را بهودی که ای بس شش گفت
اگر حد حشمت بر حق خودی این بکشت در فرزند ان او یافته اند می و دریا کوه از صفت و طراست
نون حشمت نیا می پس ما تمام اہل بیت خود بدائره اسلام درآمد چون کعبه اسلام وی
می رسید بدان حکایت غریب را شرح و بسط باز میگفت صریح در فرد خدا سے جنیبا
غریب نیست به را و سے گوید که بعد از شهادت شما بنیاده تفری انکس است بعارف متفق
اصحاب امام حسین بکشت و خواست که امام بن العابد بنی را قتل رسانند جمیع بن سلم اورا بکشد
و امام بن العابد بن گفت خدایت با جمیع خیر او شمره سے رو که او را و سے نشسته کش ایکی را
مرسوس فرست که بکشد و دار القمه بمرسوس فرمود که سادی کرد که بخند بر ناں در سبانه و مرسوس
ایں جمعی مشغول دست از غارتش بدارد و آنچه سرده اید باز و بید اس بخش را کعبه اطاعت کرد
و هیچ چیز باز نداد اما دیگر غارتش کردند و در تاریخ او ضمیمه نمودند و کورسند که بعد از امام بن
سجلی بن بزمه دادم و سر دسمه زیاد فرستاد و خود و دو روز دیگر در کربلا تر اگر فرستد کشتگان
شکار خود را جمع کرد و ساریاں مار گزارد و بمرسوس تادفن کرد و بدن مقدس را شانه زاده و سائر
شہداران جوان در میال خاک و خون گند استند صباح روز سوم خواتین اہل بیت را فتنه نمود
تا جملہ ایشہ و رو بہا بر پشت بر شتران سوار شدند و در آن محل گذر ایشان از حریم می افتاد
نہاے ان کشتگان دیدند غرق خاک و خون و سراسر لاشے انان میانی آورده اند که رنست
تن برادر خود امام حسین را دیدند فریاد کردند یک و احد و احد و احد یا رسول اللہ اس ترا حسین
دست که کوسه بر روی او سے داد سے و روی مبارک سر سبک او می ساد سے اس اہل بیت
توانند بن حار سے فرار سے در کربت عربت گرفتار شده این تن حکر گوشه تست در بن صحرا
بر توده خمر افتاده لطمه سهم بجای غلام بروی خاک چون آلوده کسب نالیه ساسی شکست ساسی بیل
سپهر شسته حاسه یزاسک یا فوسے کات بطلند بعلوان حرامی چنین استند سر سحر جاکستر
آنا بپشت کوه کوش شده از پی عراجی چنین با القمه از گفتار رنست دوست و دشمن می کردند
و عمر سے شہد ارا سقبائل منقسم ساخته سبک و دو سبک بواز ان داد و چهار زده سے
بونی تیم و سوار ایشان جمعی بن شمر بود و بنیزده سے لقمه بکشد داد امارت ایشان لقمیس

در کربلا سیارست و از جمله آن در کفر انرا سب آورده که یهودی دخترش دشت حمید ناگاه مرسته
 بنرویه طاری شده هر دو چشمش نابینا شد و امراض و علل نگریه و گرفت چنانچه دست و پایش را
 از کار رفت پیرشش را در خارج شهر بوستانی بود ویراجبت بتدبیل سکان و تعمیر آب و هوا مان
 موضع بروتا باشد که هوای آنجا بعضی از بهاریا سس او را زائل گردان و دختر در بوستان
 ساکن شده و پیرشش را هم پیش و سس می بود و او را مانوع سخنان تسلیم میفرمود روزی پیرشش
 ضرورتی موجه شهر شد و دختر را تنها در باغ گذاشت و قصر را هم بدین فیصله نیافت تب شهر
 اند و دختر در زیر درختی نهان شد که رانیده علی الصبح از دشت دیگر آواز مرستی شنید که
 ارسته نالیده و دختر نیز از بهاری خود مالان بود چون نال مرغ را استماع فرمود و بجانب بعل نمود
 در محب در دل او پدید آمده خود را بهنجار آواز آن مرغ بیای آن درخت رسانیده و با آنکه چشم
 اشست سر بالا کرده و توده درخت نمود و تشارا قطره گرم بر چشم می چکیدنی احوال آن چشم روشن گردید
 و بکسیت مرغی و در که قطرات خون از بال او می چکید ناگاه قطره بر دست و سس چکید گریست
 ست فرا پیش دشت تا قطره دیگر بر دستش چکید و چشم دیگر را لید آن نیز بر تورو شنی یافت
 طره دیگر فرا گرفت و در دست دیگر را لید و خوک شد قطره در پای مالید روان شد دختر تنهست
 روشن چشم بر خاسته گردان می گشت و بهر طرف طوسه مینمود و پیرشش را ناگاه ندید که گرد
 هاسه گرد و تخمیش بر سید که این زن دختر او میتواند بود پرسید که ای زن کیستی من این باغ
 پای درخت دختر می دهم نامیا و شل اعر او کجاست دختر پیشش دوپا گشت یا اشته انا انبک
 و پیرشش آن معلولی مبتلای تو پدر از شادی بهوش شد و چون با خود اندکی بیت قصه در غم خود
 تمام حکایت بازگفت و پدر را بر بیان دشت آورد که مرغ بر آنجا بود و یهودی سس نگاه کرد
 و با یر و مال خون آلوده گفت ایها الطیر المبارک ما کاک ای مرغ سما چون بال فرخنده مال
 سس کمال این خون سربال تو حیر است و اشهرت مرتب برین خون از کجاست مرغ بالسام
 ی بهت آنکه سس بهر ایت یهودی گردگو یا شاد و نرمان فصیح گفت با جمعی بطیور بودیم که از آشیانها
 روز برخاستیم تا بطلب آس دانند خود رویم هر مرغی بگویند بیرون رفتند و نیم روز بود که از غایت
 رت بهر اکثر سس ایشان بهر خوشی که در فلان بادید و جمع شده هر یک از آن خیره خورده بود و پدر
 و دانند ناگاه نهانی رسیدند با یر دشت بحسب فهم ما که ای مرغان سسین بنی را تا آب آفتاب کربلا
 این شده در شایان و با سس آلوده اید اهل آسمان و زمین با هم مصیبت مشغول اند و شما در غم آب و دان

و چون بفرنگک می‌نماهند و صاحب خیر ارم از تو درین جهان در آن کسی چادر بر سر کرده و قدم از خانه بیرون
 نماند و می‌گفت ای زن کجا میری و در زندان راجعاً بهتیم می‌کنی گفت اسکے لعن تو نسزد زندان
 صلی علیہ وسلم می‌تیم کردی و باک نداشتی که فرزند تو هم می‌تیم شوند پس آن زن رفت
 و دیگر هیچکس از وی نشان نداد اما چون بآباد داشتند خلی سرانجام حسین را رسد و شسته بر طبقه بنیاد
 پیش سیر زیاده آورد و آن حیا صلی علیہ وسلم در دست داشت بر لب و دزدان تانبراده می‌نوریدین ارم
 رضی اللہ عنہ از می‌که گیار در آن مجلس حاضر بود و خوش برآورد که بان مرحانه این عجب بارش را پاک
 صلی علیہ وسلم و ترک این بی ادبی کن که خدای کینه که در رفتار می‌توانم آورد که حینید بار دیده ام که
 صلی علیہ وسلم برین نسیب و دزدان میدارد آنگاه تا و از بلبله مگر سیف و حضور محاسن بر
 مکره درآمدند آن زیاد در چشم است و گفت ای زید اگر نه آنست که ترا کسرین در بافته است
 و حرف شنیده و اگر دست را زدی زید از آن مجلس برخاست و گفت ای صبر عرب حق نعالی از شما
 حشود می‌داد که سپر فاطمه را کشتید و آن مرحانه را بر سر و اسیر کردید و دارالامارت سرون آید
 ریا و گفت این سر را پیش لشکر باز برید و در نمره کرده ما سرهای دیگر لشکر در آرایش می‌نمایند
 از چند تنی ما سر سیر است و اینجی و سران سر و دوستان خجسته و تاده گوی شکوفه سر
 چوب آ آورده اند که بعد از دور زک عمر سعد سرهای شهدا را بر دست و تنها سے اینان را
 در کمال کذاشتند اهل عارضه یعنی بنی سله را خورشید سیاه زدن تنی چینه سے سرافنده دیدند و از نوم
 و راری بی آنکه کسی را سینند شنیدند و آن جماعت حنیان بودند که بر شهدا نوحه میکردن و فغان
 در مرتبه ایشان میخوانند و از جمله یک صلی علیہ وسلم است شهرت است و آن ساء
 العا ثنیات و اثبات صلی علیہ وسلم احمد نام بلیر یا ما ده یعنی زمان بیری در کمال و زهر گری موافقت
 کردید و از نای بی لایم یعنی زنان سرگرد که احیاء احمد و تار علمه الله و لایم که می‌آید
 به آفریدگان و مقتدای محمود سرگرد بیگان بودند و او را آورد که یک از نقاش گوید که مقرر
 از قیام و طے گفتیم که بار سیده است که شافو که جناب را بر امیر المؤمنین حسین شنیدند این گفت آری
 پیچ آرد و نند و از اریان بیاید بیری مگر که ترا از بن معنی خضر در لایم من دوستان صید ارم که از تو
 ستونم آنچه خود از ایشان شنیدم گفت من از جناب سیدم که می‌گفت شهرت صحیح الرسول
 حسین و اوله براتی آنکه و در سینه است که حضرت رسول صلی علیہ وسلم بسود و صلی علیہ وسلم
 بپس دست شریف یا مروی مبارک پشانی او را سچ نه برده و بارقه نور جمال بواسطه آن نفس

روایع متعدده قضااست موجب مدحی که فیان خواهد شد نظم این چه دریا حشمتی کوفیلیان سوفا
 بین چه ظلم ظالمیست ای شامیان شوم روی در دامن حرب ماه خند با بالاس با سکه دریس
 مثل متبیدان گریه با بالای و پوسه را و سکه گوید که هر که نظر بر سبک امام حسین می داشت از
 بیست و سطوت آن حضرت به پیش میشد و آن سر در میان سرای بگریه ماه در بای متارگان
 می درخت پید در تنوید از پیدین از قمر رقصه الله غنه نقل کرده که چون هر شایر و ده را در کوچه ای کوفه
 بر سر عرقخانه خود بودم چون بر سر ایستادم که میجو اندام حسنت آن صاحب
 نامع از القوم کاغذ ایات عجباً از بیست این حال می برای اعضائی من سر حاشمت و دگر کردم
 نه و الله سر سب این مان رسول الله و امر و عجب رست و در لب تر سب و وزیر سکه دیگر فرمود
 نه چون سر را در کوتک سر را و رسیده از سر را در و گرفتند من بر یک سر امام حسین
 دوم دیدم که لب مبارکش بجنبه گون مرا داشتم آن کیت ثبات سیکر دفلا تحسین الله غافل
 لا تعلى الطالمون اما چون سر را با و در دیر را و دگر باره سر امام حسین را در داشت و در روی
 موسه او سکه گشت لرزه بر دستهای وی افتاد و غیا که آن سر را گاه نتوانست داشت
 سر و سکه را چون خود را و در آن سر بر سر سکه می افتد و شال ماه شش چهارده و از گیسوی پیش را که
 بشام سر سر حاشمت از عالمه که با حضرت قاسم انوار قدس سره اسرار معنی فرموده اند بیست
 و سکه حال سکه آید را و صبا اس بود و سکه و مشک را این حد با شد که گشت سکه او سب
 نوالها حرا و رده که چون سیر را و سر امام حسین را و در آن خود را و در آن حوش رقصای می افتاد و
 جسته و بر این و را و ویرا سوراخ کرده گشت آن وی سر سید و طرف دگر بیرون آمد و حشمت
 سر را سوراخ کرده بر روی زمین غایب شد و آن سوراخ در را او با نذر حشمت علاج کرد و
 از رعم او شش عظم ظالمیست چیا که سب شام سر را گل سید آن سودی و بیوشه نافه مشک
 را سوراخ سیر و ما و خود آن را که سید آن رعم بر روی مشک عالمه کو و کوهس ملا اسلامی بود و
 سید و اسیر هم شهر او را در میان کتنگان پس عالمه سب داشت و غیا که ماهه مد کو رست اما
 او می گوید که چون سب میان دو و آن رسالت را محلس این را و در آن ریش در شش این نیست
 محلس در اندگاه شش و سلام نکرده و کسی تنها میماند و سب این را و در آن ریش در شش این نیست
 شش که سب گفتند زینب بنت علی و خواهر امام حسین سب این را و در آن ریش در شش این نیست
 که ما را سب داشت و در آن ریش در آن را زینب و ما را سب داشت و در آن ریش در آن را زینب و ما را سب داشت

در حصار سارک اوطاف و باهر بود شهر الجاهلین علیا قریش
 یعنی علی و فاطمه از مرزگان قبیله قریش بودند و جدا یعنی حصار
 بهترین اعدای که شرف آنها و فخر اولاد بود آنقسم اهل عاصه قحبه
 و در آن حرب بگاہ دفن فرمودند و عمر سعد چون بیک فرسخی کوفه
 آورد پس سر آن سرور را با سرهای دیگر بر سر نیزه کرده روی بکوفه
 در محلهای نازده می بردند و آنکه در بعضی کتب نوشته اند که سر و
 نشانده می بردند قول ضعیف است و بجهت نرسیده علی سرین و
 اهل بیت امانت بودند ایشان بزرگواران حرم عصمت و شرف دارا
 بر فرق سپارک ایشان سابه بینداخته بود و باو عالم گرد و حجره
 عفا لفت حرم دین که پیش سده ایشان در بهشتیان همه بار و
 حاکم ایشان نموده باو سپرد و نه سایه بر سر ایشان نگذارد
 با بن زیاد رسید نفرمود تا شاد و کسی کردند که از اهل کوفه هیچ سلا
 و ده هزار سوار فرستاد تا سرهای محلهای را گرفتند تا کسی نماند
 مردم از شهر بیرون آمدند و سر کرا حشیم بران سر را و نظر بران محله
 می گردانیدند و بعضی مخالفان نیز از کرده ایشان رشده و توجه و را
 امام زین العابدین سفیر سو و که چون لشکریان بر قتل میر و بر
 پس کدام جماعت ایشان را کشته آید ابوالموید آورد که اهل
 می گردانیدند زینب از درون هودج خود آواز داد که ای اهل کوفه
 خدا که شما وعده داده و روغ کردید و روی توجه از من نهان برادر
 دادید و ما همای ششمار حلیه و عاز فرستادید و در پلاکت آل سوا
 بر شهر بن آدمیان مسلط ساختید و از در نظاره کنان نصرت و
 اکنون بروی دریا پیش ما لشکری بارید و از روح مقدس احمد
 شهر نمیدارید و ربهان قوم بری که برد از خواجگان کوفه
 قهقراط اشک فرو میریخت و بگفت راست میگویی ای دختر
 میزنند و جوانان شمشیرهای تیرین جوانان اعدا و خاتین شما پاکیزه

و چون که گرامی کرد و حکم و بطوریکه تفسیر ما را از احسان با کبره گردانید و خدا را
 رسوا سازد و چون با کارا را را دروغ گردانید این زیاده گفت چگونه می صنع خدا را و ایشان را
 خویش زنیب گفت بخیر نیکی خیری ندیدیم اهل بیت من جی بودند که راده از لی قبل ایشان بنی نذر نشد
 و چه بزرگوار و بیدار ما را من برادر ما ازین حال خبر داده بودند و ایشان انتظار حکم محالی
 و تفسیر ربانی می نمودند و بان را منی گشته مضل حج خود در دنیا و منازل خود در آخرت تشریف
 فرموده و ای سیر زیاده شریب خدا تعالی ترا یا ایشان در یک موضع جمع کنند تا تو منی صحت نماید
 بر اندیش ای فخر حانه که ترا در این روز طفر و نفرت باشند ایشان را بهیدار زیاده از بر حق
 و غضب شده و قصد قتل او کرد و عمر و بن حریف خرمی گفت ایها الامیر نسوان را بر کینه ایست ای اند
 نهما شتی بصیص بنان با تم زده بصیص رسیده را پس زیاده از قتل می در گذشت و گفت ای امیر
 حسین خدا تعالی خیر از و غده طحیا را درت آسایش داد و کشته شدن نمی و تا لعنش
 در و درخ را خاطر من برگشت زنیب گفت نیکی کاری ساخته و طرفه می بر نهشته که سبب آن
 روح راحت و فرخ مال تو می سکته ای از خرد سیاه و از دوش الی صیص از شراب غم و رست شده
 و بواسطه جاده نایب از دست شد و محض تر دات کند خمار کاکنون سستی و تو بهج سیدانی که بکار
 کرده بهتر و تر خاندان بون را کشتی و اصل و فرخ و خرد و بستان بستان را قهر و دی اگر این سینه
 سفای دل نیست درن رودی زو نشنی روزی تو گرد که آثار آن صفت روزگار بماند و بجز آن
 عمل نامرئی خود سری نیست نداشت شکر که ستم با کرد و در گرد او مانا بر ما بگذشت
 سپید روی از و سبک نگردانید و منو چه امام زین العابدین شده بر سبک این کشت گفتند
 علی بن حسین ان زیار کنه میس نشیدم که خدا می کشته علی بن حسین را گفتند ان علی بن
 بوده که قتل رسیده زین العابدین گفت و ان سران که را با یایم البقیه تاری برادر زگر من بود
 که کشته شد و خدا می که او را کسی خواهد بود که مطالبه خون وی کند سیر زیاده و غضب شده فرمود که این را
 به او شک گردن بنمید و سرش را نزد من آرید و کلان قصد وی کرد و زنیب سر فاست و سرو
 سپید و گفت ای سیر زیاده و سیر از کشتن اهل بیت سفا میر علی علیه و سلم سبک شتی و پس
 نمود ازین خونیهای نافع که بهیخته اگر البته او را نخواهی کشت و شیرین خون بناحق اقدام خواهی نمود
 شخت و قتل رسوان زین العابدین گفت ای همه تو زانی سخن با من گذارتا و اسپا او بگویم
 پس روی تو بک کرد و گفت یا من فراید تو را از کشتن می ترسانے و قتل شد بد سبکی

وخت مردم ہم برآوردہ چل زندہ گردان کر گشتند را پس آن
 سلمان بن موسیٰ بود تو حہ نمونہ و سیال را و سر از نو و سیک
 نگاہی سسیدہ بود و سیک و گر مال را در در حکومت سر یک
 سید داشت از ادا عیبت کہ سر را از زرد و ازہ خ و دسترس
 در و از کہ او شہر در این سال برادران جنگ ش و سلمان
 در کہ سر آنجا نیر سر اسیر گشتہ روسے محاسب ہما وید در خواست
 وہ دیہی آبادان با صہار سیکم را نرا مہورہ گشتند سے و گوینہ
 اسے بود عزیزین ہارون و اہل آن صہار مہترالتاں ہمسہ
 شہد و عا ہما سے ایتاں در حمار و عراق و شام سار کی و فی
 در با سے کو کہ آب و غلبت سہار داشت مرو و آمد و ہوا
 نوگیر سے بود نہ اسنہ زہار سے و او را سرین گشتند سے
 و در ملاحظہ لیلہ دوران **چیمپیت** و سیک چوں قہر
 شہد تا سادادہ پیش سہر مانو اند و آسا گرسن کردہ گریہ
 یہ نہ آور دہ صد کنیرک ما و بود آن شہد کہ شرف رنافت
 کنیرک را آزاد کرد و چوں علی رہین الدارین سولہ سے علی
 اد و مادی دہ کنیرک مادہ در میانہ اناں این سیرین سیک
 شیرین نجام در آمد و سہر مانو ما سنا ہادہ سے بود با ہر
 شہد انہ سہر مانو سہرین محاسب روسے پیرا و وقت دارد ہر ما و
 سے میل بدیدہ آمدہ گشت تا آن رسول اللہ اورا نو عہد م
 ال سرده است سے الحال گشت کہ من ہم اورا آزاد کردہ سہر مانو
 بشا دو لغتی اللہ شہید در شیرین یو سانسید امام حسین
 از اگر داند سے سیکچک امام را فضل بن حامد شہد شہد ہر مانو
 ہر مانو اس آزاد کردہ ہر مانو اسان فرستے ماید
 شیرین ہنجیان در ملازمت سہر مانو سہرمانی برد مادرین شہد
 شیرین در حال سہر مانو نگہ مد کہ حامد نہ فرافور و پو شہد بود

عالمه منوره عالم روشن گز انبا چیت از طرفت کوه مستغرق
چون کشت موصلی اعز نیز سیاه در هزار دم رتوت موکلان از آواز مستغرق
سپیده کجا آوردن عیون و صورتی یافت در آمد و برای هر یک
ست حاکمیت بیاید و در هزار دنیا رسیدن امام بن العباس علیه السلام
سلام اجر گشت و نزد سر شاه نهاده آمد و گفت ای سید سلام
شما آورده ام از سر امام حسین آواز آمد که سلام خدا بر ایشان
باشد که مرا فرستاد و ای سید جانم ای امام حسین شریعت
بن اسلام قبول کردی خدا و رسول خدا از تو نشنود و شد پدر
ان فرمود و سید و پدر و برادر از تو راهی گشتند و چون سلام
تا آمد و باقی آورد فرستاد و همان اهل بیبا محبت و خدایان شد و ای
ی دل پس بخواب و بر سر پیرانش پیری قبول کن پس در عقد عزیز
است فرمود و اهل بیبا چون بر سر ایشان نهادند در زمان
امام حسین علیه السلام و در او ایستاد و حقوق که بر شریک بر این سر نهاده
نه آنرا پدرم گاه با ناز و بهیمنه بختند و مرا خواستنی آمد ناگاه
م که نزد یکدیگر بود که جهان نیز و زبیر گرد و مرو سینه حاکم نورانی
از آمان سر آمد و سر خود را سر نهاده کرد و سر امام حسین که
بر روی او پوسه میداد و می گریستند سر خاتم و نیز نهاده
و در صند و نشاء نم سپین از آنکه موکلان سیدار شوند چون نشاء
و که گساختی کس و پیش مر که این آدم صفتی داشت و سید امام
ناگاه لغوه دیگری نه دم که لوح بنی علی اسلام در داده و بخت
ام اسلام فرود آمدند و در آخر حضرت سید انبا علیه السلام
رو و در و حسن و حو طیار بهیمنه گسوان باز کرده رسول نموندند
یم کردند کس که می از او بیاوردند و ما و عیون عظیم سینه
و و بنیست سینه خاکش و بر ازان آفرین بر جان کاش و بر ازان
بر ازان سینه سینه فرشته پادشاه آمد سر کبیر و در شاه و بنیست

سادگیا آمدن آن حیات مرصع که در نظر امام حسن یوشیر و دیگر بیه سوسه افتاد و در شهر را
 احاطه طاعتید که با آن دیده در عینش نگینانک بر آب که با وسه ماند و در دست و سر و پیرانه
 از جواهره که آنجا بے بافتند و همه خود اما چون شیرین و ستوری لا است که با آن و به رود
 شهر با گوشت نو آردی و آردان را کسی نگاه میدار و به اسیری نمیکند و هر جا که بخواهد بر شیرین
 رفته است و بگو به بالا رفته در دهنش آمد و بسته بود و با بے از شیب گند شسته بود در راه و گوشت
 عزیزین با رون واقع دیده بود و در پس در دهنش آمد و می رود و از دانه ای کونده در شیرین تو
 گفت سبک در کشتاد و در و سلام کرد و از راه بے خود برده و غنیمت تمام بنشانند شیرین عزیز را
 پس سید که نام مرا چگونه داسی گفت اول شب خواب خفتم موسی و کارون را سبک بنشان و علیها
 از سلام و با هم سر و پا بے بر سر و آب از دیده روان آه زنان اثر تیرین سبک را این پیدا و غنیمت
 سبک بت از غنیمت حال ایشان بویاد گفتم اسس سیدان بنی اسرائیل و بزرگان ریحیل بنهار
 حیر رسیده است و سر و پا بے شهادت از دکان سرینه از سبک چیست و این آه دانه و
 که به شاز از سبک گفتم تو ندانسته که سبک بنی اسرائیل از زنان محمد مصطفی را صلوات الله علیه و سلم
 غنیمت بت و اکنون سر و پا بے اهل بیت شام می سر و دامنش در زبیران کوه فرو داده اند
 اس گفتم شما حضرت محمد صلوات الله علیه و سلم را می شناسید و بدو اعتقاد دارید و می شناسید
 گفت ای عزیز چون شناسیم و او بنی اسرائیل است و حق سبحانه ابرار و بار و او یان فر گرفته و
 بوسه ایان آرد و ایم بیکر که بد و نگر و دو او را راسته گوی نه اندامی او و در خست و ما و بنی اسرائیل
 از آن کس سبک بزم گفتم و نشانید بیکر که بنی اسرائیل که یقین من بنی اسرائیل و درین کار و درین
 بر سبک بنی اسرائیل گفتم و بنی اسرائیل و بنی اسرائیل و بنی اسرائیل و بنی اسرائیل و بنی اسرائیل
 سبک بیت در و از نه خوابد سبک و با هر دره ابد و نام او شیرین است شناسیت او کس که
 او زو به تو خواهد بود و درین اسلام در آب و در و سر حکن و و سر آن سر و را از ما سلام
 پر سال که حواس خدای شنید سبک بنی اسرائیل از جواب در آمد و در حال پر خاسته و قلم آمد و
 نو در و کو فتنه بین واقع دیشتم که نام تو شیرین است و چون مرا گفتند که تو حلال من خواهی بود
 رحا سید چو که به بزم با من باشی گفت رو با شد بشرطیکه ایمان آرمی و شهر با نوا جانست فرماید
 پس شیرین باز گشت و خدمت شهر با نوا ده تمام فتنه بعض رسانید شهر با نوا از آن قصه
 تحیر شده یا نبات و احوات امام شیرین باز گشت و بنی اسرائیل گفتم اما چون فرشتید حسان آرد

بر او الحوق تر سید و در این قدر کردند که صندوق را بر سر او گذارند
 و بر آن خانه زده می رفتند و امام زین العابدین را بل سبت
 از منزل نیکو فرود آورد و صندوق را در خانه گذاشتند که او در آن گذارد
 و مبارک امام حسین را از آنزدیک رسید نگاه دیگر که آن خانه که
 راجع روشن شد بر سرش گشت و گفت آیا آن روشنی از کی است
 بگرز بود که روزی درین خانه را شست و پیدان خانه درآمد و از آن فرشته
 ساعت ریاده میگردد و را کدی رسید که پیچ دمه تاب مشاهد
 که پیچ درها دارد و درین همان اما سینه و لوحات محال اما که
 من زین که نشاند محال او الله الصلح را عایه نور و شیت منقبت
 دل گشته را با خانه او و سر می پیرون آمد که بیزان بسیار که نه بخواب
 که طر قوا طر قوا راه دور که مادرش آویدان ییبه قوا صفیة رفته
 بل اسنر ساره مادرش و با مردی که قتل فرود آمدند آنکه را سسل
 و کلاکوم فراسر حضرت موسی و اسیر زن فرعون و مریم مادر موسی
 و ساره و عاری در کس و درو و دیگر کس و بعضی از اهل طابرا
 علم و علی صبیح الا شیا و در اسلامین فرود آمد و در سرهای از اینها رفت
 می کردند که نگاه ناله و راز و عظم پیدا شد و عار و غرور را سستی
 باز که از این سو و از آن سو نگاه کن که خاتون تیار است و آواز از هر چه
 در پیش نظری بود که کسی را از آن زنانه نمی دید و دل حروث و بر فراد
 از زنار ای آمد که تسلیم بکس ای مظلوم مادر وای شهید مادر وای
 وای فرزندان من عین غم خور کس را در تار خصما تو ستانم و
 غم و آوازه آید و در مشک که فاصه در آن شش صبی جدید در ثیاب آن امام
 را با تو ای موسی و ساره و بعضی از آن کلمات از فحشای پیا پیا
 و از زبان بچون میگریست و چشم روی سحر و کس قطره و ز
 و مردم بیستم و در آن صد و ده سال آن فرزند میگریستی و رسته موسی
 و عیسی که تو را بر آن میگویند که سراسر میگریستی و کوه صحرای

[illegible]

عالم پر خون شد کجاست و دیدہ یعقوب تا بر سرین گیر گیسو کوه را اگر گوسس لودی تانندی
 ناکه اش با بهر سنگین فی کوه از حزل گیر گیسو و طفل حرد و شهر بانو تسه لب شد آس کوه تارال
 شد شیرین و پس گیر گیسو و سرترا از استلغ این سخنان سپوش شد چون با هو سس آمد
 ارال عمار پیدا دالی آن لشی ندید رخاست واران خانه بیرون دودیه قفل که آن مدران
 برون در زده بودند در هم شکست و خانه در آمدہ فعل صندوق را بر یکشاد و پیشیا صندوق در حاک
 غلطیدہ سید بر گیسو پس سران سرور را بیرون آورده بستک و گلاس بست و بر سر سجاده نو
 رادہ و شمع روشن کرده پیش آورده از دور زانوی اوب در آمدہ دران سر نظاره سے کرد و کوه زار
 سیکست اسے سر سروران عالم دای مہر و ہتر سیا دم خیال گمان سے سرم کہ قراراں غمینی
 کہ وصفہ اعیان در ترستہ سوئے و انجیل عیسیٰ خواہد ام حق آن خدا سے کہ نرا این جاہ و ترستہ
 دادہ کہ حیران سر اوقات عصمت نریات نوئے آینا و خاتونان سر ایردہ بیوت سرای تو
 رار سے سے نہ اسند مارا خبر کن توچ کسی فی الحال لہراماں تہرب دی الجلال سر امام حسن
 بعضی آمدہ گفت اسے پیرانا معلوم من ستم رسیدہ ام انما کھوم من غمیدہ و محنت کشیدہ ام انا
 مقول کس بر تیغ دشمنان کشیدہ ام انا عربی من از قان آورہ گشتہ ام قطعہ ستم خستہ
 سید سے راتفا سے و دایر سے نہ کار سے نہ خانے نہ اسے و اسری غریبی تنہای خوینی و نہ بہرہ
 ہذا از سر لہ سے و سیر گفت کہ رونی زیادتکن ہر امام حسینؑ گشتہ ای پیر از حال سستہ سیر پیرای از
 سوزشکے تسبیح ال میکنی اگر نسبتی سیر انا ان لہنی اھلئے من سیر چا میر برگزیدہ ام انا ان لہنی
 المرقضے من سیر دی سیندیدہ ام نظم من نور و چشم مصطفیٰ ام و فرزند علی مرتضیٰ ام و مروت خاندان و جلم
 برگزیدہ حضرت خدا ام و بی کر عیب و مستمندم و معلوم شنید کہ بلا ام و پیر ویرانی کا این سخنان
 استماع ہوئے الحال مریدان خود را طلبیدہ ایشان بہتاد و دوق تو دنیا و صورت حال با ایشان
 باز گفت ایشان فریاد کشیدہ اند و احبابا بدریدند و با اتفاق پیش امام زین العابدینؑ آمدہ سیکس
 زائر ہا بہرہ ند و کلمہ شہادت بر زبان راندہ است و یای شاہزادہ سو سیندہ و گفتہ من رسول
 اجارن فرمای تا از دیہ بیرون رفتہ مشحون برین شکر زمزم و دل عود را برین ناکان رونق مدران
 مطعون حالی کہ ہم امام زین العابدینؑ فرمود کہ جزاکم بہتر خیر خدا سے تقاسمے ستم اخصای میرداد
 و اسنان و بہرہ من از سے خود خواہد دید و دندا سے تقاسمے از ایشان انتقام خواہد شد و پیادین
 خود خواہد رسید و پیادین ظالمان را کہ کردگار سپارہ تاجہ از ایشان و بہرہ زار سے زارہ

معاذ الله (روی) باین مشهوره یا گفته کرده پس صورت حال تمامی بازگشت و مرا با مسیحی
برایشان بنزد و اتفاق بهصیبت اهل بیت مشغول شدند و تا سه وقت می‌خوردند که کاش در کربلا بودند
تا جانها شارب شده بودند و یا انتقام امام حسین از دشمنان باز کشیدند و زیر گشت حالی بهم انجام
سند توان کشید الفقه زیر یا اما می‌خوردند و یا به سلاح خود و در ده نوبت مادی حجت نمودند
روز چهارم خروج کردند و طلب را بقتل رسانیده دار و فرار را به آذربنده و قفسه اهل بیت
عالمه مذکور است اما چون خبر آن لشکر و آذربنده سر آن سرور در مشق رسید و حکم شد تا سر
آیین شدند و مردم شهر تاشا بیرون رفتند و در کربلا از آب و لباس که از سواران
رضی الله عنه نقل میکنند که من به بخارت بولاست شام رفته بودم روزی در حوالی
رسیدم مردم شادی می‌کردند و اهل سوزنده را خود گفتم مگر اس مردم را عهد
عید با مردم از سکه حال می‌رسیدم گفت ای شیخ مگر تو اعرابی گفتم من سهل ساه
صاحب رسول الله علیه و سلم آن کسی که سوینا کیا از سینه بر آورد و در کربلا
غصب است که این کفر بنشیند از آسمان همین می‌بارد و از زمین بلبیب زمین اهل آسمان
گفتم کدام مامم است که خبر نداری فقه آسمان از جهه اکلیل مرصع برگرفت و شرا
کرد و این اندرین نامم کلاه از سر گرفت و بر سره همچون چنگ گیسوهای خود را باز کرد پس
چهره خورشید و خال و در گرفت و گفتم روشن نرا زمین مگو گفت این سر نام صبی است که
اهل عراق سووی نیرید به فرستاده اند و مردم شام فرج و شادی می‌کنند گفتم آن سر را از
کدام دروازه پیش در می‌آورد بد گفتم از راه ساعات پس و پیش دیدم و سکه ریخت گفتم
تا خود را به بیا نشنید اهل بیت را ندیدم بر سره سری دیدم که سیر عبا که رسول الله علیه و سلم
شسته بود بر سر من افتاد و یک از عورت اهل بیت ماسن سخن آمد که ای میر حیرانی گفتم
من است که کسی گفت من سکینه ام و عرا نام حنین گریه می‌س ریاده شد گفتم ای فرزندان
قیامت من سهل ساه می‌ام از صحرای کربلا تو سح حاجتی داری که بدان قیامت می‌گفت
آر سینه این نیر و داران را مگو ما سر بهم را با سرای دیگر شیر زنند تا غلبه اهل شامان
بود و اندک از نظر خلق دو تا سیم پس می‌پشت فتنه حاصل آن سر شد که اگر گفتم تو حاجتی دارم
اگر قبول کنی چهار صد درم شود و گفتم حاجت چیست گفتم تقییم پس نام حنین آن مرد چنان کرد
من ز روی دادم و خفتم که نیز اهل بیت با تمام از غلبه مردم بهسر شد و از حام بهر تیره رسید

تا آنکه بکسکه تا ناچیز نواختن شرط حدیثت کما آورم مصحح هر چه حکم کنی چاکریم و حدیثکار شاهزاده درود
که ای جوانمرد این کس که مریدم دارد و در مائات از پهلوسه شتران پیش رود تا مردم بطار که آن رسول
شود و عورت است مادر حجاب پاسد زری بر رفت نیجاه و نیاز دانا و او که سرانجام چنین داشت ما سبب
پیشتر اند و هر دو هم نباشا سکه ال از حوالی شتر و در شتر زری باز آید که یان رسول الله خد متی دیگر
اگر با سکه فرمود که اگر حمله زیاد سکه دار سکه برای عورت است ما بسیار فی الحال رفت و برای هر یک
محمد را سکه اهل بیت دو طایفه بیاورد و بخت امام زین العابدین چپ و فرس و عمامه سر سبب داد
و در آن سکه این حال خروش و فریاد از بانار بر آمد زری در گشت شتر ذی الجوش را دید با جمعی
مسند و سراندا که لغره زمان و شاد سکه کسان در رسیدند بخت دین و صحبت اسلام در دل
ر زری خوش آمد و در و د و عثمان هر کس شتر گرفته گفت ای لعین پر سکین و اسے مدر سکه دین
این سکه گشت که بر سر زری کرد و این فرزندان که اند که سر شتران شاده دستهای شمشیر باده
و دید با سکه شمشیر بکنده و اسباب عفو بخت شمع ماد و دلهای شمشیر بکشان ویراننده
شمار ادا د با سکه نور با د و دل از دیدار حق محو را د و شمار ادا حاضری با د و از حق لعنت
و هر من مسا د و شتر لغره مرار زان زد که زنی این فی اوسه را بکیا بر بخت و شتر حمله آورد و مردم
شتر نیز سنگا و شتر بجان و دی را و کرد و چندان زخم بود که سبب که از یاد افتاده بشود
مردم گمان بردند که هر دو را کشته است و بر شتر نیم ششی بود که زری ششم بار کرد و سکه را در حوالی
خود دید و فرخاست و در آن شتر مشهد س بود و در حلقه که حضرت سلیمان علی ثنیاء و ملک اسلام
سنانته بود و یار سکه از بیجا میان و بیجا مراد گلان در آن مشهد س س اسوده بودند بر سر و ج
کو فنده از زری و شتران پناه در آن مشهد س چون در آمد حاسه از محاسبه ا د بر سر پاره شد
که و حمله چاکر د و اس از و پاره کشته و آتش در سینه برادر و خنده زری گرفت شمشیر ادا
ست که مردم این شتر سبه و طرب اند و شاد و شمس سبه و در شتر اند و شاد و سرت سبه و در شتر اند
و شاد و تعزیه ایشان جواب دادند که عزیز وقت شادی خارجیان است و زمان مانم محبان
خاندان اگر دشمنانی بهمان ایشان باز رود اگر از دوستانی بهمان و با ما در غم و اندوه سازند
اگر در دیند س در دیند ان را اندا و اگر سوخته زمانه نبش و با سوختن کان و ساز و شمس و
ای شمس بیاتان و فو زری بکیم که کاه ال دل سوخته س سوخته داند و زری گفت حاشا که من از
خطایان باشم و ما اسن از دوست قاتلان امام حسین جان بعد حمله بر وی آورده اید و از رفت

معلوم کند پیش سر مبارک امام حسین پیش نخست نبرد و این جز آنرا که مصحح امامی در روفته استند
 برین چهار بیان مراد از روفته استند ۱- نه قتلت الملک المحلی ۲- بجهت آنکه من بکشم باو شاه
 بزرگوار را ۳- قتلت خیر الناس اما و اما ۴- بکشم کسی را که بهتر یا مردم بود از رحمت مادر و هم
 از رحمت پدر و بیست چند دیگر که مشتمل بر شرف است و کثرت حسب امام حسین بود و شرف و عزت
 نیز به ازین سخن درخشان است و گفت اگر میدانست که حسین باین صفت موصوف و بدین احوال مستعد
 بود چرا او را کشتی و اندک هیچ چیز ازین بهتر ترست بلکه تراب و سبب نام آنگاه فرمود تا در میان کوه
 برده گردنش بزدند و این بهترین زمان ده کسی بود که قتل امام حسین اتفاق کرده بودند و در بعضی
 گفته اند که در آن صحنه در مجلس این زیاد و اول قتل شده و اندک علم پس نیز بدوی تا آنکه از
 که حسین را چگونه کشتند و حریم قیس و بر و ابی طاهر ذی الجوشن آغاز کلام کرد و گفت آنچه من چند
 تن از اقربا و شیوخ خویش بکرم و افروخته بود با لشکر که آن مشقه او شدیم و چند آنکه او را به رحمت
 تو و شایسته پسریا و خواندیم اجازه تا که در پای و جگر دیم و بانگ و رفتی و از روی و لشکر و دست
 بر او زدیم و سر ما سے ایشان سر دیم و تن های ایشان بر خاک نکندیم و حالا جسم ایشان را در محراب
 انداده دست و پا می ایشان بجاک و خون آلوده سیریز زالی کنیک سر و پیشانی که به هیچ سفی
 نگفت و طشتی زرین طلاییده فرمود تا سر مبارک امام حسین را در آنجا نهادند و پانجامی بود و به سبب
 بابت گرفته اشارت بهای امام حسین میکرد و میگفت حسین چه است دندان بنگار نشسته یکی از حضار
 مجلس بانگ سر نیز زد که در دربار جویبار ازین شنایا که ما را دیده اسم که رسول الله علیه و سلم بوسه
 برین دندان نهاد و برین لبها نهاده است و قطع آن لب که بوسه داد و بر بار رسول الله علیه و سلم بوسه
 بجا برداشت و آن سر که کنایه داشت و گفته و آهن و طشت زرین نهاده به پیش تو که سراسر است
 آنرا که بید خوار نه می آورده که در آن زمان که بزرگ قصص بجا شایسته دندان مبارک امام حسین
 خواه که در سمره من چند باری از حضرت که از جویبار و باران سید برار و وفادار در آن مجلس
 تشریف داشت آواز گرفته که قطع آن لب که بوسه داد و بر بار رسول الله علیه و سلم بوسه
 بر جوی زرین که چندین نوبت مشاهده کرده ام که حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم بوسه بر آنجا میزد
 نیز به در غضب شده گفت ای سمره حرمت محبت تو با رسول خدا صلی الله علیه و سلم گاه معمارم و گاه
 شرف محبت تو با آن حضرت مانع شدی که در آن ترا میزدیم سمره گفت طرفه حالی است که ملاحظه میست
 با آن حضرت صلی الله علیه و سلم میکنی در عایت فرزندان عزیز او بدین نوع حامی آری خزان نیز سخن

که از باب ساعات در آمدن تصویر نمود باز گشتند و از دروازه تو ما در آوردند
 گدازان ایشان پیش مسجد جامع اصفاد و در پیش مسجد پیری بود با هم حسن سمین
 افتاد و آن حور را در سو و حجاب دید گفت شکوه خدای را که اگر شما
 از خانه شما آسایش را دوزید بر شما استولی ساخت امام زین العابدین
 قرآن خوانده گفت آری گفت این آیت در قرآن خوانده که قل را
 گفت دیده ام امام زین العابدین گفت سخن ذوی القربی پس
 که بود شد مالا رم است اندک گفت ای شیخ این آیت را خوانده که انما یرید
 اهل البیت و لیطهرکم تطهیرا پس گفت خوانده ام شما نهاده فرمود که ما نیکی
 طهارت اختصاص یافته ایم پیروان این سخن بشنیده زمانی سر در پیش
 علمه کرد و گفت یا بن رسول الله مغذ و دم دار که نه انتم که شما هیچ کس نیست
 گفت آتی از دشمنی این قوم توبه کردم بپیر ایم از دشمنان ایشان و تو را
 پس خود را در پاسبی شتر امام زین العابدین انداخت و در خاک می افتاد
 من قبول کرده و از من خوش بود گشته جانم بر دارم دعای آن سیر باقی
 افتاد و غره زدونی الحال جان بداد خروش اهل بیت سر آمد امام زین
 که بنده مشغولی سیر در کوی محبت جان بداد جان برای وصلت جانان
 آگاه شد با مشاییدان در زمان همراه شد راوی گوید که اول روز سر را را
 مردم که بنظر آمده و نماند آمده بودند نماز دیگر را که شکسته بودید سیر برید و فرمود
 بودند و پیر دای زبوری در آن و خجسته و تختی از سلاح و علاج موصل گردانیده
 در یک صدف نهاده و در پاسبی روی و ششتری بروی افکنده و که سبها بر حوا
 شام بعضی نسبت به بر خسته ایستاده چون شمر بان دوا بر دیگر رسید
 اهل بیت را در آمد چون اهل بیت در آمده و ایشان را در یک صدف کوشک
 در آن و بختند و سر را در آورده و پیش تخت بر نشاندند و یک یک سیر را می دید و
 تا بر تمامی سیرهای سر و این درین اطلاع یافت بعد از آن گفت سر را هم سیر
 بود سر را هم سیر را بر نشاندند تا که داد تا پیش سر و با او گفت رحیمی بخوان
 سبایک کن و از برید صافه نیک طلبی غرض شمر آن بود تا مزاج نیرید را در

سر امام حسن علی را دید ای از دل بیار و در کشید و گفت ای زید من در زمان حیات بیغیا میری و بیغیا
علیه و سلم سرسم بخارفت که بنده رفته بودم و پنجاه شتم که وی را بگریه برسم از صیحه پرسیدیم که حضرت را
صلی الله علیه و سلم چه چیز در دست میبرد و گفتند موی خوشی که من در خانه و شکاف قدر رسیده
عشره است و سر داشته بخانه و سر رفتم و وی در خانه ام سلمه بود و دیدم و جمال آن حضرت صلی الله علیه و سلم
است و ایام خودم از رخسار مبارک چشم مرا و شفی بیفز و در دل من و از بسته محبت او گشت و روی سلام
کردم و آن سطر را پسین وی نهاد و گفت ای حسن که گفتی محقر بدیده ایست که خودت شما آورده ای
چیز است یا بی غنی نزد سایر آن بزرگان چه نیست و لیکن هرست از روی حضرت رسول صلی الله علیه و سلم
و سر امام علیه السلام که نام تو چیست گفتیم غیا ششم گفت تزل عبد الواس نام کردم و اگر اسد
تزل کی من با تزل قبول کنم من نمیک در و صیحه نگریستم و انستم که آن بیغیا نبیست که بیغیا علیه السلام
ما را از و خبر داده و بیغیا علیه السلام عیسی نبی نام او و با نام فرده داده از من نام او و غیبش جان
برده داده ای الحال بر دست وی ایمان آوردم و بدو و با بگفتند دین خود را باینان دادم و جان
چهار سال است که من مانچ پسر و چهار دختر به مسلمانان در میان رو میان می باشیم و در میان یک رو
و یک کس از حال من اگر نیست و در آن روز که در خانه ام سلمه در ملازمت بیغیا علیه السلام و سلم
بودم این عزیز که سرش بخاری پیش تو می بینم که در کوه دوزخ و در آمد و حضرت رسول
صلی الله علیه و سلم نفس کشاده و او را در کسار گرفته و صیحه بر لبه دندان او می داد و میگفت از غنای
حداد و با دگر کس که ترا شایسته گفته و رفته دیگر و در بیغیا علیه السلام و سلم بودم این حداد را
که از او برگشته و پیا نه و گفته اند یا حداد ما نگید نگریستی که گفتیم بیغیا را نگید نگریستی که گفتیم
و بیغیا علیه السلام که نامم که قوتش که در آن روز است و صیحه بر لبه دندان او می داد و میگفت از غنای
کسی که من می دانم با حال عمار او دیدم هر یکی بیغیا علیه السلام و سلم بودم این حداد را
اینان رفته و در یک خطی نوشته و در دست بیغیا علیه السلام و سلم دادند حضرت تازی
و در دو گفت خانان من رویا بود و سو که او خود بیگوسته و صیحه بر لبه دندان او می داد و میگفت از غنای
ایشان بر فتنه و حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم بر فتنه و من هم بیرون آمدن میان مسلمانان
دوستی بود و بر پرسیدیم که چرا حضرت بیغیا علیه السلام و سلم میان شیعیان خود حکم نکرد و گفت
که خط کدام شکوهرست مسلمان فرمود که آن حضرت صلی الله علیه و سلم هر دو را دوست بسیار و و مال
و سود که اگر بود خط من و هرست دل حسین مایل شد و اگر گویا در حدیث من هرست بسیار اندوه و در دل

پس روی سرید که هیچ میدانی که چه یکنی زناں خود را در پس پرده شاد که در دست ران
رسول الله صلی الله علیه و سلم در پیش خلق در آشفته نمانم که در وقت بازخواست از محمد
چگونه بیرون آئی بزبانی من سخن بر خود بگو و پرسید که این چه کس است گفتند خواهر حسین
فاطمه زهرناگاه ام کلثوم بر بای فاست و گفت احارنت ده تا سر را در برابر ام و دیدار ما
وی بینیم دستوری یافت بر حسب و سر ام حسین برگرفت و گفت در این بیداری نهاد و پیوست
س سر بر آورد و گفت ای یزید یا می پیدارم که درین دنیا راحت نه بینی خنایه ما را در بر آفت
نیز میگفت این زن در زناں هم خواهر حسین است گفتند آری این ام کلثوم است گفت
ام کلثوم چون دید که خدا غلش شما را دروغ گردانیده سرانگه کرده بودید سر شما واقع شد ام کل
فرمود که خدا انما فکان را دروغ گوئی خوانده که ان انما فکان لکما ذیون و در ایشان است
و وعده عذاب فرمود که و لعید ب انما فکان و انما فکان و کما انما کما اهل بیت پیغام صلی
علیه و سلم از کذب و نفاق بشنید و بشنید از او روئی نگرداننده توجه ترین العا باین کرد
این کودک کبیت گفتند تا این که حسین گفت من ستمم که علی بن الحسین کشته شده گفته
و یاسه سیم بود علی اکبر و علی اکبر کشته شده اند و این علی او سبط بیا بود و او اگر کشته آوردم
گفت ای سبی تو سبانی که میروند است که بر سینه با خطه بنام او کتبت و ستم خلافت مقام
شکر دای را که ستم بود و رسید برین العا باین گفت ای یزید این مشیر با پدران ما نمانده اند با
خلافت از پدران ما زیبا سر بود که از او دین بهادری کردند و از پدران تو که بدگاه الی شکر
حق آردند اما هم ما و تو در فضا نیست پرسیده خود بدشتا و سبک عالم الذین ظاهوا ای تقاضا فیکون
رو س که اندر رو و جگر از هول جوی او و احکام را لای عمل سرگونی بودند ای ابر بر اسه به
دون داده دس بهاده اندیشه کن که حال تو آن روز چون بود و به زید از بنیان و حصه
و سر سبکی را گفت اس را بیرون سروسش باز کن و پیش من آرم و میگفت دست علی بن الح
گرفت ام کلثوم بر حسب و سر و دست در وی زد و گفت ایسر زاده سبید و سنا ازین کودک
و الله میخاکس نمانده است که دشمنان محمد صلی الله علیه و سلم محرم نماند الا ای کودک سیر این به
انشا که در شش و یک با جاده یا خیر مسلح و حساسه و ل و سکا و سنا ای به چو یزید ای
استماع کن زهره بر اعضا سوسه افتاد و یفوق و دستار روی بداشتند و نزد خود
خوانند و در بیلوسه سیرین نماند گفت یا سکه سوسه و سوسه تو نزد کس است

تشنه را به هم این مهم را حال به یاد ایشان کردند گفت ای مسلمانان بحضرت یار سه و سه و سه
و بحق دین اسلام که تحقیق کن که پدر میان ایشان چگونه حکم فرمود مسلمان قبول کرد و از همه
برگذاشتیم و دیگر که ملاقات واقع شد رسیدیم اسه مسلمان می که دیر روز بر تو گفتیم که رسید گفت ای یار
ایشان نزد یک یک دیگر که رفته بودند بهان نوع که بر منبر حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله که نشسته
بر خاطر عاظم و نیز گذشته حواله را در ایشان فرموده و گفته بنزد قبول و نذر از رویتنا او چه بیاورد
بیش فاطمه رفته اند و بعرض رسانیده که جدا فرمود که بروید و خط نویسد هر که خط او بهتر قوت
بیشتر باشد خط نوشته خدمت جلد برویم ما را حواله به پدر کرد و این که نزد پدر رفتیم ما را بکار دست تو فرستاد
و اکنون بیا و در خطهای ناگه برستی حکم کن فاطمه با خود اندیشه کرده که جدا برنگار و پدر را در این
نخواستند که ذل به یک نام مایل شود پس چگونه کنم پس گفته که شما میداند که من خط می دانم نا
رو عده نوشتن هفت دارم و در این دارم بر سر تها افتاد که هر کدام که بیشتر جنبه خطی بهتر قوت
کاملتر باشد پس آل کوهر را بر ایشان نشان داده حشمت گوهر بر جیده و حسین گوهر بر دست
آورده فی الحال از حضرت عزت بجز نیکو این فرمان رسیده که زود بر زمین بروید و هر دو مال فرخ
بکند که گوهر را بدو نیم کس تا هر یک نیمه سر جینه و دل به یک نام اند و بگین نگر و جبرئیل لبس را لا
ملک جلیل بکند آن گوهر را بدو نیم کرده و هر یک از شاهان گمان سه گوهر و نیم بر جیده اند ای یار
ازین سخن فهم میاید که مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم و مرتضی از شرافت نام بردل ایشان روا نمیداشتند
و حضرت خداوندی خواسته که به یک نام مایل شود کن در روزم خبر شنیده ام که کسان تو یک برادر
رفته و داده اند و شربت الماس شنیده و رفتند و دو بار یک جگر از وی برآمده و می نیم که سلطان دیگر بقبا
و دو سه در نظر تو نداده اند و ای بر حال تو در میان آن تو فقط ای ناگهان نسبت فرزند مصطفی
باشی هیچ وجه روا کن چنین کنی بر خلق تشنه شه زمین تیغ بکین نمیداد و خاک خون نماده و ناز
کنند چون سخن بدیدار رسید غریز از حاضران علبس برآمده نیز بپای رسید و گفت ای عبد الشمس ملک
بر من می شورانی و رعیت را با شوب می آر سه اگر نه آنست که تو رسول مقصود و الای فی الحال
بسیاست می رسا نم عبد الشمس گفت ای بی شرم نا انصاف حرمت رسول مقصود را سه و حرمت
رسول اکبر و میگرد آر سه نیز بد بانگ بر طرازان زد که این مرد را از عباس من بیرون برید و را
و بر بیرون برود و در دوازده فرسیده بود فرمود که بچشم از زنان را بسیار بدین سخن گویم که کثرت
و برینت و زین العابدین پیش آمده زینب را که چشم بر سر بردارفتا و فریاد برآورد که و احبها

ارباب اهل بیت این اجازت فرمای تا مدینه روم و سر روضه حدیث گواری خود صلوات الله علیه
 معیت و عبادت مشغول بنوم گشت این مراد هم حاصل است از روی دیگر در خواه گفت
 یا دنیست سر اجازت فرمای تا سر روم و خطبه بخوانم نیز بیکهت این آرزو پیشتر از مر
 ها فرمای تا گوید ارم اما چون روز دیگر شد نیز بیا از وعده خطابت امام زین العابدین علیه السلام
 بیدار شامی را مقرب کرد که خطبه بخواند و نهادی کردند که همگی سببی جامع حاضر آید چون
 زاده حاضر شد و خطیب سر رفته بستانش که سفیان زبان بگفت و در دست
 طالب سپانند بسیار نمود و طمان جگر را میان کرد و حقیقت و اولویت بنده را احسان کرد
 یا بدین بی طاقت نشاء و را نگاه نتوانست داشتند آواز داد که یا شامی مجلس
 نت ای مرد شامی خطبه تو مرا این قوم را رضای مخلوق را سر خطبایان و اختیار نمود
 اند بنای این مملکت کرده مشتمل می پیروی نفس بود بیکهت راه غی این مملکت
 طبع و روح اختیار نگونی سخن و بدست اشترار داری کمی آل عدا از همه فاضل تر اند
 ن قوم حرامی کنی تا سر روی بنیز کرد که وعده که مراد داده و فاکت دادم عهدی که بسته
 رد داد کن و اجازت ده که بر سر روم و جنان خطبه که رضای خدا و رسول میان ما بسته
 لمانی که بسته ما را است سعانی او گشته شناس و ما خود بنوم داد کم نیز بیکهت سر بر نفس
 است هم اینها سرای این اوده شتی که غایب بگوئی اهل مستحق نعمان آمدند و اسرار
 مای فاضل و در خواست نمودند که بنوم که اناناه عبادات اهل حجاز بنوم و بنوم
 بنوم و بنوم حجاز زبان تا حد مرتبه بدست نیز بیکهت که ای اهل شام این سیرانی بنوم
 اصح عر و اسد ساد که چون سر بر و دال و سفیان را فیض سازد و دست امیر را
 تا سر آید و اگر گفتند او خود سال ما حد توان گفت ما را بر دست که از خود بخود سخن
 که دران ما را معطر رتد که سر بود نیز بیکهت تناس بزرگان را روضه نیست کرد
 داد و بنا براده سالای بنوم بر آید و خطبه مستملم حمد الهی و بدست حضرت رشتانیان علی و شد
 مراد فرمود و در حقی که سهام او با هم نسبی بهترین رمان بهر لعلها آل رسد و ضامن
 ربا بیان ما را توصیف آل راه شاه با نفع الفاظ دگتاسی آن چون در نعل مسائل
 ما رعو امض بلاغت محتوی و قفا کن سعانی جان فرایش با سد قفا کن دلائل ارباب
 رضا کف رعیت و فصاحت شمل و نفوذی لطمه بر دامن کلماتش چه سر عالم گیر

تاج سلیمان

باوے کشتی گیر سے نام زمین العابدین گفت کار کشتی سہل است ہر کی را کار دیوہ تا در نطر تو
مچار کہیم و کہ غالب آمد مغلوب ساراکت و در تماشائے راوی گوید کہ درین محل نقارہ شام
فرود کوئندہ کہیں سیر نیرید کہ گفت ای سیر حسین این روست بدین سست نوبت بد تو کیاست
امام زمین العابدین فرمود کہ زمانے تامل کن تا جواب تو باز دہم ناگاہ آواز نقارہ فرود نشست
و سوزن آغاز بانگ نماز کرد امام زمین العابدین گفت ای سیر نیرید انکس روست بد و در مس است کہ
سے آواز ز تو نیست سحر روزہ عروہ تنو کہ در پیہ اسے خالی رخ ہر کسے میروزہ نوبت است
و نوبتہ دواغ ناما قیام دنیا مست باقی مست در دار الضربہ امامت سکس سعادت نام خوانندہ
و پر دنیا میر و است و کر امت حلیہ فضیلت بنام ما خوانندہ جو اندہ سپست تا دور در کار و دور دور
نام کا کثات بود نام نام با ستہ سیر نیرید ما یون شدہ صافان از فصاحت شاہزادہ زمین
زمانہ نوبت ماندہ و بیان نیرید امام زمین العابدین مباحثات بسیار واقع ست چنانچہ
کہ آن بطل مے انما یراقصہ عن کجائی رسید کہ علی بن الحسین گفت اسے نیرید پیر
در خانہ ما فرود آمد یا در خانہ شما آیت مطہرہ در حق مانا زل شدہ یا در حق شما زوم سو دست
دواغ نامہ در بار کہ ما ستہ ما در بار کہ شما ہمین سیفت تا عیشہ بر نیرید افتادہ منی زمین
عسا (۱۰۰) طاری شد گفت یابن الحسین از من حاجتہ بخوار و انکم گفت قاتل پدرم
میں دہ تا کہستم نیرید سرداران کوہ را طلبیدہ گفت کہ حسین را کہشت گفتند خوشے بن نیرید
نیرید فرمود تا اورا حاضر کردند پرسید کہ حسین را تو کشتی چون غولی سیاست بشیرین مانک را
نیرید بدتر رسیدہ گفت ما ستام را با کشتن چہ کار گفت بس کہ کشت گفت سان بن اسول را
و از دادند و پرسید کہ تو کشتی حسین را گفت نعمت بر قاتلان حسین با دیرینہ شدہ پس
صحت اورا کہ گشتہ است گفتند بنمزدی اچو شش و کس فرستاد تا شہ را آہر دندہ پرسید کہ حسین
کشتی گفت معاذ اللہ نیرید گفت ہمہ مردان متفق اند بر آنکہ اورا کشتہ گفت ایماں دروخ
یا گوید غضب بر نیرید مستولی شدہ پرسید کہ پس اورا کہشتہ ہست شہر گفت من شہر مانگویم کہ
سین را کہ گشتہ است انکہ قاتل عرب را بھیج کرد و در سیت المال یکشا دو شکر اسید و صلح و فقہ و
عب داد و گفت بروید و جہش حرب کشید نیرید را انفعال غم دست داد و گفت بر شیرینہ شدہ
بہر شہر ما دناہ روی با نام زمین العابدین کرد کہ حاجت دیگر طلب کن گفت سریدیم را زمین
سہری دیگر نا بہر و بیت ہاسے ایشان متحی سازم گفت این حسب تو روست حاجت دیگر خواہ

[illegible]

در گرفتند نیز یار غوغا سے ایشان از خواب در آمد و کس نوشتا ذخیره گریه که اهل بیت را چه واقع شد
صورت واقعه باز گفتند و خبر نیز بدیدیم که دختر امام حسین پسر را در خواب دیده براسه برادرید
بی طاقی سے کتہ نیز بدید گفت بروید و سریدین ، و نمائید شایسته ییاید نیز آن سر را در خا
خاص خود نگاه میداشت خادان نیز دید آن سر را بر طبق مسمن نهاده و مندی علی ار سه پس را
انگند نهاده اهل بیت را آوردند و گفتند نیز بدیدیم که سر پدر را و را بدیدیم شایکه او را تسل
پدر آید اما چون طبق را بشو و سے نهاده سر سبد که این چیست گفتند آنچه سے علی است
بهین که مندی یی برگرفت سر سے دید سران طبق نهاده آن سر را سر داشت و یکصد در آن مگر سبت
سر پدر خود را دید آنچه از سینه بر کشید و رو سے در و سے بر سالیید و لب خود بر لب یی نهاده و
نے الحال جان بباد دیگر باره اهل بیت را تعزیت امام حسین نازده سید و محبت شهدا تقدیر شد
عزل ای اهل بازمین چه غوغا در جهان انداخته مار دیگر نامی در خاندان انداختی
اسرا ندو سبب بر آورد سے زدیاسک ملایه برقی حسرت و زین و در زمان انداخته شورش
در ورگا رانسم جان کوی بدیدد آتش در خرمن بر و جان انداختی پیر به چون ازین حال
خبر یافت ایشان را تعزیت رسانیده ام کلثوم اهازیت طلبید که در خارج کوشک بمنزلی رود و
از بیت اهل بیت مدارد و از جان یافته سے که حریت نام ستر کرده بودند شریف فرمود و
ناله اکابر تعزیت وی حاضر گشت و او سے که در احوال زاری اهل بیت و از سے شهدا گفته بود
سیچانده ها توان عرب آب از دیده می باریدن و از حم اهل بیت سی راز نهاده و کما سبت از فصد
ام کلثوم سبت ششم ناست ر حال و افشا اموت پسر اذانی و را دلی حسرت من بود و عای
عزل فریاد کربلای مونس و غمخوار باندیم ، فستند نیز نزلان و زخم نواز اندیم ، آرا شدند از
این واکه و ما ، و مکه که فصد گشتار باندیم ، انگا شد از زخم البان و برقت ، اما که کستان
با دل او کار باندیم ، در خاک بختند و رخ از مانده شمرده اسوس که در حسرت دبدار باندیم ،
عین سے بود طیب همه دلها ، گدشت همه دلی انگار باندیم ، و در روایت احوال و بخت
نیزید اسباب سفر اهل بیت ساحت همه را جامه بپا ، و زاده خیا خیلان باشد تعیین خود و نخلان
ن شید را سفر کرد تا باسی سوار کل در طراز ست ایشان باشد و در محافل ایشان مبالغه بسیار
رده بچا سبت و نیم روان ساخت و امام زین العابدین سرید رنگار با سبب ای دیگر اگر فست بیا
بر بلا در سبتیم ، و جعفر سران سر و سبب از اظهار انعام یافت و سر ای شهدای دیگر با بیان ایشان

رسیدیم و این صورت را از مردم بیست و هشتم ما و اینها را بستند و دفن کردند و من
جنت و کعبه بسیار ملول و محزون بودم شبانه و صبح در خواب دیدم که بار و سه روز و شبی فانی
و یوشبیه گفتم اسکی پدر حق سبحانه و تعالی با تو چه کرد گفت مرا بسیار زد و گفتم تو گفت
علا ما تبه عجب بر تو دیدم آه گفت آری سیاهی روی و گرفتگی زبان من از آن بود که
میخوردم و چون مردم مرا بفرماندند آوردند بخیمان بار و سه ساه و زبان گنگی و دم ناگه
یم که رسول خدا صلی الله علیه و سلم بیاید و گفت و خیل توئی گفتم آری یا رسول الله صلی الله علیه و سلم
و سلم گفت بگو آن مرثیه که در حق شهیدان این است من گفت سر خواندم
تکلیف کن ای سران لشکران حکمت و دال محمد صلی الله علیه و سلم که در آن آیتها این است
و عا دیم و حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم می گریست چون شعر تمام کردم فرمود که بگو
شفاعت کردی بشهیدان و این جامه سوزان خداست که در بردارم و ازین خبر معلوم میشود که گریه
بیشتر معلوم موجب جبریل است و می دبد که بر شهیدان را شد بشکایت
از نور سعادتمندی روزی روزگار از عقوبت شهیدان یا کون انگویر از شکرت بجز دیده
نیم برآرد که هر که او را در گریه است از برتر سبکی با بال شهیدان بود فردا بعد از اقامه
صلوات و هم در عقوبات قاتلان امام حسین علیه السلام

ازین حدیثی در عقوبات قاتلان ما نهاده از علی رضوی نقل فتاده که کشیده امام حسین
با توئی است از آتش و دست و پای او سبک است آتش عقوبات و عقوبات از فزون احد و
ما و هم در حقیقت شریف با سناد عالی حضرتنا خصوصیه مذکور است که حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم
و سلم فرمود که من عماران بعد از وفات ما روای علیها السلام و دعا در نگاه گیر یا
است که آتی برادر من برون شهر متفوات پیشید و رفت از زندان فتناسوسان آنها کشید
در ابا مرز حق سبحانه و تعالی فرستاد که اگر ازین آمرزش اولین آخرین مطیع غای قرا
ست کنم و همه را بیاورم مگر قاتل حسین بن علی را که من بخود انتقام حسین از قاتل او خواهم کشید
پس کسی که او را بچنان غنی بریزد چنان شهید که هرگز سر نخیزد و در کفر انفراسب آورده
تر و بزرگتر همه ماران و دوزخ مار است که او را شایسته گویند هر روز بفرستد و بار بار از دوازده
بریزد حق سبحانه و تعالی میفرماید که ای شهید چینی و ای مسکونی ای عقوبات قاتلان حسین بن علی که کن
و علامه و ...

صلی الله علیه وسلم و سائب با شتم و شول و عذرا سببه اختیار گماشت ائمه
 سابقین و کبریا نته و دوم روز سه که حضرت رسالت صلی الله علیه وسلم از یزید
 سجائی شتم تحلیس بنود از اهل مدینه الا که در غنیم و غنیمه و الم و ماتم بود
 مرتضی شکر از کوفه با سماع اهل مدینه رسیدنشان کردند و گو با
 تازه شد چارم زمانه که امام حسین غنیمت بیک کرده بود و داعیه که
 و دستش از آن راسه زد و اهل مدینه را و داع میکردن بهیم در عین
 و اهل مدینه استقلال بوده فقر و بیت در گرفتند اما اهل بیت که پدر
 صلی الله علیه وسلم رفته با و از سوزن ناک از جگر پاک چاک نعره کرد
 و اسبیه و اسبیه آه ناله ناله از نویم غریبان و و دیان نویم
 نویم محبت کشیدگان باریه حیران نویم صفت لوان و محرابه در دو
 و غنائیم لکه کوب حفا که کوفشان بهو فایم اگر رده خیر ستم شایه
 آب فراخیم که از دکان سخاات عفو با هم سدام فرزند دل بند تو او
 نیا به بر دهنه عرش استباه تو آورده ایم مشغولی یا رسول الله برار
 الی بیت خویشش را زار و سمار و عزین در ملاسه دشمنان دین
 بگریز گرفتار زنجین اهل بیت اینجا گریان و نالان که ناگاه ام سلمه
 بیرون آمد غریبان و نالان ستیش که خاک کربلا که خون شده بود و در
 که بهار بود و دوست دیگر گرفته چون اهل بیت ما در مومنان را دیدند و از
 کردند در دو سوزنشان متعنا عفت و متراوت شدند و خشت را ن امانه
 و کما گرفتند و دختر شاهزاده را سرش به پا کردید بیان این ته
 رسالت صلی الله علیه وسلم واقع شد از سرهای تقریب متجا و رستند از
 باقم مبین و خواص و عوام از این صفت در اندوه عظیم عظیم سلطان
 حسین تقویت ندارد باره ام سلمه اهل بیت را سبب بسیار داد و کسان
 و عده بیواب بسیار فرمود و گریه بر اسامه امام حسین ثوابی غایت داد
 که گریستن و گریه اندن موجب غل غلشت است و در عین ارضانند که
 در اینست که در کچون پدرم را وفات حاضر آمد و با نشنیده شد در شو

بعد از بیدار شدن و بوی خوشی گریه و در آن عقوبت نعمتها که کلی خواسته
 آخرت ایشان است که بایان ندارد و در دنیا نیز هم بخاران کوفه
 با نقیض امام حسین ساری کرده هر یک به بلای بزرگی غنائی عظیم
 را امام حسین ساری نقل کرده که فرمود که یکی از خواج نرد ما بود و ما از قه
 را اهل عیسی گفت یکسینا دنگت کشتن امام حسین الا که در به
 گشت در فرغ می گویند یا اهل العراق من شاد گشتم بقتل می و مرا
 بنور در جمع ما بود که شاره از چراغ عیسی و قدرت آبی در شرم
 آن کس نهانست و بسوی آب دیده خود را در جوی افکند هیچ وجه آن
 در درون آب گشت و پوست او سوخت تا در میان آتش آید
 آنجا رسید که اولوا البصائر جلوه کرد و فرمود آید او شهیدان را چنان
 میان آب و آتش سوختن و آتش بصری نقل فرموده که مردی
 شریفی را دیدم در بار از صحبت او نفرت عظیم بود زیرا که در وقت حکم
 طاقت آن نمی آورد و ما را شرم می آمد که سبب آن شدن از روی باز
 از آن حال سوال کردیم باینکه چهل و هفت سال در آن حال
 با این که من با آن طائفه بودم که برب آب فرات نامیانی میکردند تا سارا
 می آمد و او را از آب منع می کردیم بعد از واقعه کربلا ساری در جواب دیدم که قیام
 لشکر عظیم گرفتارم و از بهر سو آب عظیم و بی یابم ناگاه دیدم که حضرت مصطفی
 حسن و حسین و علی و زاکا و جهمایه بر لب آب حوضی نشسته اند و بر منی دیگر را
 نمایان مردم را آید پس پیش حضرت رسول صلی الله علیه و سلم آمدم
 و فرمود که آتش دیدم یکسینا پس از آنکه گشت من شهادت کردم و سوگو
 آب حوض من نرد پوست چهارم که فرمودم که هر سالت عظیم است
 نمی دیند گفتند یا رسول الله این کس از آنهاست که گشتن فرات است
 امام حسین را آید پس دیدم حضرت رسول صلی الله علیه و سلم فرمود استقوه
 بایشانند چون از آن نظر ان چشم دیدم و سید گشت من شهادت با خود باقیم
 آن موجب کرامت بشام مردمان است پس ساری فرمود که دیگر نرد

باز در پیس نورانی خود بر پشت پایی آن حضرت نهاده باو از حق
 بیوفایان بکاران با چو روغن بخت چیدار رسید سید عالم صلی الله
 علیه و آله در روی وی مالیده و بگریه در آمد و همه بنیادها طفت آ
 در بین عزرا نعم و در مبتلا است که کشتی نوح غرقه طوفان ابتدا
 دم فرزندان این شعله بین که در جگرش در کشتی نه رنگین
 و زوشت غرقه جبهه غرقه حرا قیاست است اگر با برای ماقم سا
 و دلوله در خیل انبیا است اینها غم از برای دل مصطفی خورده
 اگر هر نفسی بگریه ازین غصه در خور است در فاطمه زهرا
 نه بر زهریت نبود لبیک بر سپرد و بر سر که بگریه بخت داغ
 و گفت یا رسول الله اگر فرمائی با اهل کوفه و شام آں کنم
 که آن خوار کنم که فرمائی قیامت بر آن جسمی کنم حشری گفت
 میگویند که ما را فرموده اند که این بچاه تن را بکاک کنیم رسول
 گفته اند آن فرشتگان حرهای آشتین داشتند بر کرا
 و بوقتی تا بپای آن کس نه شده شدند چون نوبت بخت رسید گفته
 لا عفرک و شکرک هدایت سیاه فرزند من شکست ارم کن
 نقاب میرافروگند استغفرت گفت از بول آن واقعه بیاید
 نقاب برداشت روی چون روی خاک بود و ندانند این حق
 و شایخ حرم گفتند و در شوا نزدیک است تا شامت تو بخاطر آن نه
 حرم بیرون رفت هنوز ده قدم خارج حرم ننهاد بود که صد
 سبقت فطری از برق ستم هر که زوالتش آشتیدان شد سوخته
 یافت دل آن شده مظلوم و حقا که بیاید الهی ناهنجاری
 انا هم چنین با شهادت هیچ یک از اعدا و سر داران لشکر سپرد
 ایشان دمی تا سالیان نزدند آلی بخوشدلی بخورند و انا
 عبرت عالمیان بوده بکاک شده اند در شوا پیدا آورده که بصورت
 امیر المومنین چنین و همچای می نماید که پیش از مرگ فطیحت نش

است و از اولاد علی عابد حسین بن علی شهبیدار صاحب پنج مست که در زمان پادی خروج کرد و مهاجرت
 سادات علوی با و سب بودند پادی کس فرستاد تا پیراهن سفید کردند و از امام محمد تقی نقوشی است که
 بعد از قضیه کربلا پیچ واقعه اهل بیت را صاحب هزار واقعه بنموده اما عبد الله حضرت امام ابراهیم علیه السلام
 بوده اند و از عقاب ایشان بسیار بزرگان فاضله اند و از فقهاء از عقب هر یک در علم انوار کسین
 و اهل عبد الله حضرت شیخ بنی هاشم بوده و در زمان خود او را حضرت گفتندی یعنی ناموس چه خلاصه
 و سب بود و درش فاطمه نسبت انجمن پیکش حسن بن حسن و او فاطمه شهبیدار بود و حضرت
 سالت علیه السلام و از و پسیدند که شایع چیست افضل بیستم و داند گفتند با آنکه همه کس را
 رزق است که از با یا بشنود و اگر زونی بریم که از دیگران ششم نیست در از زوی رتبه داند دیگران
 با رتبه دگران نسبت آرزو و عقبی و از شش پسر است محمد و ابراهیم موسی و یحیی و سلیمان و ادریس
 محمد صاحب نفس کیه بود که او را ابو القاسم میگفتندی و کایز زمان او را احمدی لقب و داند
 نام او محمد بود و کنیتش ابو القاسم و نام پیکش بعد از پدر و در حدیث مشهور آمده که محمدی از فرزندان
 یا باشد نام او نام من و نام پدر و نام پدر من و در حدیث دیگر است که کنیت او کنیت من و غفر
 یا ششم همه بوی ششم بودند و دانی نسا با زهد و نقل کرده است که او چهار سال از ششم مادر
 و چون متولد شد در میان دو گفتند او خالی سیاه بود بر سر پیچید و او خروج کرد در مدینه و امام مالک
 را از فتوی میباید مردمان را که با وی خروج میکنند و باری و در گاری و دواداری او فرو گذارند
 میفرمود و انقی شک بر روی فرستاد و او بانکه خود را تحبیل برون آمده جاریه واقع شده و او
 یا از رتبه نقل رسید و چون در حدیث واقع شده بود که از فرزندان پس نفس ترکیبی را از رتبه
 نه خواندند و از نفس کیه لقب را داند و عقب او از پسرش ای محمد عبد الله انشراکابی است که او
 رتبه دشت پسرش گر خنده و لا ایستاده رفت و در کابل شهبیدار شد و ابو جعفر لقبی کوفه را ابو
 ن و ابو اسکات محمد و ابو طالب محمد است بهمان هم از بنی انشراکاب اما ابراهیم قبیل با جمعی کنیت او
 من بود و قوت او قادی نقل کرده اند که در شمر رنده گرفت و بر جای بد آشی و لودی نیز که
 رفته و دم او در دست ابراهیم ماند که او از کباب علما نژاد و در شب در ششم غره و صفای
 با سبزه خروج کرد و پس از کاکا بر بر و بعیت کرده بود و چون امام غمیش و عباد و بن منصور
 را رسید که امام اعظم ابو حنیفه کوفی رحمه الله نیز در بعیت او بوده و خروج با وی و مهاجرت
 با وی فتوای سیاده و سیر خود را با چهار هزار درم به نزد وی فرستاد و نامه نوشت و

یا کردار که حفظ امانت و دوا دل مردم کند از یک من است مراد اسن میگردد و الاثنو لا حق شده و تقویت
 تو میکنم و این نامه به دست دو انبیا افتاد و بر این بنده رحمت الله متغیر شده و اورا انذار کدی که سب
 و قیامت و عیشت و آورده اند که بخورده بنزد امانم چشم اند و گفت تو رفتی دادی سپهر را خروج
 با برادر سپهر رفت و گشت بشهر امانم فرمود که کافکی من بجای سپهر تو بودی آنقدر واجب است که سپهر
 رستاد و برادر سپهر نیز از سپهر بیرون آمد با صاحب کرد و به انبیا حیا ریه نمودند و بعد از ان تمام لشکر و انبیا
 سپهر به پیشانی سپهر سپهر آمد و شهادت شد و در دیه با حرم و و در قریه ایست قریه بیکره و عقب او
 از پیش حسن است و پس و نیز الارزق و صاحب خاتم در وقت اسیر عقب غنیمت سپهر از نسل و
 اما موسی که پیش از حسن است و چون یون سپهر کشتی اندک سپاه بی مایل بود و او پیش از او جانشین را
 عقب او از دو سپهر سپهر اولی عبد الله که کشتی کج گفتند و او را نیز رضا عقب داد و او بود و ان
 سپهر است که او را ولی لشکر و سپهر او را نمود و دیگر غنیمت و در راه دبا قاست نمود تا باها نجا و عوشتی را
 بیکار اجابت فرمود و سپهر سپهر سپهر سپهر سپهر سپهر سپهر سپهر سپهر سپهر سپهر سپهر سپهر
 او حرم حاکم بامد و دو جمیلان سپهر از نسل حرمی اند اسامی صالح عقب او از پنج دست موی امانی
 بلیمان و احمد و حرم و صالح و از اولاد صالح الی بی الفجا که اندوا حسن و آل ندیم با حرمی ملک
 سعید و اولاد او را سولقیون خوانند و ابو الفنا هم و آل بی الفجا از نسل سجیه اند اما حرم
 عقب است به ستور که در حرب پس سپهری نمود و اولاد او را احمد یون خوانند و ایشان
 سپهر اند به بل بل ریاست و حکومت و بی حرم و آل اسطر و آل حمزه و کر امیون و آل عرفه و آل حماد
 الی ملک و بی اسرار سپهر از نسل احمد ستور اند اما سلیمان سعیدی و حرمی بوده و صاحب پس سپهر
 جماعت و سخاوت مذکور و مشهور و در یک سپهر بوده و او و نام در او و بی سپهر است و ابو الفنا که
 در اندر و حسین شاعر حسن مشرق و علی و محمد مصحح و اعیان محمد صفی اند که بود و عقب او از
 بین سلیمان سعید تا باب بنهید است و حسن مشرق با دیه نشین بود و اسحاق او نیز قابل بود
 بین شاعر اولاد است از عبد الله المکنی بابی المندی اما ابو الفنا که اولاد او را فاکسون
 نید و قدیم در ریاست سادات سپهری این را بر بوده و ابو الفنا که صد و سیست و پنجاه سال است
 لار او در حاکم بین ملک بود و او را هشتاد سپهر بوده اول اسحق او را فارس بی حسن گفتند
 است و کرم و سلیمان فاضله دی و اولاد وی بوده و عقب او از محمد و علی و ادیسین فاسم
 محمد و ابو الفنا که از نسل سپهری است از نسل سپهری است از نسل سپهری است از نسل سپهری است

از اسباب نجاتی که در ملک شداد بود و اولاد ابوبکر را بهرام گوید و امیران نیز خواستند مردم عظمی و عظمی
اولاد و شکستند و آل ششم و آل شفق و عظمی از سلطه علی اند چهارم فاسم او را و برادر و حرد و حسن را که
عقبت شریف است خانی گویند که در قرآن با امادی جنگ کرده و عقبت حسن از سلیمان و محمد است و است
سلیمان از ششم اما قاسم خانی را اعتقاد اولاد بسیار مدالی است و آل دلیس و آل ابی ایمن و آل
شهره و سواد که معلوم میشود که نسب آن شاهزاده برگزیده ملک اقتدار و تقاسم سبکست چه والد عاصی
سعد بن سید السادات و منشأ و البرکات و السادات سید صلاح الدوله والدین موسی از شهابیه
از نسل علی بن مالک است و از طرف والدیه غنی است و از نسل سلطان السادات العظام و سران اقتدار
الکرام و جمال الملک والدین امیر سید سید که بن محمد مالک است و سواد که بر بنو چه و شرف و سواد است
من الحسن بن حسین بن کامل بن احمد بن اسماعیل بن علی بن عیسی بن حمزه بن و اسام بن محمد بن سید
بن محمد بن هاشم بن قاسم الخانی بن محمد الشایر بن موسی الشافی بن عبد الله بن شریف الصالح بن موسی
ابو زید بن عیسی الشافعی بن احمد بن ابی طالب رضی الله عنهم و سواد که سواد است
ابن شاهزاده عالی نسب و الاحساب از بنان و والد برگزیده رسول المومن امیر المومنین بن سید
و بعد از الطالع و بنی امیه بنی عباس بنی فاطمه که از طرف والدیه عصمت و تعاریف و قرآن مجید امیر مومنان
شرفی می شود و بعد از اعلی و خیر استی که والدیه حضرت شاهزاده مافتد حضرت سلطان اعظم فخر ران الامم
خاقان الوری امیر الدوله والدین بالقره است که سرادار عیالی عالی حضرت خواجه یکه سلطان المومنین
سعد السلطنه و والدین ابوالغازی سلطان حسین سواد طان است و بعد از السلطنه و الشان فرزندان
زیرگوار حضرت سلطان مبرور سلطان عیسی الدین منصور و او فرزند سلطان کشتورستان مایقرا
سلطان و او فرزند خاقان منصور امیر راده و شریف و او فرزند حضرت سلطان صاحبقران طاب السلطنه
امیر مومنان که گاه از انار السلطنه و مادر این شاهزاده عالی قدر شرف مصاهره شاهی حضرت خواجه شریف
جیحایی ظل الملی شاه ابوالغازی سے خدمت معالم سلطنته که بعد از و عام غنیمت معترف و گشته و گوهر کینیا
از ان صدق شرفی نموده می شود که که مادر دولت است و بعد از حضرت شاه امیر سواد
مخال بنیست روز افزون از و جنات و قول و فعلش لایح و بایر شرف ان الدلال از ارباب سواد
القیس ان سید میرزا که طاب است و صفات او خیری بسیار در اول وقت است که شاه مایقرا
شود و در آخر کار و الا زال سواد عیسی الدین عیسی الدین فی ظل والدیه ابی بیل اما بجای بن عبد الله بن محمد
صاحب و علم خاست که در گسلان حضرت کرد و عقبت او بسیار است اما سلیمان بن عبد الله بن سواد

ارسطو سے علماء اہل بیت لودہ و غیرہ کہ علم باعاریت و مریور و کف و نقیصہ اسرار و دردی
 است جعفر احمد و جعفر ابیہ و مصحف فاطمہ و حسنہ بن ہریرہ مردان بدان محتاج اند دروی حقیقت است و
 علم انان بسیار بودہ و جعفر حافیہ از مصنفات البیان سب و کرامات و مقامات البیان از جعفر
 بیرون و فضائل و مناقبش از جعفر حساب افزون و او را بہت سیر بودہ است عیال عمدہ اند و تنہا بہت
 محمد عباس علی و عقیق او ابیہ و زید است متوی کاظم و اسماعیل علی عریضہ و محمد ماسون و متوی
 نکوشتن اما ابو محمد است متوی سرادرا عیالی موسی کاظم لودہ و در صورت و ہیئت با حضرت
 رسالت صلوات اللہ علیہ و سلم نہایت تاسد داشتہ و کثرت حدیث مسکرو و چون سفیان
 بن عیینہ از و نقل حدیث کرد کہے سزین و جہاد او مودے کہ حدیثی الثقة الرضا است بن جعفر
 بن محمد بن علی بن حسین بن علی بن ابی طالب و او را عقیق از سب سیر بودہ و حسین و حسن و
 منوالوارث در ری از نسل محمد است اند و حمزہ بخارا اند بنی ہارث بودہ و او را حسن است در مصر و
 نصیبین اند و میمون بن حمید از ایشان است و حسین بن است کراں افتادہ و اولاد او در رقہ
 و حلب بسیار اند و محمد حمالی بن احمد حمزہ بنی و نقیصہ حساب از بن عقیق اند اما محمد ماسون کہ از بہت
 حسن و جمال او را محمد دیباچ ہم گفتند کہ عقیق او از سب سیر بودہ کی حسین و اولاد او منقول شدہ اند
 و دوم قاسم و سوا شمیم از اولاد دو سے اند و سوا الطیارہ بصرہ و بنو الکروسی و نواکھ از سب ہم از اولاد
 قاسم اند و سوم علی حارثی و عقیق او از دو سب سیر است حسن و حسین و عقیق این دو فرزند بسیار اند
 ابو الیہی محمد ضرب بن ابی طالب حمزہ ضرب از نسل حسین بن علی بن محمد دیباچ است و از اولاد محمد
 بن حسین کہ عقیق بجز بودہ ابو الکرمات سب و اکابر بسیار از نسل ہی اند و انوکھ کہ اولاد نام سب از
 او اولاد حسن عاریضی است اما علی عریضہ کنیتش ابو الحسن است عالم نرگس لودہ و در کرد کہ اریدہ
 مانہ مانہ وار مراد خود موسی کاظم علم آموختہ و نسبت او لعین است و آن مرید است بر چار
 میل از مدینہ و اولاد او بسیار اند و ایشان را عریضیون گویند و عقیق او از چهار سب محمد و محمد
 و حسن و جعفر و عقیق اما جعفر از عقیق او از سب سیر است و حال این عقیق یونانیہ است و حسن و عریضی
 عقیق از سب سیر است و اولاد او در مدینہ و مصر و یمنین اند و بنو ہارث و بنو فخر و
 بنو بنی از نسل حسن اند اما احمد شمرانی و بنو الجہدہ از عقیق ہی اند و صاحب السما و حمزہ الد
 و ابو العتہ سیرم از اولاد دو ہی اند و محمد علی عریضی اولاد او نہایت سمار اند و متفرق در بلاد اولاد
 سب محمد بن بنو ثواس و بنو جعفر از نسل عریضہ رومی اگر اند و ابیہ محمد عریضی لودہ اما اسماعیل کنیتش

نسل قاسم است و عهد الله بر اعقاب از سید است محمد یانی دنا سم و جعفر محمد یانی و یانی بزرگینند
عقب او از سید است و ابراهیم را ابو جعفر و احمد شغری اکثر اولاد الوعده در حجاز اند و ابو الفاضل که
در شیراز با عهد الله بوده از نسل ابو جعفر است و احمد سهرانی را نیز عقب است اما قاسم بن محمد
را نیز اعقاب بوده و عهد الله شریف از نسل ابیست عبد الله بن موسی او را عبد الله بن محمد است و
موسی بن علی بن حسن الاحول از نسل محمد عهد الله است و جعفر اسود را اولاد موسی بن محمد است
و منوچهر از نسل می اندرید انار و قتیبه بن نصره است و شاهرخانی بنی عباس بن ابی جهم و کلساها
ایشان را آتش نپرد بدین سبب او را زبانه انار گفته اند و آخر اگر گفته می شود و سر بر ما چون
شربت شهادت چشیده او را از چهار سید عقب بوده حسن و اولاد و سید در شیراز است
و حسین محمد بن ابی جهم است و قزوین و جعفر را باربار و سید جهم و سید کاکام از نسل
موسی احمد بن عهد الله است و علم و فضل و سید کاکام از اولاد امام موسی است کاکام چهارمین
امام شیعه رضا و ابراهیم مرسته و محمد عابد و جعفر اما جعفر را از سید گویند و اولاد او را عیون
و تنج یون سیر خا مسد و جعفر را عقب از موسی و حسن عهد الله موسی را عقب او از حسن
است و حسن بدین خط است و سید را عهد الله و سید را عهد الله و سید را عهد الله و سید را عهد الله
عرب بوده ماموت و شاکست در حجاز و سید را عهد الله و سید را عهد الله و سید را عهد الله و سید را عهد الله
از سید سید عقب بوده محمد جابری و احمد قدس بن جعفر علی سمرقانی کتاب و سید احمد و آل ابی جهم
و نوالی بن نوالی آل ابی جهم از نسل سید محمد عابد و سید احمد و سید احمد و سید احمد و سید احمد
حسین بن محمد عابد و اعقاب احمد و علی شغری اند اما ابراهیم سهرانی را سید احمد و سید احمد
از دو سید است موسی بن احمد و جعفر اما موسی او را از سید است و سید احمد و سید احمد و سید احمد
ما تر اما سهرانی سید الله است و اولاد او در مصره و امله اند و سید اولاد او در سمرقانی و سید احمد
او در دینور و شیراز اند الوعده و سید احمد و سید احمد و سید احمد و سید احمد و سید احمد
مکتوب کی محمد ابراهیم است و عقب او را موسی بن سید احمد و سید احمد و سید احمد و سید احمد
محسن اولاد او مصره اند و ابو احمد حسین بن موسی است و عقب ابیهای اند و اولاد او را سید
بوده محمد رضا و علی مرتضی علم الهدی و مراتب الشان و علوم اعانت رفیع بوده و در سید احمد
تاریخ هست که در کتاب سید احمد علم الهدی که سید احمد بن علی کتاب بوده و الوعده و سید احمد و سید احمد
شیر اولاد سید احمد ابی جهم است و سید احمد و سید احمد و سید احمد و سید احمد و سید احمد

محمد لقبش اعرج اگر اولاد امام جعفر بوده و او بسیار دوست میداشت و در زبان عیادت یاد روايت فرمود
 بر چهار و برادران از عرق بن تا مدینه مدش آوردند و عقیقه اسمعیل از دودلی می محمد و علی است و عقیقه محمد
 اسمعیل ثانی است و جعفر شاعر و البغیض از اولاد جعفر شاعر اند و عقیقه جعفر و عقیقه بوده اند و اکبر مصر
 سقویا شدند و حکومت کردند از نسل جعفر بن محمد اسمعیل اند بنو النزار در حله از اولاد صنو حید اند و بن
 و حید از نسل اسمعیل ثانی است و بنو التمام بنیر و سوار از نسل دی اند اما علی بن اسمعیل اولاد او در شوش
 ارق و عرب بسیار اند فصل چهارم در عقیقه نام موسی کاظم می اما هم هفتم است عقیقه اسمعیل
 ت و سبب علم و فروز و در حقیقت او را کاظم لقب دادند و ولادت در الو بود عیال مکه و مدینه و در
 مدینه هفتم ماه شوال هجری در حسن روزن پدید آمدند و در جمعه نهم ربیع الثانی هجری
 و ضمه هفتم می وی در بغداد است عابدترین اهل مال و کریم ترین ایشان بود و فضایل و کمالات و
 پااست و آن حضرت را شصت و نه ساله بود سی و هفت دختر و بیست و سه پسر از فرزندان و
 عیال عقیقه بنوده و در بعضی اختلاف است و آنچه حالا اکبریه نسب رسانند آنست که او را از سینه ده
 برحق بنوده اولاد چهارتن از انسانی وی بسیار اند و از آن چهارتن متوسط و عقیقه بنو حید
 اند و چون بیان این جماعت نزار است تفصیل مختل است بهر یک از عقیقه سه گانه را در
 نسیم و فصل اول آن نجیب که اولاد ایشان قلیل از عباس اند و یارون و آیتی و اسمعیل و
 ن اما حسن یک پسر در شصت و هجری نام و حالا حقیقت عقیقه او معلوم است و گفته اند جعفر حسن
 پسر بوده و اولاد علی عرق می از نسل دی اند اما اسمعیل بن موسی را پسر بوده موسی نام عقیقه او
 پیرا و جعفر است و بنوالی انصاف و سوار ارق از نسل می اند اما آیتی بن موسی را امیر قسطنطنیه
 سوار از نسیم پسر است عباس و آیتی ملوس سیراوست و بنو الملوس از فرزندان می اند و محمد اولاد
 لی بودند در پنج و طی رستان حسن بن آیتی ابو جعفر صورانی از اولاد او است و سواروار است از
 صورانی اند اما یارون بن موسی گویند از عقیقه نامده و ابن طباطبای آورده که عقیقه او از
 بن یارون است و امیر کابلوس از نسل او است اما عباس بن موسی اولاد او در غایت قلیل است
 تب او از قاسم بن عباس بوده و فصل دوم اما متوسطان در عقیقه بنو النزار است عقیقه محمد
 پیرا و حید و حمزه اما حمزه را ابو القاسم گفتند می و در بلاد محمد عقیقه بسیار اند و عقیقه از قاسم
 است حمزه بن حمزه را عقیقه است در پنج و بعضی در بلاد خراسان و قاسم بن حمزه را اولاد است ابو جعفر
 روح در پنج سوارانی است و بابا ملک لیل سمان مختلط و از نسل از فرزندان او است و محمد و نزار

و مقصود القاری در سالہ بیان البحرین للشمسین
شامل ہو۔

عجمیہ خطیب۔ دستور خطبہ بین مرثیہ مولانا
محمد آصف دہلوی کا۔

نور القواد۔ سرور۔ نراد العباد۔ مصنف مولوی
نور الدین صدیقی۔

شواہد النبوة۔ آئین سوا خلق حضرت فیہ القدر
اور انکار انکار اظہار اور احباب کیا اور انہماج ہندو
نہ کہ بین ہندو لا بد الرحمن۔

اسرار الیقوت۔ بیان شرافت احوال حضرت
خاتم المرسلین شری شہد کتاب ہوا از لاہور باب
کا کاشی۔

ماریج النبوة۔ حالات فضیلت حضرت شہداء
صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم مصنف حضرت شاہ
عبد الحق دہلوی دو جلدین جلد اول چھپ گئی
اور جلد ثانی بھی طبع ہو گئی ہے۔

شرح سفر السعادت۔ مثنوی پیر احوال شہداء
از روئے احادیث کے جسکے باب ہیں۔

۱۔ در طہارت پنجمہ۔ ۲۔ در نماز حضرت۔ ۳۔
پیام نبوی۔ ۴۔ حج البیت۔ ۵۔ اوکلا البیت۔
۶۔ دعوت اہل بیت حضرت مصنف مولانا ابوالحسن علی

نقوش معظم۔ دانش ہر در و غم ہر نقوش حجب
و نقشہ کعبہ شریف و مدینہ منورہ ایک سطح نقشہ پر تصویر
بنام کچون کے گلین دا سے حفاظت کے
ڈالا جاتا ہے۔

دعا کے گنج عرش۔ سرچشمن قفل اور ادعا
دعا کے حفاظت کے لیے تویذ کر کے گلین
ڈالنا اور دیند و حجب ہے۔

رسالہ وظائف۔ ادعیہ ماثورہ روایات
صحیحہ و بیہودہ و یحییٰ بن یسار و یسار
انچہ پورہ

۲۔ دعا کے ماثورہ۔

۳۔ اعمال ماثورہ۔

مجموعہ اور او۔ وظائف شامل دعا کے ذیل
۱۔ در واکبر۔ ۲۔ حزب البقرہ۔ ۳۔
در ویتحات۔ ۴۔ در ویتحید۔ ۵۔
در و دماہی۔

چند اہل القرآن۔ متنبہ جم وظائف قرآنی مدون
محمد بن اسامہ۔

چند اہل القرآن فی علم القرآن۔ نادر رسالہ
مصنف مولوی ابوالخیر حسین الدین الشہدی۔
مجموعہ نزہت القاری۔ حسین بن علی علیہ السلام

چهارمین مجلس - احوال سوره عالم علی الله علیه وآله
و مسلم بن از شاه مذهب احمدی

متممات و تہذیب از و

چشمہ احمدی - مراد سے خاتم المرسلین کا بیان
مولفہ سال الدین حسن خان
مشہور زائر - دعوت تہذیبی و اصلاحی
اشیر علی خان

دوازده مجلس سہی بہ ریاض الملک لائبریری احوال
سید الایثار - مولفہ مولوی جلیل الدین جہر شری
امیر اکبر علی - حالات و سرگرمیاں
نشانہ سید الدین بگلاری

عشر شریعت - نقشہ پیکر بن تصنیف تواب
محمد دروان علی خان نظام

ردود القرآن - اوقات قرآن کا بیان مولفہ
مولوی محمد حسین علی باقوی آباد پوری

نماز جمعہ - اصلاحات و تہذیب و روح و قیامت
مولفہ مولوی محمد علی
قیامت نامہ - اصلاحات و تہذیب و روح و قیامت
مولفہ مولوی محمد علی

آثار قیامت -
الکبیرہ برایت ترجمہ کیمیا سے سعادت - ترجمہ
مولوی نور الدین

مذاہق السلفین - ترجمہ احیاء العلوم کا چار
جلد ترجمہ مولوی محمد حسن صاحب
برائتہ الکوشین - الی شہادۃ الخیر - ترجمہ
مولوی محمد حسین الدین شہید
کشف درود - القیام بخیر الکلام مولفہ مولوی
شفیع احمد

رسالہ کسب لاینبیاء مصنفہ مولوی غلام الحق -
شجرہ طہر سے - احادیث و احادیث اسلام
از صنعت کاری مولوی نادی علی خوشنویس لسانی
و مجلس مشہور - سرگرمیاں و احادیث علی المرتضیٰ شہید
چودہ مجلس

چنگ نامہ کریم -
دہ مخزن - مصائب کریم مصنفہ حبیب
نصر اللہ خان وصال

مجموعہ تہذیب و تہذیب - درود و وظائف آسان
مع خواص و نامہ اسے مبارک رسالت پناہی
مولفہ مولوی محمد علی